

12 Aralık 2025 Cuma
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.04
BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN
KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeysa KADAK (İstanbul)
----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün dördüncü turdaki görüşmeleri yapacağız.

Dördüncü turda yer alan kurumların isimlerini okutuyorum:

Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Kapadokya Alan Başkanlığı, Uludağ Alan Başkanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226)¹

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) ²

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK DİL KURUMU

1. 226 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

2. 227 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRK TARİH KURUMU

1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI

1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve istemleri hâlinde İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilecek ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru ve cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak, sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır. Kabul edilen Danışma Kurulu önerisi gereğince bütçenin ilk ve son günü yapılan konuşmalar haricinde milletvekilleri tarafından yapılacak konuşmalarda ilave süre verilmeyecektir. Bu nedenle, sayın milletvekillerinin konuşmalarını süresi içerisinde tamamlamaları önem arz etmektedir. Ayrıca, tur görüşmelerinin yapıldığı birleşimde Grup Başkan Vekillerine yalnızca tur görüşmelerinin sonunda altışar dakika süreyle söz verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Dördüncü turda söz alanların adlarını sırasıyla okutuyorum:

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Saffet Sancaklı, Kocaeli Milletvekili; Mustafa Baki Ersoy, Kayseri Milletvekili; Naci Şanlıtürk, Ordu Milletvekili; Filiz Kılıç, Nevşehir Milletvekili; İlyas Topsakal, Samsun Milletvekili; Fevzi Zırlıoğlu, Bursa Milletvekili; İsmail Özdemir, Kayseri Milletvekili.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Beritan Güneş Altın, Mardin Milletvekili; Ceylan Akça Cupolo, Diyarbakır Milletvekili; Celal Fırat, İstanbul Milletvekili; Sinan Çiftiyürek, Van Milletvekili; Burcuğül Çubuk, İzmir Milletvekili; George Aslan, Mardin Milletvekili; Yılmaz Hun, Iğdır Milletvekili; Özgül Saki, İstanbul Milletvekili; Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli Milletvekili; Zülküf Uçar, Van Milletvekili; Cengiz Çiçek, İstanbul Milletvekili.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tahsin Ocaklı, Rize Milletvekili; Deniz Demir, Ankara Milletvekili; Aysu Bankoğlu, Bartın Milletvekili; Mustafa Sarıgül, Erzincan Milletvekili; Sururi Çorabatır, Antalya Milletvekili; Talih Özcan, Düzce Milletvekili; Ali Öztunç, Kahramanmaraş Milletvekili; Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa Milletvekili; Ömer Fethi Gürer, Niğde Milletvekili; Hasan Öztürk, Bursa Milletvekili; Ahmet Tuncay Özkan, İzmir Milletvekili.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hüseyin Altınsoy, Aksaray Milletvekili; Ahmet Kılıç, Bursa Milletvekili; Mahmut Rıdvan Nazırlı, Elâzığ Milletvekili; Fatma Serap Ekmekçi, Kastamonu Milletvekili; Sevan Sivacıoğlu, İstanbul Milletvekili; Dursun Ataş, Kayseri Milletvekili; Çiğdem Koncağül, Tekirdağ Milletvekili; Yücel Arzen Hacıoğulları, İstanbul Milletvekili; Derya Bakbak, Gaziantep Milletvekili; Emre Çalışkan, Nevşehir Milletvekili; Emel Gözükkara Durmaz, Bursa Milletvekili; Mustafa Canbey, Balıkesir Milletvekili.

YENİ YOL Partisi Gurubu adına Ertuğrul Kaya, Gaziantep Milletvekili; Birol Aydın, İstanbul Milletvekili; Mehmet Karaman, Samsun Milletvekili; Şerafettin Kılıç, Antalya Milletvekili; Cemalettin Kani Torun, Bursa Milletvekili; Mehmet Atmaca, Bursa Milletvekili; Necmettin Çalışkan, Hatay Milletvekili.

İYİ Parti Grubu adına Şenol Sunat, Manisa Milletvekili; Selcan Taşçı, Tekirdağ Milletvekili; Yasin Öztürk, Denizli Milletvekili; Metin Ergun, Muğla Milletvekili; Rıdvan Uz, Çanakkale Milletvekili; Ömer Karakaş, Aydın Milletvekili; Yüksel Arslan, Ankara Milletvekili; Hasan Toktaş, Bursa Milletvekili; Burak Akburak, İstanbul Milletvekili; Yavuz Aydın, Trabzon Milletvekili.

Şahıslar adına, lehinde Zehranur Aydemir, Ankara Milletvekili; aleyhinde Levent Uysal, Mersin Milletvekili. Yürütme adına Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy.

BAŞKAN - İlk söz Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Saffet Sancaklı'nın.

Buyurun Sayın Sancaklı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok Değerli Bakanlarım ve Bakanlığın değerli bürokratları ve televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Spor insan hayatı için çok önemlidir. Kim olursak olalım, hangi mevkide olursak olalım iki şeye ihtiyacımız var: Birincisi ruh sağlığı, ikincisi beden sağlığı. Toplumun bütün kademelerine spor yaptırmalıyız ki hem bu ruh sağlığını hem beden sağlığını sağlayalım.

Spor yapmanın faydaları: İlk önce kalp sağlığına iyi gelir, yaşam kalitesini artırır, cildi güzelleştirir. Düzenli spor stres seviyesini düşürebilir ve sakinleştirir, kişinin kendine güvenini artırır, ruh hâlini iyileştirir. Düzenli spor vücudun kalori yakmasına neden olur, metabolizma hızını artırarak bireyi formda tutar, enerji seviyesini artırır, uyku kalitesini artırır. Türkiye'de spor kültürü gelişimi için öncelikle en önemli unsur, toplumun en küçük yapı taşı olan çocuklarımızdan başlamalıyız.

(Uğultular)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) - Anlaşılmıyor Başkan.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Tüm bireyler spor konusunda bilinçlendirilmeli, bunun için sürekli olarak etkinlikler düzenlenmeli, sportif aktiviteler teşvik edilmelidir. Okul eğitiminde spora, spor ahlakına önemli bir yer açılmalıdır. İnsanın ilk eğitim aldığı yer olarak anne ve babadan aldığı eğitime önem verip bu konuda ebeveynleri bilinçlendirerek etkinlikler düzenlenmeli. Çocuklarımızı okulun ilk evresinden tutun, okulun son evresine kadar sürekli olarak sporla buluşturmalı ve spora teşvik etmelidir. Sportif eğitmen açığının iyi eğitilmiş elemanlarla kapatılması gerekmektedir. Bu konuyu da BESYO mezunu olup iş bekleyen gençlerimizle giderebiliriz.

Ayrıca, yerel yönetimlerin de spor kültürü adına çalışmalar yürütmesi ve aktif olarak rol alması gerekmektedir hatta tüm basın-yayın kuruluşlarının spora dâhil olması ve spora teşvik edici yayın ve programlar yapması daha doğru olacaktır yani kısacası, sağlıklı yaşam için mutlaka spor yapmalıyız.

Değerli milletvekilleri, çağımızın, 21'inci yüzyılın bir hastalığı var, bunu birkaç defa daha dile getirdim ama kısaca da olsa bir kez daha gündeme getirmek istiyorum. 21'inci yüzyılın en büyük problemlerinden bir tanesi de şüphesiz hareketsiz yaşam ve obezitedir.

(Uğultular)

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz ya, konsantremiz bozuluyor. Lütfen, rica ediyorum ya. Burada konuşan adam konsantre olamıyor; yanlış şeyler söylerim, ayıp olur sonra.

21'inci yüzyılın en büyük problemlerinden bir tanesi de şüphesiz hareketsiz yaşam ve obezitedir. Obezite, genel olarak vücuda besinlerle alınan enerjinin harcanan enerjiden fazla olmasından kaynaklanan ve vücut yağ kitlesinin yağsız vücut kitlesine oranla artmasıyla açıklanan kronik bir hastalıktır. Günlük alınan enerjinin harcanan enerjiden fazla olması durumunda harcanamayan enerji vücuda yağ olarak depolanmakta ve obezite oluşumuna neden olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü obeziteyi en riskli 10 hastalıktan 1'i kabul ederken yine aynı örgüt tarafından yürütülen araştırmalarda obezitenin kanserle yakın ilgisi olduğu belirtilmiştir. Geçen günlerde Sağlık Bakanımız Sayın Memişoğlu bu konuda açıklamalarda bulundu, takip ettiniz mi bilmiyorum; durum çok vahim arkadaşlar. Kendisi şöyle söylüyor: "Toplumun sadece yüzde 30'u ideal kiloda, yüzde 70'i ya aşırı kilolu ya da obez." Bu durumun sebepleri, en önemli sebepleri kötü beslenme alışkanlığı ve hareketsiz yaşam. Pandemiden belki bir ay önce burada bununla ilgili yaptığım bir konuşmada, arkadaşlar, bu yüzde 70'lik oran yüzde 65'ti yani her sene yüzde 1 puan artıyor, beş senede 5 puan artmış, yüzde 70'e gelmiş. Böyle devam ederse, eğer buna önlem almazsak, beslenmemizi düzenlemezsek, spora başlamazsak, spor yapmazsak on sene sonra yüzde 80, yirmi sene sonra yüzde 90'a ulaşacak; bu da Türk toplumu için facia bir durum.

Tabii, aynı şekilde, Alpay da burada, beraber bir teklif yapmıştık. Ben bunu anlatırken Meclisteki arkadaşlar "Kaptan, o zaman bize spor yaptır, Mecliste başlayalım spora da örnek olalım." dedi ve -bir ay önce falandı pandemiden- ben de espri yaptım, dedim ki: "Millî oyuncular size hocalık yapacak hatta para da almayız, buyurun başlayalım." Bu teklifi bir daha yeniliyorum -şimdi bütçede olmaz; erken başlıyor, geç bitiyor- yılbaşından sonra, istiyorsanız haftada 1 gün sabah 08.00'de toplanalım burada, yürüyüş yapalım, kültür fizik yapalım, bisiklet getirelim, bisiklete binelim ve hem spor yapalım hem de istiyorsanız Türkiye'ye örnek olalım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bunun için, Alpay, hazırız değil mi?

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) - Beraberiz.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - Teklifi yapmıştık, bir daha yenilemiş olalım biz teklifi arkadaşlar.

Şimdi, değerli milletvekili arkadaşlarım, müsaadenizle biraz da şu anda güncel olan ve gündemi meşgul eden şike ve bahis operasyonlarıyla ilgili konuşmak istiyorum. Şike ve bahis operasyonu başladı ama tam olarak da herhâlde bu konuda net olarak toplum olarak da bilgimiz yok. Bunu ikiye ayırmamız gerekiyor. Bir tanesi, legal bahis dediğimiz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin izin verdiği ve Türkiye'de herkesin oynayabileceği bir legal bahis var. Burada sadece kimler oynayamaz: Türk Futbol Federasyonuna bağlı futbolcular, teknik direktörler, kulüp başkanları, yöneticiler, menajerler ve hakemler oynayamaz. Oynarsa, talimatnamede diyor ki: "Üç ay ile bir sene arasında ceza alırsınız." Zaten hakemlerimiz de üç ay ceza aldığı zaman hakemlik hayatı bitiyor.

Şimdi, bu bahis operasyonu başladı, çok vahim durum arkadaşlar.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hangi dönemde büyüdü Sayın Vekilim bunlar?

SAFFET SANCAKLI (Devamla) - 3.700 tane profesyonel futbolcu var Türkiye'de. Bu, Süper Lig, 1. Lig, 2. Lig ve 3. Lig; 3.700. Bunun 1.024'ü bahisten Disiplin Kuruluna giderek ceza aldı -bir de geçen gün, 22 kişi daha var- 1.000'in üstünde futbolcu bahis oynuyor arkadaşlar. Hakemlerimiz var, 571 hakemimiz var profesyonel, bunların 149'u ceza aldı yani yöneten hakemler, maçta

hakemlik yapanlar bahis oynuyor arkadaşlar yani neredeyse üçte 1. Bu çok kötü bir durum, çok vahim bir durum ve bunun Futbol Federasyonu ile alakası var, idari ceza aldı bunlar; hakemler bir daha hakemlik yapamayacak, futbolcular da işte, aldıkları ceza süresi bittiği zaman dönecekler.

Ama bundan daha kötü bir durum var: Yasa dışı bahis. Yasa dışı bahis direkt şike ve kara parayla alakalı. Nisan ayında Antalya Cumhuriyet Başsavcılığı başlattı bu operasyonu, bu soruşturmayı, daha sonra da İstanbul'a kaydirdılar ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı bu konuda operasyona başladı ve bazı şeyler açıklandı ve şu anda, bildiğiniz gibi, futbolcular, kulüp başkanları ve çeşitli, bu konuda futbolun içinde olan bazı arkadaşlarımız da cezaevinde. Bu operasyonlar da yeni başladı, önümüzdeki günlerde göreceksiniz, bu operasyonlar devam edecek ama çok vahim bir durum var, şöyle: Bu yasa dışı bahis işinde öyle bir organizasyon yapmışlar ki yani bir örümcek ağı gibi, ahtapot gibi her taraftan sarmışlar. Bunların merkezleri yurt dışında -bu siteler- fakat bunların Türkiye içinde taşeronları var, bunların vasıtasıyla işlemler yaptırıyorlar; bunlar oynatanlar. Peki, bunu oynadıktan sonra bu parayı ne yapacaklar? Çünkü parayı... Biraz sonra açıklayacağım, herhâlde çok şaşıracaksınız, ben de bu düzeyde olduğunu bilmiyordum. Sonra bu paraları nasıl akıyorlar? Televizyonlarda görmüşsünüzdür, hesabını kullandıran özellikle genç kesim var, kendi banka hesaplarını kullanıyorlar, bunlar o bankalara yatırıyorlar o paraları, ta ki MASAK operasyon yapıp o arkadaşları tutuklayana kadar veya gözaltına alınana kadar; bu aylarca sürebiliyor, yıllarca sürebiliyor ve buraya yatırıyorlar paraları, o hesap sahiplerine de bir aylık bir para ödüyorlar; bir tanesi bu. İkincisi, çeşitli şirketler üzerinden akıyorlar bu paraları; finans şirketleri, işte, televizyonlarda da gördük, güzellik merkezleri, inşaat şirketleri gibi birçok şirketten bunu akıyorlar. Daha sonra, bu toplanan paraları yurt dışına götürmek lazım, bunları da alıyorlar, ağırlıklı kriptoyla ve biraz da altınla yurt dışına kaçırıyorlar. Peki, bu rakamlar kaç para acaba, biz neden bahsediyoruz? Türkiye'deki yasal bahis 16 milyar dolar yani herkesin oynayabileceği, devletin de izin verdiği yasal bahis 16 milyar dolar fakat yasa dışı bahsin rakamı arkadaşlar 85 milyar ile 100 milyar dolar arasında, 100 milyar dolar. Bütçe görüşüyoruz şimdi, bu bütçe görüşmelerinde 100 milyar doların ne manaya geldiğini herhâlde hepimiz tahmin edebiliyoruz ve bu her sene... Bu 50 milyardı, 60'a çıktı, 70'e çıktı, en son aldığım rakamlar 85 milyar ile 100 milyar dolar arasında. Burada vahim bir durum var, buna bizim müdahale etmemiz lazım ki başladı müdahale ve sonuna kadar da gideceğini düşünüyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız ve liderimiz Sayın Devlet Bahçeli bu konuda çok ciddi açıklamalar yaptı, destek verdi ve sonuna kadar gideceğini söyledi. Benim de kısa bir süre önce Sayın Bakanımızla yaptığım bir görüşmede de aynı şeyi kendisi de dile getirdi. Bu işte sonuna kadar gidilecek arkadaşlar. Bu iş öyle vahim bir hâle gelmiş ki oyuncular var, antrenörler var, masörler, malzemeciler var arkadaşlar. Peki, bu kadar şeyin olduğu yerde kulüp başkanları, kulüp yöneticileri var mı? Maalesef var. Bu yasa dışı bahsi oynatmak için, bu paraları çevirmek için, rant sağlamak için kulüp satın alıp bu işi organize eden beyefendiler var. Bu operasyon başladığı anda 20'ye yakın kulüp başkanı istifa etti hemen, onlarca yönetici istifa etti ama bunlar kurtulacağını zannediyorsa yanılıyorlar çünkü bu soruşturma "Son beş yıl içerisinde kim ne yaptıysa cezasını çekecek." soruşturması yani geçmişe, beş sene geriye doğru gidiliyor. Bu arkadaşlar istifa ederek kurtulacaklarını zannediyorlar, kurtulamazlar; bunlar Allah'ın izniyle cezasını çekecek çünkü bu futbol tertemiz olması gereken bir şey, bunu kim kirletiyorsa cezasını çekecek.

Tabii, bu operasyonların ana fikri Türk sporunu temizlemek ve önümüzdeki yıllarda Türk sporunu daha saygın bir konuma getirmek. Uluslararası alanda, fair play ölçülerinde daha büyük başarılar imza atılmasını sağlamak için yapılıyor bu operasyonlar çünkü İtalya'da yapılmıştı bir yirmi sene önce bu Temiz Eller operasyonu, şimdi de Türkiye'de yapılıyor ve göreceksiniz, bu Türkiye örnek olacak ve Avrupa ülkelerine de sıçrayacak, çok yakında hep beraber basında bunu göreceğiz.

Şimdi, tabii, bu operasyon yapılıyor, ciddi destek var Ankara'dan, Cumhurbaşkanlığı'ndan, siyasetten ama bu işin lokomotifliğini İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı yapıyor, bu soruşturmayı başlattı ve devam ediyor. Aynı zamanda, Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı ve Yönetim Kurulu da soruşturmaya büyük katkı veriyor ve büyük bir cesaret örneği gösteriyor arkadaşlar, bugüne kadar kimse buna cesaret edemedi. Onun için, ben bu arkadaşları hem Cumhuriyet Başsavcılığını hem de Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı ve yönetimini de tebrik ediyorum. Yani işin neticesinde, bu rakamlar -tabii, çok vaktimiz yok, daha fazla da uzatamayacağım ama- o kadar ciddi rakamlar ki bunun mutlaka çözülmesi lazım. Sadece sinekleri, sivrisinekleri öldürmek, kaçırmak değil de bataklığı kurutmak zorundayız. Bu işin baronları var, bu işin uluslararası alanda çok büyük rant çeviren insanları var; bunlar güçlü insanlar, doğru, bunların gücü var, uluslararası gücü var, paraları var ama bunların her birinin gücü ne kadar olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti karşısında bir sivrisinekten farkı yoktur arkadaşlar. Onun için, Türkiye Cumhuriyeti güçlü bir devlettir ve bunu mutlaka ve mutlaka çözmemiz gerekiyor.

Burada biliyorum ki hiçbir siyaset gözetmeksizin, hiçbir parti gözetmeksizin bu işe herkes destek veriyor ama burada kamuoyundan bir ufak ricam daha var. Bu operasyon başladı, işte, çeşitli takımlardan, "büyük takımlarımız" diye tabir ettiğimiz takımlardan da bazı soruşturmalar var oyuncularla ilgili, tutuklanan arkadaşlar da var. Özellikle sosyal medyada ve taraftar boyutunda işi şuna getirmeye çalışıyorlar: "İşte, benim takımın oyuncusunun çok suçu yok, bak, karşıdakinin daha fazla suçu var." Bu taraf da diyor ki: "İşte, senin suçun daha fazla." Arkadaşlar, böyle bir şey yok; daha fazla, daha az suç diye bir şey yok. Eğer Türk futbolunda birileri şike yapıyorsa, doğal olarak bu şikeden dolayı rant elde ediyorsa o zaman bizim ne günahımız var? Maç oluyor burada, dışarıda bir derbi maçı oluyor, burası boşalıyor, komple dışarıya herkes maç seyretmeye gidiyor, kendi taraftarını destekliyor, bütün hafta bunun yorumu yapılıyor; uykusuz geceler geçiriliyor, millet maça gidiyor, tezahürat yapıyor, kalp krizi geçirecek neredeyse millet; sahada 2, 3, 5 oyuncu bahis oynamış, şikeye karışmış ve biz de maç seyrederiz arkadaşlar; bu, mutlaka temizlenmeli.

Ben, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayırlı uğurlu olsun.

Hepinize saygılar sunuyorum, sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler, sağ olun.

Söz sırası Sayın Mustafa Baki Ersoy'da.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi

üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Bugün, seçim bölgem olan Kayseri'mizin gençlik, spor ve eğitim altyapısına ilişkin ihtiyaç ve beklentilerini sizlerle paylaşmak istiyorum. Kayseri, Süper Lig'de Kayserispor, 3. Lig'de Erciyes 38 FSK ve Kadın Basketbol Süper Lig'inde Melikgazi Kayseri Basketbol Takımı'yla profesyonel spor alanında güçlü şekilde temsil edilen; gençlik merkezlerinden yüzme havuzlarına, futbol sahalarından tenis kortlarına uzanan geniş bir tesis ağına sahip, aynı zamanda Erciyes Dağı'nın sunduğu imkânlarla önemli bir spor turizmi merkezi hâline gelmiş bir ilimizdir. "Avrupa'nın en iyi spor şehri" ünvanı Kayseri'mize verilmiş olup dünya spor başkenti olmak için de adaylık başvurmuzu yaptık. Dün de Kayseri Büyükşehir Belediyemiz Avrupa'da 700 belediye arasında, büyükşehir belediyeleri ve normal belediyeler arasında, 700 şehir arasında spor alanında en aktif belediye ödülüne layık görülmüştür. Bu başarılarından dolayı Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Memduh Büyükkılıç'a ve ekibine teşekkür ediyoruz ve spora katkılarından dolayı her zaman da yanında olduğumuzu ifade etmek istiyoruz. Kayserimiz, işte, bu altyapı, gençlerimizin spora yönelmesi için büyük bir imkân sunmaktadır. Spor, fiziksel gelişiminin ötesinde, gençlerimize öz güven kazandıran, disiplin sağlayan ve onları zararlı alışkanlıklardan uzak tutan en önemli araçlardan biridir. Sahada yaptığımız incelemeler ve vatandaşlarımız ile kurumlarımızdan gelen geri bildirimler doğrultusunda özellikle öncelikli gördüğümüz ihtiyaçları ifade etmek istiyorum. Kocasinan ilçemiz Beyazşehir Mahallemizde yaklaşık 9.900 metrekarelik alan üzerinde planlanan çok amaçlı spor salonu ve yarı olimpiik yüzme havuzu nüfusu 130 bini aşan bölgede spor alanlarına erişimin sınırlı olması nedeniyle ertelenemez bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Çocuk havuzu ve 2 katlı salonu içeren bu kompleksin yatırım programına alınmasını talep ediyoruz.

Bünyan ilçemizde sporcu potansiyeli yüksek olmakla birlikte mevcut tesisler ihtiyacı karşılayamamaktadır. Özellikle basketbol, okçuluk ve boks gibi branşlarda aktif sporları bulunan ilçede dört mevsim kullanılabilir modern bir kapalı spor salonuna ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yatırım hem okul sporlarını güçlendirecek hem de gençlerimizin sosyal hayata katılımını artıracaktır.

Özvatan ilçemiz ise spora katılım oranı yüksek olmasına rağmen kapalı spor salonu bulunmayan bir başka bölgemizdir. Bu ilçemiz için de kapalı spor salonu talebi önemini korumaktadır. Üniversite şehri hâline gelen Kayseri'mizde artan öğrenci sayısı ve deprem testleri sonucunda sağlam raporu alamayan binalar nedeniyle yurt ihtiyacı da aciliyet kazanmıştır. Talas ilçemizde planlanan 3 bin kişilik yurt Erciyes Üniversitesi tarafından tahsis edilen alanda projeleri tamamlanmış ve ruhsatı alınmış durumdadır. Öğrenci yoğunluğu dikkate alındığında, inşaat sürecinin ivedilikle başlatılması gerekmektedir. Kent merkezindeki Gevher Nesibe Öğrenci Yurdu ise ekonomik ömrünü tamamlamış olup deprem ve yangın yönetmeliklerine uygun olmayan yapıları nedeniyle acil dönüşüm gerektirmektedir. Ayrıca, Melikgazi ilçemiz Erciyes Mahallesi'nde bulunan Erciyes Kamp Eğitim Merkezi 2000 yılı öncesinde inşa edilmiş olup yapılan karot testleri yapının risk taşıdığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle, mevcut tesisin yıkılarak afet testlerine uygun, modern ve güvenli bir yapı olarak yeniden inşa edilmesi elzemdir. Bu yatırım sadece spor altyapısını değil gençlerimizin güvenliğinin de teminatı olacaktır.

Sayın Bakanım, sözlerimi tamamlarken, Melikgazi ilçemizde bulunan eski Erciyespor tesislerinin Erciyes 38 Futbol Kulübü'nün kullanımına uygun şekilde tadilatı ve yenilenerek şehrimize kazandırılması noktasındaki desteklerinizden dolayı zatinalinize ve Spor Toto Teşkilat Başkanımız ve ekibine, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyor, bu duygu ve düşüncelerle bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Naci Şanlıtürk'te.

Buyurun Sayın Şanlıtürk. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen necip Türk milletini ve Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

2026 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Son yıllarda ülkemizin turizm gelirlerindeki artış hepimiz için memnuniyet vericidir. 2024 yılında ülkemiz 62,3 milyon ziyaretçi ve 61,1 milyar Amerikan doları turizm geliriyle cumhuriyet tarihinin tüm rekorlarını kırarak dünyada en fazla turist ağırlayan 4'üncü ülke olmuştur. Türkiye artık yalnızca niceliğe değil aynı zamanda niteliğe de odaklanan bir turizm ülkesi hâline gelmiştir. 2025 yılı için hedeflenen 64 milyar dolar turizm geliri hedefine ulaşılacaktır. Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmalar neticesinde, 2026 yılı için 68 milyar dolar, 2027 için 71 milyar dolar, 2028 için 75 milyar dolar turizm geliri hedefine ulaşılacağına inanıyorum. Başta Sayın Bakanımız olmak üzere bu başarıda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

2025 yılı Ocak ayında Bolu Kartalkaya ve Bursa Uludağ'da çıkan yangınlar sonucunda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, kederli ailelerine bir kez daha başsağlığı diliyorum. Bildiğiniz gibi Mecliste de bir daha bu tür olayların yaşanmaması için bir araştırma komisyonu kurulmuştu. Komisyon raporu yazım aşamasında. İdari olarak da başta Turizm Bakanlığımız olmak üzere devletimizin bütün kurumları gerekli çalışmayı yaptılar. İnşallah, bundan sonra bu tarz olayların yaşanmamasını temenni ediyorum. Bakanlığımızın turizm işletmelerine Binaların Yangından Korunması Hakkındaki Yönetmelik'teki eksikliklerinin giderilmesi için verdiği sürede birçok işletme eksikliklerini gidermiştir. Farklı sebeplerle eksikliklerini tamamlayamayan turizm işletmelerine sezon öncesinde kısa bir ilave süre verilerek eksikliklerini tamamlamaları sağlanmalıdır. Turizm sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmelerin Turizm Bakanlığından işletme belgesi almadan faaliyet göstermesinin önüne geçilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin ve Karadeniz'in en güzel illerinden biri olan Ordu ili turizm açısından oldukça yüksek bir potansiyele sahiptir. Ulaşım altyapısının tamamlanmasıyla birlikte Aybastı Perşembe Yaylası'ndaki menderesler, Gököy'deki Ulugöl, Akkuş Kertil Yaylası, Türkiye'nin denize en yakın kayak merkezinin de olduğu Kabadüz Çambaşı'ndaki yaylalar gibi doğa harikası değerlerimiz çok daha etkin tanıtılabilecek ve turizme kazandırılabilir. Turizm Bakanlığımızdan Çambaşı Yaylası, Kurul Kalesi, Yoro Kent Ormanı ve Ablak Taşı Seyir Terası'na konforlu ulaşımın sağlanması konusunda destek talep ediyoruz. Altınordu'da bir kültür havzası projesinin hayata geçirilmesi önemlidir. Kurul Kalesi, Ünye Kalesi, Fatsa Cıngırt Kayası'nda devam eden arkeolojik kazılar yine Bakanlığımızın desteğiyle ilerlemektedir. Ünye Kültür Merkezi ve Ünye Bebek Kütüphanesinin açılışı 2026 yılı Mart ayında inşallah gerçekleşecektir. Ayrıca, 2026 yılı Kültür Yolu Festivali'ne Ordu'nun da dâhil edilmesini kıymetli

buluyorum, Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum. Ordu Arkeoloji Müzesi ile Altınordu İlçe Halk Kütüphanesinin 2026 yılı yatırım programına alınmasını ve Altınordu, Ünye ve Fatsa'da turizm danışma ofislerinin kurulmasını talep ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; turizm ve kültür yatırımları kadar kritik bir başka konu da ulaşım altyapımızdır. Ordu Çevre Yolu'nun 2'nci etabı son iki yılda ayrılan yaklaşık 1 milyar TL kaynağa rağmen birim fiyatlarının düşüklüğü gerekçesiyle ilerleyememiş, 2024 yılında sadece 33 milyon, 2025 yılında da 57 milyon TL'lik ancak iş yapılmıştır. Bu nedenle, ya ihlale feshedilerek yenilenmeli ya da birim fiyatları güncellenmelidir. Sayın Bakanımızın Ordu ziyaretinde bu yolun iki yıl içinde tamamlanacağı ifade edilmiştir, bölgeyi en iyi bilen isimlerden biri olarak kendisine güveniyor ve çevre yolunun 2027 yılı sonunda bitirileceğine inanıyorum.

Ordu Şehir Hastanesinin 2026 yılı içerisinde açılacak olması ilimizin sağlık kapasitesini önemli ölçüde artıracaktır ancak bu durum bölgede trafik yoğunluğunu da beraberinde getirecektir. Büyükşehir Belediyemizin bölgenin imar planını hızlıca tamamlayarak imar yollarını açması ve hastanenin otopark ihtiyacının acilen çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Cumhurbaşkanımızın Ordu ziyaretinde talimatını vermiş olduğu şehir hastanesi bağlantı yolunun yapılması önemlidir, değerlidir fakat bu bağlantı yolunun bir ucunda çevre yolunun bitirilmemesi, diğer ucunda da imar yollarının yapılmaması bu bağlantı yolunu anlamsız hâle getirmiştir. Ayrıca, Doğu Karadeniz'in kanayan yarası hâline gelen Fatsa çevre yolunun 2026 Yılı Yatırım Programı'na alınması gerekmektedir. Fatsa ve Ordu çevre yolları bitirilmeden Karadeniz Sahil Yolu'nda sağlıklı bir transit geçişin olması mümkün değildir. Arka ilçelerimizde yaklaşık yirmi yıldan fazladır devam eden ulaşım projelerine de destek verilerek bir an önce bitirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 Nisan 2025'te yaşanan zirai don felaketinden ilimiz en fazla etkilenen illerden biridir. Normal koşullarda yıllık 200 ila 250 bin ton fındık üreten Ordu bu yıl sadece 60 bin ton fındık üretimi yapabilmıştır. Üreticinin elindeki fındık fiyatı arz talep dengesi içerisinde 350 liralara kadar çıkmıştır, yapılan manipülasyonların neticesinde bu fiyat 240 TL'ye kadar düşmüştür. Toprak Mahsulleri Ofisinin, açıklamış olduğu 200 TL fiyatı revize ederek 31 Aralıkta bitecek olan fındık alım süresini ileri bir tarihe kadar uzatması fiyatın üretici lehine toparlanması açısından önem arz etmektedir. Özellikle 450 rakımın üzerindeki bahçelerde zirai don nedeniyle hiç ürün alınamamış olması hem üreticiyi hem de il ekonomisini derinden sarsmıştır. Ekonomik sıkıntılar sosyal hayata da yansımış, ilimizde intihar vakalarında ciddi artışlar yaşanmıştır. Ordu'da son on bir ayda 50 intihar vakası kaydedilmiştir, bu durum diğer illerle kıyaslandığında aşırı bir farkın olduğu görülmektedir. İlimize acil olarak sosyal ve ekonomik olarak destek verilmelidir. Fındık üreticilerinin 2025 yılı içerisinde kullandığı zirai krediler faizsiz olarak ertelenmelidir. Geçimini tamamen fındıktan sağlayan fındık üreticilerinin yaklaşık yüzde 20'sine denk gelen üreticilere bir yıllık geçimini temin edecek ve 2026 hasat zamanına bahçelerini hazırlayacak kadar ek kaynak sağlanmalıdır. Bölgede hızla yayılan ve tüm zirai ürünlere zarar veren kahverengi kokarca zararlısıyla mücadele için ayrı bir destek programı oluşturulmalıdır.

1 Ocak 2026'da 30 büyükşehirde, nüfusu 30 bini geçen ilçelerde küçük esnafın basit usulden gerçek usule geçirilmesi ek mali yük oluşturmaktadır. Bölgede fındık olmayınca ekonomi de olmuyor. Esnaf zaten zor durumda, geçimini zor temin ediyor; gerçek usule geçirildiğinde yıllık en az 150 bin lira gibi ekstra gideri olacaktır. Bu uygulama ertelenmeli veya tamamen ortadan kaldırılmalıdır. İşverenler için sigorta prim desteğinin yüzde 5'ten yüzde 2'ye düşürülmesi de bu bölge için uygun olmamıştır, bu uygulama da ileri bir tarihe ertelenmeli veya tamamen kaldırılmalıdır. Bu dönemde sosyal ve ekonomik hayatı destekleyecek başkaca ek tedbirlerin alınması elzemdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversitemizde 20 bine yakın öğrenci bulunmaktadır. 1.240 kişilik kız öğrenci yurdu ihtiyacı kiralık binalarda geçici olarak çözülmüştür. İlimizde hem erkek hem de kız öğrencilerimiz için 4 bin kişilik yurt binasına ihtiyaç vardır. Cumhurbaşkanımızın 2018'de söz vermiş olduğu 5 bin kişilik kapalı spor salonunun 2026 yılı yatırım programına alınarak hayata geçirileceğine inanıyorum.

Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi kapsamında Ordu merkeze olimpik yüzme havuzu yapılması gerekmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığımızın ilçelerimize sağladığı tüm destekleri için teşekkür ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak Turizm Bakanlığının 2026 bütçesine destek vereceğimizi belirtiyorum.

2026 bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Filiz Kılıç'ta.

Buyurun Sayın Kılıç. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sayın Başkan, Değerli Bakanlarımız, milletvekillerimiz, bürokratlarımız ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; bugün MHP Grubu adına Kapadokya Alan Başkanlığımız için söz almış bulunuyorum.

Sözlerime başlarken tarihin ve doğanın eşsiz uyumunu bağrında taşıyan Anadolu'nun parlayan yıldızı Nevşehir'imizi ve kadirşinas hemşehrilerimi en kalbi duygularıyla saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Bizler, insanı yaşat ki devlet yaşasın düsturuyla yola çıkmış bir iradenin temsilcileriyiz. Kapadokya gibi dünya mirası bir hazinenin gelecek nesillere en güzel şekilde aktarılması gayesiyle tarihî bir vizyon ortaya konuldu ve Kapadokya Alan Başkanlığı hayata geçirildi. Bugün memnuniyetle ifade etmek isterim ki bu vizyon meyvelerini vermektedir. Faaliyet raporlarını incelediğimizde, sahada dolaştığımızda Kapadokya'nın sadece korunan değil aynı zamanda yaşayan ve yaşatılan bir bölge olma yolunda ilerlediğini görebilmekteyiz. Bakınız; Göreme Açık Hava Müzesi, Aşk Vadisi, Güvercinlik Vadisi, Paşabağları ve Balkan Deresi güzergâhında gece müzeciliği ve aydınlatma projeleri hayata geçiyor. Cevizlibağ Vadisi'nde gerçekleştirilen aydınlatma projesi doğaya en ufak bir zarar vermeden gece müzeciliğini bölgemize kazandırmış, vadilerimiz karanlıktan kurtulup ışıltılı bir görünüme kavuşmuştur. Hizmet anlayışı sadece estetikle sınırlı kalmamış, güvenliği de merkeze almıştır. Güvercinlik Vadisi'nde yürüyüş yolları doğal dokuya uygun onarılmış, riskli noktalara güvenlik bariyerleri eklenmiştir. Sektörün beklediği sıcak hava balonu kalkış alanları düzenlenerek Göreme-Çavuşin hattında 77 hektarlık güvenli bir alan planlanmıştır. Ayrıca, hizmet ağının Kayseri Soğanlı Vadisi'ne kadar genişletilmesi ve orada bir irtibat ofisi açılması vizyonumuzun genişliğinin en somut göstergesidir. Yine, zamanın ve doğanın yıpratıcı etkisine karşı peribacalarımızda başlatılan acil onarım seferberliğini bu eşsiz mirasın gelecek nesillere sağ salim aktarılması adına çok kıymetli bir adım olarak görüyoruz. Tüm bu kıymetli çalışmalar için ve yapılacaklar için başta Alan Başkanlığımıza ve Kültür ve Turizm Bakanlığımıza ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, siyaset iyiye takdir ettiği kadar daha iyiye ulaşmak için sistemdeki aksayan yönleri onarmayı da gerektirir. Bugün sahada kurumlarımız arasındaki koordinasyonu güçlendirmemiz ve mevzuat uyumunu sağlamamız gereken bazı hususlar bulunduğu ifade etmek isterim. Amacımız bürokratik süreçleri vatandaşımız ve yatırımcılarımız için daha sade ve akıcı hâle getirmektir. Birinci husus, mevzuatlar arası uyum ihtiyacıdır. Turizm sektörümüzün gelişimi için tesislerimizden turizm işletme belgesi talep edilmektedir ancak bu süreçte yatırımcılarımız farklı mevzuatların getirdiği yükümlülükler arasında kalabilmektedir. Belediyelerimizin tabi olduğu 3194 sayılı İmar Kanunu ile Alan Başkanlığımızın dayanağı olan 7174 ve 2863 sayılı Kanunların uygulamadaki hükümleri sahada zaman zaman farklılıklar göstermektedir, bu konuda bir uyum sağlanmasını teklif ediyoruz.

İkinci husus, mali yüklerin optimizasyonudur. Alan sınırları içinde yaşayan vatandaşlarımız yapacakları işlemlerde hem belediyelerimize hem de Alan Başkanlığına karşı mali yükümlülük altına girmektedir. Bu konuda da yeniden bir yapılanmaya gidilmesini ve şu anda tasarruf tedbirlerinin de uygulandığı bir dönemde devletimizin şefkatli elini göstererek yerel hizmetlerin kalitesinin artırılması noktasında kararlar almasını beklemekteyiz.

Üçüncü husus, bilimsel temelli bir güncellemedir. Sit alanlarında, birinci derecede sit alanları ve üçüncü derecede sit alanları konusunda bilim heyetinin tekrar bir irdeleme yapmasını Alan Başkanlığımızdan beklemekteyiz. Bizim önerimiz sistemin dışlılarının daha uyumlu dönmesidir. Talebimiz, Alan Başkanlığımızın çok kıymetli enerjisini asıl uzmanlık alanı olan sit alanlarına, arkeolojik değerlere ve vadilere teksif etmesidir; yerel yönetimlerin ise 3194 sayılı Kanun'un pratiğine bırakılmış işleyişine devam etmesidir. Böylece kurumlarımız yetki karmaşasıyla değil hizmet yarışıyla gündeme gelecektir diyor, bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

Söz sırası Sayın İlyas Topsakal'da.

Buyurun Sayın Topsakal. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İLYAS TOPSAKAL (Samsun) - Sayın Başkan, aziz Meclisimizin değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurul görüşmelerinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum.

Milletimizin muhterem vekilleri, Türkiye Cumhuriyeti devletin hars ve medeniyetine dair hafızasını, tarihî ve lisani birikimini ve idari ve içtimai sürekliliğini kurumsal bir çerçevede koruyan, geliştiren ve gelecek nesillere aktaran Atatürk Araştırma Merkezini, Türk Dil Kurumunu, Türk Tarih Kurumunu ve Atatürk Kültür Merkezini bünyesinde barındıran Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumumuzun milletimiz ve devletimiz için önemi tartışmasız ve hayatidir. Bu kurumlar yalnızca idari yapılar değildirler, bunlar cumhuriyetimizin kültür temellerinin kurumsallaşmış hâlidir; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ve cumhuriyetimizin kurucu iradesinin fikri hür, vicdanî hür, irfanî hür nesiller yetiştirme idealinin devlet ölçeğinde hayata geçirilmiş hâlidir. Elbette bu kurumların amacı yalnızca geçmişini araştırmak değildir, tam aksine, geçmiş ile gelecek arasında sağlam bir bağ kurmak, kültür politikalarına yön vermek, millî bilincin sürekliliğini sağlamak bu kurumlarımızın asli vazifesidir. Bu nedenle, son yıllarda yürütülen faaliyetler; dijital arşiv çalışmalarından uluslararası akademik iş birliklerine, Türk dünyasına yönelik kültürel projelerden alanında öncü bilimsel yayınlara kadar geniş bir çerçeveye yayılmaktadır.

Cumhuriyetimizin, kültür ve ilim hayatında bir mihver görevi üstlenen Yüksek Kurumumuz, milletimizin kültürel sürekliliğini teminat altına alan medeniyet iradesiyle Türk kültürünü, tarihini ve dilini bilimsel yöntemlerle inceleme, geliştirme ve dünyaya tanıtmaya görevini büyük bir titizlikle yürütmektedir. 2025 yılı bu yönüyle hem içerik hem de kapsam bakımından dikkat çeken pek çok faaliyete sahne olmuştur. Yüksek Kurum, bu yıl da çalışmaların eş güdümünü sağlayarak hem hukuki, idari süreçleri güçlendirmiş hem de proje, burs, çeviri ve uluslararası iş birliği programlarında nitelik çitasını yükseltmiştir. Bu kapsamda, milletimizin kültürel ve sosyal gelişmesini desteklemek için yürütülen tüm faaliyetler planlı ve stratejik olarak ortaya konmuştur.

Dijital dönüşüm 2025 yılının öne çıkan başlıklarından biri olmuştur. 2011'de hayata geçirilen bütünleşik bilgi sisteminin kapasitesi bu yıl daha da artırılmış, mevcut tüm alt sistemler yenilenmiş, araştırmacıların daha hızlı, güvenilir ve kapsamlı bilgiye ulaşabilmesi için yeni vergi tabanı sisteme eklenmiştir.

Kurumlarımızın kütüphane ve arşivlerinde yer alan eserlerin dijital ortama aktarıldığı bütünleşik katalog çalışması kapsamında yaklaşık 6.400 kitabımız dijitalle aktarılmış, geleceğe bırakılan kıymetli bir kültürel miras olarak korunmuştur. Kurumlarımızın akademik dergilerinin AYK Dergi Dizini üzerinden ücretsiz erişime sunulması bilimsel üretimin kamusallaştırılması açısından örnek bir model teşkil etmektedir. 2025 yılı içerisinde devlet töreni niteliğini taşıyan Atatürk'ü Anma Töreni yüksek bir katılım ve derin bir manevî atmosferde icra edilmiştir. Milletimizin kurucu liderine bağlılığı da böylece bir kez daha güçlü biçimde vurgulanmıştır.

Değerli milletvekilleri, 2025 yılı Atatürk Araştırma Merkezi açısından yalnızca yoğun bir çalışma dönemi değil aynı zamanda cumhuriyetimizin kurucu hafızasını bilimsel yöntemlerle geleceğe taşıma kararlılığının güçlü bir tezahürüdür. Merkez, yıl boyunca ulusal ve uluslararası düzlemde 17'si ulusal, 5'i uluslararası olmak üzere toplam 22 ilmi etkinlik düzenlemiştir. Atatürk araştırmalarının fikrî ufku genişlemiştir. Yıl sonuna kadar bu sayının 24'e ulaşacak olması merkezin ilmi üretimdeki sürekliliğini kanıtlamaktadır. Bu yılın en dikkat çekici atılımlarından biri dijitalleşme alanında gerçekleşmiştir. Atatürk Ansiklopedisi'nde yayınlanan madde sayısı 1.400'e, erişim sayısı ise 12 milyona ulaşmıştır. 19 Mayıs günü hayata geçirilen mobil uygulamayla Ansiklopedi'nin dijital erişim kapasitesi daha da genişleyecektir.

Türk Dünyası Ansiklopedisi'nin mobil uygulaması da erişime açılmış, Türk medeniyetinin geniş coğrafyalara yayılmış tarihî birikimi dijital çağın diliyle görünür kılmıştır. Bunun yanında, Merkezin tematik eserleri serisi kapsamında yayınlanan "Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri" "Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri", 3 ciltlik "Türkiye Cumhuriyeti Tarihi" ve "Kaynakçalı Atatürk Günlüğü" gibi eserler tarih bilincinin toplumun tüm kesimlerine yayılmasına büyük katkı sağlamıştır. Yayınlanan 9 yeni eser, 11 tıpkı basım, 1 süreli yayın ve üniversite, kütüphane ve kamu kurumlarına 16 bini aşkın kitabın ücretsiz dağıtılması Merkezin bilimsel birikimi kamusallaştırma misyonunu daha da perçinlemiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı ise Türk kültürü araştırmalarında ulusal ve uluslararası düzeyde yetkin bir otorite olma vizyonuyla 2025 yılında geniş kapsamlı çalışmalar yürütmüştür. Bu yıl özellikle Türk Masal Külliyyatı Projesi önemli ilerlemeler kaydetmiştir.

Türkiye'nin 81 ilinden derlenen 6 bini aşkın masalın büyük bölümü incelenmiş, binlercesi onaylanarak "masal.gov.tr" ve "Masal Masal Türkiye" uygulaması üzerinden geniş kitlelere ulaştırılmıştır. Masallar, İstanbul Türkçesi ve yöre ağızlarıyla seslendirilmiş, 8 dile çevrilerek 140'tan fazla ülkedeki çocuklara ulaşmış, Türk masallarının mobil uygulaması ise Azerbaycan masallarını ilk basamakta kendi içinde barındırmıştır.

Sevgili milletvekilleri, burası aslında çok önemlidir. Bizim eğitim tarihimiz bakımından, biliyorsunuz, çocuklarımızda ve çocuk eğitiminde kendi masallarımıza ihtiyaç duyuyorduk tıpkı kendi sanatımıza ihtiyaç duyduğumuz gibi. Belki Türkiye tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde -Osmanlı tarihi de böyledir aslında- çocuk eğitiminde ilk defa kendi orijinal masallarımızla eğitim amacıyla büyük bir külliyyat toplanmış, bunun için de ayrıca Yüksek Kurumumuzu ve ilgili birimlerimizi tebrik etmeliyiz, geleceğe de çocuklarımız açısından aydınlık yüzle bakabiliriz diye ben düşünüyorum. Bu yüzden tebriği hak ediyorlar.

Genç kuşaklara Türk kültürü ve düşünce hayatının önder şahsiyetlerini tanıtmayı amaçlayan Kısa Yaşam Öyküleri Serisi'nde 8 set tamamlanmış, Ahmet Yesevi seti yıl sonu itibarıyla planlamaya alınmıştır. Kurum, dijitalleşme alanında da cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında Türk kültür ve medeniyeti perspektifiyle ele alınmıştır; toplam 31 etkinlik, 20 yeni yayınla kendi alanında öncü bir rol üstlenmiştir.

Kıymetli vekillerimiz, Türk milletinin varlık nişanı olan dilimizin ve belleğimizin taşıyıcısı tarihimizin kendimizi anlamamızda ve dünyada Türk'ün yerini tayin etmesindeki rolü tartışmasızdır. Dil, millet olmanın hem harcı hem de evidir, tarih ise bu evin temeli, kimliğimizi yoğuran büyük hafızadır.

Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu cumhuriyetimizin kurucu iradesi tarafından bu yüzden aynı felsefenin iki ayrılmaz kanadı olarak teşkil edilmiş, biri dilimizin berraklığını, diğeri tarihimizin derinliğini korumak üzere milletimize emanet edilmiştir. Bugün iki kurum yalnızca birer bilim yuvası değil, millî hafızanın, kültürel sürekliliğin ve bütüncül bilincin taşıyıcılarıdır. Türkçenin medeniyet dili olarak güçlenmesini sağlayan her faaliyet Türk Dil Kurumunun sessiz ama kararlı emeğiyle hayat bulmaktadır. Keza tarihimizin köklerine inen, belgeleri gün yüzüne çıkaran, kazılara destek veren, akademik birikimi geniş kitlelerle buluşturan her çalışma Türk Tarih Kurumunun titiz gayretinin eseridir. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında dil ve tarih alanında ortaya konan bu çaba yalnızca akademiye değil, milletimizin her ferdine ulaşan bir kültür ve bilinç inşasıdır. Bu nedenle şimdi aktaracağım faaliyetler yalnızca rakamlar ve projeler değil bir milletin kendi varlığına gösterdiği saygının somut yansımalarıdır.

2025 yılı Türk Dil Kurumunun hem yayıncılıkta hem dijitalleşmede hem de eğitim faaliyetlerinde önemli bir ivme yakaladığı dönemdir. Kurum yıl içinde 9 yeni yayın, 45 tıpkıbasım, 13 süreli yayını okuyucusuyla buluşturmuş, yıl sonuna kadar 36 yeni eserin daha ortaya çıkarılması planlanmıştır.

Türkçe sözlüğün mobil uygulamasının yarım milyonu aşan kullanıcıya ulaşması ve metin veri tabanının araştırmacılara açılması Türkçenin dijital çağda da köklü bir bilim dili olarak konumlanmasına katkı sağlayacaktır. 2025'te düzenlenen 41 bilimsel etkinlik, 20 bini aşkın ücretsiz yayın dağıtımı ve 705 üniversite öğrencisine verilen burslar kurumun toplumsal sorumluluk bilincini pekiştirmiştir.

Türk Tarih Kurumu ise aynı yıl içinde tarih biliminin her alanında güçlü bir faaliyet yelpazesi ortaya koymuş, 2025'te 75 bilimsel etkinlik gerçekleştirmiştir. 44 yeni eser, 46 tıpkıbasım, 54 bini aşkın ücretsiz eserin dağıtılması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arşiv çalışmaları ve Türk dünyası veri tabanları girişimleri Kurumumuzun ne kadar önemli işler yaptığını delalet etmektedir.

Aziz milletvekillerimiz, bizler biliyoruz ki bir milletin kader çizgisini belirleyen unsurlar yalnızca askerî kudreti ya da siyasi muvaffakiyetleri değildir; onun asıl bekası, diline gösterdiği ihtimamda, tarihine duyduğu hürmette, kültürüne verdiği kıymettedir. Türk milleti, binlerce yılın içinden süzülüp gelen devlet tecrübesini; Asya bozkırlarından Balkanlara, Kafkasya'dan Orta Doğu'ya, oradan Akdeniz'in ufkuna kadar yayılan geniş bir coğrafyada imar ettiği medeniyetlerle ispatlamıştır. Bu büyük yürüyüş, yalnızca fetihlerin değil idari kabiliyetlerinin, nizam arayışının, hars ve irfanının da yürüyüşüdür.

Bugün, cumhuriyetimizin çatısı altında yaşattığımız kurumlarımız işte bu mirası çağın imkânlarıyla buluşturan müesseselerdir. Bir masalın kayıt altına alınması, bir kelimenin kökeninin araştırılması, bir kazı alanında çıkan kemik parçasının tarihle buluşturulması yahut bir vesikanın dijital ortama aktarılması işte böyle bir şeydir. Bunlar, dışarıdan bakıldığında küçük işler gibi görünsün de aslında milletimizin hafızasını diri tutan, geleceğe aktaracak kuvveti temin eden çalışmaların bütünü içindedir. Tarihimizin ihtişamı, dilimizin lefatefi ve kültürümüzün zenginliği ancak bu tür müesseselerle ilim yoluna konur, dağınık olan malumat nizama girer, kaybolma ihtimali bulunan hazineler muhafaza olunur. Cumhuriyetimizin 2'nci asrında bu sahalara gösterilecek dikkat, yalnızca bir idari tercih değil milletçe omuzladığımız müşterek bir mesuliyettir. Bu sebeptir ki kültür, dil ve tarih alanında çalışan kurumlarımızın korunması, güçlendirilmesi ve desteklenmesi lazımdır çünkü bu kurumlar maziden atıye uzanan köprünün ayaklarını sağlam tutmaktadır.

Bu vesileyle, biz karar vericilere ve devletimizi idare eden kurumlarımıza önemli bir misyonu hatırlatmak vazifemizdir: Malumunuz, Türk Dil Kurumu ve Tarih Kurumumuzun kendine ait, miras yoluyla gelen bir mal varlığı vardı. Bu varlıklar iyi yönetilsin, harcamalar bir elden yürütülsün, daha verimli olsun maksadıyla bir hesapta toplanmıştır. Biliyorsunuz, bu, geçen dönemde olmuştu. Elbette kurumlarımızın faaliyetlerinin koordinasyonu, verimli kullanılması çok mühimdi ancak harsımızın ve medeniyetimizin temel unsurları olan kurumlarımızın bütçeleri gün geçtikçe daralmakta, asli faaliyetini yapmakta zorlanmaktadır.

Mesela, bu yıl ayrılan bütçenin yüzde 80'i cari harcamalara, geri kalanı ise asli faaliyetlere ayrılabilmiştir. Yine, kurumlarımız en son 2013 yılında alanında uzman alımı yapabilmiş, kaynak eksikliği nedeniyle her geçen gün eriyen tecrübeli eleman ihtiyacını karşılamakta zorluk çekmiştir. Geçmişte alınan, belki o zaman haklı olan uygulamanın yeniden düşünülmesi MHP olarak bizim ve alanında uzman hocalarımızın ortak görüşüdür, zira Anayasa'mızın 134'üncü maddesinin ikinci fıkrası açıktır. Bu husus yeniden müzakere edilmelidir.

Bu idrakte, görüşmekte olduğumuz bütçenin milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyor, yüce heyetinizi hürmetle selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Topsakal.

Söz sırası Sayın Fevzi Zırlıoğlu'nun.

Buyurun Sayın Zırlıoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FEVZİ ZIRLIOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına Uludağ Alan Başkanlığı 2026 yılı bütçesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle aziz Türk milletini ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

7432 sayılı Uludağ Alanı Hakkında Kanun'la Uludağ'ın sınırları ilk kez bütüncül biçimde belirlenmiş, 117 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Uludağ Alan Başkanlığı kurulmuştur. Bu düzenleme, Uludağ'ın tek elden, hızlı, etkin ve sürdürülebilir bir anlayışla yönetilmesi amacıyla atılmış stratejik bir adımdır. Başkanlık kurulmadan önce bölgede karmaşık bürokrasi, izinsiz yapılaşma, bilgi kirliliği ve zayıf denetim nedeniyle hem çevresel hem de turistik açıdan ciddi sorunlar yaşanmaktaydı. Kuruluşunun ardından kısa bir süre içinde koordinasyon güçlendirilmiş, karar süreçleri hızlandırılmış ve bütüncül koruma yaklaşımı hayata geçirilmiştir. Uludağ Alan Komisyonu tarafından geçiş dönemi koruma, kullanma esasları belirlenmiş, Alan Başkanlığına ilişkin tüm temel yönetmelikler yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Uludağ alan planı hazırlıklarında hâlihazır haritalar, çığ yükü ve jeolojik etütler, endemik tür çalışmaları tamamlanmıştır, paydaş toplantıları ve stratejik alan çalıştayları düzenlenmiştir. Alan planının tamamlanmasıyla Uludağ hem çevresel açıdan güvence altına alınacak hem de dört mevsim turizm potansiyeli daha etkin kullanılacaktır. Yine, geçtiğimiz yıl içerisinde, kontrolsüz sportif faaliyetler düzen altına alınmış, kaçak ve izinsiz yapılar tespit edilerek müdahale edilmiştir. Kayak alanlarında güvenlik ağı kurulmuş, pistler doğal dokuya zarar vermeden iyileştirilmiştir. Turizm ve sporun birbirini tamamlayan sektörler olduğu bilinciyle Turizm Amaçlı Sportif Faaliyetler Yönetmeliği yayımlanmıştır. Kızak alanları, kar motoru ve ATV güzergâhları ile bisiklet, yürüyüş parkurları belirlenmiştir. "Dört Mevsim Uludağ" vizyonu kapsamında fotoğraf yarışmaları, astronomi sergileri, Uludağ patika koşuları ve Uluslararası Uludağ Çocuk Kupası gibi etkinlikler düzenlenerek Uludağ'ın tanıtım kapasitesi güçlendirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Uludağ, yalnızca Bursa'nın değil Türkiye'nin ruhunu taşıyan eşsiz bir doğa zirvesidir. Uludağ'ın geleceğine ilişkin vizyonunu güçlendirmek için odaklanılması gereken temel nokta dağ dört mevsime yayılan bir deneyim alanına dönüştürmektir. Yaz aylarında uluslararası standartlarda dağ bisikleti ve koşu parkurları oluşturmak bölgeyi doğa sporlarıyla çekim merkezi hâline getirecektir. Bölgede fotoğrafçılık atölyeleri ve kuş gözlem noktaları oluşturularak doğa temelli etkinlikler çeşitlendirilebilir. İlkbahar ve sonbaharda botanik yürüyüşleri Uludağ'ın ekolojik değerini daha da görünür kılacaktır.

Ayrıca, 2026 yılı Bursa'mızın fethinin 700'üncü yılı olarak kutlanacaktır. Bu doğrultuda, Bakanlığımızın koordinesinde bütüncül bir Uludağ kültür rotası oluşturulup dağın doğal zenginliğini kültürel mirasla buluşturarak yıl boyu sürdürülebilir bir turizm akışı sağlanabilir, bu yaklaşım Uludağ'ı Türkiye'nin dört mevsim marka destinasyonlarından biri hâline getirilebilir.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Bursa'mızın Yiğitalı mevkinde yaşanan bir trafik kazası oldu. Bu, kış aylarında Bursa'da çok sık rastlanan bir hadise. Bu konuda önlem alınmasını da özellikle rica ediyorum.

Bu düşüncelerle bütçe görüşmelerinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın İsmail Özdemir'de.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Özel radyo ve televizyon yayınlarını düzenleyen mülga 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 1994 yılında yürürlüğe girmesiyle Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kurulmuş, asli görevi radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek olmuştur. Ülkemize yayın yapacak kuruluşların lisans ve yayın izni de yine Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuz tarafından verilmektedir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üstlenmiş olduğu düzenleme ve denetleme görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirirken yayıncılık adı altında yürütülen bazı faaliyetler son zamanlarda kamuoyu vicdanını yaralayan sonuçlar doğurmaktadır. Toplumsal gerginliklere sebep olan, millî ve manevî değerlerimize zarar veren, ahlaki ölçüsü bulunmayan ve hiçbir etik kuralıyla bağdaşmayan bu girişimlerin engellenmesine yönelik yasal düzenlemelerin yapılması artık bize göre zorunluluk hâline gelmiştir. Son dönemlerde, özellikle bazı sosyal medya platformlarında, haber alma, haber yapma ve haber yayma prensiplerine uymayan, basın- yayın ilkeleriyle örtüşmeyen, bu kapsamda mesleki yeterlilik ve vasfı bulunmayan şahısların haber içerikleri oluşturmak, sokak röportajları yapmak, sözde anket düzenlemek, yanıltıcı ve yanlış bilgiyi yaymak gibi faaliyetler yürüttüğü görülmektedir. Özellikle "sokak röportajları" olarak adlandırılan, gerçekte ise mizansen bir kurguyla kasıtlı olarak seçilen şahıslara yöneltilen soru ve cevaplarla algı oluşturma çabası yürütüldüğü, vatandaşlarımız arasında gerginlik çıkarıldığı, hatta bu gerginliklerin zaman zaman fiziki kavgalara dönüştüğü gözlemlenmektedir. Bu kapsamda, basın kartı bulunmayan veya kurumsal bir kimlik adı altında akredite edilmemiş şahısların basın faaliyetine yönelik yürüttükleri çalışmaların engellenmesinin yanında, söz konusu faaliyetler sırasında ve sonrasında yaşanan toplumsal kutuplaşmayı körükleyici yansımaların önüne geçilmesi gerekmektedir.

Muhterem milletvekilleri, yurt dışı kaynaklı platformlara yapılan yoğun reklam yatırımları Türk medyasının ve yerli dijital girişimlerin gelişimini sekteye uğratarak söz konusu platformların reklam politikalarının şeffaf olmaması ve hâlihazırda yerli platformlara kıyasla daha avantajlı bir konumda bulunmaları rekabet ortamını ciddi şekilde zedelemektedir. Diğer yandan, reklamcılık faaliyetlerinin bu mecralar üzerinden yoğun şekilde yürütülmesi de reklam harcamalarının önemli bir bölümünün ülkemiz dışına çıkmasına sebep olmaktadır. Bu durum, Türkiye açısından hem ekonomik anlamda kaynak kaybına hem de stratejik olarak dijital iletişimde dışa bağımlılığa zemin oluşturmaktadır. Ayrıca, dezenformasyonlara ve provokasyonlara da alan açmaktadır. Söz konusu platformlar, Türkiye'de yürütülen yargısal süreçlerle alakalı, gerekli görüldüğünde de bilgi paylaşımında bulunmak hususunda samimi bir yaklaşım göstermemektedir. Çoğu zaman küresel olarak tanımlanan bu şirketlerin iç hukuku Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın üzerinde görülmekte, ortaya çarpık ve kabulü asla mümkün olmayan neticeler çıkmaktadır. Yine, benzer şekilde, milletimizin millî ve manevî değerleriyle ilgili olarak olumlu paylaşımlarda bulunan sayfalara da zaman zaman kısıtlamalar getirilmesi, hesapların askıya

alınması gibi uygulamalar bu platformların güvenilirliğini sorgulanır hâle getirmektedir. Dolayısıyla rekabet anlamında Türk dijital medyasından mevcut koşullar altında daha avantajlı bir konumda bulunan yurt dışı merkezli platformların reklam kaynaklı elde ettikleri gelirlerinin gerekli yasal düzenlemeler yapılarak ivedilikle kısıtlandırılması gerekir. Böylelikle Türk medyası ve Türk dijital mecra kaynakları korunurken sağlanan destekler de artırılacaktır. Yerli girişimlerinin artmasıyla beraber ekonomik anlamda reklamcılık faaliyetlerine ayrılan kaynakların önemli bir miktarı yurt içerisinde kalacaktır. Kamu kurumlarının ve özel sektör kuruluşlarının yurt dışı merkezli sosyal medya platformlarına yönelen reklam harcamalarının belirli oranda sınırlandırılması, böylelikle hem yerli medya kuruluşlarıyla dijital platformların desteklenmesi hem de adil ve dengeli bir rekabet ortamının tesis edilmesi hedeflenmelidir. Şimdiden tedbir alınmazsa televizyon, radyo ve diğer yayıncı kuruluşlarımızın yaşadığı gelir kaybı aradan geçen her gün daha fazla artacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL ÖZDEMİR (Devamla) - Bu vesileyle, sözlerime son verirken bütçeye olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, sizleri sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Özdemir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına birinci sırada yer alan Sayın Beritan Güneş Altın.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve Sayın Bakan; hepiniz gençlikle spor yapaşım bakanlığının bütçe görüşmelerine hoş geldiniz.

Evet, Sayın Bakan, yılın o günü geldi, size bu Bakanlığın Gençlik Bakanlığı olduğunu hatırlatma vaktimiz geldi. Yılda bir kez, burada sizlere bu bakanlığın Gençlik Bakanlığı olduğunu hatırlatıyoruz ama siz ısrarla bize her sene cinsiyetçi, gerontokratik bütçede ısrar ettiğinizi ıkrar ediyorsunuz ve bütçenizi önümüze getiriyorsunuz. Geçen yılın bütçesiyle bire bir aynı bütçeniz ve bu bütçe gençlerin, genç kadınların bütçesi değil; bu, futbolun, dolayısıyla erkek hobisine ayrılmış bütçenin tezahürü olarak karşımızda. Şimdi, her sene size bunu anlatmaya çalışıyoruz ve bu temel meseleyi gençlerle birlikte dile getirmeye çalışıyoruz. Bu sene -Sayın Bakan, eğer dinlerseniz- size başka bir metaforla anlatmak istiyorum bu Bakanlığın neden gençliğin Bakanlığı olmadığını. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sizin sporla aranız iyi Sayın Bakan. O yüzden size şunu göstermek istiyorum: Halat çekme oyununu düşünün Sayın Bakan. Bakın, bizler her sene bir halat çekme oyunu oynuyoruz sizlerle. Bizler gençler olarak "Bütçeyi gençlere ayırın." diye halatın bir ucundan çekerken sizler de erkek kulübü olarak futbola, spora, yasal bahse doğru çekmeye devam ediyorsunuz bütçeyi ve bu oyunda kazanacak olan, politik hattı ve doğasında bütçelemeyi belirliyor. Oysa size şunu söylemek isterim: Türkiye'de 17 milyon genç var Sayın Bakan ve neredeyse her 5 kişiden 1'i genç. Dolayısıyla çok açık ki son evresi henüz oynanmamış bu halat oyununda sizin kazanma şansınız yok Sayın Bakan. Gençlerin taleplerine gelin, daha fazla direnmeyin, saf değiştirin çünkü gençler yani bizler kazanacağız ve bu bütçeden hakkımız olanı da alacağız Sayın Bakan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Vereceğiz, vereceğiz hakkını gençlere.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Ve gençler ülkenin en az yüzde 20'sini oluşturuyor ama onların isminin geçtiği Bakanlığa merkezî bütçeden ayrılan oran sayın arkadaşlar, yüzde 1,47. Yüzde 1,47'nin de tümü gençlere ayrılmış olsa yine bir ölçüde derman olacak diye düşünüyoruz ama ne yazık ki o da gençlere ayrılmıyor. Merkezî bütçeden ayrılmış olan 1,47'nin içerisinde gençlere ayırdığınız oran Sayın Bakan, yüzde 4,66. Sporun geliştirilmesine ayrılan bütçe ise yüzde 15,04 arkadaşlar. Bu demektir ki gençliğe ayrılan bütçenin 3 katı spora ayrılmış durumda ve bu da yetmemiş, detaylara bakacak olursak, gençliğin en önemli sorunlarından biri olan uyuşturucuyla mücadeleye ayrılmış oran ise yüzde 0,02. Şimdi, Sayın Bakan, gençler şunu, bu tabloyu gördükten sonra size 5 TL vermeme rica ettiler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü sizin onlara bütçeden her gün ayırdığınız oran 3 TL, "2 TL'si de hayrımız olsun, Bakanda kalsın, bunu çerçeveletir artık." dediler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Utanç vesikası olarak mı çerçeveletirsiniz yoksa bir başarı vesikası mı, bunu tarih gösterecek Sayın Bakan.

Bu oranlarla gençlerin Bakanlığı olduğu iddianız büyük bir tezat içindedir ve bilir misiniz bilmiyorum, Bourdieu diye biri vardır; eğer çoktan Hakk'ın rahmetine kavuşmamış olsaydı söylediği bir sözü sizin Bakanlığınız için söylediğini düşünürdük. Bourdieu der ki "Gençlik aslında bir laftan ibarettir." ve sizin Bakanlığınızda geçen gençlik de "gençlik" adı da bir laftan ibaret Sayın Bakan. Bu senenin Bakanlığının adında da "gençlik" var ama ne yazık ki gençlerin bütçesi yok. Fakat Sayın Bakan, bu bütün korkunç tablonun içerisinde gençler size bir el uzatıyor ve diyor ki "Gelin, bu Bakanlığın adında geçen gençliğin bütçesini hep birlikte yazalım. Bu Bakanlığı ikiye ayıralım, müstakil bir gençlik bakanlığı kuralım, gençlerin bütçesini oluşturalım." Aksi durumda, bugün olduğu gibi, gençler kapınızı çaldığında, sorunlarını size aktardıklarında onlara önerdiğiniz "Bakanlığımızın yüzme havuzları var. Gelin, spor yapın; bütün dertlere de devadır, şifadır, koruyucudur, önleyicidir." dışında, bir aldırmaçlık dışında söyleyecek cevabınız da olmaz. Bu tavrı, üzgünüz ama...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bütçenin yüzde 70'i gençlerin, yüzde 70'i.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - ...bu seneki Komisyon açıklamalarımıza da Komisyonunda sorduğumuz sorulara da verdiğiniz cevaplarda da aynı lakaytlığı görüyoruz Sayın Bakan, hemen ifade edelim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, biz size sorduk, dedik ki: Siz yüzde 0,02'yle, bu bütçeyle bağımlılıkta hangi mücadeleyi vereceksiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Eksik bilgi tamamı.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Bize cevap vermişsiniz, demişsiniz ki -aynen okuyorum- "Bizim için çalışmalarımız bağımlılıkla mücadeledir aslında, tüm bütçemizi öyle sayın." demişsiniz. Yani siz futbola bütçe yaptıracaksınız ama bizden bunu uyuşturucuyla mücadele olarak okumamızı istiyorsunuz. Bu cevap bize şunu gösteriyor: Uyuşturucu bağımlılığını ne kadar hafife aldığınızı gösteriyor, uyuşturucuyla mücadele etmek istemediğinizi bir kez daha itiraf ediyor. Şimdi, size tavsiyemiz şu: Uyuşturucunun gerçek yüzünü görmek istiyorsanız Sayın Bakan, sokaklara çıkın, sonra da gelin, bize uyuşturucuyla mücadelede sporun en güçlü koruyucu ve önleyici unsur olarak kabul edilip edilmeyeceğini bir kez daha söyleyin lütfen. Bu şekilde kabul ediyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Spor önleyicidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Bir başka sorumuzda demişiz ki: KYK'lerde yemeklerden böcek çıkıyor. Siz de bu cevapta diyetisyenlerden, gıda mühendislerinden bahsetmişsiniz, epey bir güzelleme yapmışsınız ama daha beş gün önce Dersim'de

bir yemekten böcek çıktı, Muş'ta KYK'de tarihi geçmiş mantıdan 100'e yakın öğrenci zehirlendi. KYK'deki sorunlar bununla da bitmiyor, ne var? Eskişehir KYK'de bir hafta kombi çalışmıyor -ki Eskişehir çok soğuk bir yerdir- yurt müdürünün cevabı şu: "Bina kiralık, mülk sahibi inşallah tamir edecek, sonra gençlere inşallah biz de sıcak su vereceğiz." Bu cevap şaka değil Sayın Bakan. Aynı zamanda, size Kasım Bulgan'ı hatırlatmak isterim; Osmaniye'de kaldığı KYK yurdunda sıcak su olmadığı için soğuk suyla duş alıp bunun ardından kalp krizi geçirerek hayatını kaybeden genç arkadaşımız. Kasım'ın ardından ve Dersim'de yaşananlardan sonra, siz günün sonunda bu kürsüye gelip KYK yurtlarına övgüler yağdıracaksınız Sayın Bakan. Yapmayın, gerçekle yüzleşin; gerçekler bu değil.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Dünyada eşi yok bunun, kapasitesi 1 milyon.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Ve tekrar sorduk size, Komisyonca sorduk bu sene, "Türkiye'den göç eden her 2 kişiden 1'i genç, bunun nedenini hiç düşündünüz mü; işsizliği, yoksulluğu, politik baskıları, ayrımcılığı, cinsiyetçiliği aklınızın ucundan geçirdiniz mi?" dedik, cevabınızı aynen okuyorum Sayın Bakan: "Yurt dışına gitmek, her gencimiz için dünyayla entegrasyonunun bir fırsatıdır. Yurt dışına giderek farklı bakış açıları kazanan gençlerimiz, döndükleri zaman bununla ülkemizin gelişimine katkı sunuyor." dediniz. Yahu, bu kadar da olmaz ya! Yani gerçekten olmaz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Dönüyorlar, dönüyorlar.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Ya, ASELSAN'da 15 bin mühendis var, eğitim alıp geldi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Bakan, dinleyelim ama lütfen.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bakan sırasında sürekli konuşuyorsunuz ya!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Sanırsınız, genç göçü... Turistik geziye gidiyorlar, turistik geziye gidip bir de geri dönecekler... Ya, bu böyle bir fenomen değil, genç göçü böyle bir şey değil Sayın Bakan. Gençler nefes alamadığı için, ekmek bulamadığı için, kimlikleriyle bu ülkede yaşayamadıkları için göç ediyorlar; sürgün ikilemindeler ve bir müzeye, geziye gitmiyorlar, sürgün yolundalar ve o sürgünden belki de dönmeyecekler Sayın Bakan. Dolayısıyla sanki siz, 38 üyesi olan OECD ülkeleri arasında üniversite mezunu genç işsizliğin üzerinde olan tek ülke değilmişsiniz gibi konuşuyorsunuz. Sanki genç işsizlik oranı TÜİK'e göre dahi yüzde 15,6 değilmiş gibi konuşuyorsunuz. Aynı zamanda, genç kadınları hesaba kattığımızda sanki bu oran 2'ye katlanıyormuş gibi konuşuyorsunuz. Dolayısıyla siz hâlâ daha bir erkekler kulübü başkanı gibi davranıyorsunuz, gençlerin probleminden haberinizi yok Sayın Bakan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Daha dün gençlerle beraberdik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Şimdi, ezcümle, biz şunu diyoruz: Gençlerin uyuşturucuyla hedeflendiğini söylüyoruz, siz "Gençler sınav çekin." diyorsunuz. "Gençler iş bulamıyor." diyoruz, siz "Millî sporumuz güreş." diyorsunuz. "Gençler geleceksizlikle baş başa." diyoruz, "Hadi gençler, sizi bir evlendirek." diyorsunuz. "Üniversiteli gençler barınamıyor." diyoruz, "Kiralılar pahalı, evli öğrenciler var, yeni apartlar yapalım, evli öğrencilerin parasını verelim, kira desteği verelim." diyorsunuz. "Gençler göç ediyor." diyoruz, "Dünyayı geziyor." diyorsunuz. Dolayısıyla işimiz zor fakat yeni bir dönemin başlangıcındayız, fakat umudumuz yüksek. Biz gençler alaca karanlığın orta yerinde belki de hiç olmadığı kadar umutluyuz ve şunu söylüyoruz: Hiçbir genç arkadaşımız yalnız değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Mutlaka başaracağız. Genç başladık, genç kazanacağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler, sağ olun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ceylan Akça...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bir söz alabilir miyim?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

BAŞKAN - Sonuçta vereceğiz söz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Böyle bir usul yok; en son, akşam...

BAŞKAN - Ceylan Akça Cupolo, buyurun. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bunu göstermek zorundayım.

BAŞKAN - Almayın, almayın onu; siz almayın onu ya.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kürsü dokunulmazlığına saygımız var.

BAŞKAN - Bırakın onu, ilgilisi alır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ama burada LGBT'nin reklamını yaparak bir konuşmaya da müsaade edemeyiz. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Aman siz de her şeyden bir şey çıkarıyorsunuz. Homofobik misiniz, nesiniz ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ya, Allah aşkına, Başkan ya...

BAŞKAN - Sayın Cupolo, buyurun...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bakın, dalga geçmeyin aklımızla arkadaşlar. On dakika bunun reklamını yaptınız. Böyle bir propagandayı bu kürsüden yapamazlar Sayın Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çok ayıp ya, çok ayıp!

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Nereden ne çıkarıyorsunuz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aynı şeyi yine koyamazlar Sayın Başkan, buna müsaade edemeyiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu kadar da olmaz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Burada LGBT propagandası yapılamaz. Aynı şeyi koyuyorlarsa itiraz ediyorum, yapamazlar. Yapamaz Sayın Başkanım.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Öküz altında buzağı aramak böyle bir şey işte.

BAŞKAN - Alınan karar gereğince...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bu kürsüde LGBT'nin propagandasını yapacak bir pankartı kullanmalarını istemiyoruz, koyamazlar.

BAŞKAN - Konuşmaların sonucunda zaten Grup Başkan Vekilleri...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Gün sonunda Başkan, gün sonunda.

BAŞKAN - Meramınızı anlattınız, teşekkür ederim.

CAVİT ARI (Antalya) - Arkadaş, yağmurdan sonra çıkınca da mı zapt yapıyorsunuz? Nasıl bir saçmalık bu?

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Gökkuşağı bu aralar çok çıkmıyor herhâlde hiç gökyüzünde!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Herkes neyin ne olduğunu biliyor.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Cupolo.

DEM PARTİ GRUBU ADINA CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Gökkuşağına, yağmura, güneşe savaş açan bu anlayışı gerçekten kınıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Lütfen o pankartınızı indirin. Ben sizi kınıyorum.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Beritan konuşurken Bakanın suratında bir kızarma gördüm şuradaki kırmızı renk gibi, utançtan mıdır dedim, değilmiş, lakaytlıktanmış tamamen; lakaytsınız Sayın Bakan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Utanılacak şey sizin yaptığınızdır.

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - İklimle o kadar oynadınız ki gökkuşağını unuttunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bizim gençlerimiz LGBT'nin uşağı olmaz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu milletin...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Dinler misin? Dinler misin?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - LGBT'nin uşağı olmaz bizim gençlerimiz.

BAŞKAN - Devam edin siz, devam edin.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Dün...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Resmen propaganda yapıyorsunuz.

BAŞKAN - Baştan alacağım, baştan, merak etmeyin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bizim gençlerimiz LGBT'nin uşağı olmaz. Bizim gençlerimizi satın alamazlar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sen yürütmesin ya, Bakansın, bir dinle!

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - İklimle, doğayla o kadar oynadınız ki gökkuşağını unuttunuz, gökkuşağını.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bizim gençlerimiz LGBT'nin uşağı olmaz.

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Karadeniz'le o kadar oynadınız ki gökkuşağını unuttunuz. Güzelim Karadeniz'i ne hâle getirdiniz!

BAŞKAN - Sayın Cupolo, baştan alıyorum, devam edin siz şimdi.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Bakan Bey'i bir sakinliğe davet edelim.

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Hafıza kalmadı, hafıza. Tarih yok, hafıza yok.

BAŞKAN - Oradan bağıracığınıza sayın milletvekili, gelin, konuşun şuraya.

Buyurun, devam edin siz...

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Her şeyi çarpıtın, her şeyi çarpıtın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gökkuşağının anlamını hepimiz çok iyi biliyoruz.

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Çarpıtmayın. Doğaya yabancısınız, tarihe yabancısınız, her şeye...

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Hadi oradan ya, ne olduğunu gayet iyi biliyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Değerli motorlu kuryeleri, kâğıt işçilerini, tekstil atölyelerinde dikiş yapan, atölyelerde çalışan genç kadınları, Mecliste stajyer olarak çalışan, tacize uğrayan genç kadınları, kamyonet sırtında seyahat eden mevsimlik işçileri saygıyla selamlıyorum. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bu propagandayı yapamaz, itiraz ediyorum, yapamaz bunu. Lütfen o pankartınızı indirin, yapamazsınız bunu.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Başkanım, LGBT reklamı yapıyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hâlâ gösteriyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ya, neyi göstereceğimize sen mi karar vereceksin!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Dün Parlamentodan...

BAŞKAN - Devam edin, siz devam edin.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ben ayağa kalkarsam sen kalkamazsın, geç yerine!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, İç Tüzük'te böyle bir şey var mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sen kimsin? Otorite misin? Sana ne ya, ne isterse gösterir!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ne demek bana ne ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Burada böyle bir yasak mı var?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Var. Böyle bir propaganda yapamaz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sen ayağa kalkamazsın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kendi ideolojilerini dayatma bize ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Benim ideolojim değil bu, bu kürsüde böyle bir propaganda yapamazsınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ayıp ya!

BAŞKAN - Sayın Cupolo, devam edin, onu bırakın.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Bu şekilde konuşmam Sayın Başkan, önce Leyla Hanım'ı sakinleştirmeniz lazım, bu şekilde olamaz. Kürsü dokunulmazlığı diye bir şey var, buna saygı duymak zorundasınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O pankartı indirin!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Yerinize oturacaksınız, dişinizi sıkacaksınız ve dinleyeceksiniz! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O pankartı indirin! O pankartınızı indirmenizi istiyorum.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Yerinize oturup dişinizi sıkıp dinleyeceksiniz!

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Başkanım, propagandasını yaptı; olmaz ki!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O pankartı indirmek zorundasınız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Allah, Allah; ayıp ya!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Dün gece bu Parlamentodan çıktığımda bindiğim taksinin 70 yaşındaki şoförüne bu bütçeden ne bekliyorsun dedim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu kürsüye o pankartı getiremezsiniz diyorum! Çok net bir şey söylüyorum!

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Otur yerine ya, ayıptır ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sana ne ya! Sana ne ya! Sana ne! Ayıp ya, Grup Başkan Vekilisin ya!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - "Hiçbir şey beklemiyorum. Bu noktadan sonra tek beklediğim şey vaktimin gelmesi ve selamın okunmasıdır. Kendime üzülüyorum ama gençlere üzülüyorum çünkü onların burada yaşayacak daha uzun yılları var." dedi.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü, Fırt dergisi değil!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - "Bir çete cezaevlerindeki üyesine bir bakanın KYK yurdundaki gencinden daha iyi bakıyorsa bu gençlerin geleceğinden benim bir beklentim yok." diyor.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü, sizin olmayan hayallerinizi ortaya dökme yeri değil! Çarşaf değil orası!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Siz 59 yaşında bu kadar derinlikte düşünebiliyor musunuz Sayın Bakan? Uyuşturucuya, çeteye düşmüş gençlerin hâlini düşünebiliyor musunuz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bizim gençlerimiz LGBT'nin uşağı olamaz! LGBT satın alamaz bizim gençlerimizi!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Bak, yönetmenlerine bak, yönetmenlerine bak! Aşağı indir, görünmüyor! Aşağı indir!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Bakanlık sayfasında "genç" diye nitelediğiniz yaş grubunun belli bir genç grubunu, belli bir biyolojiyi, belli bir yaşı barındırdığının farkında mısınız Sayın Bakan?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü Hanımefendi, komedi dergisi değil! Orası kürsü, Fırt dergisi değil, Çarşaf değil!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Kadınların iş gücüne katılım oranının yüzde 36,9; erkeklerin yüzde 72,1 olduğunun, genç kadınların bu istatistikler içinde kaybolduğunun farkında mısınız Sayın Bakan? Misyon ve vizyonda Türkiye Yüzyılı hedeflerinde...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü, sizin absürt hayallerinizi kâğıda dökme yeri değil! Orası kürsü, milletin kürsüsünde millet için konuşulur!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Başkanım, susturacak mısınız?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Susun, susun, susun!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Milletin kürsüsünde millet için konuşulur!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Kes sesini ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkanım, susturur musunuz?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Susmayı bilmiyorsunuz, yaşlılığınızdan gençlerin sesini duymuyorsunuz; birazcık dinleyin, o kulağınızı açın öncelikle. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü! Orası Gırgır dergisi, Fırt dergisi değil; komedi dünyası değil!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Türkiye Yüzyılı "web" sitesinde gençlik hedefi olarak...

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü, kürsüyü düzgün değerlendirin!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - ...inşa etmeyi planladığınız tek şeyin bir gençlik merkezi inşaatı olduğunu biliyor musunuz?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Orası kürsü; Türkiye'de hoş görülmeyen, medeniyetimize uymayan şeylerin değerlendirildiği yer değil!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Siz bir inşaatçı mısınız Sayın Bakan? Mehmet Şimşek kasım ayında Dünya gazetesinin yaptığı bir etkinlikte yaptığı sunumda Türkiye'nin ekonomik varlıklarını listelerken "demografik avantaj" diye bir şey yazmıştı.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ceylan Hanım, diğer karikatürü alalım; onu değiştir, diğer karikatürü alalım!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Demografik avantaj diye sıraladığı şeyin ne istihdamda ne eğitimde olan gençleri kastettiğini biliyor muydunuz?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Onu değiştirin efendim, diğer karikatürü alalım; konuyla ilgisi olmayan bir ekran görüntüsü var şu anda, ekranda yanlış görüntü var.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Hayatının büyükçe bir bölümünü bir motorun sırtında geçirip kazandığı paranın dörtte 3'ünü, hepsini bu devlete veren motokuryeler mi bu demografik avantaj?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Konu değişti, konu değişti efendim, tabloyu değiştirelim; bu iyi bir habercilik olmuyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bir saygıyla dinlemeyi öğren, saygıyla dinlemeyi öğren!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Bu çıkışı olmayan hileli labirent içinde gençlerin altmış saat çalışıp 22 bin liranın yarısına razı olmasını mı bekliyorsunuz Sayın Bakan? Sigortasız, merdiven altı bir parfüm atölyesinde yanarak ölen Nisa Taşdemir'in kaderini mi takip etmelerini bekliyorsunuz yoksa 50 bin lira karşılığında gidip bir kuyumcuyu kurşunlanmasını ve iki dakika içinde 50 bin lira kazanmasını mı bekliyorsunuz Sayın Bakan? Piknikler düzenliyorsunuz, bu pikniklerin insanlara yetmesini bekliyorsunuz.

Diyanetle ortak gençlik projeleri yapıyorsunuz ama camilerin önünde, Ulu Cami'nin önünde kendine "İslami" diyen Selefi çeteler iş gücü topluyorlar, gençleri alıp kendi çete saflarına katıyorlar.

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Dağa çıkarmıyorlar ya gençleri!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Bir gencin 2911'e muhalefetten alınmasındansa TCK'nin uyuşturucu maddeye dair ihlalini düzenleyen 188'inci maddeden hüküm giymesini daha kabul edilebilir görüyorsunuz. Cumhurbaşkanına hakareti düzenleyen 299'dan hüküm giyeceğine gitsin, fuhuştan hüküm giysin diye bekliyorsunuz çünkü birine yargı paketi var, diğeri her zaman kapsam dışı. Şu an yaşadığımız gençliğe dair uyuşturucunun, fuhşun, yozlaşmanın otoriterlikle büyük bir alakası var. Bu risk görmezden gelindikçe büyüyecek ve şu an ardında saklandığınız o yüksek duvarlı villalarınızın, çevresi mobeseyle çevrilmiş mahallelerinizin de içine gireceğini, yabancı bazı devletlerin ajanları hâline de dönen bu yeni nesil çeteleşmenin sizi de bulacağını sakın unutmayın Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Devamla) - Bizim buna dair önerilerimiz var.

Zamanımı yediniz tıpkı gençlerin ömrünü yediğiniz gibi. Haram olsun! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Düştü, düştü, kâğıt düştü.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) - Düşürdün, kâğıtları düşürdün.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Kes sesini, kes!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Git al o zaman, senin lafının artıkları onlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Şahin, bir dakika...

Ya, niye laf atıyorsunuz arkadaşlar? Sayın milletvekilleri, ya, bir milletvekiline "Laf atma." demek ayıp ya; ben demeyeceğim ama atıyorsunuz, yapmayın ya.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kürsüye yürüdü Başkan.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sadece laf atmakla kalınmadı Sayın Başkan, kürsü dokunulmazlığı ihlal edildi, kürsüye kadar yüründü Sayın Başkan.

BAŞKAN - Şimdi, mesele şu: Sonuçta değerlendirilecek bu konu. Sistemimizi bozmayalım, devam edelim istiyorum. Sayın Bakan çok duyarlı bu konuda, siz de çok duyarlısınız. Konuşmaların sonucunda güzel bir değerlendirme yapılır.

Söz sırası Sayın Celal Fırat'ta.

Buyurun Sayın Fırat. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün sadece rakamdan oluşan bütçeyi değil bu ülkenin ruhunu konuşuyoruz. O anlamda lütfen biraz empatiyle birbirimize bakalım, saygıyı ve sevgiyi yüreklerimizden eksik etmeyelim.

"Nasıl bir cumhuriyet?" sorusuna doğru cevap verirsek hakkaniyetli bütçe oradan çıkar. 1 Ekim 2024'te başlayan barış süreci tarihî bir fırsattır. Cumhuriyetin eksik kalan iki sütunu var: Kürtler ve Aleviler. İkisi de yüzyıllardır hukuk dışında tutuldu; biri kimliğiyle, diğeri inancıyla eşit yurttaş olamadı. Kürt meselesine "terör sorunu" dediler. Mesele hukuktu, inkârı, tanımamayı. Alevi meselesine "güvenlik sorunu" dediler, yok saydılar, tanımadılar. Mesele yine hukuktu. Her iki topluluk da hukuk dışı bırakıldığı için büyük acılar çekti. Şimdi, Kürt meselesinde cesaret gösteriliyor, barış kapısı aralanıyor. İşte, tam bu noktada diyoruz ki bu kapı genişlesin, aynı cesaret Aleviler için gösterilsin, kimse dışarıda bırakılmasın. Aleviler cumhuriyetin kıyısında, köşesinde değil merkezinde olmak istiyor.

Sayın milletvekilleri, Alevilik bu toprakların kadim inancıdır, adaletin yoludur ama Aleviler hiçbir zaman eşit yurttaş olarak görülmedi; katliamlar yaşadık, sürgünler yaşadık. Bugün daha örtük yöntemlerle eşitsizlik devam etmektedir. Cemevleri hâlen ibadethane sayılmıyor, zorunlu din dersleri hâlen devam ediyor, AİHM kararları uygulanmıyor, kutsal mekânlarımıza el konuluyor. Bakın, Tokat Almus'taki Hubyar Sultan Tekkesi'ne ne yapılıyor? Vakıflar Genel Müdürlüğü bu kutsal mekâna el koymaya çalışıyor. Yargıtay dâhil tüm mahkemeler "Bu tekke Alevilerin." dedi ama Vakıflar Genel Müdürlüğü bu kararları yok sayarak... Bunun adı inanca kayyum atamaktır. Belediyelere kayyum atıyorsunuz, üniversitelere kayyum atıyorsunuz, televizyonlara kayyum atıyorsunuz, tekkelere kayyum atıyorsunuz; bu kayyum zihniyetinden vazgeçin diyoruz. Hacı Bektaş Veli dergâhını, tüm dergâhları asli sahiplerine iade edin diyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Daire Başkanlığı Alevilere iyileştirme adımı olarak sunuldu ama Alevilik düzenlenmesi gereken kültür olarak bugün toplumumuza sunuldu. Alevilik folklor değildir, turizm malzemesi hiç değildir, Alevilik yaşayan bir inançtır. Sazıyla, semahıyla, inancıyla, erkânıyla farklı bir yoldur; Kerbelâ'dan Dersim'e, Maraş'tan Sivas'a acılarıyla dolu yaşayan bir yoldur; Şah Hüseyin'den Pir Sultan'a, Hacı Bektaş'tan Nesimi'ye uzanan ulu bir yoldur.

Alevilerin talepleri çok nettir: Eşit yurttaşlık istiyoruz. Cemevlerinin ibadethane sayılmasını istiyoruz. Zorunlu din derslerinin kaldırılmasını talep ediyoruz. Ayrımcılığın, eşitsizliğin bitirilmesini arzuluyoruz. Bu talepler karşılanmadan fatura ödemek, konserler düzenlemek hak mücadelesinin yerini tutmaz diyoruz. Bırakın Aleviliği tarif etmeyi; Aleviler ne talep ediyorsa Alevilerin taleplerini yerine getirin, yasal güvenceye alın.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, toplumsal barışı güçlendirme arayışındadır. Tam barış arayışında olduğumuz bu dönemde Alevileri özünden uzaklaştırmak değil oldukları gibi kabul etmek gerekmektedir. Barış, inkârla olmaz, asimilasyonla olmaz; barış, kimliklere, inançlara eşitlik ve saygıyla olur. Bu Meclis, geniş bir mutabakatla Alevilerin sorunlarını çözmek için irade göstermelidir. Bu sadece Alevilerin değil cumhuriyetin meselesidir. Demokratik bir cumhuriyet istiyorsak, cumhuriyetin hukukunu güçlendirmek istiyorsak eşit yurttaşlığı hayata geçirmek zorundayız. Aleviler bu ülkenin yükü değil hafızasıdır, misafiri değil canıdır. Yolumuz rızadır, hak yoludur. Bu ülke, Kürt'üyle, Alevi'siyle, Türk'üyle, Sünni'siyle, Süryani'siyle, Ermeni'siyle hepimizindir; cesaret gösterelim, hep beraber tarihe not düşelim. Desinler ki: "Bu Meclis barış kapısını sonuna kadar açtı, kimseyi dışarıda bırakmadı." Eşit yurttaşlar olarak cumhuriyetin hukukuna dâhil olmak istiyoruz.

Bu bizim hakkımızdır, bu ülkenin demokratik geleceği için zorunluluktur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aşk ile... (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Fırat.

Söz sırası Sayın Sinan Çiftyürek'te.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TİKA yani Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı üzerine konuşacağım. Malumunuzdur, TİKA, Sovyetler Birliği'nin 1991'de yıkılmasının ardından 1992'de kuruldu. Amaç malum, biliniyor, yazılmış zaten: Türk dünyası arasında ekonomik, siyasi, kültürel iş birliğini sağlamak, geliştirmek başta Orta Asya olmak üzere. Tabii, her halk gibi Türk halkı da Türk dünyası da kendi birliğini kurabilir. Yani Arap Birliği var, Afrika Birliği var, kültürel, siyasi, askerî birden fazla birlikler var; Türk dünyası da birliğini kurabilir, buna itirazımız yok. Üzerinde duracağım mesele, bağlantısını kuracağım mesele günümüzdeki sorunla ilintisidir.

Kitaplar yazıldı, makaleler yazıldı, çok şey söylendi ve söylenmeye devam ediliyor. "Türklük bir etnik kimlik değil." denildi; bir kültürel kimliktir, bir üst kimliktir; öyle mi, gerçekten böyle mi? Eğer gerçekten Türklük bir üst kimlik ise, bir kültürel kimlik ise yani etnik değil ise başta TİKA niye "Türk İşbirliği" diyor? Neden, mesela, üst kimlikse, kültürel kimlikse "Orta Asya, Mezopotamya, Anadolu halklarının birliği" demiyor; "birliği, iş birliği, kardeşliği" demiyor; değil mi? Yanıtlanması gereken birinci sorum bu yani "Türklük" kavramı eğer üst kimlikse.

İkincisi: Eğer gerçekten bir üst kimlikse -ve bu üst kimlik üstelik ısrarla söyleniyor- başta Kürtler olmak üzere bir halkı içeriyor yani Kürtler, Türk kimliğinin bir alt bileşenidir, bir alt kimliğidir, bir bileşenidir; öyle mi? Peki, Kürtler eğer Türk milletinin bir bileşeni ise sahi siz Kürdistan Federal Bölgesi'nde bağımsızlık referandumuna gidildiği zaman niye karşı çıktınız? En üst düzeyde denildi ki: "Biz İran'la iş birliği yaparak 4 devlet bunu engelledik." Kuzey Kıbrıs'a sahip çıkıyorsunuz, doğaldır; değil mi? Madem o da Türk kimliğinin bir alt bileşeni ise, bir üst kimlikse Kürtlük, niye Kuzey Kürdistan Federal Bölgesi'nde bağımsızlık referandumunu desteklemek bir yana, engellediniz?

Üç: Niye Özerk Rojava'yı yani Kuzey Doğu Suriye'yi ısrarla ortadan kaldırmak için tutum alıyorsunuz, tehdit üzerine tehdit savuruyorsunuz? Kuzey Kıbrıs'ın bağımsız devlet kurma hakkını savunuyorsunuz. Olur, Kıbrıs halkı bağımsızlık istiyorsa kursun, buna itirazımız yok da eğer Kürtlük, Türk kimliğinin bir bileşeniyse -değil mi- niye ısrarla ona karşı çıkıyorsunuz, özerk Rojava statüsüne? Eğer Türklük gerçekten bir üst kimlikse, kültürel kimlikse madde 66'ya bakın: "Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür." Annesi Türk olan Türk, babası Türk olan Türk. Ne anladım ben bu üst kimlikten? Nasıl yani bu üst kimlik etnik değil de -değil mi- kültürel kimlik oluyor? "Türk" diyorsunuz, bal gibi "etnik kimlik" diyorsunuz, Anayasa'da bunu yazmışsınız.

Değerli vekiller, sayın AK PARTİ'liler, sayın MHP'liler, size sesleniyorum: Kürt bir millet başka bir milletin bileşeni olmaz, tarihte bunun örneği yok, bunda ısrar etmeyin. Bakın, Çin bile 1,5 milyar nüfusuyla Uygur halkını Çin milletinin bir bileşeni hâline getiremedi, getirmesi doğru da değildir zaten, yanlıştır zaten, başta biz buna karşı çıkıyorduk, siz getiremezsiniz.

Ne diyordu Sayın Hülal: "Biz Anadolu'ya geldiğimizde Kürtler vardı." Ne demek bu? Çok net söylüyor yani Kürtler burada ayrı bir millettir, bunun üzerine çözüm aranmalıdır.

Dolayısıyla -bitiriyorum- Sayın Cumhurbaşkanına, Sayın Bahçeli'ye sesleniyorum: Hazır çözüm süreci başlamışken, silahlar susmuşken -kimse silahları savunmuyor- Kürt meselesine adıyla anılarak çözüm aransın. Eğer bu çözümsüzlükte ısrar ediliyorsa buyurun alın Musul'u, alın Halep'i, görün o zaman Kürtler alt kimlik midir, değil midir? Nasıl çözeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Teşekkür ederim, sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.39

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeyza KADAK (İstanbul)

---0---

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Sayın Burcuğül Çubuk'ta.

Buyurun Sayın Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, Sayın Bakana bir şey sormak istiyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Böyle bir usul mü var ya?

BAŞKAN - Sorun.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Bakan, sizinle birkaç dönem burada vekillik yaptık. Ben sizi birkaç kez aradım ve Bakansınız, dönmek zorundasınız. Sizi ihale için aramayız, iş için aramayız; öğrencilerin sorunları olmuş ama siz dönmediniz. Döneminiz bir gün bitecek. Dönmek zorundasınız, hesap vermek zorundasınız; hepsi ayıptır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, biz bir karar aldık, Grup Başkan Vekilleri bile konuşmuyor. Kafaya göre mi konuşuyoruz ya?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Problem yok, ararım sizi, davet edeyim kahve içmeye.

SİRRI SAKİK (Ağrı) - Aradım, kaç kere aradım, dönmediniz; çok ayıp.

BAŞKAN - Evet, buyurun Sayın Çubuk.

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ekranları başında bizleri izleyen değerli halkları saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada bulunan Bakanların gündemine ilişkin konuşmayacağım. En nihayetinde Bakanlar geliyor, kendi söylemek istediklerini söylüyor, iktidar grubundan övgülerini alıp gidiyorlar. Tersinden bir yöntem işleteceğim, Adalet Bakanlığını ilgilendiren bir konuya ilişkin konuşacağım. Belki Adalet Bakanı, bu tersinden yöntemle anlattığımız meseleye dikkat eder çünkü kendisi varken burada konuştuğumuzda dikkat etmiyor. Kuyu tipi hapishaneleri konuşacağım. Bildiğiniz üzere, Türkiye hapishaneleri alfabeyle takla attırarak çeşitlilikte; E, F, H, L, T, S, Y... Var mı unuttuğum arkadaşlar?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Var.

BURCUGÜL ÇUBUK (Devamla) - Her biri farklı, her biri aynı, tek tek isimlerini saymaya da gerek yok fakat bir tanesi özel. Bildiğiniz üzere, Türkiye'de hapishanenin işlevi, sindirmek. Benim de içinden geldiğim devrimci parti şöyle tanımlar: Türkiye'de hapishaneler, cumhuriyetin kuruluşundan bugüne egemen sınıfların siyasal baskı aygıtı olarak işlev görmüştür. Devletin cezaevi politikası, hukukun değil sermaye iktidarının ihtiyaçlarının belirlediği bir çizgide şekillenmiş; özellikle de devrimci güçleri, muhalif toplumsal kesimleri ve işçi sınıfının örgütlü unsurlarını teslim alma amacıyla kullanılmıştır. Türkiyeli devrimciler çok iyi bilir ki hapishaneler yalnızca ceza infaz kurumları değildir, düzenin sınıfsal karakterini en çıplak şekilde sergileyen mekânlardır. Bu tarihsel gerçeklik 2000'lerden sonra F tipiyle kurumsallaşmış, 2020'den itibaren ise S tipi, Y tipi ve yüksek güvenlikli cezaevlerinin inşasıyla daha derin bir tecrit konseptine dönüştürülmüştür. Bu yeni hapishaneler, mimarisi, konumu, günlük hareket alanını kısıtlayan düzeni ve insanı toplumsal bir varlık olmaktan koparan yapısıyla açık bir tecrit teknolojisi olarak tasarlanmıştır. Havalandırma hakkının günde bir, bir buçuk saatle sınırlandırıldığı, hücrelerin tel ızgaralarla kapatıldığı, güneşin ve havanın girmediği, iletişimin en aza indirildiği bu mekânlar halk tarafından haklı olarak "kuyu tipi" olarak tanımlanmıştır. Kapitalist devlet akli toplumsal muhalefeti bastırmak için mekân mühendisliğini bir işkence biçimine dönüştürmüştür kuyu tipleriyle. Bugün bu kuyu tipi yapılara sevk edilen devrimci tutsaklar ağır izolasyon koşullarında tutulmakta, tecrit altında yaşamaya zorlanmaktadır. Hukuksal başvuruları yanıtsız bırakılan, en temel insani hakları dahi gasbedilen, devletin tecrit politikalarının hedef tahtasına konmuş kişilerdir devrimci tutsaklar. Celal Pınar ve Fergil Fırat da Çorlu Karatepe Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bu insanlık dışı koşullara karşı çıkmakta, uzun süredir dile getirdikleri talepler karşılanmadığı için 5 Aralık Cuma günü açlık grevine başlamışlardır. Talepleri meşrudur, haklıdır ve tüm politik tutsakların ortak iradesini temsil etmektedir: Kuyu tipi cezaevlerinin kapatılması, kuyu tipi olmayan cezaevlerine sevklerinin sağlanması. Bu talepler yalnızca 2 devrimci tutsak için değil aynı saldırı konseptine maruz bırakılan tüm yoldaşlarımız içindir. Celal Pınar ve Fergil Fırat sekiz, Ayberk Demirdöğen iki yüz yetmiş altı, Ümit Çobanoğlu yüz doksan beş, Gürkan Türkoğlu yüz otuz dört, Tahsin Sağaltıcı yüz otuz yedi, Ali Dilmen yüz yirmi dört, Hüseyin Özen yüz on beş, Ulaş İnci altmış üç, Doğan Karataştan elli yedi ve Nazım Şafak Korkmaz elli üç gündür modern tabutluklara karşı direnişler.

Kuyu tipi hapishaneler sadece bugünün devrimcilerini hedef almıyor, aynı zamanda toplumun örgütlü bir geleceğe yürüme ihtimalini tasfiye etmek isteyen sermaye düzeninin stratejik saldırı aygıtı. Tecrit yalnızca bir hapishane politikası değil kapitalist iktidarın toplumu atomize etme, kolektif iradeyi kırma ve devrimci fikri geriletme hamlesi. Bu nedenle kuyu tipi hapishanelere karşı mücadele sınıf mücadelesinin bir parçasıdır. Bizler proletarya sosyalistleri, varlığıyla sindirilmek istendiğimiz kuyu tiplerine karşı mücadele etmeye, infaz rejiminin işkence olduğunu söylemeye devam edeceğiz.

Aslında benim konuşmam bitti ama şuna değinmek istiyorum: Hemen biraz ilerimizde, yarım saatlik bir yol araçla, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde 1 Aralık günü G-3 koğuşunda bir trans şüpheli şekilde katledildi ve kendisinin ölümüne ilişkin soruşturma günler sonra başladı. Bu ülkede hapishaneler tabutluktur.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın George Aslan'da.

Buyurun Sayın Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kültür Bakanlığı Türkiye'nin tarihî değerlerinin korunmasından sorumlu olan önemli bir kurumdur. Bakanlık yasalar gereği hangi inanca veya hangi ırka ait olduğuna bakmaksızın tarihî yapıları tespit etme, koruma, restore etme ve kamuya kazandırmakla yükümlüdür fakat mevcut uygulamalara baktığımızda maalesef bunun pek de öyle olmadığını görüyoruz. "Bizden olan" ve "bizden olmayan" şeklinde ayrımcı bir yaklaşım söz konusudur. Bu yaklaşım sadece ihmalin bir sonucu değil bilinçli ve sistematik bir politikadır. Cumhuriyet tarihi boyunca kültür politikası tekçi ve dışlayıcı bir anlayışla yönetildi. Kültür ve Turizm Bakanlığı da bu politikanın uygulayıcı kurumlarından oldu. Bakanlık ülke genelinde tarihî yapılar konusunda çalışmalar yapmıştır ancak bu çalışmalarda bazı kesimler ihmal edilmektedir. Sayın Bakandan beklentimiz cami, kilise, cemevi ve sinagog ayırt edilmeksizin tüm ibadet yerlerine, ülkenin bütün tarihî yapılarına sahip çıkması ve bunları korumasıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de hâlihazırda 167 azınlık vakfı bulunmaktadır; bunlardan 77'si Rum, 54'ü Ermeni, 19'u Musevi, 10'u Süryani, 3'ü Keldani, 2'si Bulgar, 1'i Gürcü ve 1'i de Marunilere aittir. Osmanlı döneminden günümüze kadar varlığını sürdüren bu vakıflar Türkiye'deki Hristiyan ve Yahudi toplumlarının dil, din, eğitim, sağlık ve sosyal dayanışma kurumlarını koruyan yapılardır. Lozan Anlaşması'nın 37'den 45'e kadar olan maddeleri gereğince Türkiye'de Ermeni, Rum ve Süryaniler azınlık statüsünde kabul edilmiş; onların dini, eğitim, kültürel ve mülkiyet hakları güvence altına alınmıştır. Aradan yaklaşık yüz yıl geçti, buna rağmen söz konusu hakların önemli kısmı kâğıt üzerinde kalmıştır, azınlık vakıflarının mülkiyet hakları ise fiilen sınırlandırılmıştır. Çeşitli yasal düzenlemeler ve idari kararlarla vakıfların taşınmazlarına yönelik kamulaştırma, el koyma ve tapu iptali gibi işlemler hem ekonomik kayba yol açmış hem de azınlık toplumları üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılmıştır. 1936 Beyannamesi azınlık vakıflarının sahip oldukları taşınmazların kayıt altına alınmasını amaçlasa da ilerleyen yıllarda bu beyannamenin yorumlanışı vakıfların 1936 sonrasında edindikleri mülklerin yasal olmadığı iddiasıyla el konulmasına zemin hazırladı. Bu süreçte cemaat vakıflarının yurt, okul, kilise gibi pek çok taşınmazı hazineye veya üçüncü kişilere devredildi. 2003, 2008 ve 2011 gibi dönemlerde bazı yasal düzenlemeler yapıldı ancak bütün bu adımlar geçmişte yaşananların yarattığı tahribatı tam olarak gidermeye yetmemiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Süryani Ortodoks ve Süryani Katolik Patrikhanelerinin merkezleri yüzyıllar boyunca Mardin'de bulunuyordu ancak bu tarihî ve dinî merkezler korunmadığı ve sahiplenilmediği için yaklaşık yüzyıl önce Suriye ve Lübnan'a taşınmak zorunda kaldılar. Mardin Müzesi olarak bilinen Süryani Katolik Patrikhane binası 1989 yılına kadar Süryani Katolik Vakfına aitken bu tarihten sonra müzeye dönüştürüldü. Vakıf yöneticilerinden edindiğimiz bilgilere göre bu binanın yeniden vakfa devredilme durumu var. Bu önemli bir adım olacaktır, devrin bir an önce gerçekleşmesini bekliyoruz.

Bir diğer önemli konu ise vakıf seçimleridir. Normal şartlarda beş yılda bir yapılması gereken seçimler bazı kurumlarda uzun sürüyor yapılmamaktadır. Örneğin, İstanbul'daki Balıklı Rum Hastanesinin vakıf seçimleri otuz beş yıldır yapılmıyor. Gerekçe ise azınlık vakıfları hastaneleri için yönetmeliğin olmaması. Vakıf yöneticilerinin bazılarının yaşı 85, 90'a gelmiş durumda. Bir an önce gerekli düzenlemeler yapılmalı ve yönetmelik çıkarılmalıdır diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Yılmaz Hun'da.

Buyurun Sayın Hun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ HUN (İğdir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz ama aslında konuştuğumuz bu bütçeden çok daha fazlasıdır. Bu ülkenin kimlere nefes olduğunu, kimleri yok saydığını konuşuyoruz; hangi dillere yaşam, hangi kültürlere sessizlik dayattığını konuşuyoruz; kime hak, kime yoksulluk sunduğunu konuşuyoruz çünkü bu bütçe, adına "millî" denilen ama gerçekte yalnızca tek bir kimliği merkeze alan kültürel bir mühendisliktir.

Kaynakların yüzde 90'ının birkaç merkezde toplanması, Anadolu'nun çok dilli, çok kültürlü halklarına ayrılan payın yalnızca sembolik bir kırıntıya dönüşmesi tesadüf değildir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, bütçesinin yüzde 90'ını Ankara merkezli projelere veya Ege, Akdeniz hattındaki turizm yatırımlarına yönlendirmektedir. Kültür, sanat fonlarından bölge illerine düşen pay yalnızca yüzde 5 civarında kalmaktadır ama biz biliyoruz ki bu ülkenin kültürü birkaç şehirden ya da bölgeden ibaret değildir. Botan'dan Ege'ye, Dersim'den Yeşilirmak havzasına kadar her halkın, her inancın söz hakkı olmalıdır ama bu bütçe çoğunluğumuzun sesini, çocukluğumuzun sesini, ninnilerimizin dilini, sokaklarımızın hafızasını yok saymaktadır.

Sayın Bakan, bir dil kaybolduğunda o halkın hafızası yok oluyor, kayboluyor; bu ülke dillerin mezarlığına dönüşmek üzere. Kapadokya Rumcası yok oldu, Ubıhça yok oldu; Batı Süryanice, Keldanice, Batı Ermenicesi, Lazca, Çerkezce, Abhazca, Hemşince, Süryanice ölüm kalım mücadelesi veriyor. Birçoğunun konuşur sayısı binlerle hatta yüzlerle sınırlı kalmaktadır ama bu bütçede bu dillerin yaşaması için ayrılmış tek bir kuruş bile yok, tek bir program, tek bir fon, tek bir yerel destek yok; belediyelerin yaptıkları da engelleniyor. Bakanlığınızca, kaybolan diller ve kaybolmaya yüz tutmuş diller için neden çalışma yürütülmemektedir, bunu öğrenmek istiyoruz. Devlet "millî kültür" derken aslında bir zaman aşımı gibi bazı kültürlerin sessizce yok olmasını izliyor. Bu, tarihsel bir sorumluluktur; bu, kültürel bir kıyımdır; bu, halkların belleğini silmektir. Türkiye'de bazı kültürlerin yok sayılması sessizce beklenirken Kürtçenin yok olması, konuşulmaması için âdeta bir çaba gösteriliyor. Bu senenin ocak ayında Diyarbakır'daki Kürt Edebiyatçıları Derneğine baskın düzenlendi, 150 kitap, 1.500 gazete nüshasına el konuldu. Kürt yazarlar, Kürtçe eğitim materyali olan yani Kürtçe öğreten Hınker kitabı nedeniyle gözaltına alındılar. Bu ülkede Kürtçe öğreten kitap suç sayıldı. Sayın Bakan, Kürt Yayıncılar Birliği Derneği, Kültür ve Turizm Bakanlığının materyal sağlama ve satın alma bilgi sistemine kitap alımı için defalarca başvuru yapıyor ancak Bakanlık bu başvuruların hiçbirinde Kürtçe basılmış kitap satın alımı yapmamaktadır. Bunların tamamı bu ülkenin kültürüne, düşünce dünyasına, edebiyatına katkı sunmak için hazırlanmış kitaplardır. Bir tek Kürtçe kitabın bile alımının yapılmaması münferit bir karar değil açık politik bir tercihtir.

Sayın milletvekilleri, bu ülkenin milyonlarca Kürt vatandaşı vardır. Kütüphaneler kamuya aittir; hepimize, her dile, her kimliğe aittir ama Bakanlık yıllardır Kürtçe kitapları yok sayıyor, yayınevlerimiz onlarca Kürtçe eser bastığı hâlde tek bir olumlu dönüş olmamışsa bu sadece teknik bir aksaklık, arıza değildir, Kürtçenin kamusal alandan sistematik biçimde dışlanmasıdır. Bu anlayış, bu ülkenin kültürel mirasını zenginleştirmek bir yana, aksine daraltmaktadır. Ana dillerin yaşatılması kültürel bir lütuf değil temel bir haktır. Sizin Bakanlığınızın bu hakkı koruma sorumluluğu vardır. Ülkenin tüm dillerinin; Türkçenin, Kürtçenin, Lazcanın, Ermenicenin, Süryanicenin eşit ve özgürce yaşatılması gerekmektedir. Bakanlığınızın kütüphaneleri tek dile indirgeme tutumu Anayasa'nın eşitlik ilkesini hiçe saymaktadır. Kürtçeye dönük bu ayrımcı politikaya, uygulamaya son verin, kütüphaneleri çeşitliliğe açın. Kültür politikaları bir halkın diline set çeken, bu coğrafyanın tüm renklerini yok sayan bir çizgide olmamalıdır. Bu ülke tek bir sesle, dille değil tüm dillerin korusuyla güzelleşir. Yaşasın halkların dili, kültürü, hafızası. "..."³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Özgül Saki'de.

Buyurun Sayın Saki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz, bütçe 70 milyar lira. Peki, bu, genel bütçenin ne kadarı? Binde 4'ü. Bu, bu ülkenin sanatçılarına çok şey anlatıyor. Peki, Bakanlık bu kadar önemsizmiş gibi binde 4'lük pay ayırdığı bütçe önerisinde ne diyor? "Biz altın yıl yaşıyoruz, rekor seyirci talebine ulaştık; tiyatrodan, balede altın çağı yaşıyoruz." diyerek kültür sanat alanının iktidarın ideolojik baskı aygıtı hâline getirildiğini perdelemeye çalışıyor ama KÜLTÜR SANAT-SEN, Devlet Tiyatrosu Sanatçıları Derneği, Susma Platformu ve çeşitli sanatçılar tüm alana sirayet eden korku ve otosansür ikliminden söz ediyor. Valilik yasakları, festival iptalleri, RTÜK cezaları, ricayla gelen telefonlarla iptal edilen oyunlar, Sayıştay raporlarına yansıyan sayısız usulsüzlükler. Peki, bunların odaklandığı en temel kurum hangisi? Devlet Tiyatroları. Peki, Devlet Tiyatrolarının başında kim var? Sansürü pervasızca savunan, cinsiyetçi, yandaşlıkta sınır tanımayan bir genel müdür; Tamer Karadağlı. Daha önce sanatçı kadrosu için hem Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Akademisine başvurmuş hem Devlet Tiyatroları sınavında başarısız olmuş bir kişi ve şimdi Devlet Tiyatrolarının başında, âdeta intikam alıyor. Hürriyeti tehdit, görevi kötüye kullanma nedeniyle hakkında sayısız suç duyurusu var ve aynı zamanda bu soruşturmalar tabii ki Tamer Karadağlı'nın o sınırsız yandaşlığında çözümsüz olarak kalıyorlar. Bakın, bu dönemde olan bitenlerden birkaç örnek vereyim: Demin söz ettiğimiz Hacettepe Üniversitesi, intikam dedik ya, Eylül 2025'te

Hacettepe Üniversitesi Konservatuvarında 12 öğretim görevlisinin görevine son verildi. Neden? Devlet Tiyatroları yönetiminin şikâyetiyle. Üstüne, bir de Tiyatrolar Gününde biletlere yüzde 371'lik zam yaparak zaten ayrıcalık hâline getirmeyi, halk ile sanatın arasına mesafe koymayı amaçladıklarını gösterdiler.

Bir başka örnek: Kürtçe tiyatro yapan Nupelda Tiyatro Topluluğunun Van Devlet Tiyatrosu sahneseine ilişkin başvuruları reddediliyor. Batman'dan İstanbul'a kadar Şano Ar'ın Kürtçe oyunu defalarca kamu güvenliği nedeniyle engelleniyor. Bir başka örnek: 2024 sonundan itibaren Diyarbakır ve Elâzığ'da sahnelenen "Karının Kocası" oyununu hatırlayın. Selefi cihatçı grupların hedef göstermesi üzerine yıllardır aynı adla oynanan oyunun ismi aceleyle değiştiriliyor. Biz diyoruz ki bu sadece bir isim değişikliği değil ideolojik rejimin, sansür rejiminin göstergesi. Sahnelerde Kürtçe, Ermenice, Arapça, Süryanice, Roman dilleri; kadınlar, işçiler, LGBTİ+'ların hikâyesi görünmüyorsa orada baskı vardır, orada tekçilik vardır ve bu baskıcı ortam kültür emekçilerinin çalışma koşullarıyla birleşince tablo çok daha ağırlaşıyor. Güvencesiz sözleşmeler, mobbing iddiaları, geçim sıkıntısı, kadrolaşma, usulsüz harcamalar gibi korkunç boyutlara ulaşmış bir manzara ve bu manzarayı çok yakın tarihte Devlet Tiyatrosu sanatçısı Veda Yurtsever'in kamuoyuna açık mektubunda bütün çıplaklığıyla zaten gördük.

DEM PARTİ olarak, muhalefet şerhimizde belirttiğimiz gibi, bu bütçe ana dilde tiyatroyu, bağımsız sahneleri, özgür sinemayı desteklemiyor, kültür kurumlarını sanatçıların ve yerel toplulukların katılımına açmıyor. Bizim perspektifimiz nettir; kültür, iktidarın propaganda aygıtı değil halkların kendi seslerini, dillerini, acılarını, hayallerini özgürce ifade ettikleri bir alandır. Bu nedenle bütçesine "ret" oyu vereceğimizi ifade ediyor, sözlerini sanatçıların direnişine duyduğum saygıyla Frida Kahlo'nun sözleriyle bitirmek istiyorum. Frida Kahlo diyor ki: "Sanatım bedenimin ve toplumun bana dayattığı sınırlara karşı bir mücadeleydi. Sanat özgürlüktür, özgürlüğün olmadığı yerde sanat bizatihi kendisi direnişe dönüşür."

Direnen sanatçıları saygıyla selamlayarak teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'nda.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün size gençlikten, kültürden bahsedecektim ancak dünkü konuşmamla ilgili bir polemik yaşanmıştı Sayın Savunma Bakanıyla aramda. Ben kendisine demiştim ki: "Siz 15 Temmuz gecesi Akın Öztürk tarafından kurtarılmıştınız, kelepçeniz çözülmüştü ve 16 Temmuz Cumartesi günü akşam 19.00'a kadar birlikteydiniz." "Bunu siz söylüyorsunuz, bunu Anadolu Ajansı'nın yaptığı haberlerde gördüm." dedim ve daha sonra, sekiz yıl sonra da bunu yalanladığını söyledim. Bana dedi ki: "Yok öyle bir şey, yalan." Kendisine gittim, dedim ki: "Bakın, durum böyle." Bana "Bu söylediklerin yalan çıkarsa milletvekilliğinden istifa eder misin?" dedi. Ben de "Ben yalan söylemem, eğer ki yanlış çıkarsa ederim ama sen eder misin? Akıncılar dosyasına ben hâkimim Sayın Bakan, bak, sonra seni mahcup ederim." dedim ve bugün baltayı taş vurdüğünü anlayacak.

Bakın, 22 Mart 2018 tarihli duruşma tutanaklarını size gösteriyorum. 17. Ağır Ceza Mahkemesinde Yaşar Güler diyor ki: "Efendim, savcılıkta verdiğim ifadeleri aynen tekrarlarım." Neymiş onlar? "Akın Öztürk odaya girdi -kendisi kelepçeli- 'Yahu Yaşar, sen burada ne geziyorsun? Senin burada olduğundan haberim yok.' dedi ve gözlerimi açtı, ellerim ve ayaklarımdaki plastik kelepçeleri keserek çözdü; çay, su, çerez getirmelerini söyledi. Kendi astsubayı olduğunu söylediği sivil giyimli birine evimi aratarak eşime benim iyi olduğumu söylemesini istedi. Arkasından da dışarıda silahlı nöbetçiler olduğunu, darbecilerin manyak olduğunu, saat 23.00'ten beri bunları ikna etmeye çalıştığını... Odadan çıktı ve bu esnada duvardaki saatin 11.15 olduğunu gördüm." Devam ediyor: "Yıldırım Güvenç ile Akın Öztürk başka rehinelere de bulunduğunu, ancak nerede olduklarını bilmediklerini söylediler. Bir araca binerek '141'inci Filo' yazan binaya gittik. Burada Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal Paşa ile 2 havacı generali de bularak yanımıza aldık." Onları da kurtarıyorlar, Akın Öztürk kurtarıyor. "7-8 rehineyi daha kurtardık. 4 araçla Akıncı Üssü'nden ayrıldık. Hava Kuvvetleri Komutanlığında Akın Öztürk ile havacı general arkadaşları bıraktık." Hani bırakmamıştı? Yahu kardeşim, burada "bıraktık" diyorsun. Neredesin Yaşar Güler? (DEM sıralarından alkışlar) Böyle devam ediyor.

Bakın, yine Akın Öztürk Akıncılar dosyasında diyor ki: "Yaşar Güler'in kelepçelerini çözerken bana 'Komutanım, senin beni kurtaracağını biliyordum, teşekkür ederim.' diyordu gözleri yaşlı." Ardından yapılan bir basın toplantısında da -Mesut Yurttan isimli basın ve halkla ilişkiler şube müdürü düzenliyor bunu- Abidin Ünal diyor ki: "Akın ağabey bizi kurtardı, o olmasaydı biz burada olmazdık." Basın toplantısında deniliyor. Bunlar Genelkurmayın kayıtlarında var ama sonra ne oluyor biliyor musunuz? 21 Temmuz 2016'daki Genelkurmay basın açıklaması web sitesinden siliniyor, her şey böyle yok edilmeye çalışılıyor. Şimdi, Yaşar Güler bize dün yalan attı. Bir hukuk devletinde Bakan halka yalan atarsa istifa etmelidir arkadaşlar. İşte, belgeleriyle ispatladım. Hiç yüzü kızarmadı Bakanın. Kardeşim, görüntülerde sen varsın. Bakın, o koridorda zincirli yerden çıkarıldığında görüntülerde var ya. Ben burada, bu Mecliste defalarca askerleri eleştirdim ama mağdur bir asker olursa da onu korurum; insan hakları savunucusuyum, benim kriterim budur. Ben burada Hulusi Akar'a da çok seslendim. Sen 12 Eylül 80 darbesinde üsteğmendin ve orada gerçekten bir darbe oldu, sonra ne oldun; Genelkurmay Başkanı, sonra Millî Savunma Bakanı. Kardeşim, şimdi, gariban sözleşmeli erler, kursiyer teğmenler, astsubaylar; bunlar ağırlaştırılmış müebbetle zindanlarda. Ya, olur mu böyle bir şey, kim yapabilir? Sen üsteğmenken geldin, darbenin içindeydin; geldin, Millî Savunma Bakanı oldun, gariban sözleşmeli er... Ya, burada, bakın, bir sürü erkek vekil var; askerlikte sözleşmeli erin "Darbeye karşı çıkıyorum." deme hakkı var mı arkadaşlar ya? Bakın, bundan dolayı kurduğunuz yargı kumpaslarını... Bunlara ben hep karşı çıktım. Ne oldu? Beni bu Meclisten sürükleyerek zindana attınız. Vallahi zindana değil ister mezara atın, ben derim ki hangi çılgının tehditlerine ben şaşarım, bakarım, kesinlikle tanımam ve yoluma devam ederim; bunu da bilin arkadaşlar. (DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Zülküf Uçar'ın.

Buyurun Sayın Uçar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben öncelikle, ekran başında bizleri izleyen değerli halkımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün hem Gençlik ve Spor Bakanlığının hem de Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesini görüşmek üzere buradayız. Hem Gençlik ve Spor Bakanına hem de aynı zamanda Turizm Bakanına yönelik 3 ayrı konu hakkında birkaç beyanda bulunacağım. Tabii, en başta şunu söyleyeyim: Her yıl yoksulluk haritaları yayınlanıyor. Bu yoksulluk haritaları yayınlandığı zaman da Van, Amed,

Hakkâri, Ağrı gibi şehirler her zaman bu yoksulluk şehirlerinde en sonlarda yer alıyor. Her ne kadar bu Mecliste bir manipölasyon yapılarak Van'ın, Ağrı'nın, Hakkâri'nin işsizlikte, gelişimde büyük bir aşama katettiği belirtilmiş olsa da yine aynı şekilde tam bir manipölasyon kurumu olarak görev yapan TÜİK ne diyor? Bakın, manipölasyon görevi yürüten TÜİK'ten söz ediyoruz. Türkiye'de işsizlik oranının en yüksek olduğu şehir Hakkâri, sonra Van, ardından Ağrı geliyor, Muş geliyor, Amed geliyor. Şimdi, böyle bir gerçeklik var önümüzde ama bu gerçekliğe rağmen bu Mecliste gelişmişlik oranları noktasında Van, Hakkâri örnek gösteriliyor. Peki, bu yoksulluk haritasının arka perdesinde ne var biliyor musunuz Sayın Bakan? Bu yoksulluk haritasının arka perdesinde orada nefes alamayan, orada iş bulamayan, orada çalışma noktasında herhangi bir geçimi olamayan gençler Batı'ya gelip inşaatlarda çalışmak zorunda kalıyor. Bu Batı'ya gelen gençler sadece Van için söyleyeyim -bakın, bu bir rakam değil- son bir yıl içerisinde 22 Vanlı maalesef bu inşaatlarda hayatını kaybetti. Bu 22 yurttaşınızın cansız bedeni Van'a geldi. Buradan soruyorum: Bu dört başı mamurlar için acaba büyük bir utanç değil mi? Van için "Büyük bir gelişmişlik gösterdi." diyenler için büyük bir utanç değil mi? Gençler ölümün sınırında yaşıyor; inşaatlarda çalışarak, nefes almaya çalışarak ölümün sınırında yaşıyor. Buna dair sosyal devlet gereğini yerine ne zaman getirmeye başlayacaksınız Sayın Bakan? Buradan size söyleyelim. Peki, Van'da kalmak zorunda kalanlar ne yapıyor? Onlar da büyük bir şekilde uyuşturucuya, uyuşturucu tacirleriyle mücadele etmek zorunda kalıyorlar. Buradan, bu kürsüden defalarca söyledik, Van uyuşturucuda büyük bir metropol kenti hâline getirildi. Uyuşturucu kullanım yaşı 9 yaşına kadar düşürüldü, düşürüldü diyorum çünkü bu bilinçli ve sistematik bir politikanın sonucuydu.

Bakın, daha geçen günlerde bir kamu görevlisi, bir polis memuru aracında uyuşturucuya yakalandı. Gençlik ve Spor Bakanına soruyorum, o uyuşturucu gençleri zehirleyeceğinden dolayı size soruyorum: Gençlik ve Spor Bakanı olarak acaba o soruşturmaya müdahil oldunuz mu Sayın Bakan? Bu kamu görevlisinin yapmış olduğu, taşıdığı uyuşturucudan kaynaklı başlatılan soruşturmaya müdahil oldunuz mu? Elbette devlete de görevler düşüyor, devlet bu noktada ciddi tedbir ve önlemleri almak zorunda ama bu anlamda faaliyet yürüten, görev yürüten ya da bu anlamda uyuşturucuya karşı mücadele yürütenlere de engel olmamalı.

Bakın, Amed'de, Van'da "...⁴ platformları kuruldu. Ne diyor "...⁵ platformu...

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Yani "Zehre değil umuda sarıl." diyorlar. Siyasetüstü bir meseleden söz ediyorum, uyuşturucu meselesi siyasetüstüdür.

Buradan bu platformu da selamlıyorum ve bütün halkımızı da bu platformu sahiplenmeye, destek çıkmaya davet ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim Turizm Bakanına. Sayın Bakan, orada gerçekten nasıl oturuyorsunuz? Vicdanınız orada oturmanıza nasıl müsaade ediyor hakikaten merak ediyorum. Kartalkaya'da 78 yurttaşımız katledildi, siz ondan sonra çıkıp dediniz ki: "Bizim Bakanlığın yetkisi sadece turizmle ilgilidir." Ama bir soruşturma yürütülmüştü, idari izin verildikten sonra, Danıştay kararından sonra 9 personeliniz hakkında yurt dışına çıkma noktasında bir engel kararı konuldu, tutuklanmadılar. Soruyoruz, neden tutuklanmadılar? Ama şunu söylemişti personeliniz: "Tespit edilecek yangın güvenliği yetersizliğini görmedim." Hani sorumluluğunuz yoktu Sayın Bakan? Ne zaman istifa edeceksiniz Sayın Bakan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olun.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - 78 yurttaş katledildi, uyuyabiliyor musunuz Sayın Bakan? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Söz sırası Sayın Cengiz Çiçek'te.

Buyurun Sayın Çiçek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna dair bir konuşma yapacağım. Buraya gelmeden RTÜK'ün ilgili yasa maddelerini incelediğimizde temel bir şey var, varlık gerekçesi olarak şunu tarif ediyor değerli arkadaşlar, diyor ki: "İfade ve haber alma özgürlüğünün sağlanması." Elbette ki tablo bizi yanıltabilir, kısıtlı imkânlarla... Sayın Başkan, özellikle size sesleniyorum, yanlış bilgiler yani eksik bilgiler verebiliriz. Bakın arkadaşlar, son on yılda ağırlığını muhalif kanallar olmak üzere 500 milyar liralık bir idari para cezası verilmiş, ağırlığı muhalif medya yani merkezi iktidara bağlı medyada bunu görmüyoruz. Konuları nedir diye, ağırlıklı olarak hangi konular bağlamında idari ceza verilmiş diye araştırdığımızda Hükûmete, AK PARTİ'ye ve AK PARTİ'lere yönelik eleştiriler ezici bir çoğunluğu oluşturuyor arkadaşlar. Gerçekten yanıltabiliriz, gülmeyin, cevap verebilirsiniz ama bunu çok net söylüyoruz. Bakın, bir nesnel gerçekliği araştırmaya çalışıyoruz. Şimdi, tablo şu bizim açımızdan: İfade ve haber alma özgürlüğünün varlık gerekçesi yapan kurum sansürü, baskıyı kurumsallaştırmış. Sayın Başkan, 28 Şubat sürecinde bir üniversite öğrencisiyken ilk polis copunu başörtüsüne özgürlük eylemlerinde yemiş biri olarak söylüyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, o dönem de sansüre, yasaklara, özgürlüklerin kısıtlanmasına karşıydık, bugün de karşıyız. Ama bakın, dün ezilenler, dün horlananlar, dün hakir görülenler dünün muktedirlerine benziyor. Yani sistemin temel sorunu, hak ve özgürlükler alanı, ilkeler temelinde, barış ilkesi temelinde, demokratik toplum ilkesi temelinde açılması gerekirken herkesin birbirine benzediği bir siyasal iklim topluma dayatılıyor, bir medya dili topluma dayatılıyor. Bakın, değerli arkadaşlar, dil dedik, bu sürecin başından beri parti olarak dilde özen ilkesini savunduk. Hatalarımız var mıdır? Hepimizin var. İyi kötü süreci buraya getirdik ve hâlâ yapmamız gereken çok şey var ama görmekteyiz ki sadece siyaset kurumunda değil, basın alanında da fazla reyting alma kaygısı bazen süreci sabote eden bir sürü tartışmalara da malzeme sunuyor. İktidara yakın medya diyor ki: "Bu, muhalefetin komplosudur." Muhalefete yakın medya diyor ki: "Bu süreç iktidarın projesidir." Ne iktidarın projesidir ne muhalefetin komplosudur bu süreç. Biz 2'nci yüzyılında cumhuriyeti demokratikleştirmek için tarihsel bir süreç açtık ve herkes bu ilke etrafında gerçekten görevini oynamalı diye düşünmekteyiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

4. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

5. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Arkadaşlar, bakın, bir tarihsel sürecin çözümünü ararken Endonezya'dan örnek vereyim. Herkes dilinde dikkat etsin derken kendimizi de söylüyoruz. Bir taraf "bölücü örgüt" demeyi, diğer taraf "sömürgeci güç" demeyi bırakarak barış sürecini güçlendirmeye çalıştı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) O zaman her birimizin kendi ezberlerini tekrardan bozması gereken bir dönem olduğunun altını tekrardan çizmek istiyoruz. Her defasında şunu söyledik: Kimse kimsenin arzularının nesnesi değil, kimse kimseye göre tarifenmemeli; bana göre siz yoksunuz, size göre ben yokum, hakikate göre biz varız, gerçeğe göre biz varız. Gerçeğin dilini ve hakikatin dilini buradan oluşturmak zorundayız, ilişkilerimizi de buradan kurmak zorundayız. Bakın, güncel tartışmalar, herkes diyor ki: "SDG silah bırakacak mı, Öcalan'ın çağrısı Suriye'yi kapsıyor mu?" Ya, çok basit bir şey var arkadaşlar. Mehmet Ali Birand'ı hatırlatıyoruz size, Fatih Altaylı'yı hatırlatıyoruz. Gidin muhataplarıyla görüşün, gidin muhataplarına bu soruları sorun ve deyin ki: Gerçekten işin aslı nedir? Bir diğer şey: Bakın, bugün Yeni Yaşam'da bir röportaj -tavsiye ediyorum- orada Baas rejiminin zindanlarında üç yıl kalan iki tutsak, devrimci tutsak şunu söylüyor: "Bazı Arap tutuklular Rojava için 'Kürtlerin hapishanesinde bile hayat Şam'dakinden daha iyi.' diyorlardı. Rojava'ya düşmanlık etmiş olanlar dahi Rojava'daki yaşam ve sistem hakkında kötü konuşamıyorlardı."

Yani son sözümüz, bu sistem ya sonsuz biat üretir ya da sonsuz itiraz. Sonsuz itirazın sahipleri olarak diyoruz ki: Düşünceden, fikirden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

CENGİZ ÇİÇEK (Devamla) - ...haklı olandan korkmayın; hırsızlıktan, yolsuzluktan ve çürümüşlükten korkun değerli arkadaşlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime yirmi beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.55

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.37

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeysa KADAK (İstanbul)

---0---

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Tahsin Ocaklı'nın.

Buyurun Sayın Ocaklı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanları, heyetlerini ve bizi izleyenleri saygıyla selamlıyorum.

Sanıyorum 18 Temmuzdu en son bu kürsüye geldiğimde, arada elbette ki bir tatil zaman dilimi oldu ama neden 18'inde buradaydım? Saat 02.20'de bu kürsüdeydim. Bir çoğunuz belki de o oturumda yoktu, yataktaydınız ama bu kürsüde bulunma nedenim şuydu: Bir, sera gazının ticarileştirildiği İklim Kanunu'nu geçirmenize; iki, toprağını, suyunu, havasını savunan insanlara karşı Maden Yasası'nı geçirmenize karşılık bu kürsüyü işgal etmek üzere kürsüye çıkmıştım. Grup Başkan Vekilim bana kızdı grup disiplinine aykırı olduğu için ama o gün bu salonda bulunan arkadaşlarımdan hepsi bu kürsüde yanımdaydı. Biz birbirimizi affederiz ama bu halk bu İklim Yasası'nı ve Maden Yasası'nı çıkaranları affetmez kardeşim. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi gelelim Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerinde konuşmaya. AK PARTİ sıralarında, sevgili vatandaşlar, şu anda 5 vekilimiz var; iki büyük Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz ve sıralarda 5 kişi var.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Daha yeni açıldı.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Daha yeni açıldı, yeni açıldı daha.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hep böyle, hep böyle.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Hep böyleler, böyle olmaya devam edecekler yani bütçeye sorumsuz. Niye? Çünkü bütçeleri onlar hazırlamıyor; çünkü bütçeler saraydan, Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından, Mehmet Şimşek'ten onay alınmak suretiyle hazırlanıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bu Bakanlarımızın da bu vekillerimizin de hiçbirinden haberleri yok ancak iki gün önce onlar öğrenir, bir gün sonra da biz öğreniriz. (CHP sıralarından alkışlar) Hiç bunda başka bir şey yok.

Gelelim Spor Bakanlığıyla ilgili ne oluyormuş kısmına. Tam yirmi üç yıllık AKP iktidarında bir kere gençler gelecek kaygısıyla, işsizlik ve umutsuzlukla baş başa bırakılmış, Türkiye'de her 3 gençten 1'i ne iş bulabiliyor ne eğitimi alabiliyor duruma gelmiş. İşte Gençlik Bakanlığının sorumlu olduğu Bakanlık. Hem eğitimde hem de çalışmayarak işte olmayan gençlerin OECD ülkelerindeki oranı değerli arkadaşlar, yüzde 14,1. Türkiye'de ne bu durum? Yüzde 31,3 yani 2 katından daha fazla.

Eğitimlerini tamamlayıp da iş bulma ümidini bulamayan gençlere biz "ev genci" diyoruz. Bunların sayısı Türkiye'de 7 milyona ulaşmış, 7 milyon. Ne yaptınız bu çocuklar için? Şimdi, bu sınıfta olan gençlerimizi özellikle uyuşturucu belasına, sanal bahis organizasyonlarına ve suç örgütlerine karşı bu iktidar koruyamıyor. Suç örgütlerinin, uyuşturucu ticaretinin arttığını her gün gazeteler yazıyor. Sayın Cumhurbaşkanı sanal bahis siteleriyle ilgili "Bunun kökünü kurutacağız." dedi mi, demedi mi? Dedi. Bu ne demektir? "Bunun varlığını kabul ediyorum." demektir kardeşim, başka izahı yok bunun. Avrupa Birliği'nin en genç nüfusuna sahip olan ülkemizde ne yazık ki gençleri bunlara karşı koruyamıyoruz. Niye? Çünkü sizin istihdamınızda bunlara kaynak ayırmak gibi bir niyet yok. Gençler kafalarında valizlerini hazırlamış, her biri yurt dışına çıkabilmek için bir hazırlık içinde; kaçabilen kaçıyor arkadaş, onlara da hak vermiyor da değiliz. Tabii, maalesef, gençlerin dörtte 3'ü kafasında valizini hazırlamış fakat size bir veri vereyim: Son iki yılda 450 bin Türk vatandaşı yurt dışına göç etmiş ve bunun yarısı 34 yaşın altında gençlerimizden oluşuyor. Yani arkadaşlar, gençlikle ilgili başka bir verim daha var: Son dört yılda 20 ile 34 yaş arasında yurt dışına göç edenlerde yüzde 70 artış var.

Televizyondaki dizilerde vesairelerde bu mafya karakterlerine özendirilen çocuklar çıkıyorlar, sokaklardaki var olan o mafya çeteleriyle ya örgütlü, kendisi mücadele etmek üzere ya da onlara katılmak üzere teslim alınıyorlar. Buna karşı hangi çözümünüz var, ne yaptınız buna karşı? Şimdi, AKP, Küresel Suç Endeksi'ne göre 193 ülke arasında bizi Avrupa 1'incisi yaptı; tıpkı faizde, enflasyonda yaptığı gibi Avrupa 1'incisi yaptı bizi. Yine, dünyada 10'uncu sıraya gelmişiz bununla ilgili. 15-17 yaş arasındaki yaş grubumuzda 145 bin gencimiz suça sürüklenmiş durumda.

Ülke dev bir kumarhane âdeti, her yerde kumar, bahis çeteleri. Cebindeki telefonla aldığı asgari ücreti, maaşı bir umuttur oraya gidip yatıran insanlardan, tarımdan, çiftçiden, köylüden ibaret. Burada 80 milyarlık bir pazar var ve bu pazar için siz "Buradan biz nasıl gelir elde ederiz?" diye düşünüyorsunuz.

Uyuşturucudan tutuklanan hükümlülerin sayısı 100 bini geçmiş ya. Bitmiyor, Emniyet raporlarında da buna benzer veriler var. Yani gençlerin dörtte 1'inin bağımlı olduğu, tedaviye ihtiyaç duyduğu ve bu bağımlılığın arttığı, bağımlılığın artmasıyla bununla mücadelede...

Çok ilginç bir şey var. Gençlik ve Spor Bakanlığında Plan ve Bütçe Komisyonunda dedik ki: "Bu bağımlılıkla mücadeleyle ilgili buraya ayrılan kaynak az, bunun bütçesini artıralım." Kim reddetti? Bu sıralar, AKP ve MHP sıraları reddetti. Kim reddetti? Onlar reddetti. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Türkiye bu Rizelilerden çok çekti, Rizelilerden.

Tahsin Bey, Türkiye bu Rizelilerden çok çekti, Rizelilerden.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Rizeliler alınmasın da... Bütün Rizelileri karşınıza alıyorsunuz.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Peki, başka ne yapmışız? "Üniversite öğrencilerinin barınma sorunları devam ediyor." demişiz. Mesela, bakın, 1 milyon 200 bin öğrencimizin şu anda barınmayla ilgili sorunu var. Dün Osman Bey'in özel kalemine bir tane gönderdim, eksik var. Ankara'dan bir vatandaşımız var, diyor ki: "Yahu, ben yerimi kız yurdu olarak bağışlamak istiyorum, alın benden." Niye bekliyorsunuz ağabey? Eksiğiniz var burada, bekliyorsunuz. Yani 1,5 milyon öğrencinin barınma sorunu varken bunlar ne oluyor? Eskiden iş birliği içinde oldukları FETÖ yurtlarında kalıyorlardı, şimdi de başka tarikatlar ve cemaatlerin eline teslim olmak zorunda kalıyorlar. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Evet, yurtların kötü olanları için tadilat yapalım diye "Bütçe ayıralım." dedik, reddettiler.

CEVDET AKAY (Karabük) - 500 milyonu da reddettiler.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Yine, başka bir retleri daha var. Neydi, hatırlayamadım; notlarıma almamışım. Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiğimiz 3 tane önerge reddolundu yani.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisinde gençler için ne yapılacak diye bir baktığımızda bir; gençlik politikalarını birlikte yazacağız, gençlerin işsizliğini kademeli olarak düşürüp sürdürülebilir hâle getireceğiz, TOKİ eliyle bu meseleleri toptan çözeceğiz ve yurt meselesi sorun olmaktan çıkacak, sporu yaygınlaştıracacağız; dijital veriye, erişime ulaşılacak.

Çok notum var ama zamanım bitiyor, biraz da vakti Değerli Turizm Bakanımaya ayırayım.

Bu fotoğraflara bakın; gördünüz mü bunları, siz de gördünüz mü Bakan Bey?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yüz yılın utancı Başkanım.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Bu, yanan otel, bu da yanan otelde, yanan otelin önüne yapıştırılmış olan "Turizm Bakanlığının denetimindedir." yazılı plaka. Sizin, Bakanlığınızın bununla ilgili, bu yanan insanlarda hiçbir sorumluluğunun olmadığını ifade etmeniz hangi vicdana sığıyor ya; hangi vicdana sığıyor ya? (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, bununla ilgili çok söyleyeceğim şey var ama zamanıma göre davranmak zorundayım.

CEVDET AKAY (Karabük) - Üniversite burslarını 1 kat artırma önergesini de söyleyin.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Evet, o da eksik kaldı, doğru.

RTÜK'le ilgili söylemem gereken bir sürü şey var ama özellikle bu yangın olayıyla ilgili; Gebze'de yandık, işte, Kartalkaya'da yandık. Siz, o yangında çıkıp nasıl olur da "Ben sorumsuzum." dersiniz ya? 2 defa rapor değiştiriliyor, 2 defa rapor değiştiriliyor! (CHP sıralarından alkışlar) Bütün sorumluluk, 11 kişiye yüklenmiş müebbet hapisle bitemez Sayın Bakan! Bununla ilgili, cesaretiniz varsa çıkacaksınız, yargı önünde hesap vereceksiniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Belediye Başkanınız...

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Ben Türk milletine söz veriyorum: Bu yargılama yapılacak, bu yargılama yapılacak. Kamu vicdanı rahatlamadan bu sorumluluktan kurtulamayacaksınız. Kartalkaya'da ölen o gencecik, yaşlı, genç, bütün insanların o vefatından Bakanlığınız sorumludur.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Ne münasebet!

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Personelinize izin vermediğiniz, soruşturmalarda izin vermediğiniz için sorumlusunuz Sayın Bakan; bu sorumluluktan kurtulamazsınız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yangın boyunca itfaiyeciler...

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Siz ne söylemek istiyorsanız, siz ne söylemek istiyorsanız biraz sonra çıkarsınız söylersiniz, Grup Başkan Vekilisiniz; ben nezaketimi koruyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Grup Başkanı Abdullah Güler Bey'in "Özgür Bey" diye hitap etmesini unutmadık, biz de bundan sonra "Tayyip Bey" diyeceğiz, haberiniz olsun.

Bütçeyi kabul etmiyoruz, reddediyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Deniz Demir'de.

Buyurun Sayın Demir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ DEMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz. Aslında bütçe diyoruz ama ortada gençliğe umut, spora güven veren bir perspektif var mı; işte, onu

konusamıyoruz. Bu kürsüye yalnızca genç bir milletvekili olarak değil gençliğin kaygısını işiten, umudunu taşıyan bir yurttaş olarak çıkıyorum çünkü bu bütçe kâğıt üzerindeki rakamlardan ibaret değildir; bu bütçe emek, gelecek ve adalet meselesidir. Ülkemizin dört bir yanında KYK yurtlarında kalan yüz binlerce gencimiz var. O yurtlar güvenli olmalı, sağlıklı olmalı, insanca yaşamayı mümkün kılmalıdır.

Sayın Bakan, gençliğe dair vizyonunuz maalesef bir dilek listesi gibi, "yapacağız" "artıracacağız" "destekleyeceğiz" ama sahaya baktığımızda tablo bambaşka. Basına yansıyan örneklerden söz edeceğim çünkü gerçekleri saklarsak çözüm üretmeyiz. Eskişehir Gündüzalp Yurdunda öğrenciler günlerce ısınamadı, şikâyet eden öğrencilerin tehdit edildiği iddiaları dolaştı. Bornova KYK'de patlayan borular koridorları göle çevirdi, öğrenciler kendi odalarına giremediler. İzmir'de Gazi Ayşe Hanım Yurdunun yangın yönetmeliğine uygun olmadığı tespit edildi. Kaçış merdivenine doğal gaz hattı çekilmişti. Böyle rezalet olur mu Sayın Bakan? İstanbul Cevizlibağ Atatürk Kız Öğrenci Yurdunda tatilde öğrencilerin odalarına girildi, eşyaları karıştırıldı, çalındı, bazılarının taciz içerikli notlar bırakıldı; biz, bu ülkenin gençlerine böyle bir ortamı reva göremeyiz. Bu, siyasetüstü bir meseledir; bu, insanlık meselesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

DENİZ DEMİR (Devamla) - Sorun, sadece fiziki değil ulaşım ve yerleştirme büyük bir yük. Ankara Çubuk'ta üniversite okuyan gencimizi kilometrelerce uzağa, Gölbaşı'na yurda yerleştiriyoruz. Sabahın köründe yola çıkıp derse yetişmek için 3 vesait değiştiren bir gençten başarı beklenemez. Gençlerimizin zamanı trafikte değil kütüphane geçmeli. Gece yurda dönen öğrenci yorgunluktan kitap açamaz hâle geliyorsa burada yanlış bir iş yapıyoruz.

Ve burs meselesi... Bugün, 3 bin lira olan bursla gençler geçinmiyor. Barınma, yemek, ulaşım, kitap, internet; tek kalemde bitiyor. Gençler "Ayı nasıl çıkarırız?" hesabı yaparken biz burada onların bütçesini tartışıyoruz. O hâlde, soruyorum: Bir öğrencinin temel ihtiyaçlarının karşılanamadığı bir ülkede kalkınmadan nasıl söz edeceğiz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu nedenle, bursların en az 6 bin liraya çıkarılması artık bir zorunluluktur; bu, lütuf değildir, gençlerin hakkıdır.

Sayıştay raporları daha da düşündürücü. Kurumlardan gelen isimlere sorgusuz burs bağlandığını görüyoruz; bir değerlendirme yok, kriter yok, denetim yok. Kamu kaynağını dağıtırken adalet yerine yakınlığı ölçüt yaparsanız yarın gençlerin yüzüne bakamayız. Bütçe harcanırken şeffaflık sağlanmalı, kayırmacılık son bulmalıdır çünkü bu para, babanızın parası değil milletin parasıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, Türkiye'nin devasa stadyumları var ama tribünleri boşalıyor, salonlar yapılıyor ama kulüpler borç batağında, sporcu yetiştirme iddianız var ama altyapı destekleriniz yetersiz, binalar yapıyorsunuz ama içinde umut yok, salonlar yapıyorsunuz ama içinde sporcu yok. Kısacası, bu bütçede gençliğe umut yok, spora vizyon yok, memlekete hedef yok. Biz, gençlerin kendi ülkesinde kalmak için neden bulamadığı, sporcuların başarı için destek bulamadığı bu düzeni kabul etmiyoruz.

Sayın Bakan, "gençlik" deyince bizim aklımıza umut gelir, sizinkine tasarruf geliyor. "Spor" deyince bizim aklımıza başarı gelir, sizinkine ihale ve rant geliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

DENİZ DEMİR (Devamla) - Bugün gençlerimiz nereye baksa bir engel görüyor; eğitimde engel, istihdamda engel, barınmada engel, sosyal adalette engel. Sonra da gençlere "Motivasyonunuzu yüksek tutun." diyorsunuz. Gençler motivasyon değil hakkı olan fırsatları istiyor Bu bütçe gençliğin beklentisini karşılamıyor. Ülkemizde daha güçlü bir sosyal destek sistemi, daha adil fırsatlar, daha kapsayıcı spor politikaları gerekiyor. Biz umudu kaybetmiş gençlerin gitmek için vize kuyruğuna girdiği bir düzeni asla kabul etmiyoruz. Bu sebeple, gençliği ve sporu desteklemeyen rant odaklı bu bütçeye "hayır" diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Demir.

Söz sırası sayın Aysu Bankoğlu'nda.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birkaç gün önce, bu Meclis çatısı altında staj gören kız çocuklarının sistematik bir istismara maruz kaldığını öğrendik ve bu istismarların münferit olmadığını, sistematik bir şekilde gerçekleştirildiğini de çocukların ifadelerinden anlıyoruz. Sözlü ve fiziksel tacize uğrayan bir kızın ifadesinde şöyle yer alıyor, "'Kimseye anlatmayacaksın.' dediler. Herkes her şeyi biliyordu ve sustu." diyor değerli arkadaşlar. Ve dün daha 1 kişi tutuklandı. Meclis 20 Kasım'da soruşturma açıldığını söylüyor. Olay basına yansımaysa belki de bu işin üstü örtülecekti. Ya, sayın vekiller, dün kadar neredeydiniz, dün daha bir tutuklama yapıldı. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu işin içinde kaç kişi daha var, kaç kız çocuğu istismara uğradı? Bu işin üstü asla örtülemez. Şimdi, burada Meclisin bünyesinde bile istismara göz yuman sizlerin bütçesini konuşuyoruz. Daha dün bu rezalete ilişkin Mecliste kadınlar eylem yapmak istedi, basın açıklaması yapılsın istediler "Koruma, aklama, failleri yargıla!" demek istediler, kadınların önüne çevik kuvvet diktiniz, barikatları diktiniz. Neredeydiniz madem bu kadar ilgilisiniz Sayın AK PARTİ'li kadın milletvekilleri? Neden gelmediniz açıklamaya, merak ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, yargı paketlerinizle, infaz düzenlemelerinizle siz cezasızlığı yaygınlaştırdınız, failleri siz cesaretlendirdiniz. Çocuk yaşta evliliklerin önünü siz açtınız. 2016'da Ensar Vakfı skandalı çıktığında "Bir kereden bir şey olmaz." dediniz. "Küçüğün rızası var." diyen kişiyi bu Meclise Başkan Vekili yaptınız. Diyanet üzerinden evlilik yaşını çocukluk yaşına kadar indirdiniz ve son yirmi dört yılda 18 yaş altında doğum yapan çocuk sayısı 590 bin. Bu ülkenin çocuklarını korumaktan acizsiniz. İşçi diye MESEM'lerde köle gibi çalıştıran siz, okullarda aç bırakan siz; niteliksiz, çağ dışı, ayrımcı bir eğitime mahkûm bırakan yine siz. Ya, siz bu çocuklardan ne istiyorsunuz sayın milletvekilleri? (CHP sıralarından alkışlar) Utanmıyor musunuz diyeceğim ama siz de utanmazsınız, onu da biliyorum. Çocuğa yönelik ihmal, istismar, cinsel şiddet suçunu hasır altı ettiğiniz için bugün bu iş bu Meclise kadar uzanmıştır. "Araştırma komisyonu kuracağız." diye bu rezilliğin üstü örtülemez, kapatılamaz, kapatılmamalıdır. Bunun sonuna kadar takipçisi olacağız.

Şimdi, sayın milletvekilleri, 22 milyon gencin yaşadığı ülkemizin bütçesine dönelim. Yine, gençlere hizmet etmeyen bir bütçe. "Evlenin, en az 3 çocuk yapın." dediğiniz gençlerden 5 milyonu ne eğitim görüyor ne de istihdamdalar; "ev gençleri" diye tabir edilen bu gençler hayal kuramıyor, umutları yok, evlerine hapsolmuş durumdalar ama bütçenizde -Sayın Bakan, daha önce de

söyledim, biliyorsunuz- bu ev gençleriyle ilgili hiçbir çalışma yok, bütçenizde hiçbir kalem yok. Hangi bakan buraya gelse soruyorum, diyorsunuz ki: "Çalışıyoruz, çalışıyoruz." Ben, vallahi utanıyorum, siz utanmıyorsunuz, burada oturmaya devam ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama bütçenizde bir avuç iltimaslı vakıf ve derneğe, hesap sorulamayan yapılara ve denetlenmeyen yurtlara kaynak var. Gençleri imtiyazlı yapılara, denetlenmeyen cemaat ağlarına teslim etmek var. Bu ülkenin gençlerini "bizim çocuklar" ve "öteki çocuklar" diye ayırıyorsunuz. Kâr amacı gütmeyen vakıf ve kuruluşlara 2,2 milyar lira aktarmışsınız yine büyük bir yükselişle; TÜRGEV'e, İlim Yaymaya, Ensar'a, TÜGVA'ya yığınla kaynak var ama öğrenciye para yok. Bu ülkede bir öğrencinin üniversiteye başlangıç maliyeti 105 bin lira, aylık gideri 50 bin lira. Peki, burs ne kadar? 3 bin lira. Belki Erdoğan yine lütfedip "iyi para" derse bu seneki zamlarla bu iyi para, 3 bin lira biraz yükselir; simidin yanına belki çay da alırlar. Bu rezalet, saray politikalarının bir sonucudur ve gençliğe karşı işlenmiş bir suçtur değerli arkadaşlar. Ve Sayın Bakan, soruyorum: Bu vakıflara son beş yılda tahsis ettiğiniz kamu binaları, taşınmazlar, arsalar tam olarak kaç tane? Gençlik merkezleri kaç yerde bu yapılara fiilen teslim edildi? Bu vakıfların yurtlarına hangi kamu desteklerini sağladınız, kaçını denetlediniz, hangi beklentiyle bu yapılara izin vermeye devam ediyorsunuz? Siz bunları açıklamadan bu bütçe kabul edilemez, bu bütçeyi kabul etmiyoruz. Siz gençleri belki gözden çıkardınız ama onlar da sizi çoktan gözden çıkardı. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bankoğlu.

Söz sırası Sayın Mustafa Sarıgül'de.

Buyurun Sayın Sarıgül. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli milletvekillerimiz; Sayın Bakana 5 tane sorum olacak.

Sayın Bakanım, bu kürsüden şu sorularımın cevaplarını yanıtlamanızı özellikle rica ediyorum: Adı da bizden olmayan, tadı da bizden olmayan; bayrağımızı, İstiklal Marşı'mızı bilmeyen bir Millî Takım hocası olabilir mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olamaz.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Ve Sayın Bakanım, konuşmalarına siyasi bir gözle değil vicdani bir gözle bakmanızı önemle rica ediyorum. Fatih Terim döneminde, Şenol Güneş döneminde... Şu anda bizde Ünal Karaman diye bir hoca var. Burada 2 önemli futbolcu milletvekilimiz var. Lütfen, bunlarla konuşun -Millî Takım hocasını- adı da bizden olan, tadı da bizden olan, gerçekten o millî ruhu hisseden bir hocayı getirin efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir başka konu... Sayın Veli Ağbaba, tenekeden tayyare dinlemeyin, esaslı bir şekilde dinleyin, sizden onu rica ediyorum! Sayın Gizem Özcan Hanımefendi, Erzincanlıları hakir görmeyin; Erzincanlılar hakir olmaz, Erzincanlılar tozda dumanda kalmaz, tozu dumana katar! (CHP sıralarından alkışlar) Onun için, bakın, burada Portekiz'e bakıyoruz, Portekiz'in 16 milyon nüfusu var, Türkiye'mizde 20 milyon lisanslı oyuncu var; bir Ronaldo çıkıyor, 1 milyar dolar, 1,5 milyar dolarlık transfer yapıyor. Sayın Bakanımız, Ardalara, Hakanlara sahip çıkalım; Millî Takım'dan onlara mutlaka yol gösterecek olan ağabeylerini gönderelim ve bunları Ronaldo ayarına getirelim ve Türkiye'mizden futbolcu ihraç edelim.

Sayın Bakan, sahaya bakıyorum, inanın ki Galatasaray'ı, Fenerbahçe'yi, Beşiktaş'ı saymakta zorlanıyorum. Eskiden bir Trabzonspor vardı, Trabzonlu olmayan orada oynamazdı; muazzam enerjisi ve ruhu vardı ve Trabzon mağlup olduğu zaman o çocuklar inanın ki sahaya çıkamazdı. Şimdi, bakıyoruz, Fenerbahçe'de, Beşiktaş'ta, Galatasaray'da adı da bizden olmayan, tadı da bizden olmayan yabancı, yabancı, yabancı; yabancılara güle güle, bizim çocuklar sahaya gelsin, sahada bizim Metin Oktayları, Can Bartuları ve Ogünleri görmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili Başkanım, futbol heyecandır, enerjidir, muazzam bir mutluluktur. Bakıyorsunuz, doksan dakika oynanıyor, gol atılıyor, bir oyuncunun ayağı yarım metre içeride diye emek hırsızlığı yapılıyor ve o gol sayılmıyor. Bakın, ofsaytın kalkması konusunda öncülük yapın, ofsayt kalksın, hızlı futbol gelsin, daha çok gol olsun ve heyecan mutlaka artsın. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo! Bu ofsayt önemli, ofsayt önemli!

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Futbol enflasyonu istiyor Mustafa Bey.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Şimdi, Sayın Bakanım, şike konusunda, bahis konusunda -sizden rica ediyorum- efsane il müdürleri vardı. İrfan Karakaş Bey'i lütfen davet edin, İrfan Karakaş Bey'in dönemindeki il spor müdürlerini davet edin. Sayın Kemal Ulusu vardı, Özal döneminde hakikaten önemli bir Futbol Federasyonu Başkanıydı. Şenes Erzik Bey'i lütfen davet edin ve bu konuları konuşarak Türkiye'nin gündeminden şikeyi ve bahsi kaldırın.

Sayın Bakanım, gençler futbol maçlarını inanın ki izleyemiyorlar, kahve köşelerinde kalıyorlar ve sıkıntı da son derece büyük. Devletimizin gücü vardır, devletimizin enerjisi vardır; gelin, lig maçlarını da mutlaka ve mutlaka TRT1'de yayınlayalım ve can Erzincan'daki herkes kahve köşelerinde değil evlerinde bu maçları mutlaka izlesinler.

Sayın Bakanım, bu Rize'ye yağın yağmurlardan can Erzincan'a da yağsın efendim; Rize'ye, Trabzon'a yağın yağmurlardan can Erzincan'a da yağsın ve mutlaka bir millî maçı can Erzincan'da oynatmanızı bekliyorum.

Sayın Başkanım, sevdiğiniz, seveniniz bol olsun; bir yanı Erzincanlı olsun.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Sururi Çorabatır'da.

Buyurun Sayın Çorabatır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün dünyayla rekabet edebildiğimiz, bakanlıklar içerisinde en fazla döviz getiren, en az ithalat girdisiyle ekonomiye en fazla katkısı olan turizm sektörünün Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesini değerlendirecektim fakat saydım, içeride 25 iktidar milletvekilimiz var; 65 milyar dolar hedefi olan bir sektörün, Bakanlığın -hele hele bütün bakanlıklarda ve Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı toplantı sunumlarında turizme verdiği önemi herkes biliyor ama- bu kadar az kişiyle dinlenmesini ben eleştiriyorum.

65 milyar dolar gelir elde eden Bakanlık dünyayla rekabet edeceğimiz bir bütçeye ne yazık ki sahip değil. Özellikle tanıtım bütçesi 90 milyon dolar civarında, bunun dörtte 3'ü de sektörden alınıyor. Rakip ülkelerde tanıtıma ayrılan bütçe 130 ila 450 milyon dolar civarında. Turist başına yapılan tanıtım harcamasında dünya 12'ncisiyiz. Biz artık bilinen rakiplerle değil yeni bölgesel güçlerle

rekabet içindeyiz. Mısır, Fas, Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri, Uzak Doğu; dijital turizm, yapay zekâ, sürdürülebilirlik odaklı model, tematik mimari ve peyzajla; Yunanistan, İspanya ise ürün değil destinasyon markası odaklı yenilenen konseptlerle karşımızdalar. Turizmde atağa kalkan sürpriz ülke ise Suudi Arabistan, Vizyon 2030 mega destinasyon projeleriyle Rus turistleri çekmek için doksan güne kadar vizesiz seyahat anlaşması başlatması turizme verdiği önemi gösteriyor. Bu ülkeler bizim için daha önce rakip değildi, risk değildi. Bugün ise Türkiye'nin alternatifi hâline geldiler. Sektör fiyat yapmacı zorlanıyor. Turizm gelirlerindeki artışın önemli bir kısmı enflasyon nedeniyle fiyat artışlarından kaynaklandığı gibi maliyet artışlarını fiyata yansıtmaya gelen turist azalıyor, gelirlerimiz artıyor. Satışı yakalamak, boş kalmamak için yapılan indirimleri yansıtmaya da "Turist sayımız arttı." açıklamalarını sık sık duyuyoruz. Rakip ülkelerde turizm öncelikli desteklenmesi gereken bir sektördür, bizde ise "Turizmciden ne kadar fazla vergi tahsilatı yaparız?" düşüncesi var. Turist sayısına bakarak "Çok kazanıyorlar." ön yargısı devam ediyor. Sektör artan maliyetlerle başa çıkmaya çalışıyor. TGA payı, konaklama vergisi -ki güncellenmeli- tahsis uzatma bedelleri, kıyıda ecrimisil tahsilatları, telif hakları bedelleri, hava yolları ve konaklama tesislerinden her yıl alınacak harçlar -yeni geldi bu düzenleme- Teşvik Kanunu'nun ceza kanunu hâline gelmesiyle resmen turizmciler üzerinden kaynak yaratılıyor. ÖTV sertifikasyon ücretleri, saymakla bitmeyen vergiler, yüksek faiz, kur baskısı; gıda, yakıt, enerji fiyatlarındaki kontrolsüz artış rakip ülkelere göre yüksek enflasyonla birleştiğinde sektör maliyetler altından kalkamaz hâle geliyor. Kârlılık her geçen gün düşüyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkemizde ayakta kalabilen tek sektör turizm bu yüklerden dolayı artık alarm vermeye başladı. İki yıldır söylememize rağmen hizmet ihracatçısı statüsüne alınmıyoruz. Daha önce uygulanan enerji uygulamaları neden uygulanmıyor? Özellikle on iki ay istihdam edilmeyen sektör çalışanları için SGK desteği sağlanamaz mı? Renovasyon ve iklim değişikliği yatırımları için uzun vadeli krediler, kredi desteği çalışması yapılamaz mı?

Turizmcilerin üzerindeki yükler turizm kentlerinde de sokağa ve şehir ekonomisine yansımaya başladı. Ekonomik durum iç turizmi de etkileyecektir. Konaklama vergisi dünyada bilinen amacının tam tersine, yerele hiçbir katkı sağlamıyor. Merkezî bütçeden belediyelere kış nüfusuna göre para veriliyor, belediyeler de yazın hizmet vermeye çalışıyorlar. Turizmin yarattığı ekonomiyi diğer bölgelere taşımamız. Ülkemize gelen turistlerin yüzde 95'i sadece 6 şehirde konakladı. Deprem bölgesindeki illerimizin tanıtımına önem vermeliyiz.

Dünya bizi reklamlardan değil haberlerden izliyor. Türkiye'nin turizm imajını bozan temel unsur hukuksuzluktur. (CHP sıralarından alkışlar) İmaj da reklamla değil hukukla düzelir. Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu ve diğer başkanlarımızın tutukluluğu, iş insanlarına yapılan baskı ve şirketlere atanan kayyumlar Türkiye'nin uluslararası imajını doğrudan zedeliyor. Özgürlüklerin kısıtlandığı ülkeye nitelikli turist gelmez, hukukun güven vermediği yere yatırımcı gelmez.

Ülke turizmini her türlü zorluğa rağmen bugünlere taşıyan TURSAB'a, TÜROFED'e, TTYD'ye, TÜROB'a, TUREB'e, hava yollarımıza, taşımacılık sektörüne, profesyonel yöneticilere ve gururumuz olan turizm emekçilerine teşekkürlerimizi sunar, Genel Kurulu saygılarımla selamlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Talih Özcan'da.

Buyurun Sayın Özcan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALİH ÖZCAN (Düzce) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime, Kartalkaya faciasında ihmaller yüzünden kaybettiğimiz 78 vatandaşımızı rahmetle anarak başlamak istiyorum ancak Bakanlıktan sorumluluk alan yok, istifa eden yok. Bakanlığın bu tutumu milletin vicdanında kabul görmemiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ülkemizin dış politika araçlarından biri olan TİKA'nın 170 ülkede yürüttüğü kültürel, tarihsel, sosyal ve ekonomik faaliyetleri olumlu karşılıyoruz. Özellikle Türki Cumhuriyetlerde yürütülen projeler, kardeş halklarla bağlarımızı güçlendiren çok değerli çalışmalardır ancak Türkiye'de de aynı çalışmayı görmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bugün kültür ve turizm yönetiminde derin bir kriz yaşamaktadır çünkü kültürü ticarete dönüştürdünüz, turizmi rant kapısına çevirdiniz, sanat kurumlarını yok ettiniz; devlet tiyatroları, opera ve orkestraların özerkliğini ortadan kaldırdınız; festivalleri, konserleri yasakladınız; genç sanatçıların geleceğini yok ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkenin sanatçısı nefes almazsa o toplum da nefes alamaz.

Değerli milletvekilleri, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının Türkiye'ye gelen yabancı öğrencilere sağladığı burs, barınma, sağlık gibi sosyal ve ekonomik imkânların kendi öğrencilerimize de sağlanmasını isteriz.

Değerli milletvekilleri, Vakıflar Genel Müdürlüğü Türkiye'nin âdeti en büyük emlak zengini kurumudur; vakıf binaları, kıymetli araziler, tarihî çarşılar, ormanlar gibi ne ararsanız var. Müdürlüğe bağlı vakıflar ise naylon faturalarla, şaibeli ihalelerle, yolsuzluklarla anılıyor; iddiameler hazırlanıyor ancak sorumluluk alan yok.

Değerli milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığının en çok ihale verdiği "Mete Recepoğlu" isimli şahısla ilgili çok ciddi iddialar var. Bazı bakan yardımcılar, genel müdürler ve bürokratların bu kişinin şirketlerine kaynak sağladığı iddiaları var. Arkeolog, mimar veya sanat tarihi eğitimi almayan bir mobilya ustasının Bakanlığınız üzerinden servet kazanmasıyla ilgili iddialar cevap bekliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Örneğin, piyasaya göre maliyeti yaklaşık 200 milyon lira olan Bergama ören yerleri restorasyonu için "Mete Recepoğlu" isimli şahsa ne kadar ödeme yapılmıştır, kamuoyu sizden bu konuda açıklama bekliyor.

2024 yılında Kültür Yolu Festivalleri için ayrılan ödeneğin tam 9 katı harcama yapıyorsunuz, bu harcamayı hangi kaynaklarla yaptığınız bilinmiyor çünkü ihale yok, rekabet yok, şeffaflık yok.

Sayın Bakan, her yıl "Turizm canlanacak." diyorsunuz; yabancı turist geliyor ancak kendi vatandaşımız ayağını denize sokamıyor. Turizm harcamalarında enflasyonda birinciyiz, maliyetler çok yükseldi. Turizm işletmelerinin yarısı zarar ediyor. Turizm gelirleri beklentilerin çok altındadır.

Sayın Bakan, biz bu bütçede turizmi on iki aya ve tüm Türkiye'ye yayacak bir vizyon görmek isterdik; sanatın özgür, sanatçının güvende olduğu bir düzen görmek isterdik. (CHP sıralarından alkışlar) Kültürel mirasımızı geleceğe taşıyacak yatırım projeleri görmek isterdik; tatilin tüm yurttaşlar için erişilebilir bir hak olduğunu görmek isterdik; sahillerin, ormanların, yaylaların betonlaştığını değil halka açıldığını görmek isterdik; ne yazık ki bu beklentilerin hiçbirini görmüyoruz.

Bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Ali Öztunç'ta.

Buyurun Sayın Öztunç. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum bütün Meclisimize.

Her fırsatta yeni Türkiye-eski Türkiye karşılaştırması yapılıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi "Eski Türkiye..." diye başlıyor; ben bir yeni Türkiye fotoğrafı çizmek istiyorum, çıkarmak istiyorum, yeni Türkiye'yi bir anlatmak istiyorum. Yeni Türkiye'de yalan var, yalan. Son seçimlerde emekliye 8 bin lira seyyanen zam verilecekti, verilmedi; döndü, bürokrata 30 bin lira vermeye kalktılar. Allah'tan, tepkiler üzerine geri çekildi, orada da ayrımcılık vardı. Mesela, imama, müezzine yok, Diyanet İşleri Başkanına var; emekliye yok, SGK Başkanına var; Maraş'ta enkazda tırnaklarıyla çalışan AFAD işçisine yok, AFAD Başkanına var; sokakta, dağda, bayırda arsız, hırsız, kovalayan polise yok, memura yok, Emniyet Genel Müdürüne var. Kısacası, AKP'nin kaymak tabakasına var, zaten yüksek maaş alanlara var.

Yeni Türkiye'de vurgun var, hem de kamuda var. Bakanlar, genel müdürler kendi bakanlıklarına, kendi genel müdürlüklerinde vurgun yapıyorlar, çalıyorlar. Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü -tam Aziz Nesinlik hikâye, Rıfat Ilgaz çekecek, Kemal Sunal oynayacak, tam Aziz Nesinlik- hem etinden faydalanmış Kurumun hem sütünden faydalanmış, malı götürdükçe götürmüş; tıpkı Ruhsar Pekcan gibi, neticede alışkanlık yapmıştı. (CHP sıralarından alkışlar)

Yeni Türkiye'de çalma var. İlk kez size nasip oldu arkadaşlar. Adliyeler hırsızların yargılanacağı yer iken adliye çaldılar. Bakın, dünya, banka soygununu duymuştu, müze soygununu duymuştu, kuyumcu soygununu duymuştu hatta sperm bankası soygununu bile duymuştu; sizin döneminde adliye soygunu duydu, adliye de soyuldu, adliye çaldılar. (CHP sıralarından alkışlar)

Yeni Türkiye'de sayenizde göç var; kovdunuz doktorları, göç ettiler; aç bıraktınız mühendisleri, göç ettiler. Yeni Türkiye'de yenidoğan çocuk ölümleri var, otel yangınlarında yaşamını yitiren gariban yurttaşlar var. Yeni Türkiye'de sayenizde bahisçi hakemi gördük, taraflı hâkimi gördük, sahte hekimi gördük; tuz koktu sayenizde, tuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Yeni Türkiye'de "Mustafa Kemal'in askeriyiz!" diyenlere ihraç var, "Recep Tayyip Erdoğan'ın askeriyiz!" diyenlere madalya var. Mafya hesaplaşmaları var yeni Türkiye'de. Dünyanın çeşitli yerlerinden muhtelif mafyalar geliyorlar, Türkiye'de hesaplaşıyorlar. Yeni Türkiye'de "Deli Dumrul" misali geçilmeyen köprülere ödenen paralar var; ormanların, derelerin, sahillerin peşkeşi var. Olmayan ve olamayacak olan kanalın hayalî manzaraları pazarlanıyor; daireleri, arsaları satılıyor yeni Türkiye'de. Liyakat yok; torpille, adamcılıkla, eş dost, akraba kayırmacılığıyla atamalar var yeni Türkiye'de.

Ya, kurban olayım, üzerine imza attığı para var ya para, hani Merkez Bankası adına imza atılıyor ya, Merkez Bankasından bürokrat üzerine imza atmış paranın, sonra bakıyorsunuz ki o bürokrat o parayı çalmış; üzerine imza attığı parayı çalan bürokrat sizin döneminizde oldu, kutluyoruz sizi(!) (CHP sıralarından alkışlar)

Yeni Türkiye'de ne ararsanız var; peki, eskiden ne vardı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - İyilik, güzellik vardı.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bir yurttaş emekli olduğu zaman emeklilik ikramiyesiyle dairesini alabiliyordu, şimdi o dairenin kapısını alamaz, penceresini alamaz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - 5 çocuk okutabiliyordu bir memur maaşıyla.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Eski Türkiye'de bir düğüne gidildiği zaman bilezik takılırdı, tam altın takılırdı, yarım altın takılırdı; bir şeyler takılırdı.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Çeyrekten utanırdık!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Yeni Türkiye'de, bakıyorsunuz, gram değil yarım gram altın bile takılamıyor; o hâle getirdiniz ekonomiyi. Daha geçen yıl bu zamanlar, bakın, ekmek 10 liraydı, bugünlerde, bugün 15; geçen yıl bugün mazot 43 TL, bugün 55 TL; farkı görüyorsunuz değil mi, sadece bir yıldaki farkı? Ama gördüğünüz gibi, işin özeti, ezcümle; yeni Türkiye'de saray var, saray, saray; saraya yağcılık var, yaranmak var ama saraya yaranmak için sadece AK PARTİ'li olmak da yetmiyor artık arkadaşlar, yetmiyor; en iyi AK PARTİ'li kimse o yaranacak yani AK PARTİ'nin içerisinde de bölünmüşlük var, en iyisi kimse o olacak.

Son söz, yirmi saniyemiz kalmış. Değerli milletvekilleri, Zeydan Karalar'ın Silivri'de ne işi var? Adana Büyükşehir Belediye Başkanının Silivri'de ne işi var? (CHP sıralarından alkışlar) Niye Adana'da değil, orada yargılanmıyor da Silivri'de yatırıyorsunuz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Öztunç.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Osman, laf atmadın, hayırdır; bekliyordum, hazırlamıştım cevabı.

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nda.

Buyurun Sayın Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; ben de grubumuz adına Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Devlet Tiyatroları denince akıllara maalesef olumsuz bir şekilde atanmış Genel Müdür geliyor. Bu Genel Müdür atandığından beri meslektaşlarıyla, sanatçılarla sürekli çatışma hâlinde, sürekli olumsuz haberlerle kamuoyu gündeminde. Sanat camiasına, dünyasına yakışmıyor bu tutumlar. Örneğin ne oluyor? Repertuvarla ilgili eskiden sanat kurulları kararlar verirken Genel Müdürün inisiyatifine bırakılıyor. Dışarıdan rejisörlerle çalışılıyor ki bu kurumun çok değerli, artık ustalaşmış, tiyatro sanatçıları evlerinde otururken buralara kaynak aktarılıyor. Hacettepe Üniversitesinin devlet konservatuvarında 12 çok değerli öğretim görevlisinin işine son veriliyor ve bu şekilde tartışmalar sürüp gidiyor. Yazıktır diyorum, sanatı özgürleştirin çünkü özgür sanat olmadan medeni, demokratik bir ülke olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli sözcüsü Veli Ağbaba'ya sormak istiyorum, oranlara en iyi o hâkimdir diye düşünüyorum: Enflasyon oranı ya da işçilere, memurlara, emeklilere zam verilirken gerçekleştirilen oranlara göre sizce devlet tiyatrolarındaki biletlere yüzde kaç zam yapılmıştır Sayın Ağbaba?

VELİ AĞBABA (Malatya) - 30, 35 en fazla.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - 35 en fazla. Yapılan zam ne kadar biliyor musunuz değerli milletvekilleri? Yüzde 300.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yok, bir yanlışlık vardır onda.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Veli Bey de bilmiyormuş demek ki.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - 1'inci sınıf biletlere 450, 2'nci sınıf 200. Dolayısıyla ön sıradaki koltuklar boş ve bu tiyatrolar sahnelenirken boş sıralara oynanıyor. Oysa sanat erişilebilir olmalı, sanat herkes için ulaşılabilir olmalı. Cumhuriyetin bu köklü kurumları, Atatürk'ün çok önemseydiği bu kurumlar herkese ulaşsın diye bugünlere getirildi.

Kültür Yolu Festivali, evet, biraz önce de söylendi; 1,8 milyar lira para harcanıyor. Burada şeffaflık, ihale yöntemleri, hizmet alımları, sponsorluklarla ilgili sonunda sizden bir açıklama bekliyoruz Sayın Bakan. Orkestralarda, bakın, yirmi beş yıldır çalgı alınmıyor yani bir bütçeden bahsediyorum, diğer tarafta güzel sanatlardaki orkestralara yirmi beş yıldır çalgı alınmıyor. Evet, yeni sahneler açılıyor belki ama yeterli değil. Mesela, 3,5 milyonluk Bursa'da -kendi şehrimden örnek vereyim- 1 tane tiyatro sahnesi var, opera sahneleri yetersiz. Kaynakları buraya aktarmanızı ve kentin belleği olan, örneğin Ankara'daki Şinasi, Akün gibi sahnelerle sahip çıkılmasını, korunmasını talep ediyoruz.

"Peki, tiyatro çalışanlarının, sanatçıların durumu nedir?" diye sorarsanız herkesten farklı değil; özlük hakları çok kötü durumda, yoksulluk sınırının altında yaşıyorlar. Hele Anadolu'nun birçok yerinde 4/B'yle çalıştırılan sanatçılar resmen sömürülüyor, resmen yoksulluğa mahkûm ediliyorlar ve teşvikler, Sayın Bakan, Genel Müdürünüz tarafından uygulamalarla haksız bir şekilde kesiliyor. Rol verilmiyor sanatçıya, "Sen rol almadın." denip teşvik verilmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yapılan seyyanen zamlar teşviklere, ikramiyelere yansıtılmıyor. Disiplin hükümleriyle ilgili de kendi kanunlarına tabi olmaları gerekirken maalesef Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen -aykırı bir şekilde- 657 sayılı Kanun'a göre disiplin cezaları uygulanıyor.

Sanatçılar yalnız bırakılıyor, sanat yalnız bırakılıyor. Bakın, Eda Saraç tutuklandığı gün biz milletvekili arkadaşlarımızla Çağlayan'daydık. Ben ve bir grup kadın milletvekili arkadaşımız Eda Saraç'ın yanına gittik. Kendi gözlerimizle Eda Saraç'ın kollarının mosmor olduğunu, ters kelepçeyle gözaltına alındığını, yerde sürüklendiğini, ayaklarının morluklar içinde kaldığını, üstünün başının toz toprak içinde olduğunu gördük. Bir sanatçıya yapılan bu işkence reva mıdır? Reva mıdır bir sanatçıya yapılan? (CHP sıralarından alkışlar) Sebebi neymiş? Hanımefendi tiyatro sanatçımız, tiyatroya yetişecek; Cumhurbaşkanı'nın bir programı için barikat kurulmuş, bu barikata itiraz etmiş. Neymiş efendim? Cumhurbaşkanı'na hakaret etmiş itiraz ettiği için!

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında sanata, sanatçıya özgürlük getireceğiz, sadakat değil liyakat getireceğiz ve sanatı, kültürü herkes için erişilebilir kılacağız, yeniden konservatuarları ideolojik müdahalelerden kurtaracağız diyorum, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ömer Fethi Gürer'de.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2019 yılında Kapadokya Alan Başkanlığıyla ilgili özel kanun burada çıkarılmıştı ve bölge için büyük bir umuttu ama o günden bu yana daha personel dokusu oluşturulamayan ve personelin özlük haklarıyla ilgili sorunlar da aşılamayan bir noktada. Tarihî doğal doku ve sit alanları konusunda tek yetkili kuruluş olan Kapadokya Alan Başkanlığının olumsuz yapılanmaları ve bölgeye vereceği tahribatı önleyeceği düşünülüyordu ancak baktım şimdi, faaliyet raporunda 12 tane ticari dükkân yaptırmışlar, hepsi modern yapı. En azından bölgeye uygun yapıların orada oluşturulması gerekir, ticari dükkânlarda dahi buna dikkat edilmeli. Öyle bir an gelecek ki anlaşılan, Kapadokya Alan Başkanlığından Kapadokya'yı korumak zorunda kalacağız. Bu konuda uyarıcı olalım istedim. (CHP sıralarından alkışlar)

Bunun yanı sıra -bu hızla giderse- böyle olayların artmasının yanında bölgede kuruma karşı bir güvensizlik de var. Belediyelerin üzerindeki yetkilerin de burada toplanması, kamu kurum kuruluşlarının tümünün burada yetkili olmasından dolayı belediyeler bu anlamda sorunlu hâle gelmiş. "Niğde, Aksaray ve Kayseri niye bu alan içinde değil?" diyorduk. Şimdi, diyorlar ki: "Aman, bizi buraya almasınlar." Çünkü uygulamadan genelde bir rahatsızlık var. Adamına göre iş yapıldığı, kayırmacı bir anlayışla işlerin yürüdüğü, imaja zarar verecek bir anlayışın olduğu da bölgeden bize nakledildi. Buradan uyarıyorum, daha altı yıllık bir kuruluşun yapılması tamamlanmadan böyle bir anlayışla bunun sürdürülebilirliği yok. Kapadokya bizim göz bebeğimiz. Nevşehir de Niğde de Aksaray da Kayseri de Kapadokya da tarihsel doku zenginliği bulunan yerler, bunların özel olarak korunması gerekiyor.

Bu anlamda, kendi bölgem Niğde ilinde de depremde müzemiz zarar gördü, "Kapandı, yıkılacak." dendi, 20 bin eser teşhir edilmeyi bekliyor; hâlâ müzeyle ilgili ne olacağı belli değil, müzemiz kapalı. Bunun yanında, antik Tyana'da kaçak kazıda mumyalar ortaya çıktı. Çok önemli değerlere sahip bu mumyaların olduğu bölgenin, bir yıl boyunca kapsamlı olarak bilimsel bir kazıyla antik kentin ortaya çıkarılması gerekir. Bu bağlamda, Bakan Bey'e de ricacı olalım, şu Niğde'ye müsamaha gösterip bir destek olun. Nedense Niğde'ye biraz küs gibi bakıyorsunuz. Niğde'nin tarihsel dokusu çok zengin. Ben kentle ilgili 6 kitap yazdım, bir gün brifing vermemi isterseniz geleyim, Niğde'yi anlatayım. Bu kadar sahipsiz kalmasını insanın vicdanı almıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, aynı zamanda, bölge tarım bölgesi; kabak çekirdeğinde, üzümde, kuru fasulyede, patatesten önemli bir tarım bölgesiyiz. Patatesi çiftçimiz yine depolara götürmek zorunda kaldı, bu yıl tarlada para etmedi; patates seçilerek toplandı, hayvan yemi oldu ve depolara alınanların da giderleri arttı. Bu gider artışından doğal olarak üreticinin maliyeti daha da arttı. Girdi maliyetlerine uygun ve makul kârla Toprak Mahsulleri Ofisi bu patatesleri alsaydı çiftçinin uğradığı zararı kısmen ortadan kaldırır, tüketiciye de uygun fiyatla ürünün gitmesi sağlanırdı. Hububattan sonra bu ülkede en çok patates tüketiliyor ama patates iki üç yıldır Adalet ve Kalkınma Partisinin anlayışıyla çöp oluyor. Nedeni de şu: Tüccara bırakılan bir piyasa var oysa patatesten elde edilecek 30'dan fazla ürün var; bir entegre tesisi getirip bölgeye kurup Nevşehir'in, Niğde'nin, Sivas'ın, Yozgat'ın, bölgede patates üretenlerin tümünün bu sorunlarına çözüm de yaratılabilir. Bu konuda da siyasi iktidarın bugüne kadar bir yaklaşımı olmadı. Şu an patates depoda, havalar iyi giderse ocak-şubattan itibaren çillenmeye başlar ve büyük bir sorun olur çünkü onu depodan çıkarmak da sorun.

Oysa çoğu yurttaşımız ekonomik sıkıntı içinde, onlara bu patatesin iktidar eliyle, Toprak Mahsulleri Ofisi, Tarım Kredi Kooperatifleri vasıtasıyla erişimi sağlanıp en azından patatesle karınlarını doyurmalarının yolu açılır. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü çoğu evde artık bir günde 3 öğün yemek yenmiyor, çoğu evde artık 1 öğün yemek yeniyor.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Patates bile yenmiyor artık, patates!

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - İçinde bulunduğumuz derin yoksullukla mağdur olan kesimler dikkate alınarak en azından ürettiğimiz ürünler zarar görmesin, onlar değer bulsun. 23 milyon ton ürün çöpe gidiyor bu ülkede arkadaşlar. Bir tarafta yoksulluk artıyor, bir tarafta yönetim zaafı artıyor. Onun için, Kapadokya Alan Başkanlığıyla ilgili yapılması gerekenlerin varlığı yanında, yetkililere bölgemizin ürününün içinde bulunduğu durumu da bu vesileyle anlatmak istedim.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Hasan Öztürk'ün.

Buyurun Sayın Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanları, bürokratları ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Plan ve Bütçe görüşmelerinde de Mecliste yaptığımız bütçe görüşmelerinde de iktidar temsilcileri "Her şeyi mükemmel yaptık, her şey çok güzel gidiyor. Biz bütçenin hakkını veriyoruz -tırnak içinde- tek kuruşunu heba etmiyoruz." edasıyla yine masal anlatıyorlar. O zaman millete şu soruların cevabını verin: İşçi neden açlık sınırının altında bir maaş alıyor? Emekli neden çalışmak zorunda bugün? Memur neden yoksulluk sınırının altında maaş alıyor? Mülakat mağdurları, kamu mühendisleri, staj ve çıraklık mağdurları, emeklilikte adalet arayanlar neden meydanlarda? Esnaf neden kepenk kapatıyor? Kısaca; millet neden mutsuz, gençler umutsuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Yaptığınız en iyi şey algı ve rakamlarla dans etmek. Ekonomik olarak 2024 ve 25'i kıyaslayamayacağınız için "2002'de böyleydi, 2025'te böyleydi." örnekleriyle bir algı oluşturup gerçekleri aslında bilmenize rağmen topluma anlatmıyorsunuz. 2002'de gidersek 2002'deki telefonla bugün cebinizdeki telefon nasıl? 2002'de aldığınız otomobil bugün hurda olmuş durumda, 2002'deki bilgisayarlarınızın hurda olarak bugün değeri bile yok. Dolayısıyla 2002'deki dünya ile bugünkü dünya kıyaslanamaz yani 2002'den örnek verince 2025'in faturası düşmüyor. Özetle, çünkü güneşle bugünkü çamaşır kurumuyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Anlıyoruz, siz de eski Türkiye'yi özleyorsunuz, dilinizden düşürmüyorsunuz, şimdi de bütçeyi konuşmak yerine "Muhalefet bir kere de yapıcı eleştiri yap." diye ağlanıyorsunuz ama siz bir kere öz eleştiri yapmıyorsunuz. Bir bakan, bir milletvekili gördünüz mü "Şurasını yapamadık, şurada bir eksik vardı, burada böyle bir hata yaptık." muhalefet eksiklikleri anlatınca da "Kabul ediyoruz." diyen? Umarım, bugün Sayın Bakan, Kartalkaya'da yanarak hayatını kaybeden 78 vatandaşımız için bir öz eleştiri yapar, Bakanlık soruşturma yetkisi verir ve bizi utandırır, beni utandırır.

Bu bütçeyi tek cümlesini, tek virgülünü, tek rakamını muhalefetin haklı nedenlerle anlatmasına rağmen değiştirmeden sarayla beraber siz yapıyorsunuz, hem de muhalefetten hoşgörü bekliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Hoşgörü, demokrasinin temelidir ama hoşgörü iktidardan beklenir; tolerans çoğunluğun azınlığa göstermesi gereken bir unsurdur. Hoşgörüyü iktidar göstermediğinde, muhalefetin söylediklerini dikkate almadığında işte, bugünkü gibi sizin yarattığınız bir avuç insanın zenginleştiği, bütün milletin fakirleştiği, tefeciye mahkûm edilmiş, en büyük giderin faiz olduğu bir bütçe çıkıyor karşımıza. Yani özetle arkadaşlar, kendiniz çalışıyorsunuz, kendiniz oynuyorsunuz, bir de burada milletin önünde ağlanıyorsunuz. Temel söyleminiz ise "İyi bir şey olursa Erdoğan'dan, AKP'den; kötü bir şey olursa ya kader ya CHP'den ya da dış güçlerden kaynaklanıyor." Sizin hiç bir hatanız ve günahınız yok.

Bütçe açığını giderme yöntemi ise ülkede olan her şey satılık; dağı, taşı madenlerle dolu, toprağı zengin, medeniyetlerin doğduğu, yeşiliyle, mavisıyla, beyazıyla dünyanın en değerli ülkesini ve cumhuriyetin yarattığı tüm kurumları neredeyse sattınız; yetmedi, Türk vatandaşlığını dairenin yanında eşantiyon olarak verdiniz. Yerli ve millî söylemlerle "Vatanın her karış toprağı kanla sulanmış, satılamaz." düsturuyla iktidara geldiniz ancak döneminizde parsel parsel yabancıya toprak sattınız, satmaya da devam ediyorsunuz. Yer üstü bitti, yerin altına geçtiniz; altınından boruna, en sonunda nadir toprak elementlerine gözü diktiniz. Daha yeni demokrasiye geçmiş Bulgaristan'da, bırakın yabancıya toprak satışını, eşi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan bir Bulgaristan vatandaşı bir metrekare toprak satın alamaz. Siz ise her sıkıştığınızda "Dededen kalan tarlanın birini satalım." diyen ailenin hayırsız evladı gibi her şeyi satıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi sıra Uludağ'da, Uludağ'a geldi. En iyi bildiğiniz iş kupon arazi ve yine, gözü Uludağ Alan Başkanlığıyla Uludağ'a diktiniz. Yani her yıl olduğu gibi bu yıl da kendiniz çalıp kendiniz oynamaya devam ediyorsunuz ancak artık milletimiz sadece kendiniz için çalıp kendiniz için oynadığınızı gördü. Yakında bu perde kapanacak ve oyuncular alkış almadan sahneden inecek diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ahmet Tuncay Özkan'ın.

Buyurun Sayın Özkan.

CHP GRUBU ADINA AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Dünya anlamsız bir yerdir yani hayatın da herkese bir adalet sunduğu falan yoktur, acımasızdır da.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Ses, ses...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Dünya anlamsız bir yerdir, hayatın da kimseye adaletli davrandığı görülmuş bir şey değildir. Geçen bir belgesel seyrettim, görkemli bir geyiği kurtlar kovaladılar. Öyle güzel bir geyik ki... Kaçtı, kurtuldu sandım, 5-10 kilometre sonra düştü, arkadan yaklaştı kurtlar, boğazını sıkmadılar, arkadan saldırdı ve yemeye başladılar. Hayvan sanki hiç aldırış etmiyormuş gibi duruyor. İçimden diyorum ki: Hadi kalksana, hadi koşsana, niye duruyorsun böyle, kalk! Paralize olmuş. Her memeli bu dünyadan mutlu ayrılmış arkadaşlar, hipofiz bezinin üstünde bir salgı mekanizması var, gidiyor.

Adalet insan uygarlığının yarattığı bir şeydir, adalet Adem ile Havva'nın içindeki vicdandır. O vicdanı arıyorum, o vicdanı; nasıl oturuyorsunuz burada? (CHP sıralarından alkışlar) Nasıl oturuyorsunuz burada? Servetinize servet kattınız, her şey...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Niye bağıriyorsun?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Siz konuşmayın Hanımefendi, ne olur, siz Grup Başkanısınız, gelir buradan söylersiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bağırmayın!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Sesim duyulmuyor, ondan bağırıyorum.

Hanımefendi, ben burada konuşurken bugün bana "PKK'lısın!" diye bağıldınız, tutanaklardan gösteririm. Şimdi, size "PKK'lı sizsiniz." desem yakışık alır mı? Almaz. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Diyemezsin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Bu adaletsizlik olur ama siz ona sahipsiniz. Siz "vicdan" diye burada bağırduğım gün doktor olduğunuz hâlde hasta bir tutuklu için çok kötü konuşmalar yaptınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben bir şey konuşmadım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Çıkın burada konuşun, ben adalet arıyorum.

Eğer o kadar servetle, o kadar şirketle bu kadar bir rezaletin üstünde oturabiliyorsanız kalktığınızda bir şey kokacak demektir. Nasıl oturuyorsunuz orada? (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İBB'nin bütçesini konuşun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Nasıl oturuyorsunuz orada?

Osman kardeşim...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İBB bütçesini konuş biraz da duyalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sana ne ya, Allah aşkına ya!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Nerenin bütçesini?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İBB, İBB!

MURAT EMİR (Ankara) - Grup Başkan Vekilisiniz, yerinizi yurdunuzu bilin! Olur mu böyle bir şey ya!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Hanımefendi, belediyelerle ilgili Parlamentoda konuşmayalım, adalet konuşsun, müdahale etmeyin.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Ben Celal Adan gibi düşünüyorum. Turgut Bey var ya...

MURAT EMİR (Ankara) - Leyla Hanım...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Efendim?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Celal Adan'ı izlediniz mi? Turgut Bey bir köye gidiyor...

MURAT EMİR (Ankara) - Biz de yaparız aynısını, yapmayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yap, rezaletten konuşalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Size ne canım! Dinleyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Direkt bana laf söylüyor, Genel Kurula konuşsun.

BAŞKAN - Bir dakika...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, AKP Grup Başkan Vekili sürekli olarak kendisini muhatap alıp tüm konuşmacılara laf yetiştiriyor.

BAŞKAN - Arkadaşlar, Grup Başkan Vekillerinin laf atması doğru değil, doğru değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Direkt bana laf söylediği için cevap veriyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Süreyi ekler Celal Bey.

Celal Bey bir kasabadan örnek verdi, şehit babası Turgut Bey; 800 lirasını, şehit aylığını devlete bağışlamış, devlet toplanmış gelmiş "Yahu, niye devlete bağışlıyorsun? Sen bu parayı alsana." "Devletin ihtiyacı var, bizim emeklilik aylığı var 700 lira, biz onunla geçinmeyi başarıyoruz." demiş.

Ne geçinmesinin derdindeyiz, neyi başaramıyorsunuz da o koltukta hâlâ oturuyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Başkanın söylediği gibi söylüyorum: Zehir zakkım olsun, zehir zakkım olsun, zehir zakkım olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

"Ne arıyorsun Tuncay Özkan?" Adalet arıyorum, Allah'ın içime koyduğu o büyük cevheri arıyorum, adalet arıyorum. Kimseden bir şey istemiyorum, Allah'tan adalet dileniyorum, adaletten başka hiçbir şey istemiyorum. Bu ülkede gençlerin yaşam umudunu ortadan kaldıran şey adaletsizliktir. Neden bu arkadaşlarımızla, DEM'deki arkadaşlarımızla burada tartışıyoruz? Adalet olsa tartışır mıyız?

Uyuşturucu kullanımı... Sayın Bakan burada oturuyor, hiçbir çalışma yok. Efendim, onlar çalışmıyorlar da biz çalışıyor muyuz? Vallahi çalışmıyoruz. Ailelerle her ay toplantı yapıyorum -o toplantıları yapan arkadaşlarınız var içinde- anne diyor ki bana: "Kriz geçirdiğinde tecavüz etmeye kalkıyor ama kriz bittikten sonra ayağımın altını yalayarak diyor ki bana 'Beni kurtar annem, beni kurtar.'" Bu çocukları kurtarmayacak mıyız? Bu çocukları sahipsiz mi bırakacağız? (CHP sıralarından alkışlar)

Osman Bey, niye sahipsiz bırakıyorsun? Açma spor tesisi falan, bu çocukları kurtar.

Bakin, sanal kumara karşı mücadeleyi birlikte vermezsek, bu çocuklara karşı ortaklaşmazsak, Türkiye'de yasal olan, olmayan bütün kumar işletmelerini kapatmazsak bir sosyal volkan olarak üstümüze geliyor arkadaşlar. Getirin daimi komisyon önerisini, destekleyeceğiz. Getirin birlikte yapalım, siz ne istiyorsanız onu yapalım ama adaletin önüne duvar örmeyelim.

RTÜK'le ilgili son sözlerimi söyleyip kapatacağım. 2023 seçim kampanyası... Bütün CHP PKK'lı, hepimiz Öcalancıyız(!) Çarşaf çarşaf yayın... RTÜK, hangisine ceza kestir, hangisine ceza kestir?

"Hepiniz PKK'lısınız, hepimiz Öcalancısınız..." Edep ederim söylemeye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Edep ederim ama size öyle, bize böyle olmaz. Ben adalet istiyorum, adalet!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sizinki seçim ittifakı.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Gelin, hep beraber bağıralım, sen de bağır, "Adalet!" diye bağır, çocuğun duysun, "Burada bağırıyor." diye geçsin kayıtlara. Seninle beraber yolda yürüyelim, birlikte kucaklayalım.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Birlikte çalışıyoruz zaten.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Gelin, bu sosyal volkanların önünü kapatalım. Sizin adalete ihtiyacınız yoksa benim var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Eğer adil bir Türkiye olsa o Bakan orada bir dakika oturamaz. Adaletsizliğin bir göstergesi orada...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Size ne ya!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (Devamla) - Sayın Bakan, orada durmayın, istifa edin.

Başkanım, saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Böyle konuşamaz Sayın Başkanım. O mu karar veriyor kimin nerede oturacağına?

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, biraz evvel Sayın Şahin de söz istedi, vermedim. Sebebi şu: Tartışmalar bittikten sonra grup başkan vekilleri...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben de istedim, vermediniz Sayın Başkanım.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, önemli bir konu, bir dakika yerimden söz rica ediyorum.

BAŞKAN - Neyle ilgili?

MURAT EMİR (Ankara) - Genel Kurulun çalışmasıyla ilgili Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada bir bütçe çalışması sürecini yürütüyoruz ve bir olgunlukla yürütüyoruz. Burası Parlamento, burası milletin kürsüsü; burada konuşulur, burada yüksek sesle de konuşulur, vurgulu da konuşulur, gerektiğinde buraya İç Tüzük'ümüze göre Genel Kurulun huzurunu bozmayacak materyal de getirilir. Ben bunu size hatırlatmaktan imtina ederim, utanırım ama hatırlatmak zorunda kalıyorum.

Sayın Grup Başkan Vekili, bizim hatibimiz daha konuşmaya başladığı anda "Yavaş konuş, kulağım rahatsız oluyor." diyerek başladı ve sürekli konuştu.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Birazdan seni de göreceğiz bizim grupta.

MURAT EMİR (Ankara) - Böyle yürütemeyiz, herkes yerini bilecek, İç Tüzük'ü bilecek, karşı gruba saygı duyacak, duymayacaksanız misliyle karşılık vereceğiz, haberiniz olsun, kimseye bu şekilde davranamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Birazdan göreceğiz seni de.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Zaten memnunsun, şimdi de bahanesini ediyorsun. Her zaman vermiyor musunuz? Şimdi de bahanesi buldunuz, her zaman vermiyor musunuz? Bırak Allah aşkına, her zaman aynı şey, hem suçlusunuz hem güçlüsünüz! Ayıp ya!

MURAT EMİR (Ankara) - Ne oldu? Bağırırım, sen de gel bağır!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Otur yerine!

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Bir dakika... Siz niye bağırıyorsunuz Sayın Milletvekili? Gidin görüşün kendisiyle.

Bir dakika... Şimdi, değerli milletvekilleri, öncelikle Sayın Özdağ, Sayın Çömez, Sayın Kılıç Koçyiğit, Sayın Emir, Sayın Usta; biraz evvel kendilerine bir konuda ricada bulunmuştum, gösterdikleri nezakete huzurunuzda teşekkür ediyorum; önce onlara özel bir şey söylemiştim, kendilerine teşekkür ediyorum.

Şimdi, herhangi bir Grup Başkan Vekilimizin, milletvekilimizin bile laf atmasına ben "Laf atmayın." diye müdahale etmekten utanıyorum, Grup Başkan Vekillerinin bir kere asla laf atamaması gerekir. Bu duyarlılıkla meseleyi götürelim. (CHP sıralarından alkışlar) Söz isteyen arkadaşlarımız...

EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Şahsına söyleyin, şahsına...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Üzerine almayanlar var Sayın Başkan, üzerlerine almayanlar var.

BAŞKAN - Yahu, kardeşim, oradan bağırıyorsun, bunu dinleyen yok, bağırmanın bir faydası yok; söz isteyin, söz vereyim, kim istiyorsa vereyim yani bu usulü... Oradan bağırıyorsun, bunu vatandaş dinlemiyor, Türkiye Büyük Millet Meclisini meşgul ediyoruz, anlamsız şeyler oluyor. Bölgeniz sizi takip ediyor, siz vilayetlerinizin önderlerisiniz, Türkiye'nin kurtuluşu için büyük mücadele veriyorsunuz. Ben bu kadarını söyleyeyim.

Buyurun Sayın Şahin, size de bir dakika söz vereyim.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başkanım, evet, geçen oturumda söz istemiştım, vermediniz, söz hakkımı Murat Bey kullandığı için kullanabiliyorum, teşekkür ederim. Keşke hatip kürsüden bağırıırken "Bu kadar bağırmanıza gerek yok, mikrofon açık." diye bir uyarıyı siz yapsaydınız, ben duymasaydım ve bu durumda kalmasaydık.

MURAT EMİR (Ankara) - Niye, niye? Niye ya? Ne hakla? Hangi İç Tüzük'ün neresinde yazıyor bu ya? İç Tüzük'ün neresinde yazıyor, bir gösterin şunu ya! Yapmayın böyle! Şuna uyun bari, şuna. Azıcık saygı ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Murat Bey, bir saniye ağabey... Bırakın konuşsun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Meclis kürsüsünün kuralları belli, kimse keyfine göre karikatür getiremez, buna itiraz ettim, bu itirazımı da devam ettiriyorum. Ancak kimin, nerede ne konuşacağını, benim de ne zaman konuşacağımı Sayın Murat Emir belirleyemez. Ben de bir milletvekiliyim, Grup Başkan Vekiliyim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Meclis Başkanının nasıl konuşacağını belirliyorsun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Varsa söylenecek sözümüz elbette ki her zaman söyleriz ama kürsüdeki hatiplerin elinde karikatürle gelmesi İç Tüzük'e aykırı, bu bir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Değil!

MURAT EMİR (Ankara) - Değil, değil! Göster, hadi İç Tüzük maddesini göster! İç Tüzük'ü okumamışsın, gelmişin buraya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İkincisi; bu kadar bağırması gereksiz, her şeyi duyuyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, bir dakika...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, hayır... Sayın Usta'nın o İç Tüzük maddesini göstermesini istiyorum. İç Tüzük'ü bilmeyen Grup Başkan Vekilliği yapmasın.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Şahin...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ne demek bu ya! İç Tüzük'ü kim bilmiyormuş ya!

(AK PARTİ sıralarından bir grup milletvekilinin CHP sıralarına doğru yürümeleri)

MURAT EMİR (Ankara) - Gel, gel! Beni mi döveceksin?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sen bilmiyorsun!

MURAT EMİR (Ankara) - Göster, hadi göster! Orada öyle yazmıyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yazıyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Leyla Hanım, niye insanların üstüne yürüyorsunuz!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Kadınsın diye yapıyorsun değil mi bunu! Şuna bak ya!

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Terbiyesiz! Sen kimsin de konuşuyorsun! Ahlaksız! Sen kimsin be!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Elimi bırak! Elimi bırak! Sen kimsin be!

CAVİT ARI (Antalya) - Kadının elini tutuyor ya! Kadının elini tutuyor, terbiyesiz adama bak!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi adına ilk söz Hüseyin Altınsoy'da.

Buyurun Hüseyin Bey... Hüseyin Altınsoy...

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - AK PARTİ'li arkadaşlar, sizin Genel Kurulu çalıştırmanız gerekirken şu anda bloke ediyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, değerli milletvekilleri... Sayın milletvekilimize söz verdim.

Buyurun Sayın Altınsoy...

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Gelecek özür dileycek; çağırın onu, gelecek özür dileycek! Gelip özür dileycek! Gelsin, özür dilesin!

CAVİT ARI (Antalya) - Semra Hanım, arkadaşım, kadın milletvekili... Elini sıkamaz, tamam mı!

BAŞKAN - Sen gel konuş Sayın Altınsoy.

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri...

BAŞKAN - Beyler, sayın milletvekilleri; ya, söz verdim sayın milletvekiline!

Buyurun, siz devam edin.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN - Devam et ya, devam et.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Başkanım, dinlerlerse... Süremi yeniden başlatırsanız.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ben buradan gitmiyorum, o vekil gelip benden özür dileyene kadar ben buradan gitmiyorum!

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, Semra Hanım'ın elini tuttu ve burktu, çok ayıp bir davranış sergiledi yani!

BAŞKAN - Sen devam et Sayın Milletvekili, buyurun devam edin ya...

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Başkanım, sükûnet olmadan ben nasıl devam edeyim?

BAŞKAN - Ya, devam edin, seni vatandaş dinliyor kardeşim. Size söz verdim ya, devam edin.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Biz Cavit Vekilimle böyle dururken elimi tuttu...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kim tuttu Semra Hanım?

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Kendini biliyor o, çıksın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, tamam oturun, sen bir otur...

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Yapmayın bu terbiyesizliği ne olur, gelsin dilesin o da. O işi yapmayı biliyor, özür dilesin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah aşkına ya! Buraya gelinir mi ya! Buraya gelinir mi!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Ya, buraya gelinir mi! Yapmayın ya! Ne olur yapmayın! Bu ne ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, herkes yerine geçsin sayın milletvekilleri.

Buyurun Sayın Milletvekili.

Ya, size söz verdim, buyurun, buyurun...

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Süreyi yeniden alabiliriz.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri...

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Bak, geçmiş orada oturuyor, sesi de çıkmıyor.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçe kanunu teklifi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Lütfen beni dinlerseniz...

BAŞKAN - Siz devam edin ya, devam edin; sizi dinliyor vatandaşımız, devam edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olmaz ya! Olmaz ya! Olacak iş mi ya!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Arkadaşlar, herkes otursun yerine. Lütfen herkes yerine otursun.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Başkanım, susma hakkımı kullanacağım ve beş dakika buradayım. Konuşmayacağım.

BAŞKAN - Ya, devam edin, devam edin...

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Hüseyin Bey'in söz hakkı 4'üncü kez başladı. Ayıp oluyor, gerçekten ayıp oluyor.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Bileğimi sıktı ya! Cavit Vekil gördü yani!

HASAN TURAN (İstanbul) - Arkadaşlar, hatip kürsüde.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Susma hakkımı kullanıyorum Başkanım, konuşmayacağım.

MURAT EMİR (Ankara) - Hadi, herkes otursun. Rica ederim oturun artık.

HASAN TURAN (İstanbul) - Hüseyin Bey, çok güzel konuştun.

(AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Efendim, bu, Gezi Parkı'nda duran eylemciler gibi oldu; altı dakikadır konuşmadan duruyor orada.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, susan insana bile tahammülün yok ya.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - İlk defa bir AK PARTİ'li doğru konuşuyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Susarak iktidarı protesto ediyor.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bütçeyi, bütçeyi...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Bütçeyi mi protesto ediyor?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bütçeyi protesto ediyor, biz öyle anlıyoruz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Susma, sustukça sıra sana gelecek.

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlar, gerçekten tasvip etmediğimiz bir olayla karşı karşıya kaldık.

Sayın Başkanım nezaketen bana 3 kere burada söz verdi, kürsüde konuşamadım.

Biz bugün Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz, gençlere örnek olmak için buradayız belki. Şu anda gençlerimiz, bizim yavrularımız, çocuklarımız ekranları başlarında bizi izliyor ama maalesef, her birimiz nasıl örnek olduğumuza şöyle bir bakalım. Üzülerek ifade edeyim, burada Grup Başkan Vekilimiz, kendisi bir hanımefendi olarak, bir milletvekili olarak kendisine yapılan bir hakareti cevaplamak adına söz istedi.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Ne hakareti ya, yalan! Kabadayı gibi bizim Grup Başkan Vekilinin üstüne yürüdü ya, ne hakareti!

SEMRA DİNÇER (Ankara) - O kadar da değil ya!

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Ama her zamanki gibi bağırmaıyla çağırmaıyla bu işi çözeceğinizi zannettiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ne zaman hakaret oldu ya?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Altınsoy, sana yakışmadı, yakışmadı sana! Keşke bu Grup Başkan Vekiline söylesen, keşke Grup Başkan Vekiline söylesen!

HÜSEYİN ALTINSOY (Devamla) - Oysaki gençlerimiz diyalog istiyor, gençlerimiz uyum istiyor, gençlerimiz bizlerden olgunluk bekliyor diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Utanmadan geliyor, burayı basıyor.

BAŞKAN - Şimdi, değerli milletvekilleri...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Erkek vekil kadın vekile saldırıyor, kadın vekil...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri... Ağbaba, bir dakika...

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan bütün arkadaşlara son derece saygı duyuyorum ben, Türkiye için mücadele verdiklerine inanıyorum ve bu ölçülerle yönetiyorum.

Sayın Şahin, çok üzgünüm, benim Meclisi nasıl yöneteceğime sen karar verme, beni uyarmaya da hakkın yok. (CHP sıralarından alkışlar) Biz burada gayet güzel yönetiyoruz ama benim gördüğüm bir manzara var. Size laf atmış olabilirler, yerinizden kalkıp nereye gidiyorsunuz ya! Kimi dövmeğe gidiyorsunuz ya! Böyle şey olur mu ya! (CHP sıralarından alkışlar) Oturun, yerinizden söz vereyim. Kalkıyorsunuz, oraya hamle yapıyorsunuz. Benim burada Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerine, Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerine, İYİ Parti milletvekillerine, YENİ YOL Partisi milletvekillerine, tüm milletvekillerine karşı bir saygım var. Türkiye Büyük Millet Meclisi devleti kuran bir Meclis, o şuurla ben Meclisi yönetiyorum. Her üç yüz yılda, her dört yüz yılda ancak büyük milletlerin bağrından çıkabilecek olan Mustafa Kemal Atatürk'ün yönettiği Meclisi yönetiyorum. (CHP, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Dolayısıyla bizi niye uyardınız, onu anlayamadım. Kürsüdeki konuşmasını yaptıktan sonra söz istersiniz, ben söz veririm size, herkese de söz veriyorum ayrıca. Benden bir dakika söz isteyip almayan var mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yok.

BAŞKAN - Hayatta yapamam onu ya, ona gücüm yetmez ayrıca. Bu saygıyla yönettiğimiz Mecliste siz bizi kalkıp uyarıyorsunuz ya.. Çok üzüldüm... İsterseniz gündeme geçelim bu çerçevede.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, çok önemli bir konu var. Bu arbede sırasında bir AKP milletvekili bizim bir kadın milletvekilimize fiziksel saldırıda bulundu.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Ya, ben aradaydım, ne fiziksel saldırısı ya! Gördünüz mü, siz orada mıydınız Murat Bey? Ben yanındaydım ya, aralarında ben vardım ya!

BAŞKAN - Hiçbir milletvekilimiz bir hanım milletvekiline fiziksel saldırıda bulunamaz. Belki bir davranış bozukluğu olmuştur, bir şey olmuştur, öyle değerlendirelim bunu.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, bileğini tuttu ve sıkı.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Öyle bir şey yok, hayır.

MURAT EMİR (Ankara) - Yani bunun özrünün dilenmesi lazım. Bu bir parti meselesi değil arkadaşlar. Bakın, gerçekten, burada özellikle bir kadın milletvekiline fiziksel saldırı yapılmasına asla izin vermemeliyiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, ben de aynı şekilde psikolojik şiddete uğradığımı söylemek istiyorum. Bana bir grup başkan vekilliğinin nasıl olması gerektiğini Murat Emir mi öğretecek?

BAŞKAN - Evet, devam edelim, ben bunu değerlendirip bu konuda size bir cevap vereceğim.

MURAT EMİR (Ankara) - Rica ediyorum Sayın Başkan, tamam Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)
 - 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)
 - 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)
 - 1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)
 - 1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)
 - 1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
 - 1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)
 - 1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)
 - 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)
 - 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)
 - 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi adına ikinci söz Sayın Ahmet Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET KILIÇ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "Dünya 5'ten büyüktür." çıkışı Türkiye'nin sadece savunma sanayisi alanında değil ya da sadece demografi anlamında değil aynı zamanda kültürel anlamda da bir meydan okumasını içermektedir. Ülkemiz bugün uluslararası denklemde proaktif bir pozisyonu benimseyerek sürecin öncesinde kendi pozisyonunu belirleyen ve bu pozisyon doğrultusunda paradigma üreten bir konuma yükselmiştir. Yıllarca "En iyi çözüm çözümsüzlüktür, sessiz kalalım, konuların dışında kalalım." diyen anlayışın yerini "Bu masada Türkiye olmalı." anlayışı almıştır. Bugün burada görüştüğümüz bütçe yalnızca bir yıllık plan değildir, Türkiye Yüzyılı'nın kültür-sanat vizyonunun, turizm stratejisinin ve millî hafızamıza sahip çıkma iradesinin kararlı bir beyanıdır. Türlü hile ve desiselerle Türkiye'den çalınmış tarihî eserlerin geri kazandırılmasında Kültür ve Turizm Bakanlığımızın çok yoğun çalışmaları söz konusudur. Gönül coğrafyamızın değişmez ülkelerinde, dost ve kardeş ülkelerde, mazlumların olduğu coğrafyalarda Yurtdışı Türkler Başkanlığı ve TİKA gibi iki önemli kuruluş bugün Türkiye için sahada büyük mücadeleler vermektedir ve elbette büyük kazanımlar da elde etmiştir.

Değerli milletvekilleri, biz bu ülkenin kültürünü, turizmini, tarihini ve geleceğini konuşurken aslında güçlü bir devletin ayak seslerini konuşuyoruz. Bir milletin tarih karşısındaki duruşu onun geleceğini belirler, biz bu duruşu hem sahada hem de dünyada en

güçlü şekilde gösteriyoruz. Çanakkale'den Kapadokya'ya, somut olmayan kültürel mirastan geleneksel el sanatlarına kadar geniş bir alanda restorasyonlar, atölyeler, müzeler ve araştırma merkezleri hayata geçirilmiştir. Mobil müzeler, gezici kütüphaneler, gezici atölyeler, çocuk programları; tüm bunlar ecdadımızın mirasını sadece korumakla kalmıyor, yeni nesillerin kalbine taşıyor. Son yıllarda UNESCO listelerindeki varlık sayımızı 25'ten 31'e yükselttik ve dünyada en fazla unsur kaydettiren 2'nci ülke olduk. İşte bu yaklaşım AK PARTİ'nin kültüre bakışının en net özetidir.

Turizmde yakaladığımız başarıyla ülkemiz artık küresel bir markadır. 2024 yılında 62,3 milyon ziyaretçi, 61,1 milyar dolar gelir elde edilmiştir. Bu, cumhuriyet tarihimizin rekorudur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2025'in ilk altı ayında bir önceki yıla göre yüzde 7,6'lık bir gelir artışı gerçekleşmiştir. Bu rakamların hiçbirisi rastlantı değildir; stratejinin, vizyonun ve güçlü liderliğin sonucudur. Konaklama kapasitemiz 2,3 milyona ulaşmıştır. 19 binden fazla tesisimiz Sürdürülebilir Turizm Sertifikası'nı alarak dünyaya örnek olmuştur ve Türkiye artık sadece deniz, kum, güneş ülkesi değildir; kültürüyle, gastronomisiyle, festivalleriyle, şehir kimliğiyle dört mevsim yaşayan güçlü bir destinasyondur.

Değerli milletvekilleri, bu yıl koskoca bir medeniyetin mayalandığı Bursa'mızın fethinin 700'üncü yılını hep birlikte kutlayacağız. 6 Nisan 1326: Bu tarih bir şehrin kapılarının açılmasından çok daha ötesidir; dünya tarihine yeni bir yön veren, kudretiyle çağ açıp çağ kapatan bir medeniyetin ilk mührüdür. Bursa'nın fethi sadece toprağın değil gönüllerin kazanıldığı, adaletin, hikmetin ve hoşgörünün yeni bir yurt edindiği eşsiz bir dönüm noktasıdır. Gönüllere adaletle dokunan, ilimle yükselen, irfanla yoğrulan bir devletin temeli o gün atılmıştır. Yedi yüz yıl önce olduğu gibi bugün de Bursa, Türkiye Yüzyılı'nın ruhunu güçlendiren bir ilham kaynağı olarak vakur tarihiyle bizim yolumuzu aydınlatacak ve bir kültür başkenti olarak dünyaya seslenecektir. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın uhdesinde düzenlenecek olan Bursa'nın fethinin 700'üncü yılı etkinliklerine de hepinizi davet ediyor, 2026 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Alkışlayalım milletvekillerimizi. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Söz sırası Mahmut Rıdvan Nazırlı'da.

Buyurun Sayın Nazırlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâzığ) - Kıymetli Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında yüce Meclisi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

Uluslararası kalkınma iş birliği alanında öncü kuruluşumuz TİKA'ya dair konuşma yapmak üzere söz almış bulunuyorum ancak az önce Grup Başkan Vekilimize yöneltilen İç Tüzük'ü bilmeme ithamına karşılık da burada madde 160'ı okuyarak sizlere hatırlatmak istiyorum.

"Madde 160: Kınama cezasını gerektiren haller şunlardır:

1. Aynı birleşimde iki kere uyarma cezası aldığı halde bunu gerektiren hareketten vazgeçmemek;

2. Bir ay içinde üç kere uyarma cezasına uğramış olmak;

3. Kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmek ve hareketler yapmak;

4. Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girmek;

5. Mecliste gürültü ve kavgaya sebep olmak veya Meclisin görevini yerine getirmesini önlemek için toplu bir harekete girişilmesine önyak olmak."

Değerli milletvekilleri, bizim Grup Başkan Vekillerimiz, milletvekillerimiz yeterince İç Tüzük'e hâkimdir; bununla ilgili vekillerimize ithamda bulunanları İç Tüzük'ü okumaya davet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bilindiği üzere TİKA, kurulduğu 1992 yılından bu yana dur durak bilmeden çalışarak dil, din, ırk ayırt etmeksizin dünyanın dört bir yanında kalkınma iş birliği projeleri hayata geçirmektedir. Bugüne kadar 5 kıtada 170'ten fazla ülkede 33 bin proje gerçekleştirerek tüm insanlığın eşit ve müreffeh bir yaşam sürebilmesi adına ekonomik, sosyal ve kültürel iş birliği projeleriyle ikili ilişkilerin gelişimine güçlü bir zemin oluşturmuştur. TİKA'nın ulaştığı her nokta, Türkiye'nin yumuşak gücünün ve dostluğunun sarsılmaz bir nişanesidir.

TİKA tarafından yürütülen projeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde "Dünya 5'ten büyüktür." şiarıyla şekillenen girişimci ve insani dış politikasının taçlandırılmasıdır. Bugün burada görüşülen bütçe mazmurlara uzanan bir el, unutilan bir tarihin ihyası, geleceğe dair bir umut tohumudur.

Sayın milletvekilleri, TİKA'nın faaliyetleri asla sadece teknik bir yardım faaliyeti değildir. Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, Türkiye'nin gücü sadece silahlarında değil kalbindeki merhamettir. İşte, TİKA bu merhameti somut projelere dönüştüren, siyasi ve kültürel etkimizi artıran en stratejik kurumlarımızdan biridir. Eriştiği bölgelerdeki eşitsizlikleri gidermek için geliştirdiği projelerle sadece inşaat ve ekipman desteğiyle sınırlı kalmamakta, insan potansiyelini de harekete geçirecek kapasite geliştirme programları da uygulayarak Türkiye'nin 2000'li yıllarda daha da geliştirdiği kurumsal ve sektörel uzmanlıkları dost ve kardeş ülkelerle paylaşmaktadır. Bu eğitimler, sadece bir bilgi transferi değil aynı zamanda insan kaynağı kapasitesini geliştiren ve o ülkelerin kendi ayakları üzerinde durabilmesini sağlayan yatırımlardır.

TİKA, 2025 yılında muhtelif sektörlerde 1.600'e yakın proje ve faaliyet gerçekleştirmiş, Türkiye'nin dost elini ve ay yıldızlı bayrağını dünyanın dört bir yanına taşımıştır. 2025 yılında TİKA tarafından Türkiye'nin tarihî hafızasına ve insanlık vicdanına olan derin bağlılığını gösteren manevi değeri çok yüksek işler tamamlanmıştır; Selanik Atatürk Evi, Bosna Hersek Srebrenitsa Soykırım Kurbanlarını Anma Müzesi, Bulgaristan Mestanlı'da Naim Süleymanoğlu Anı Evi gibi Projeler bunlardan sadece birkaçıdır. Bir şey bilinir kılmanın ilk adımı onu korunur kılmaktır. İşte bu yüzden TİKA, asırlar boyu dünya üzerinde bir şekilde ortaya çıkmış Türk izini takip etmek ve bu izi ihya etmek için çaba göstermektedir. Diğer taraftan, yoğun bir bombardıman altındayken dahi Gazze'de faaliyetler devam etmiş, Suriye'de savaşın sona ermesinin ardından TİKA'nın Şam ofisi aktif hâle getirilerek savaşın yaralarının sarılması, geri dönüşlerin teşvik edilmesi ve müreffeh bir Suriye için çalışmalarla başlanmıştır. Görüldüğü üzere TİKA, yalnızca teknik yardım yapan bir kalkınma ajansı değil aynı zamanda kültürel diplomasi, tarih bilinci ve insan hakları savunuculuğu misyonlarını da başarıyla yürüten çok yönlü bir kuruluştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Devamla) - Evet, süremiz az kaldı. Buradan Elâzığ'ımıza sevgilerimizi saygılarımızı ulaştırıyoruz.

Genel Kurulu saygı, sevgi, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Fatma Serap Ekmecki'de.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA FATMA SERAP EKMECKİ (Kastamonu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bizler Orta Asya'dan gelip Anadolu'yu ebedî yurt tuttuk; kurduğumuz medeniyetle Avrupa'ya öncü, mazlumların dostu, Hakk'ın kulu, adaletin yorulmak bilmeyen taşıyıcısı olduk. Vatandaşlarımız zaman içinde çeşitli sebeplerle yurdumuzdan uzakları, yedi iklim üç kıtayı kucakladılar. İşçi olarak başlayan serüven günümüzde sanayiden ticarete, iş dünyasından sivil topluma kadar farklı alanlarda başarı ve özgüvenle sürüyor. Yurt dışındaki vatandaşlarımızı ne yıllar ne de yollar ana vatandan koparmaya yetiyor. Baba ocağının dumanını her nerede ve nasıl olurlarsa olsunlar hissediyorlar ve ay yıldızlı bayrağımızı her zaman kalplerinde gururla dalgalandırıyorlar. Her vatandaşımıza aynı kıymeti veren devletimiz, yurt dışındaki tüm vatandaşlarımızı da aynı kıymet ve hürmetle bağrına basmakta. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı; Türkiye'nin dış politika vizyon ve ihtiyaçları çerçevesinde, diğer kurum ve kuruluşlarımızla da iş birliği içerisinde, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız, kardeş topluluklarımız ve ülkemizde yükseköğrenim gören uluslararası öğrencilere ilişkin çalışmalar gerçekleştirmekte olan önemli bir kamu kuruluşumuz.

Başkanlığın öncelikli çalışma alanı, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız yani Türk diasporasıdır. Bugün büyük bir kısmı Kıta Avrupasında olmak üzere ülkemizin sınırları dışında yaşayan ve sayıları 7 milyonu aşan Türk diasporası bulunmaktadır. Başkanlık, Türk diasporasına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalarda 3 temel ilkeyi esas almaktadır. Bunlardan ilki, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ülkemizle ve millî kültürümüzle olan bağlarını korumaları, Yahya Kemal'in tabiriyle, ağızımızda annemizin ak sütü gibi olan ana dilimiz Türkçeyi unutmamaları ve ana vatanla bağlarını korumalarıdır. İkinci ilke, yurt dışındaki vatandaşlarımızın yaşadıkları ülkelerdeki ekonomik, sosyal ve kültürel statülerinin yükseltilmesi; bu yolla özgüvenli, nitelikli ve bilinçli bir yurt dışı Türk toplumunun oluşturulmasıdır. Başkanlığın üçüncü prensibi ise yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın; günümüzde maalesef artış gösteren ve insanlık adına utanç duyarak müşahade ettiğimiz İslamofobi, ırkçılık, ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve insan hakları ihlalleri gibi olumsuz hadiselerden mümkün olduğunca az etkilenmelerini sağlamak ve aynı zamanda, suç teşkil eden bu faaliyetlerle gerektiği üzere mücadele etmelerini temin etmektir.

Değerli milletvekilleri, Başkanlık, Türk diasporasına yönelik faaliyetlerini eğitim ve Türkçe, insan hakları ve hukuk, iletişim ve savunuculuk, Türkiye'deki hizmetlerin koordinasyonu gibi alanlarda sürdürmektedir. Geline nokta itibarıyla, 1960'lı yıllarda gurbete giden insanlarımız bugün sadece çocuklarına güzel bir gelecek inşa etmekle kalmadılar, aynı zamanda hem yaşadıkları ülkenin hem de Türkiye'nin kalkınmasına ciddi anlamda katkı sundular. Bugün Avrupa Birliği sınırları içerisinde 126 ayrı sektörde yatırım yapmakta olan Türk girişimcilerin sayısı yüz binlerle ifade edilmektedir. Bu işletmelerde 750 bine yakın işçi çalışmakta olup yıllık ciroları 50 milyar avroya yaklaşmıştır. Ülkemize olan yıllık katkıları ise 15 milyar avro civarındadır.

Şu hususun da altını çizmek istiyorum değerli milletvekilleri: Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız müsterih olsunlar, gönülleri ferah olsun çünkü onların her türlü talebi, her türlü istekleri devletimiz tarafından hassasiyetle ve titizlikle incelenmekte ve gerekli çalışmalar da aynı bu hassasiyetle sürdürülmektedir.

Değerli milletvekilleri, ben, ayrıca, Kastamonu Milletvekili olarak da son derece gurur duyuyorum. Neden? Çünkü Türk dünyasıyla bağlarına sıkı sıkıya bağlı, Türk dünyasının kodlarını hassasiyetle muhafaza eden Kastamonu, bu emeğinin karşılığı olarak 2018 yılında Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilmişti. Bu sayede biz çok yakından idrak etme fırsatı bulduk ki biz Türk dünyasıyla et ve tırnak gibiyiz. Bu konudaki çalışmalarımızın da süreceğinin bilinmesini istiyorum. Bu hususu da bu kürsüden özellikle beyan etmek istedim.

Saygıdeğer milletvekilleri, sizlerin de gördüğü üzere ülkemiz için son derece önemli ve kritik işlere imza atan, gönül coğrafyamız ve yurt dışındaki vatandaşlarımızla aramızdaki samimiyeti güçlendiren Başkanlığın bütçesinin artırılması, ülkemizin geleceği için de elzem bir husustur.

Bu vesileyle, 2026 yılı bütçemizin ülkemiz, milletimiz ve devletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Genel Kurulu saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Söz sırası Sayın Sevan Sivacioğlu'nda.

Buyurun. (AK PARTİ sırasından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SEVAN SIVACIOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı merkezî yönetim bütçe görüşmelerinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. Kültür ve Turizm Bakanlığımıza bağlı Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

3 Mart 1924'te Başbakanlığa bağlı Evkaf Umum Müdürlüğü olarak kurulan Vakıflar Genel Müdürlüğü; vakıfları vakfedenlerin iradesi doğrultusunda günümüz şartlarına uygun olarak yaşatmak, geliştirmek ve gelecek nesillere aktarmak misyonuyla; evrensel değerler ve çağdaş yöntemlerle insanlığı vakıf ruhu ve medeniyetinde birleştiren öncü bir kurum olma vizyonuyla çalışmalarını yürütmektedir. Bu kapsamda yaklaşık 60 bin adet mazbut vakfın temsilcisiyle 246 adet mülhak, 6.333 adet yeni ve 167 adet cemaat vakfının iş ve işlemleri denetim çalışmalarını gerçekleştirmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, günümüzde yöneticisi kalmayan vakıfların da temsilcisi durumundadır. Bu doğrultuda, vakfedenlerin iradelerine uygun olarak hayır şartlarını da yerine getirmek amacıyla ihtiyaç sahiplerine yardım elini uzatmaktadır. 2025 yılında 7 bin kişiye maddi destek, 75.870 aileye her ay düzenli olarak kuru gıda yardımı yapılmaktadır. Bu hizmetleri mobil aşevi aracı ve dağıtım karavanalarıyla sağlamaktadır. Öğrencilerimize destek olmak amacıyla 2025-2026 eğitim öğretim yılında 40 bin ortaöğretim, 10 bin yükseköğretim öğrencisine karşılıksız eğitim yardımı hizmeti verilecektir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, yurt içinde ve yurt dışında vakıf eserlerini tespit etmekte, envanter ve tescil işlemlerini yapmaktadır. Rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleriyle basit ve kapsamlı onarımların planlanmasını ve uygulanmasını sağlamaktadır. Osmanlı coğrafyasında 40 adet eserin ihya ve inşa çalışması tamamlanmış olup üç proje ise devam etmektedir. Bosna Hersek Mostar Hacı Bali Camisi, Tuzla Behram Ağa Camisi, Kosova Priştine Alaaddin Camisi, Makedonya Manastır Hacı Mahmut Bey Camisi ve Arnavutluk İşkodra Kuşunlu Camisi restorasyonları son iki yılda tamamlanan 20 eser arasındadır.

Kültür varlıklarının korunmasından hayır hizmetlerine birçok alanında görev alan Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğer taraftan da Türkiye'nin temel ilkesi eşit vatandaşlık ve inanç özgürlüğüyle hareket etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın Yunus Emre'nin "Yaratılanı severim Yaradan'dan ötürü." şiarıyla, 2002 yılı sonrasında kanunda "cemaat vakıfları" olarak tanımlanan vakıflarımızın da sorunlarını çözmeye yönelik adımlar atılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10'uncu ve 24'üncü maddeleri din ve vicdan özgürlüğünü açık biçimde güvence altına almakta, hiçbir vatandaşın inancı nedeniyle ayrımcılığa uğrayamayacağını hükme bağlamaktadır. Türkiye'de 2002 yılı ve sonrası AK PARTİ hükümetleri tarafından yapılan kanuni düzenlemeler sonucunda vakıfların mal tescili yapılmış ve bedelinin ödenmesiyle vakıflara iadesi sağlanmıştır. 4771 ve 4778 sayılı Vakıflar Kanunu kapsamında 365 taşınmazın tesciline, 5737 sayılı Vakıflar Kanunu'nun geçici 7'nci maddesi, geçici 11'inci maddesi, geçici 13'üncü maddesi kapsamında toplamda 1.084 taşınmaz malın cemaat vakıfları adına tesciline, 21 taşınmaz malın da cemaat vakıfları adına bedelinin ödenmesine karar verilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Kültür Yolu Festivalleri, Anadolu'da arkeolojik kazılarla ortaya çıkarılan medeniyetler - burasını çok önemli buluyorum- Türkiye'ye ait yurt dışına çıkarılmış olan sanat eserlerimizin cumhuriyet tarihimizde en yüksek oranla geri getirilmesinin sağlaması gibi başarılı çalışmalarıyla birlikte Van'da Akdamar, Sümela Manastırı -cumhuriyet tarihinde bir ilk- Yeşilköy'de inşa edilen Mor Efrem Süryani Kadim Ortodoks ve İstanbul'da restore edilen Sveti Stefan Bulgar Kilisesi tüm dünyada büyük beğeni kazanmıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü iş birliğinde gerçekleştirilen restorasyon projeleri, Türkiye'nin çok kültürlü tarihine sahip çıkan anlayışın ürünüdür. Bu projeler Türkiye'nin dünya dinleri mirasına yaklaşımının korumacı, saygılı ve kapsayıcı bir temele dayandığını açıkça ortaya koymaktadır. Edirne'deki Büyük Sinagog, Çanakkale'deki Kaleköy Manastırı, Hatay'daki Rum Ortodoks, Bursa'daki Santa Maria ve Gaziantep'te Fevkanı Kilisesi şehirlerde korunan ortak mirasın yaşatılan örnekleri arasında yer almıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de 167 adet azınlık cemaat vakfı bulunmaktadır. Bu vakıflar kendi serbest yönetimlerini yapmakta ve yönetimlerini seçmektedirler; aynı zamanda, bir temsilciyle Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün Vakıflar Meclisinde temsil edilmektedirler. 6 Şubat depremleri sonrasında Vakıflar Genel Müdürlüğümüz, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yeniden yapılandırmada çalışmıştır. 678 vakıf kültür varlığından 378'i hasar görmüştür ve bunlarla ilgili çalışmalar yapılmıştır.

2026 yılı merkezî yönetim bütçe görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Dursun Ataş'ta.

Buyurun Sayın Ataş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2026 yılı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu; Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu gibi 4 önemli kurumu tek çatı altında toplayan anayasal bir yapıdır. Bu Kurumun amacı, Türk kültürünü, tarihini ve dilini bilimsel olarak araştırmak, tanıtmak ve yayımlamaktır. Bu kapsamda, Kurum, her yıl yüzlerce bilimsel etkinlik, akademik yayınlar, geniş kapsamlı dijital arşiv, ulusal ve uluslararası kongreler, burs programları, küresel ölçekte mobil uygulamalarla milletimizin kültür hafızasını güçlendirmektedir.

Değerli milletvekilleri, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk daha henüz genç bir Osmanlı subayı iken bir milletin en büyük cephesinin kültür, dil ve tarih cephesi olduğunu görmüştür ve şu gerçeği bütün çıplaklığıyla tespit etmiştir: "Toprağını koruyan ordu güçlüdür, kimliğini koruyan millet ise yenilmezdir." Bu yüzden İstiklal Harbi'nin hemen ardından bu kurumların kurulması talimatını vermiş ve devletin izlemesi gereken yolu şu sözlerle belirtmiştir: "Süngüyle, silahla, kanla elde ettiğimiz zaferden sonra kültür, bilim, teknik ve ekonomi anlamında da zafer kazanmak için çalışacağız." Aradan yüz iki yıl geçmiş, bu söz hâlâ Türk milletin yol haritası, AK PARTİ'nin ise amacıdır. Cumhuriyetin kuruluş felsefesi neyi hedeflediğiyse Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu Türkiye Yüzyılı hedefi de onu gerçeğe dönüştürme iradesinin ta kendisidir. Atatürk'ün dün ortaya koyduğu hedefler, bugün Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu Türkiye Yüzyılı vizyonunun omurgasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla cumhuriyetin ilk yüzyılı bizi hayata döndürmüş, Türkiye Yüzyılı ise bizi geleceğe taşıyacaktır.

Değerli milletvekilleri, Kurumumuz Sayın Cumhurbaşkanımızın himayeleri ve kararlı destekleriyle tarihinin en verimli ve en başarılı dönemlerini yaşamaktadır. Geçtiğimiz yıl 10 Kasım'da hizmete giren yeni kampüs de yıllarca modern bir çalışma alanı değil yalnızca Türkiye'nin kültür, dil ve tarih alanındaki iddiasının mekâna yansımış sembolüdür. Aynı anlayışla, dünyanın neresinde olursa olsun, Türk kültürel varlıklarına yönelik başarılı çalışmalar yürüten TİKA aracılığıyla Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu Selanik'teki ev aslına uygun ve çok titiz şekilde restore edilmiştir ve geçtiğimiz ay itibarıyla da açılışı yapılmıştır. İşte bu noktada, Atatürkçülüğü yalnızca söylemde dillendiren, her sıkıştığında Atatürk'ün adının arkasına sığınarak onun büyük manevi mirasına zarar verenlere de buradan Ziya Paşa'nın o meşhur sözünü söylemek isterim: "Ayinesi işidir kişinin, lafa bakılmaz." (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, kültür, dil, tarih politikalarını yalnızca Türkiye sınırları içerisinde değil bütün bir Türk dünyasını kapsayan geniş bir vizyonla ele almaktadır. 5 bin yıldır güçlenerek devam eden kültür yürüyüşümüz bugün Cumhurbaşkanımızın güçlü iradesiyle Türk dünyasını kuşatan büyük bir medeniyet hamlesine dönüşmüştür. TİKA'dan Türk Dil Kurumuna, Atatürk Kültür ve Tarih Kurumundan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına, Yunus Emre Enstitüsünden Türkiye Maarif Vakfına, Türk Kızılayından Türk dünyasının ortak kültür projelerine kadar uzanan geniş

bir ağıla Türkiye nerede bir gönül bağı varsa oradadır. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin şefkatli ve kudretli eli, Tanrı Dağları'ndan Erciyes Dağı'na, Karabağ'ın azatlığından Kıbrıs'ın mavisine, ilk başkent Ötüken'den son başkent Ankara'ya, Selanik'ten Buhara'ya, Bakü'den Musul'a, Kerkük'ten Üsküp'e kadar gönül coğrafyamızın her köşesine Türkiye'nin merhametini, ifranını, kültürünü ve devlet kudretini taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu vesileyle, Atatürk'ün önümüze koyduğu hedefleri Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda birer birer hayata geçiren Sayın Cumhurbaşkanımıza milletimiz adına teşekkürlerimi sunuyorum.

2026 yılı bütçesinin Türk milletine ve devletine hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Çiğdem Koncagül.

Buyurun Sayın Koncagül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM KONCAGÜL (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Kıymetli Bakanlarımız, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve kıymetli Tekirdağlı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşülen bütçe Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bağlı kurumların yalnızca bir idari planlaması değildir. Önümüzde duran rakamların ardında bin yıllık kültür mirasını, dilin izzetini, tarih bilincinin toplumsal direncini ve Türkiye Yüzyılı'nın kültürel omurgasını konuşuyoruz. Biz iyi biliriz ki kültürü olmayanın gücü olmaz, dili zayıf olanın geleceği olmaz, tarihi silinenin milleti olmaz; kültür insanın ikinci doğasıdır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yürütülen Türkiye Yüzyılı vizyonu sayesinde Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumumuzun kırk iki yıllık birikimi bugün en verimli dönemine ulaşmıştır. 2026'da yayınlanacak Nutuk külliyatı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün düşünce mirasını yedi dilde dünyaya ulaştıracaktır. Bu, kültürün bir vitrin değil bir iddia, bir hatıra değil bir gelecek tasarımı olduğunu gösteren tarihî bir adımdır aslında çünkü bu dünyadan giderken geride bıraktığımız en değerli şey yetiştirdiğimiz insandır.

Değerli milletvekilleri, TÜMAK Projesi'yle 81 ilimizden derlenen 6 binden fazla masalımız bugün 141 ülkede çocukların hayal dünyasına misafir olmaktadır. Masallarımızın sekiz dilde dünya çocuklarına sunulması, görme engelli evlatlarımız için Braille baskılarının hazırlanması yalnızca bir envanter çalışması değildir. Alev Alatl Hocomuzun da deyişiyle bu, çocuğun zihinsel bütünlüğünü koruyan aslında bir kültür inşasıdır çünkü masal, çocuğun hafızasında geleceğin ahlaki omurgasını kurar.

Türk dünyası ortak dijital veri tabanı, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne uzanan ortak hafızayı modern bilgi standartlarına taşımaktadır. Türk Dil Kurumumuzun Avrupa Terminoloji Birliği üyeliğiyle Türkçemiz bilim dili olarak yeni bir güç kazanmıştır. Türkçenin uluslararası terminoloji ağlarına dâhil edilmesi akademiden dijital dünyaya, üniversitelerden araştırma merkezlerine kadar geniş bir alanda dilimizin etkinliğini artırmıştır çünkü dil korunmadan düşünce, düşünce korunmadan medeniyet korunmaz. Dil, düşüncenin evidir aslında.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir Trakya Milletvekili olarak iyi bilirim ki 3 Kemaller diyarı Tekirdağ'ın rüzgârı yalnızca bereket taşımaz; şiiri, kelamı, fikri ve istiklal ruhunu da taşır. Tekirdağ, bu ülkeye Namık Kemal gibi bir fikir öncüsünü, Yahya Kemal gibi bir medeniyet şairini ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün iz bıraktığı tarih bilincini kazandırmış müstesna bir şehirdir. Bu kültürel damar bugün Türkiye Yüzyılı vizyonunda yeniden yükseliyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde kültür, devlet aklının merkezine alınmış, bilimsel yayınlardan dijital arşivlere, animasyonlardan çok dilli masal projelerine kadar geniş bir alanda yeni bir kültür siyaseti kurulmuştur. Muhalefetin yıllarca kültürü birkaç salona sıkıştıran dar bakışının aksine biz kültürü milletle buluşturduk. Buradan açıkça söylüyorum: Kültürü sadece bir bütçe kalemi olarak görenler kültürün devlet aklındaki yerini asla kavrayamaz. Biz kültürü korunacak bir hatıra değil güçlenecek bir devlet meselesi olarak görüyoruz. Bugün dünyanın dört bir yanında Türkçe Sözlük kullanılıyorsa, yayınlarımız uluslararası indekslerde yer alıyorsa, düşünce önderlerimizin hayatları yeni nesillerle buluşuyorsa, Türk masal ve hikâyeleri dinleniyorsa bu tesadüf değildir; bu, AK PARTİ'nin eser siyasetinin sonucudur aslında. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli milletvekilleri, bu bütçe, akademiye güçlendirecek, gençlerimize ilham verecek, kültür diplomasimize yeni ufuklar açacaktır; milletimizin hafızasını, birikimini ve kültür sermayesini yarınlara daha güçlü taşıyacaktır. Kültürü korumak, geleceği korumaktır ve biz Türkiye Yüzyılı'nda yalnızca ekonomisiyle, savunmasıyla değil kültürüyle de yükselen bir Türkiye'yi inşa etmek için çalışıyoruz. Rabb'im dilimizi güçlü, kültürümüzü daim, devletimizi kaim eylesin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buradan 2026 bütçemizin devletimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Yücel Arzen Hacıoğulları'nda.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ, İstanbul Taksim'deki Atatürk Kültür Merkezinin karşısına bir cami inşa ederek aslında ne demek istedi, bu konuyla ilgileneceğim. Bir kültür sanat merkezi, bir düşünce, fikir, imajinasyon, fantazyaya alanını bir camiyle bütünlemeye çalışmanın ne demek olduğudur benim için asıl soru. Yoksa Kültür ve Turizm Bakanlığımızın 2026 bütçesinden talep ettiği şu kadar liranın gerekçesini anlatmak adına tekdüze, aslında risksiz, ne anlatırsam anlatayım sonunda "Hayır." deyip onaylamayacağınız sıradan bir konuşma hazırlayabilirdim. Aklınızı, aklınızda tutamayacağınız kimi rakamlarla bulandırabilirdim, bunu yapabilirdim, hâlâ yapabilirim ama yapmayacağım. Dedim ya, ilgimi çeken Taksim'de bizim yıkıp, yeniden bizim yaptığımız muhteşem Atatürk Kültür Merkezi ve onun karşısına konurduğumuz anlam tamamlayıcı Taksim Cami. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ilişki ve bu ilişkinin zorunluluğu üzerinde konuşacağım. Cami, içinde yalnızca namaz kılınan bir yer değildir, kuşkusuz bir kilise de sadece bir kilise değildir. Her ikisi de kültürü, düşünceyi, bütününde insanın hayatını koşullayan yapılar, anlam tamamlayıcılar yani metafizik bir alan kabulü olmaksızın fazilet üretilemez, sanat üretemezsiniz. Kuşkusuz, AKM'nin karşısına bir cami yapmak ile yapmamak arasında bir fark var. Farkı fark etmez ve önemsemezseniz örneğin ne Homeros'u ne Shakespeare'i ne Goethe'yi ne Bach'ı ne Beethoven'i ne Wagner operalarını ne de Avrupa resmini anlayamazsınız, anlamlandıramazsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) An, işte, o muhteşem kelime; an çünkü an değişir, değişti çünkü anlayış değişti; yüzyıl öncesinin anında değiliz artık, artık Türkiye Yüzyılı'ndayız. AK PARTİ, anı yakalayan, anı fark eden Türklerin yeni yüzyılda var kalmak adına olağanüstü refleksle anlayışını değiştirdiği bir tür değişim hareketi. Adına "Türkiye

Yüzyılı" dediğimiz bu anda yani şimdide anı sadece anlamıyor, ana artık yön veriyoruz; AK PARTİ bir özgürlük hareketidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hatırlayın, 1923 yılında kurulan cumhuriyetimizin kültür ve sanat politikası 2000'li yılların başında değişen Türkiye için artık kullanılamaz hâle gelmişti, daha özgürlükçü bir anlayış gerekti hatırlayın ve AK PARTİ bunu sağladı. Sanatçıların, kültür insanlarının aradıkları şey de buydu zaten. Baskıcı, yasaklayıcı, ötekileştirici geçmişti yetmiş beş yıl. Başörtüsü yasaktı, Müslümanlar ve Kürtler yoktu "Müslüman ve Kürt giremez." yazıyordu zihinsel devlet kapısının girişinde, hatırlayın. Zihinlerdeki o yazıyı AK PARTİ kaldırdı ve kısa zamanda müthiş bir destek buldu bu özgürlük anlayışı. Artık devlet içeriğe karışmayacak ve fakat kültür sanata imkân hazırlayacaktı. Bakın, hiçbir vicdanlı insan AK PARTİ hükûmetlerinin cumhuriyet tarihi boyunca yapılanlara kıyasla yaptığı kültür merkezlerini; kongre, konser, opera, tiyatro salonlarını görmezden gelemez, yadsıyamaz, küçümseyemez. Buralarda hiçbir sorun yok bizim için. Devlet binalar yapsın; salonlar, galeriler yapsın, yapsın, yapsın da sanatçılar ne yapsın, yeni binalarda eski şarkılar mı söylesinler? Devlet ve millet kendini sürekli yenilesin, yenilesin, yenilesin de sanatçılar yüzyıllık yalnızlık ezberini mi yinelesinler?

Bakın, size birkaç karikatürden, ucube bir heykelden, içe söylenmiş, ecinni şarkıdan söz edeyim; daha doğrusu, çalıntı, ortez, protez bir medeniyet, uygarlık anlayışından. Geçenlerde sergilendi ya, aslında 1931 yılında Alman faşistleri yapmıştı o karikatürü, sonra onu 1947'de Akbaba dergisi ortez, protez biçimde çalmıştı. Şimdi, geçenlerde o çalıntı karikatürün heykelini yaptılar. Hani, irtica, gerici filan, bir kılıç saplıyorlar, üzerinde "inkılap" yazıyor. Bu yakışksız ve anlamsız karikatürler bize yakışıyor mu Allah aşkına? Anlamı yok, anlamı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) - Ben de teşekkür ediyorum. Sayın Bakanım çok teşekkür ediyorum, kıymetli ekibine çok teşekkür ediyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Derya Bakbak'ta.

Buyurun Sayın Bakbak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Gaziantepi hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, köklü kültürel birikimi ve medeniyetiyle parlayan bir ülkedir; asırlar boyunca inancı ve kültürüyle harmanlanan devasa ve müstesna bir mirasın sahibidir. Bu miras, dünya milletleri arasında onurlu, öz güvenli, insani değerleri yüksek bir millet olarak yer almamızın temel unsurudur.

Bizim için kültür yerli ve millî kimliğimizin mayasıdır. Bu mayanın amacı gönlümüzde ve beynimizde inşa ettikleridir. İşte, bu inşa için Yunus Emre'den Mehmet Akif'e, Mimar Sinan'dan Fuzuli'ye, İbni Sina'dan Ali Kuşçu'ya ve daha nice ilim erbabına uzanan, medeniyet havzamızı merkeze alan bir anlayışla hareket ettik, ediyoruz. Zira biliyoruz ki bir milletin en hassas can damarlarından biri kültürel birikimine gösterdiği saygıdır, onu koruyup geleceğe taşıma kararlılığıdır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde bu hassasiyetin en somut örneklerinden biri de 2010 yılında kurduğumuz Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığımızdır. Başkanlığımız da bugün 760 bini aşkın yazma ve nadir matbu eseriyle sadece ülkemizin değil Türk İslam medeniyetinin ve geniş bir coğrafyaya yayılan ilim geleneğinin en büyük entelektüel hazinesini bünyesinde barındırmaktadır. Bu yönüyle TÜYEK, alanında yetişmiş uzman kadroları, sahibi olduğu koleksiyon zenginliği ve resmî internet portalıyla dünyanın en büyük yazma eser kurumu konumuna ulaşmıştır. Portalin kullanıcı sayısı sadece bir yıl içinde yüzde 45 oranında artarak 24 bine ulaşmıştır, toplam görüntüleme sayısı ise 4 milyon 720 bini aşmıştır. Teknolojik gelişmelere ve dijitalleşen dünyaya paralel olarak Başkanlık koleksiyonumuzda yer alan 464.880 eserin de dijital nüshası araştırmacılarımızın hizmetine sunulmuştur. Bu tablo, ülkemizin yazma eser alanındaki liderliğinin açık bir göstergesidir. Bu kapsamda, Rami Kütüphanesi bünyesinde faaliyet gösteren ve dünyanın en büyük yazma eser restorasyon laboratuvarı olan Kitap Şifhanesinde eserlerin durum tespiti, sıcaklık uygulaması, temizlik işlemi, bilimsel analiz işlemleri ve 4.446 eserin restorasyonu başarıyla tamamlanmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her kitap bir âlimdir. Eğer yüzlerce kitabınız varsa yüzlerce âlimin dostusunuz ve onların ilminden faydalaniyorsunuz demektir. El yazması eseri elinize aldığınızda kandil gibi yanar, asırlara meydan okursunuz. Kimi el yazması bir şiirin kalesidir, kimi yazma eser gökyüzünde Zühre yıldızı gibi heybetlidir. O eserler ki olmasa Evliya Çelebi'nin "Seyahatname"siyle çıktığınız gezinin sonunu getiremez, Mevlâna'nın "Mesnevi"sini bir türlü bitiremez, güneşin kendine özgü hareketi olduğunu ilk keşfeden ilk Türk ve Müslüman Astronom El Fergani'yi anlayamaz, yaşadığı asra ismini veren El Biruni'yi bilemezsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bundan dolayıdır ki Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, medeniyetimizin şifrelerinin çözülmesine, köklerimizden sağlamaşmasına ve ilim yolunda ilerlememize katkı sağlayacaktır.

Bilmenizi isteriz ki bizim siyasetimiz, yollar ve köprülerle birlikte asıl, nesillerin ruhunu, o büyük gönül medeniyetini inşa etme sevdasıdır. Tozlu raflardaki bu irfanı Türkiye Yüzyılı'nın şafağına taşımak AK PARTİ'mizin görevidir. Buraya vereceğiniz her destek, ecdadın aziz hatırasına, vefanın ve medeniyet ufkumuza vurulacak o şanlı mührün ta kendisi olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu anlayışla, Gazi Meclisi selamlıyor, bütçenin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Emre Çalışkan'da.

Buyurun Sayın Çalışkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMRE ÇALIŞKAN (Nevşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Kapadokya Alan Başkanlığının 2026 bütçesi için AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kapadokya Alan Başkanlığımız 2019 yılında kuruldu. İhtiyaca binaen özel olarak Kapadokya'mızın tarihî ve kültürel değerlerini öncelikli olarak korumak, yaşatmak, geliştirmek, tanıtmak ve en önemlisi de gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla kuruldu. 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun'un Meclisimizce kabulüyle birlikte daha önce onun üzerindeki idari kuruma yapılan başvurular artık tek bir kurum üzerinden -Kapadokya Alan Başkanlığımız üzerinden- yapılmak suretiyle bürokratik süreçlerin hızlandırılması esas alındı. Kapadokya alanı, 83 bin hektarlık alanıyla hem Nevşehirli hemşehrilerimizin ikameti hem de yerli ve yabancı turistlerin ziyaretleriyle 7/24 yaşayan bir bölge; diğer başkanlıklardan, diğer alan başkanlıklarından farkı da aslında bu. Bölgemizde hem turizmi geliştirmeye çalışırken hem de bu doğaüstü güzelliği korumak çok ama çok ince bir çizgiden geçiyor.

Dünyanın her ülkesinden ve ülkemizin tüm şehirlerinden misafirlerimiz var. 2025 yılının ilk on bir ayında müze ve ören yerlerimizi 4 milyon 332 bin kişi ziyaret etti. Göreme Açık Hava Müzesini, Paşabağları Ören Yeri'ni, Kaymaklı ve Derinkuyu yer altı şehirlerimizi Türkiye'de en çok ziyaret edilen müze ve ören yerleri arasında her yıl üst üste ilk onda görüyoruz. Bölgemizin yatak kapasitesi 32 bin, toplamda 884 konaklama tesisimiz var; nüfusumuza oranla Türkiye'de en fazla turist ağırlayan şehirlerden biriyiz, bundan dolayı mutlu ve gururluyuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fakat bu yeterli mi? Yeterli değil. Kapadokya Alan Başkanlığımızca bölgemizdeki turizmcilerimizle yaptığımız toplantılarda Kapadokya'ya daha fazla gelen turist sayısını nasıl artırabiliriz, geceleme sayısını nasıl artırabiliriz -ki ortalama kalış süresi bu yıl itibarıyla 1,95'lerde- bölgemizde turizmi nasıl geliştirebiliriz, nasıl çeşitlendirebiliriz -özellikle sağlık turizmi ve gastronomi turizmi üzerinde duruyoruz- bu konular üzerinde çalışmalarımız devam ediyor. Bu noktada Alan Başkanlığımız birçok işe imza atıyor. Bu kapsamda, Alanda bilim kurulu oluşturuldu. Bu kurul 250'den fazla dosyayı görüştü. Ortahisar Balkan Deresi'nde gece müzeciliğine yönelik çalışmalar başladı. Üç Güzeller Seyir Terası restore edildi. Cevizlibağ Vadisi aydınlatma projesi tamamlandı. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde olan 15 adet peribacamız da onarılıyor ve daha nicelerini Kapadokya Alan Başkanlığımız yapıyor.

Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; Kapadokya bize emanet olan muhteşem bir coğrafya. Biz taşın da toprağın da hakkını vermek bilinciyle Kapadokya'mız için, Kapadokya'nın merkezi Nevşehir'imiz için gece gündüz demeden canla başla çalışıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz algı değil iş üretiyoruz. Algının ömrü kısa, hizmetin ömrü uzun olur, bunu çok iyi biliyoruz. Sıradan hizmetleri lütfmuş gibi sunanlara karşı hizmet üstüne hizmet koyarak sıradaki işimiz ne, ona bakıyoruz. Biz bahanelerde boğulmadan; mağduriyetle değil marifetle konuşan ve çalışan bir hareketiz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde biliyoruz ki bugün de dün de Türkiye'nin ihtiyacı olan algı değil hizmettir, söz değil icraattır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şunu gururla söylüyorum ki bugün Kapadokya bir dünya markası hâline gelmişse bunun arkasında AK PARTİ'nin merkezî yönetime ve yerel yönetime dayalı güçlü vizyonu vardır. Bu noktada, Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a Kapadokya'mıza verdiği desteklerden dolayı hassaten teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sizleri, her konuşmamda belirttiğim üzere, şiir gibi şehir Nevşehir'imize davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Emel Gözüokara Durmaz'da.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMEL GÖZÜOKARA DURMAZ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kapsamında Uludağ Alan Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları karşısında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Uludağ sadece Bursa'nın değil Türkiye'nin ve dünya coğrafyasının en kıymetli doğal hazinelerinden biridir. 13 bin hektarı aşan genişliğiyle, 1.320 bitki türüne ev sahipliği yapan ve 17 farklı yaşam tipini barındıran Uludağ kayak merkezleri, buzul gölleri, su kaynakları ve dört mevsime yayılan turizm potansiyeliyle ülkemizin göz bebeğidir.

Değerli milletvekilleri, Uludağ gibi özel bir bölgenin yönetimi geçmişte çeşitli kurumların sorumluluk alanına dağılmış bir durumdaydı; bu da zaman zaman çalışmaların istenen hızda ilerlemesine engel olabiliyor, planlamanın bütüncül bir yaklaşımla yapılmasını zorlaştırıyordu. AK PARTİ hükümetlerinin etkin ve düzenli yönetimi esas alan yaklaşımıyla bu ihtiyaç tespit edilmiş, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde alan başkanlığı modeli hayata geçirilmiştir. Bu çerçevede, 26 Ocak 2023 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Uludağ için yeni bir dönem başlamış, Uludağ Alan Başkanlığı kurulmuştur. Alan Başkanlığının kurulmasıyla yönetim tek çatı altında toplanmış, koruma-kullanma dengesi daha güçlü bir zemine oturtulmuştur. Bu düzenleme AK PARTİ iktidarlarının her zaman olduğu gibi sürekli iyileştiren, güçlendiren ve ileriye taşıyan yönetim anlayışının bir sonucudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Uludağ Alan Başkanlığı tarafından Uludağ alan planlarının hazırlanması çalışmalarına başlanmış, hâlihazır haritalar, çıkış yükü analizleri, jeolojik etüt raporları, endemik tür ve fauna çalışmaları tamamlanmıştır. Analiz ve taslak plan çalışmaları ise devam etmektedir. 2027-2031 Stratejik Plan kapsamında odak grup toplantıları ve dış paydaş çalışmalarıyla Uludağ'ın geleceği geniş bir istişare zeminiyle şekillendirilmektedir. Hazinesin özel mülkiyetindeki ve devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar ile Orman Kanunu kapsamında orman sayılan yerlerin Başkanlığa tahsisi de tamamlanmıştır. Böylece Uludağ'ın bütüncül yönetim sistemi somut bir zemine oturtulmuştur. Uludağ alan planlarının tamamlanmasıyla birlikte ülkemizin göz bebeği Uludağ doğal kaynaklarını koruyarak önümüzdeki elli yıl boyunca dört mevsim sürdürülebilir bir turizm destinasyonu olacaktır.

Uludağ Alan Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen saha çalışmalarıyla kaçak ve izinsiz yapılaşmanın önüne geçilmiş, tespit edilen uygunsuz uygulamalara müdahale edilmiştir. Doğa sporları, kamp, trekking ve bisiklet faaliyetlerinde güvenlik standartları belirlenmiş, kontrolsüz kullanım sona erdirilmiştir. Kayak, kızak karmaşasından kaynaklanan kazaları azaltmak amacıyla güvenlik ağı projesi hayata geçirilmiştir. Kayak pistlerinde doğal topoğrafya ve bitki örtüsüne zarar vermeden teknik düzenlemeler yapılmış, minimum kar yağışında dahi kayak yapılabilir hâle getirilmiştir. Atıl kamera ve LED sistemlerinin devreye alınarak yenilenmesiyle alan güvenliği artırılmıştır. Yoğun sezonlarda yaşanan otopark sorununa alternatifler, çözümler üretilmiş, üst ölçekli alan planı tamamlandığında otopark ve ulaşım sirkülasyonunun kalıcı çözüme kavuşması hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarları Çanakkale, Kapadokya ve Uludağ'da hayata geçirdiği alan başkanlığı uygulamalarıyla yetki karmaşasını ortadan kaldırmış, bölgelerin kültür ve turizm potansiyelini daha görünür, daha iyi yönetilebilir ve daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmuştur. Bugün Uludağ Alan Başkanlığı doğal mirasımızı koruyan, düzenleyen, çevresel sürdürülebilirliği esas alan ve turizmi dört mevsime yayan bütüncül bir model ortaya koymaktadır. Yapılan tüm çalışmalar Türkiye'nin çevre hassasiyetini ve güçlü yönetim kapasitesini yansıtmaktadır. Uludağ sadece Bursa'mızın değil Türkiye'nin emaneti ve geleceğidir.

Bu düşüncelerle Uludağ Alan Başkanlığı bütçesinin ve 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin Bursa'mıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Mustafa Canbey'de.

Buyurun Sayın Canbey. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada RTÜK'ün 2026 bütçesi için söz almış bulunmaktayım. Bugün yalnızca bir bütçeyi değil Türkiye'nin medya geleceğini, dijital egemenliğini ve toplumsal değerlerini de konuşuyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğiyle Türkiye, medya alanında kendi standartlarını oluşturmuş, uluslararası arenada söz sahibi bir ülke hâline gelmiştir, kendi yasal altyapısının oluşması için gerekli adımları atmıştır. RTÜK milletimizin hassasiyetlerini korumak için 7/24 çalışan güçlü bir kurumumuzdur. Son bir yılda üç yüz otuz bin saat yayın incelenmiş, 26 binden fazla şikâyet titizlikle değerlendirilmiştir. Bu rakamlar masa başında değil sahada milletle ve sorumluluk duygusunda karşılık bulan bir ciddiyetin aslında göstergesidir ancak bakıyoruz, muhalefetin bazı temsilcileri hiçbir veriye dayanmadan RTÜK'e saldırmayı alışkanlık hâline getirmiş durumdalar.

CAVİT ARI (Antalya) - Gerçeklere göre konuşuyoruz Sayın Vekilim.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - RTÜK'ün çocuklarımızı koruyan kararlarını sansür, aileyi koruyan düzenlemelerini müdahale, dijital platformlara verilen lisansları ayrımcılık gibi göstermeye çalışıyorlar.

CAVİT ARI (Antalya) - Sabah kuşaklarını bir izleyin Sayın Vekilim, sabah kuşaklarını; hep yandaş kanallarda sabah kuşakları.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Fakat ortada çok açık bir gerçek var: Kendi medya organlarında tek bir eleştirel sese tahammül edemeyenler, sırf siyasi çizgilerine uymuyor diye gazetecileri ekranlardan uzaklaştıranlar bize özgürlük ve demokrasi dersi vermeye çalışıyorlar; bu, meselelere şaşı bakmaktan başka bir şey değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, biz Halk TV'yle protokol yapıldığını ve sonra bu protokolün iptal edildiğini ve Halk TV'nin parasının kesildiğini sizin medya temsilcinizden öğrendik, kendi içinizdeki çekişmelerden öğrendik. Bunun adı ne? Bunun adı sansür değil mi? Bize "sansür" diyenlere "Kısıtlama yapıyorsunuz." diyenlere tek bir hatırlatma yapmak istiyoruz: Biz sansürü sizden öğreniyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Nasıl mı? Eleştirel gazetecileri, yorumcuları, çalışanları kendi kanallarınızda susturan sizsiniz; programları siyasi baskıyla kapattıran sizsiniz, farklı görüşlü kişileri işten çıkaran sizsiniz ama değerli arkadaşlar. Daha ilginç olan ne biliyor musunuz? Televizyonu geçtim, oteldeki kameraları bile bantlayan, onları karartan da sizsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, yanlış duymadınız; kameraları kapatan, karartan, bantlatan sizsiniz; bu, sansürde aslında oldukça ileri bir seviye, biz bunu anlamaya çalışıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Hangi televizyon kanallarını kapattı Sayın Vekil? Bir açıklasınız da öğrensek ya!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Peki, hangi gerekçeyle kapatmışsınız, bunu da Genel Başkanımızın ifadesiyle söyleyelim: "Çorba içerken üstümüze dökülür de ayıp olur." diye kapatmışsınız; bu, milletin zekâsıyla alay etmekten başka bir şey değildir. Biz bu çelişkileri milletimizin takdirine bırakıyoruz.

RTÜK'ün milletimizin değerlerini koruma çabasını "sansür" diye yaftalayanların derdi özgürlük değil, demokrasi değil maalesef. Peki, ne? Rating, algı ve siyasi hesapçılıktan başka bir şey değil. Bizim durduğumuz yer bellidir. Biz sansürün değil hukukun yanındayız, biz yasakçılığın değil özgürlüğün ve demokrasinin yanındayız. Biz bağırarak siyaset yapmıyoruz, mikrofona konuştuğumuzda sesimizi herkes duyuyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; RTÜK yalnızca denetleyen bir kurum değildir, aynı zamanda toplumsal gelişime yön veren, medya sektörüne rehberlik eden güçlü bir yapıdır.

CAVİT ARI (Antalya) - Muhalefete ceza kesen, muhalif kanalları kapatan bir kurum RTÜK, ancak o işe yarıyor RTÜK.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Ya, vallahi, deminden beri bağırıyorsun da sen benim sesimi kısamazsın.

CAVİT ARI (Antalya) - Senin sesini kesmeye değil gerçekleri anlatmaya çalışıyorum Sayın Vekilim. Gerçekleri anlatın, gerçekleri.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Bizi buraya gönderen millet; biz istediğimizi söyleriz, istediğimizi konuşuruz. Zaten biz konuştuğumuz için buradayız, siz de oradasınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Hep beraber görüyoruz, hangi kanalları kapattı, hangi kanallara ceza veriyor!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Özellikle dizilerde ve gündüz kuşağı programlarında "aile" kavramını zedeleyen içeriklere karşı daha güçlü adımlar atmak, toplumsal yapıyı koruyan yayınların yayın standartlarını geliştirmek ve aile odaklı çalışmaların etkinliğini artırmak RTÜK'ün önemli sorumluluğudur. RTÜK bu alanda yoğun çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmaların önümüzdeki dönemde de artarak devam edeceğine inanıyorum. RTÜK uluslararası platformlarda da Türkiye'nin sesidir. Karadeniz Yayıncılık Düzenleyici Otoriteler Forumu, Akdeniz Düzenleyici Otoriteler Ağı, ERGA ve EPRA gibi yapılarda Türkiye artık dışarıdan izleyen değil karar veren, yön veren bir aktördür.

Değerli milletvekilleri, RTÜK'ün 3 milyar 373 milyon 876 bin TL'lik 2026 bütçesi insana, teknolojiye, aileye, gençliğe ve toplumsal sorumluluğa yapılan güçlü bir yatırımdır. Bu bütçe Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun medya ayağını güçlendirecek, ülkemizin dijital dünyada daha sağlam adımlarla ilerlemesini sağlayacaktır.

Ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şimdi, sayın milletvekilleri, biraz evvel uzun yıllardır takip ettiğim, bir mücadele insanı olarak da takdir ettiğim Grup Başkan Vekilimiz Sayın Usta'ya söz vermedim; o da nezaket gösterdi, ısrarcı olmadı. Sebebi şu: Grup Başkan Vekilleri sonuçta bir değerlendirme yapacaklar diye bir karar aldık. Bir kargaşa olunca Murat Bey'in bir olayı ifade etmesi, bir sıkıntı giderilsin diye söz verdik. Sayın Koçyiğit, niye söz istiyorsunuz yani bütün bu gerekçelerle? Seni Başkana havale ederim bak.

Devam edelim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kısa bir şey söylemem lazım Başkan, izin verirsiniz çok uzatmayacağım.

BAŞKAN - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sosyal medyadan yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, aslında tam da sizin açtığınız konuya dair Sayın Başkan. Bizim hatibimiz kürsüdeyken Leyla Hanım kürsünün önüne kadar yürüdü, dünya kadar söz attı vesaire; konu kapandı gitti. Ama bununla yetinmedi Sayın Leyla Şahin Usta, sosyal medyadan 2 milletvekili arkadaşımızı hedef gösteren, içeriği çarpıtan bir açıklama yapmış. Şimdi ben kendisine sormak istiyorum: Gerçekten derdi nedir, toplumun bir kesimiyle derdi nedir? Ben bu soruyu sormak istiyorum. Buradaki her cümlenizin LGBTİ+ bireylerin yaşamına kastettiğini, onları nefret suçu ve nefret cinayetlerine maruz bıraktığını biliyor musunuz? LGBTİ+ çocuklarının ayrımcılığa uğradığını biliyor musunuz? Bakın, anneleri geldiler, gözü yaşlı bir şekilde "Biz iş, aş istemiyoruz, çocuğum sokağa çıksın istiyorum, çıkaramıyorum." diyor, "Yaşamından korkuyorum." diyor. Ne istiyorsunuz ya? Hani siz yaratılanı seviyordunuz Yaradan'dan ötürü, bu da Allah'ın kulu değil mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, bitireceğim izin verirsiniz.

BAŞKAN - Peki, amacınıza ulaştınız yani.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamam, son bir cümle Sayın Başkan, son bir cümle lütfen.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Siz de bizim değerlerimizle savaşmayı bırakın.

BAŞKAN - Buyurun söyleyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet, bakın, sizin burada söylediğiniz her şeyi siyasi sorumlulukla söylemeniz lazım; siz insanları hedef gösteriyorsunuz, siz insanların yaşamına kastedecek sözler söylüyorsunuz.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - İnsani sorumluluğumuzun gereğini yapıyoruz, siyasetten daha öncelikli meselelerimiz var; çocuklarımızın sağlığı, toplumun geleceği, insan neslinin geleceği.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ya, Allah'tan korkun; bunlar da ana baba evladı. Ne istiyorsunuz ya? "Aile Yılı" diye insanları mezara mı gömeceksiniz? Tek yapmadığınız şu kaldı: Hitler nasıl gaz odaları yapıyordu ya, yakında gaz odaları yapacaksınız; insanları LGBTİ+ diye oraya koyacaksınız, boğacaksınız.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Yapay zekâya, tek cinsiyetçiliğe karşı olduğumuzu ifade ediyoruz; bunu da yargılayıp sorgulamak senin haddine değil.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Yeter! Milletvekillerimizin yanındayız, arkasındayız; sorumlu hiçbir şey söylemediler ama kendinizi gözden geçirin. Her gün nefret suçu işliyorsunuz, buna da izin veremeyeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Cinsiyetsizciliğinizin peşine düşmemizi beklemeyin.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz, sağ olun.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Yapmaya çalıştığınız toplum mühendisliğinin farkındayız.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'e ve Genel Kurulda yaşananlara ilişkin konuşması

BAŞKAN - Şimdi, sayın milletvekilleri, biraz evvel...

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Kürsüden konuşsanıza, biz sizi hiç kürsüden dinleyemedik, sürekli oradan...

BAŞKAN - Bir dakika, bir dakika... Sayın Milletvekili, biz konuşuyoruz.

Biraz evvel bir kargaşa oldu. Sayın Emir'e teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Mehmet Faruk Pınarbaşı Urfa Milletvekilimizin ne kadar üzgün olduğuna şahit oldum. Kendileri gidip sayın milletvekilinin gönlünü aldılar, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir olay çözüldü ama o kargaşada... Geçmişte, bundan yirmi beş yıl evvel -Urfa milletvekillerimiz bilirler- bir tartışma oldu, şu sırada, şuralarda bir tartışma oldu. Fevzi Şihanlioğlu Bey, Urfa Milletvekilimiz burada şehit oldu, rahmetli oldu bir yumrukla. Dolayısıyla oradan geliniyor, burada geliniyor, emin olun endişe ediyorum bazı konularda. Dolayısıyla bunlara fırsat vermeyelim; bu bağırtılar, çağırıtlar Allah korusun bir yanlışlığa vesile olur. Bu çok planlı bir şey değildi; o zaman da bağırdılar, çağırdılar, şuraya geldi, ben şurada oturuyordum, birisi bir yumruk vurdu, adam kalp rahatsızıymış, rahmetli oldu. Bunlara bu tür fırsatları vermeyelim. Leyla Hanım yetmişmiş bir arkadaşımız, Murat Emir Bey öyle, Koçyiğit öyle, Sayın Filiz Kılıç Hocamız çok değerli, Turhan Çömez büyük mücadele veriyor, Mehmet Emin Ekmen bir değer yaratıyor; bunlara fırsat vermeyelim değerli milletvekillerimiz.

Teşekkür ediyorum hepinize.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)
- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi adına Sayın Mehmet Karaman.

Buyurun Sayın Karaman. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, Kıymetli Bakan, değerli milletvekilleri, aziz milletimizin kıymetli evlatları ve değerli gençlerimiz; sizleri hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

2026 yılı Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin milletimiz ve özellikle gençlerimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Rahmetli Erbakan Hocamız şöyle derdi: "Genç, ideali için çalışandır ama ideal tek başına yetmez; ideal için zemin gerekir, ideal için adalet gerekir, ideal için umut gerekir ve o zemini kurmak devletin asli görevidir." Bugün burada yalnızca rakamları değil bir nesle nasıl baktığımızı konuşuyoruz yani bugün burada bir bütçe değil bir gelecek oylanmaktadır. Bakanlığın 2026 bütçesi yaklaşık 300 milyar liradır ama bu bütçede gençliğe ayrılan pay sadece yüzde 4,7; bağımlılıkla mücadeleye ayrılan pay sadece yüzde 0,02 yani binde 2'nin bile altında. "Bu yüzdeyle uyuşturucu bağımlılığı yok algısı mı oluşturulmak isteniyor?" diye millette de bir algı oluşturulmuş oluyor, bunu da dikkatlerinize sunuyorum.

Gittiğimiz her ilde uyuşturucunun artık ilkokul çağılarına kadar yayıldığını herkesten duyuyoruz. Bu ne demektir? Bu, gençliğin öncelik olmadığını gösterir; bu, bağımlılıkla mücadelenin vitrin süsü yapıldığını gösterir. Rakam büyüyor, vicdan küçülüyor, tablo şişiyor, içerik eriyor. Bugün karşımızda olan bütçe görünürde büyük, içerik de zayıf, ruh itibarıyla sorunlu bir bütçedir. Bütçenin yaklaşık yüzde 76'sı cari transferlerdir yani üretim yok, dönüşüm yok, inşa yok. Sadece aktarma var, para dolaşıyor ama umut üretmiyor. Devlet yalnızca para dağıtarak gençlik politikası yapamaz. Gençlik parayla değil istikamette inşa edilir.

Sayın Başkan, bağımlılık artık tali bir mesele değildir. Bağımlılık bir beka meselesidir. Uyuşturucu, yasa dışı bahis, dijital bağımlılık; 3'ü de farklı kapıdan giriyor ama aynı yeri yakıyor, gençliğin kalbini yapıyor. Buna karşı ayrılan pay 300 milyarlık bütçede sadece 59 milyon lira. Bu rakamla mücadele edilmez, bu rakamla sadece rapor yazılır, bu rakamla sadece vitrin hazırlanır. Bağımlılıkla mücadele sadece polisiye tedbirlerle de olmaz. Bağımlılık ahlaki boşlukta büyür, bağımlılık değersiz bırakılan gençlikte kök salar. Bağımlılığı cezayla değil değerle yenebilirsiniz. Ahlak olmadan tedavi kalıcı olamaz ama bu bütçe ahlaka neredeyse sıfır ayırmıştır.

Değerli milletvekilleri, Spor Toto üzerinden dönen bahis gelirleri milyarları bulmaktadır, Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin önemli bir kısmı da doğrudan veya dolaylı biçimde bahis gelirleriyle finanse edilmektedir. Burada çok ağır bir çelişki vardır. Bir yanda "Bağımlılıkla mücadele ediyoruz." diyen bir Bakanlık, diğer yanda faaliyetlerini bahis gelirleriyle çeviren bir finansman sistemi yani bağımlılıkla mücadele edecek Bakanlığın kendisine de bağımlı; o yüzden şunu açıkça söylüyoruz: Bağımlılık üreten kaynaktan ahlaklı bir nesil yetişmez, helal olmayan bir gelirle spor ahlakı inşa edilmez, çürük zeminde sağlam bina olmaz. Biz yıllardır uyarıyoruz, ahlak yoksa kalkınma da yoktur, maneviyat yoksa medeniyet de yoktur. Bakınız, bugün gençlik politikaları gençliği sadece KYK öğrencileriyle sınırlayan dar bir çerçeveye sıkıştırılmıştır ama Türkiye gerçeği şudur: 15-24 yaş arası gençlerin yaklaşık yüzde 23'ü ne eğitimde ne istihdamda ne de sosyal hayattadır. OECD ortalaması ise yüzde 13'tür yani her 4 gencimizden 1'i sistem dışındadır. Bu genç ne devletten ses duymaktadır ne kurumdan kapı bulmaktadır ne de geleceğe dair umut kurabilmektedir. Bu gençleri görmeyen bir politika gençliğe değil sadece masadaki dosyalara hitap eder. Gençlik merkezlerinin gönüllülük programlarının, kampların ulaştığı genç oranı binde 1'in bile altındadır. Bu tablo bize şunu söylüyor: Devlet gençliğe ulaşamıyorsa gençlik devletten kopar. Bakanlık bütçesinin dörtte 3'ünden fazlası KYK ve yükseköğretim harcamalarına ayrılmıştır ama buna rağmen gençler geçinemiyor, gençler barınamıyor, gençler okurken çalışmak zorunda kalıyor. Bugün burs ve kredi 3 bin Türk lirasıdır ama 2014'te 300 lira olan burs 137 dolardı, bugün 3 bin lira olan burs sadece 70 dolardır yani öğrencinin alım gücü yarıya indirilmiştir. Kredi yurtlarda doluluk oranı yüzde 98'dir, büyük şehirlerde fiilen yüzde yüzdür. Özel yurt ücretleri 20-30 bin liraya kadar çıkmıştır. Bu rakamlar öğrenciler için erişilebilir değildir. Yurt bulamayan, bursla geçinemeyen bir genç sadece eğitimi değil umudunu da kaybetmektedir. Gençleri borçla okutan bir sistem geleceği borçlandırır, borçla büyüyen gençlik yalnızca kaygıyla yaşar.

Değerli milletvekilleri, spor yalnızca vitrin kulüplerinin oyuncağı değildir; spor halk sağlığıdır, spor ahlaktır, spor disiplindir. Türkiye'de lisanslı faal sporcu oranı yüzde 10, düzenli spor yapan nüfus ise yüzde 4'tür, OECD ortalaması yüzde 40'tır yani biz spor yapamayan bir toplum hâline geliyoruz. Spor bütçesinin sadece yüzde 3'ü halk sporuna ayrılmaktadır. Bu, şu demektir: Halka spor yok ama rant projelerine kaynak çoktur. Halk sporuna yatırım yapmayan bir ülke hastanelerine yatırım yapmak zorunda kalır. Bugün obezite, diyabet, kalp hastalıkları artıyorsa bunun temel sebeplerinden biri de budur, bölgesel eşitsizlik de cabasıdır. Bazı illerde dev tesisler yükselirken, bazı bölgelerde çocuklar hâlâ toprak sahalarda top oynamaktadır. Bu, sadece sportif değil sosyal bir adaletsizliktir. Sayıştay raporları da yıllardır uyarıyor; standart muhasebe sistemi yok, dijital altyapı parçalı, il müdürlükleri kendi kafasına göre sistem kuruyor; bu tabloya yönetim değil keyfiyet denir.

Kredi ve Yurtlar Kurumunda uygunluk denetimi yapılmadan burs verilen örnekler de vardır. Hazine yardımlarında 24 milyar lirayı bulan kaynak vardır ama hangi kritere göre yürütüldüğü net değildir; Sayıştay raporlarından okuyorum bunu. Denetimin olmadığı yerde liyakat susar, torpil konuşur, adalet zedelenir. Aynı şartlarda iki öğrenciden biri denetlenip diğeri kayırlıyorsa bunun adı adaletsizliktir. Sistem olmadan, hedef ve yöntem olmadan başarı olmaz, sistemde spora gönül vermiş işinin ehli ve gayretli insanlar olmadan olmaz.

Sayın Bakan, iki yıl önce spor uzmanı ve antrenör alımı müjdesi verdiniz; iki yıl geçti, hâlâ bunu yapamadınız. Spor liyakatli kimseler olmadan gelişmez ve büyümmez. Gençlerimizi ve geleceğimizi düşünüyorsanız spor uzmanı ve antrenör kardeşlerin atamalarını bir an evvel yapınız.

Kıymetli arkadaşlar, gençlik sadece et ve kemik değildir, gençlik sadece diploma da değildir; gençlik ruh ve ahlaktır ama bütçede değerler eğitimi yok, ahlak eğitimi yok, toplumsal sorumluluk yok denecek seviyededir. Taş yapılır, bina yapılır, tesis yapılır ama insan inşa edilemezse o binalar boş kalır. Gençlik bugün para değil istikamet aramaktadır, gençlik bugün lüks değil adil bir düzen aramaktadır. Bu bütçe gençliği öncelemeyen, bağımlılıkla mücadelede yetersiz, spor politikalarında halktan kopuk, denetimde sorunlu, ahlak ve maneviyatta zayıf bir bütçedir. Kaynaklar adil dağıtılmadıkça, israf engellenmedikçe, ahlak siyasetin merkezine alınmadıkça bütçe büyür, gelecek küçülür. Biz geleceğin bir kalem olarak değil milletin emaneti olarak görülmesini istiyoruz. Gençliğin ihmal edildiği bir bütçe, geleceğin ipotek altına alındığı bir bütçedir. Bir milletin asıl gücü tankı, tüfeği değil imanlı ve ahlaklı gençleridir. Bakın, bu gençliğimiz Samsun'daki Fikir Duvarı'nda neler yapmak istemişler: "İşsiz ev gençlerine çare bulurdum." "İnsanların korkmadan fikrini savunabileceği bir ülke isterdim." "İşe alımda adaleti sağlardım." "Adaletin tesisi için çalışmalar yapardım." "Zulüm gören ülkelerin kurtarılması için çalışmalar yapardım." diye yazmışlar.

Görüşmekte olduğumuz bütçenin de bu amaçlara yönelen, israftan uzak, adil ve hayırlı hizmetlere vesile olacak bir bütçe olmasını temenni ediyor; yüce Meclisi, aziz milletimizi ve sevgili gençlerimizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Karaman.

Söz sırası Sayın Ertuğrul Kaya'da.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri, kıymetli Bakanlığın değerli bürokratları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Geçen yıl 513 olan gençlik merkezi sayısı bu yıl 559'a çıkarılmış; geçen yıl 3 milyon 992 bin 468 kişi olan gençlik merkezlerine üye genç sayısı 4 milyon 722 bin 107'ye çıkarılmış; geçen yıl 850.663 olan gençlik merkezi, akademi ve kulüplerin faaliyet sayısı 2 kattan fazla artırılarak 1 milyon 779 bin 661'e çıkarılmış, katılımcı sayısı da 1 milyon 626 bin 879'dan 22 milyon 465 bin 273'e çıkarılarak 11 kat artırılmış. Gençlerimiz için yapılan bu olumlu çalışmalar için Sayın Bakana ve Bakanlık bürokrasisine teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, gençlerimiz maalesef umutsuzluk ve çaresizlik içinde. Bakanlık bütçesinin yüzde 78'e yakını yani çok büyük bir kısmı burs, kredi, yurt gibi yükseköğretim hizmetlerine aktarılırken, gençleri üretime ve istihdama hazırlayıcı ilgili diğer bakanlıklarla koordineli bir bütçe yaklaşımının olmayışı çok önemli bir eksikliktir. Üniversitelerde örgün öğretimde 3 milyon 700 bin öğrenci eğitim görüyor. Açık ve uzaktan öğretimde 3 milyon öğrenci kayıtlı fakat KYK yurtlarının yatak kapasitesi ise 1 milyon yani örgün öğretimdeki öğrenci sayısının yaklaşık 4'te biri, kalan 2 milyon 700 bin öğrencinin nasıl barındığı, barınma konusunda hangi sorunları yaşadıkları konusunda net tespitleri içeren Bakanlığın bir çalışması var mı buradan sormak istiyorum. Hepinizin bildiği gibi, yurtların yetersiz, kiralardan ise çok yüksek olması nedeniyle öğrenciler üniversiteyi kazanmalarına rağmen maalesef kayıt yaptıramıyor veya kayıt dondurmak zorunda kalıyor. Hatta daha acısı da yüksek puanlar almasına rağmen istediği, kazanabileceği üniversite yazmak yerine mecburen ailesinin yanında daha düşük puanlı üniversite bölümlerini yazmak zorunda kalıyor. Bu gençlerimize hak mıdır, reva mıdır Sayın Bakan? Yazık değil mi gençlerimizin yıllar süren çabalarına, ailelerin emeklerine?

Sayın Bakan, yurtlarda yer bulamadığı için arkadaşlarıyla kiraya çıkan, öğrenci evinde kalan, apartlarda kalan öğrencilere kira desteği verilmesi elzemdir. Biz üç yıl önce yayınladığımız yükseköğretim eylem planında gençlere kira desteği verilmesi hususunu parti programımıza aldık. Kıymetli Bakan, size de bunu acilen uygulamaya geçirmenizi öneriyoruz. Öğrencilerimizin mağdur olmaması için bu uygulamayı başlatın ve üniversite öğrencilerine kira desteği vermeye başlayın.

Gençliğimizin diğer bir sorunu da burslar ve krediler. Sayın Ali Babacan'ın ekonominin başında olduğu dönemde değerli arkadaşlar, bursların dolar karşılığı tam 147 dolar idi. Arada, enflasyondaki patlama, dolar kurundaki patlama ve bugün geline nokta 3 bin TL bursun karşılığı 70 dolar ediyor Sayın Bakan; aradaki 77 dolar nerede?

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Baskılanmış kurla böyle, baskılanmış kurla!

ERTUĞRUL KAYA (Devamlı) - Gençlerimizi 2,5 kat daha fakirleştiren bir sistem maalesef katlanarak tıpkı bir kartopu gibi büyümeye devam ediyor. Gençlerimiz artık, yemek yemeden önce cebini, kart limitini maalesef kontrol etmek zorunda kalıyor. Gençlerimiz, bırakın kitap almayı, fotokopi dahi çektiremiyor. Burs ve yurt yetersizlikleri gençlerimizin hayatını kısıtlıyor, gençler gençliğini yaşayamadan okulu bitirip iş hayatına atılıyor; tabii, iş bulabilen. Bugün ne okulda ne de işte olan gençlerimizin oranı yüzde 31,3'tür yani her 3 gencimizin 1'i maalesef bu durumda. Onun için işsiz bir gençten kredi ödemesi isteme garabetinden de derhâl vazgeçin. Defaatle dile getirdiğimiz gibi, öğrenim kredilerinin geri ödeme yönteminin de süreye değil işe girme şartına bağlanması gerekiyor. Biz parti programımızda, gençlerin kredi geri ödemelerini işe girme şartına bağladığımızı kamuoyuyla paylaştık; size de bir an evvel bunu hayata geçirmenizi tavsiye ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumu çürüten, ocaklara ateş düşüren bahis, kumar meselesine ayrı bir parantez açmak istiyorum. Şimdi, gençlerimizi kumar ve bağımlılıktan korumayı hedefleyen bir Gençlik ve Spor Bakanlığımız varken diğer tarafta Bakanlığın bünyesinde kumarda, bahiste denetleyici ve düzenleyici kuruluş olan Spor Teşkilatı var değil mi değerli arkadaşlar. Spor Teşkilatının bu konudaki düzenlemeleri yani kumarın nasıl oynanacağını satır satır, tek tek anlatan sabit ihtimalli bahis oyunları oyun planı var değerli arkadaşlar, tam 84 sayfa. Âdeta bir günah işleme rehberi gibi, milleti yoldan çıkartma planı. Buradaki kumar türlerinde yok yok değerli arkadaşlar. "VAR'a gidilecek mi, gidilmeyecek mi; VAR'a kaç kere gidilecek, bir maçta ilk kartı hangi takım görecektir; toplam kart, sarı veya kırmızı kart sayısı kaç olacak, toplam kaç penaltı atılacak?" gibi doğrudan hakemlerin kararına bağlı, sahadaki futbolcuların eylemleriyle şekillenen bu eylemler değerli arkadaşlar, Spor Teşkilatının, Toto Teşkilatının internet sitesinde var. Siz bunları hakemlerin, futbolcuların zihnine sokarsanız nasıl bahisle mücadele edeceksiniz? Değerli arkadaşlar, sizin bahisle mücadeleniz ayrı bir fecaat. Şimdi, burada, hakemlerin, futbolcuların aklına bunları sokarsanız, kendi eylemlerinden dolayı bir de milyarlarca lirayı; gençlerimizi, emeklilerimizi, geçinme umudunu kaybetmiş milyonları bu batağın içine sürüklerseniz sahadaki hakem

evliya olsa yoldan çıkar değerli arkadaşlar; futbolcuların, hakemlerin rezillikleri işte böyle ortaya dökülür. Bir temizlik şart ama kirlenmemek, kirlenmeye mâni olmak daha önemli değerli arkadaşlar. Türk sporunun içinin çürümüş olduğu bahis skandallarıyla ayan beyan ortadadır, işini ahlaklı yapanlar müstesna değerli arkadaşlar. Hakemlerin, futbolcuların, kulüp yöneticilerinin bahis oynadığı bir ortamda sporun ahlakı ve sportif değerlerinden söz etmek de asla mümkün değildir. Bakanlık olarak bu konuda şimdiye kadar etkin ve şeffaf bir mücadele sergilemediğiniz de ortada Sayın Bakan. Elbette ki tüm sorumluluğu şahsınızın omuzlarına yüklemiyoruz, bu bir sistem meselesi değerli AK PARTİ'li arkadaşlar. Nasıl vicdanınız buna elveriyor? AK PARTİ'nin kuruluş değerlerinde bunlar mı vardı? Biz AK PARTİ'yi kurarken buraya varsın diye, ülke çürüsün diye mi kurduk?

Değerli arkadaşlar, ortada kirli bir düzen var, gençlerimiz maalesef intihara sürükleniyor. Bakanlığın 2026 yılı bütçesinde öngörülen 300 milyar 302 milyon Türk liralık bütçesinde gelelim bir başka bağımlılığa: 59,5 milyon Türk Lirası yani yüzde değil, binde değil sadece on binde 2'si uyuşturucuya mücadeleye ayrılmış. Oysa uyuşturucu ve dijital bağımlılık gençliği tehdit eden, gençlerin çürümesine neden olan, acilen çözüme ihtiyaç duyulan, toplumu âdeta çürüten bir mesele.

Bu bütçenin kaynağı da sorunlu değerli AK PARTİ'li arkadaşlar, Bakanlık gelirlerinin önemli bir kısmı bahis gelirlerinden sağlanıyor. Bir yandan bağımlılıkla mücadeleden söz ederken diğer yandan gençliği finansal olarak bahse bağımlı kılmak ahlakı ve kurumsal bir çelişkidir. Bu bütçe gençliği değil, sistemi finanse ediyor. AK PARTİ'li arkadaşlar, buradan soruyorum: Haramın binası olur mu? Böyle bir paranın kime ne hayrı olur? Bereketsiz paranın kupası mı olur, madalyası mı olur?

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Haram parayla gençliği zehirliyorlar.

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Bir yanda Gençlik ve Spor Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı gibi birkaç bakanlığın birden topyekûn mücadele ettiği yasa dışı bahis, diğer tarafta Spor Toto Teşkilat Müdürlüğünden yani Gençlik ve Spor Bakanlığından lisans almış yasal bahis siteleri. İki de özünde aynı şeye hizmet ediyor. Spor müsabakaları üzerinden kumar oynatılıyor, hayatlar karartılıyor. Biri devletten lisans almadığı, dolayısıyla lisans bedeli, vergi ödemediği için yasa dışı, diğeri devletin kasasına para koyduğu için yasal öyle mi? Bu noktada kumar ve bahis diye başka bir adla söyleyince farklı bir şey olmuyor değerli arkadaşlar. Lisans alıp vergisini ve harcını ödedikten sonra devlet eliyle rahatça oynanabiliyor. Amaç kumarın önüne geçmek mi, yasa dışı bahisle mücadele etmek mi yoksa hazinenin gelir kaybının önüne geçmek mi? Amaç ilkiyse yasal bahis siteleri niye var? Yasal bahis sitelerinde onlarca, yüzlerce bahis imkânı sunuluyorsa kusura bakmayın, amacın bahis ve kumarla değil hazinenin gelir kaybıyla mücadele olduğu ayan beyan ortadadır değerli arkadaşlar. Biz yasal bahse de yasa dışı bahse de itiraz ediyoruz, her ikisinin de karşındayız. Ülkemizin maalesef resmi bu. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Koskoca ülkeyi bir cenderenin içine soktunuz. Umut bulamayan, iş bulamayan; genciyle yaşlısıyla, çalışanıyla emeklisiyle geçinemeyen milyonlar kendi kurduğunuz bahis, kumar sisteminin içinde yok olup gidiyor. Bir nesil kaybediyoruz; canım ülkemiz ne hâle geldi, içimiz parçalanıyor.

Değerli arkadaşlar, terörsüz Türkiye süreci nasıl ki bugün bekaımızın ve istikbalimizin kilidi olan kritik bir dönemeçse millî birlik ve kardeşlik hedefine hep birlikte azimle ve metanetle yürüyorsak bekaımızı ve istikbalimizi tehdit eden kumar ve uyuşturucu belasıyla da hep birlikte amasız fakatsız mücadele etmek hepimizin boynunun borcudur. Ne diyordu Halide Edip Adıvar'ın güzel sözü: "Bizim istikbalimiz istiklalimizden doğar." Onun için, hem terörsüz Türkiye diyoruz hem de kumarsız Türkiye diyoruz, çetesiz Türkiye diyoruz, mafyasız Türkiye diyoruz; her türlü bağımlılığı, her türlü illegal yapıyı tarihin çöplüğüne atan büyük Türkiye diyoruz, adil bir Türkiye, adaletle yönetilen bir Türkiye, hukukun üstün olduğu bir Türkiye, pırıl pırıl gençlerimizin başarıdan başarıya koştuğu büyük ve müreffeh Türkiye diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

Söz sırası Sayın Birol Aydın'da.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Bakanlık bütçesi üzerinden gençliği konuşuyoruz. Öncelikle, 2000'den sonra dünyaya gelen gençlerimizle konuşurken bir mahcubiyet duygusu içerisinde konuşmamız gerektiğini düşünüyorum. Burada bulunan ve kahir ekseriyeti 1980'li, 1990'lı yılların gençleri olan bizlerin bu hususta bugünkü gençlere bir özür ve bir mahcubiyet duygusu içerisinde olması gerektiğini düşünüyorum çünkü gençlerimiz bugün iş bulamıyor, torpil ayarlayamıyor, mülakatta hakkının yenildiğini düşünüyor, iş bulsa evlenmekte zorlanıyor, zar zor evlense çocuğunu çocuğunu kreşe göndermekte, maişetini karşılamakta zorlanıyor. Bizim için bu denli sorun olmayan birçok mesele bugünün gençliği için sorun olarak ortada duruyor. Kızlarımızı kasiyer, erkeklerimizi kurye yapan çarpık bir sistemin, anlayışın içerisindeyiz.

Değerli arkadaşlar, sadece maddi konularda değil manevi olarak da mahcubiyet içerisinde olmamız gerekiyor. Bir genç olarak bizim de iddialarımız, hayallerimiz, beklentilerimiz vardı. Aramızdan bazı arkadaşlarımız iktidara geldiler ve iktidarda yaşlandılar. Ne oldu bu iddialarımıza, ne oldu değerlerimize? Gerçekten merak ediyorum, Sayın Erdoğan 2002 Kasımından sonra dünyaya gelmiş olsaydı ve bugün herhangi bir siyasi partide gençlik kolları başkanı olsaydı bugünkü tablo karşısında itirazını, isyanını hangi şiirle dile getirirdi; 23 yaşında bir genç yirmi üç yıllık iktidara nasıl itiraz ederdi ve bu itirazını sosyal medyada, Twitter'da nasıl paylaşırdı ve başına nelerin geleceğini nasıl hesap edebilirdi?

Değerli milletvekilleri; işte kitap, işte tablet ve işte tornavida; yirmi üç yılda bu üçü arasında denge kurmak bu kadar zor muydu ya? Kitap, tablet, tornavida; yirmi üç yılda bu dengeyi neden kuramadınız ve bu dengeyi kuramamış olmanın kabahati, vebali neden gençlerimizin üzerine yüklenir? Yanlış eğitim, yanlış kültür politikaları, yanlış ekonomi politikaları bu dengeyi kurmamak için yeterli zemini oluşturmuştu ve faturayı gençlere çıkarmamak gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, kusura bakmayın, ben iktidar partisindeki arkadaşlara dönerek söylüyorum, hiç kusura bakmayın; gençler sizin bugün ortaya koyduğunuz ve uyguladığınız din telakkisinden de uzaklaşıyor, dinden değil ha, sizin din telakkinizden uzaklaşıyor. Onlar iktidarınızı korumak adına sizin çarpıttığınız, örselediğiniz, tükettiğiniz değerlerle arasına mesafe koyuyor. Gençlerin tepkisi plastik cümlelere, elastik tavırlara; bunu görelim, bunu anlayalım. Gençler, anne babaları başta olmak üzere söylem ve eylemlerdeki çelişkilere itiraz ediyor; sahici ve güzel örneklikler ortaya koymak yerine sürekli samimiyetsiz propaganda

dilinden uzaklaşıyor, kin duyuyor. Bunun böyle olup olmadığının testi, bugün evinize döndüğünüzde çocuklarınıza, torunlarınıza samimi bir diyalog kurduğunuzda göreceğiniz bir şeydir. Öyleyse gelin -eylemle söylemi birleştirecek ve bu husustaki boşluğu gidermek için gençlerimizden özür dilemek, mahcubiyetimizi ifade etmek yetmez- bu mahcubiyetin ve bu özrün gereği olarak bir tutumu bundan sonra yerine getirmek üzerinde hassasiyet gösterelim diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Şerafettin Kılıç'ta.

Buyurun Sayın Kılıç. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Milletin kürsüsünden milletimizin evlatlarının sesi olmak için söz aldım. En somut gerçeği ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum: Bu bütçede ruh yoktur, iddia yoktur, gençlik yoktur. Görmüş olduğunuz şu tablo da gençliğin çöküş tablosudur. OECD-EUROSTAT karşılaştırmasıyla ev genci oranları var, suça sürüklenen ve mağdur olan çocuklarımızın oranları var. Her 4 gençten 1'i ne istihdamda ne de eğitimde var yani ev genci milyonlarca genç kumar ve uyuşturucu bataklığına teslim olmuş, yüz binlercesi henüz çocukken suça sürüklenmiş vaziyettedir.

Bir devlet önce gençliğini diriltir, sonra kendisi dirilir; bir millet, önce gençliğini ayağa kaldırır, sonra tarih sahnesine döner ama bugünkü yönetim gençliği bir stratejik değerden ziyade bir yan faaliyet gibi görmektedir.

Bakanlık bütçesinin yüzde 93'ü gençliğe değil başka alanlara akıyor. Gençlerin gönül dünyasını, zihinsel gelişimini, mesleki yönelimini, sosyal katılımını ayakta tutan programlar ihmal edilmiş durumda. Bugün Türkiye'de gençler üniversiteye gidiyor; dört yıl, altı yıl emek veriyor; aileler dışından tırnağından artırıp, okutup mezun ediyor. Peki, sonuç? Mezun işsizler ordusu. Bu ülkede genç işsizliği yıllardır çift haneli; mezun işsizliği yapışkan bir tablo hâline geldi. Gençler "Okursam kurtulurum." hayalinden "Ne okursam okuyayım iş bulamıyorum." sonucuyla yaşar hâle geldi. Her gün yüzlerce pırl pırl evladımız yurt dışına gitmenin yollarını arıyor. Bu, sadece beyin göçü değildir; bu, aynı zamanda bir umut göçüdür. Bugün gençlerimizin iş bulamamasının nedeni tembellik değildir; neden, liyakatin yok edilmesidir; neden, üretim yerine betona yatırım yapılmasıdır; neden, bilim ve teknolojiye değil gösterişe para harcanmasıdır ve en önemlisi, emeğin değil torpilin geçerli olduğu bir düzen kurulmasıdır.

"Mülakat garabetini kaldıracamız." dediniz, seçimden önce vadettiniz ama bu vaadinizi unuttunuz; üstelik, görevine ataması yapılmadığı için canına kıyan gencecik insanlar varken siz mülakatları savunmaktan çekinmediniz. Torpil ve kayırmacılığın kılıfı hâline getirdiğiniz mülakat sıradan bir uygulama değildir; mülakat, gençlerin "Evet, çalışarak bir yere gelebilirim." inancına yönelik bir suikast girişimidir. Hiç çekinmeden gençlerin umuduna, inancına kastettiniz. Bir ülkenin gençliği inançlı, ahlaklı ve güçlü değilse o ülkenin geleceği yoktur. Bu kadar açık, bu kadar net.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkenin gençliği artıyor, gençliği sessiz bir çılgılık atıyor, uyuşturucu kullanımı artıyor, sanal bahis bağımlılığı patlamış durumda, aileler perişan fakat Bakanlığın bağımlılıkla mücadeleye ayırdığı pay ne kadar, biliyor musunuz? 59 milyon. Toplam bütçenin on binde 2'si. Bu ne demek biliyor musunuz? Ben gençliğin yıkılışını görüyorum ama müdahale etmek istemiyorum demektir. Mahalle araları zehir tacirleriyle dolu, lise çağındaki çocuklar kumar borcuna batıyor, gençler internet bahis sitelerinde hayatlarını karartıyor fakat iktidarın umurunda değil. Bu kadar düşük bütçeyle "Bağımlılıkla mücadele ediyoruz." demek yangına bardakla su taşımaya benzer. Bir anne evladının ayağına taş değse geceleri uyuyamaz, evladının canı 1 yansa onunki 100 yanar; devlet de böyledir, böyle olmalıdır. Yitip giden çocuklar bizim evlatlarımız, bizim çocuklarımız, bizim geleceğimiz. Sadece bir gencimizi dahi kumara, zehre, liyakatsizliğe kurban veriyorsak o makamlarınızın bir hükmü kalmaz. Her gün evlatlarını kaybeden ailelerin yüzüne bakacak bir politikanız yok. Gençliğe yapılan bu ihmal sadece bir siyasi hata değil, bu, ağır bir vebaldir. Umutla bekleyen milyonlarca gencimizin ve ailemizin yanında olmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Biliyoruz ki her genç bir yarın demektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kılıç.

Söz sırası Sayın Cemalettin Kani Torun'da.

Buyurun Sayın Torun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanlara ve Bakanlık bürokratlarına hoş geldiniz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bağlı kuruluşları olan Yunus Emre Enstitüsü, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve TİKA'nın Türkiye'nin dış politikasındaki ağırlığına ve işlevine rağmen Bakan Bey'in Komisyonunda bütçe konuşmalarında birkaç cümleyle geçiştirdiğini üzülenek görüyoruz. Oysa Türkiye, bugün, kalkınma yardımları alanında artık yalnızca bölgesel değil küresel ölçekte iddialı bir aktör. Türkiye son on yılın hemen hepsinde millî gelire oranla dünyanın en cömert ilk 10 ülkesi arasında yer aldı. 2026 yılı için Uluslararası Kalkınma İşbirliği Programı'na ayrılan 5 milyar 457 milyon TL'lik bütçe hacmin ve iddianın ne kadar büyüdüğünü, sorumluluğun da aynı ölçüde arttığını gösteriyor. Benzer alanlarda yıllarca çalışmış biri olarak bu kurumlarımızla ilgili eleştirilerimizi, değerlendirmelerimizi ve önerilerimizi hem sizlerle hem de kamuoyuyla paylaşmayı önemli görüyorum.

Değerli milletvekilleri, Yunus Emre Enstitüsü yıllardır Türkiye'nin kültürel diplomasideki en güçlü köprülerinden biridir. Dünyanın dört bir yanında Türkçe öğreten, kültürel etkileşim sağlayan, Türkiye'nin, pozitif bir algı oluşturan, çok geniş bir iletişim ağı kurduğu bir kurum. Bu ağ, kültürel faaliyetlerden ibaret değil, aslında Türkiye'nin kalkınma, iş birliği politikalarına da doğrudan destek olabilecek bir kapasite barındırıyor ancak biz ne yazık ki bu kurumu, yaptığı kıymetli işlerle değil yolsuzluk iddialarıyla konuşmak zorunda kalıyoruz. Etki alanı bu kadar geniş bir kurumda ortaya çıkan iddialar idari bir sorunun ötesinde, Türkiye'nin uluslararası itibarına, kültürel diploması gücüne doğrudan zarar veren ciddi bir güvenlik açığıdır. Vakfın Başkanının soruşturma sürecinde yurt dışına kaçması ve yöneticilerin ardı ardına istifası üzerine ortaya saçılan usulsüzlük iddiaları uzun yıllar boyunca inşa edilen itibarı neredeyse sıfırlanmıştır.

Buradaki mesele kişiler değil kurumsal denetimin, etik standartların ve emanet bilincinin ne ölçüde çalıştırıldığıdır çünkü vakıf geleneği bu ülkenin asırlar boyunca taşıdığı bir güven müessesesidir. Böyle bir geleneğin üzerinde yükselen yapılar çürüme yaşadığında, bunun siyasi, diplomatik ve toplumsal sonuçlarını hepimiz yaşarız. Bu nedenle, Yunus Emre Vakfı ve Enstitüsünün liyakat ve şeffaflık esaslı bir yeniden yapılanmaya gitmesi ertelenemez bir zorunluluktur.

Bir diğer kurumumuz olan YTB ise özellikle Türkiye Burslarıyla uluslararası görünürlüğü yüksek, insani etkisi güçlü bir marka oluşturdu. Ancak bugün yetki çerçevesi, kurumlar arası iş birliği, stratejik yönetim gibi konularda aksaklıklar mevcut. YTB hem diaspora ilişkileri gibi siyasi ve sosyolojik bir alanı hem de uluslararası öğrenci yönetimi gibi bambaşka bir yükü aynı anda taşıyor. Bu misyon genişledikçe bursların kalkınma etkisini ölçmek, mezunlarla sürdürülebilir ilişkiler kurmak ve Türkiye'nin yükseköğretim diplomasisini stratejik bir çerçeveye oturtmak zorlaşıyor. Türkiye Burslarının başarısı, öğrencilere sunulan imkânlardan önce, programı taşıyan kurumsal mimarinin ne kadar güçlü olduğuna bağlıdır. Bu nedenle, uluslararası öğrenciler alanına odaklanmış, profesyonelleşmiş uzman bir yapının diaspora çalışmalarından ayrılması hâlinde daha etkili olacağını vurgulamak isterim.

YTB konuşulduğunda, kurumun adında yer alan "Akraba Topluluklar" kısmı maalesef yerini tam anlamıyla bulmuyor. Orta Asya ve Balkanlarda yapılan faaliyetleri biliyoruz ancak Orta Doğu'da yaşayan Kürtler, Araplar ve diğer akraba halkları kapsayacak şekilde projeleri çeşitlendirmek ve var olanların tanıtımını güçlü bir şekilde yapmak, bölge halklarıyla bütünleşmeye, barış köprülerini güçlendirmeye vesile olacaktır.

Değerli arkadaşlar, TİKA'yı Türkiye'nin uluslararası kalkınma iş birliğinin yüzü olarak düşündüğümüzde karşımıza çıkan temel sorunlar artık teknik değil yapısal sorunlardır. TİKA'ya verilen görev tanımı geniş ancak bu görevin siyasi ve hukuki çerçevesi açık değil; Türkiye'nin dış yardımlarını tanımlayan bağlayıcı bir çerçeve yasa ve uzun vadeli bir kalkınma yardımları stratejisi bulunmadığı için TİKA çoğu zaman belirsiz bir zeminde faaliyet yürütüyor. Bu nedenle, hangi ülkenin neden öncelikli olduğu, hangi sektörlerle neden yoğunlaşıldığı kamu tarafından görülemiyor, kurumsal strateji çoğu zaman siyasi iradenin günlük önceliklerine göre şekilleniyor. Sonuçta, TİKA, koordinatör bir kurum olmaktan uzaklaşıp tek seferlik proje uygulayıcısı görüntüsüne sıkışıyor. Eğer TİKA, Türkiye'nin ana kalkınma iş birliği kurumuysa -ki öyle- bu kuruma, dayanacağı açık, yazılı, uzun vadeli bir dış yardım stratejisi kazandırmalıyız. TİKA da bu bölgenin teknik sekretaryasını yürütmeli, hedefleri belirleyen değil teknik olarak destekleyen kurum hâline gelmelidir.

Planlama ve koordinasyonda yaşanan sorunlar da ortadadır. Kâğıt üzerinde TİKA'ya koordinasyon görevi verilmiş olsa da bunu yapacak kurumsal mekanizmalar yeni sistemde büyük ölçüde çalışamaz hâle gelmiştir. Bugün aynı ülkede aynı sektörde birbirinden habersiz proje yürüten kurumlar görüyoruz. Bu tablo TİKA'yı eleştirilerden azade kılmaz; aksine, koordinasyondan sorumlu Kurum olduğu için sorumluluğunu daha görünür kılar. Bu nedenle, merkezde Dışişleri, Hazine ve Maliye, Strateji Bütçe, YTB, Maarif, Yunus Emre ve diğer kurumların temsil edildiği, TİKA'nın sekretaryasını yürüttüğü bir kalkınma iş birliği yüksek kurulu kurulmalıdır. Ülke ve sektör planları bu kurulun onayından geçmeden yürürlüğe girmemelidir.

Bir diğer büyük sorun, talep odaklı ve proje bazlı olmanın sistemi tıkamasıdır. Bu model ilk yıllarda hızlı görünürlük sağladı ama bugün TİKA'yı kısa vadeli, dağınık, küçük ölçekli müdahaleler yapan bir yapıya dönüştürdü. Kalkınma planlarıyla, dış politika öncelikleriyle ve küresel hedeflerle bütünleşme zayıfladı. Artık ihtiyaç olan şey proje yığınları değil program odaklı, sektör temelli uzun vadeli etki yaratan bir dönüşümdür. İzleme değerlendirme alanında da ciddi eksiklikler var; başarılar, etkiler, sonuçlar ölçülemiyor. Bu nedenle, TİKA'dan bağımsız bir kalkınma yardımları değerlendirme birimi kurulmalı ve TİKA tüm bu projelerini bu birime açmalıdır. Sahadaki ofisler de güçsüz bırakılmış durumdadır oysa kalkınma iş birliği sahada yapılır; yerel uzmanlarla, sektör danışmanlarıyla, yetki devriyle yapılır. TİKA'nın merkez saha dengesi güçlendirilmedikçe etkisi sınırlı kalacaktır.

Son olarak TİKA, bugün neredeyse tamamen hibe temelli çalışan, çok taraflı finansal mekanizmalardan sınırlı yararlanan bir yapıya sahip. Bu durum, projelerin hem ölçeğini hem de sürdürülebilir olmasını sınırlıyor, hem alıcı ülkeler projeleri sahiplenemiyor hem de karma finans modelleri ve kamu-özel iş birliği araçlarından mahrum kalınıyor. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası EXIMBANK ve uluslararası finans kuruluşlarıyla ortak finansman modelleri etkin bir şekilde kullanılırsa, hibeyi dağıtmak yerine uluslararası fonlar aracılığıyla büyütürse etkinin ve verimliliğin artacağını düşünüyoruz. Ayrıca, hibe projeler de dahil alıcı ülkelere bazı yükümlülükler getirilerek sürdürülebilirliği güçlendirmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, yumuşak güç her ne kadar emperyal hedeflerin yaygın kullandığı bir yatırım aracı olsa da biz bu gücü kalkınma yarışında dezavantajlı ülkelerin desteklenmesine sarf ederek birlikte kazanma politikasının başarısını artırmalıyız. Bu yüzden, tüm bu kurumların daha etkin ve daha verimli çalıştırılması, bunların projelendirme ve denetim mekanizmalarının kurgulanması dış politika vizyonumuza değer katacaktır. Bu hususta kapsamlı yasal düzenlemelere ihtiyaç olduğunu ve her anlamda bu çalışmalara destek olacağımızı ifade ederek bütçenizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Torun.

Söz sırası Sayın Mehmet Atmaca'da.

Buyurun Sayın Atmaca. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli vekillerimiz, değerli Bakanlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bu 2 Bakanlığın bana göre en büyük problemi gençliğin ve sporun birleştirilmesi, kültürün ve turizmin birleştirilmesi. Bir kere gelinen sonuçlar bakımından gençliğin ne kadar ihmal edildiği ortada. Bu münasebetle, bu Bakanlığın ayrı bir bakanlık olması şarttır. Sadece gençlik, sporla ilgili bir alan değildir; sosyal, kültürel ve mesleki birçok yönü itibarıyla ayrı bir bakanlık olması gerekir yoksa maalesef gençlik elden gidiyor.

Turizm ve kültür de böyle. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2003 yılında birleştirildi malumunuz üzerine. Aslında bu 2 bakanlığın da birbirini denetleyen tarafı olması gerekiyor çünkü turizm geliri elde edebilme adına bütün kültürel ve sit alanlarımızın heba edilmesi riski var ve maalesef bunların bir kısım yansımalarını da görüyoruz. Hâlbuki kültürel ve manevi değerlerimizin gelecek nesillere aktarılmasının bizim en önemli vazifemiz olması gerekiyor. Özellikle geçtiğimiz yıl Millî Parklar Kanunu'nda yapılan değişikliklerle korunan alanlarda otel yapımının önü açılmış, kamu yararı gerekçesiyle millî parklara konaklama tesisleri yapılabilmesinin önü

açılmıştır. Tabii, bu, aynı alanlarda yaşayan yerli halkın kendi ihtiyacını karşılayabilmesi adına bir çivi çakmasına bile izin verilmezken bir kısım turizm gelirleri elde edebilme adına bu alanların kurban edilmesi kabul edilebilir değildir. Yine, ben, bu 2 Bakanlığın birlikte olmasından kaynaklandığını düşünüyorum; sahillerimizin maalesef bütün vatandaşın malı olması durumunda bile bir kısım turizm firmalarına ve gelirlerine kurban edildiğini görüyoruz. Kıyıların devletin hüküm ve tasarrufu altında olması gerekiyor, Anayasa'mıza göre öyledir ve herkesin eşit ve serbest olarak faydalanması gerekmektedir ama maalesef bir kısım özel firmalara ve bir kısım turizm gelirlerine kurban edilmesini görmekteyiz. Çok fazla sahil şeridinde ya halkımızın girişi engellenmiş ya da para karşılığında girmeye zorlanmıştır. Bu tür kültürel ve tarihî değerlerimizin turizm gelirine kurban edilmesini doğru bulmuyorum. O yüzden, bu 2 Bakanlığın kesinlikle ayrılması ve gerçek anlamda kültürel değerlerimizi savunacak ve koruyacak bir müessesenin oluşturulması önemli.

Dikkatinizi çekmek istediğim başka bir konu var. Müze ve ören yerlerinin bilet sisteminin SICPA'ya ihale edilmesi. Kültür ve Turizm Bakanlığının 2018 yılında gerçekleştirdiği son derece kritik bir ihale bu. Müze ve ören yerleri için düzenlenen biletlerin tasarlanması ve veri güvenliğinin İsviçre merkezli Yahudi bir şirkete ihale edilmiş olması kabul edilemez. Türkiye'nin kültürel mirasına ilişkin stratejik verilerin müze ve ören yerlerine ait tüm biletleme altyapısının yabancı bir şirkete verilmiş olması, özellikle İsrail'in Gazze'de yapmış olduğu bu zulme destek veren bir firmaya verilmesi kabul edilebilir değil.

Yine, kısa bir problemi paylaşmak istiyorum: Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Türkiye Bursları Programı kapsamında Türkiye'de öğrenim görme adına burs kazanma hakkı kazanmış 400 civarında Gazzeli kardeşimiz var ama maalesef oradaki zulümden ötürü bu kardeşlerimiz buraya gelip gidemiyor. Bu konuya Bakanlığın el atmasını ve yardım etmesini bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atmaca.

Söz sırası Sayın Necmettin Çalışkan'da.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın bakanlar, aziz milletimiz; bugün, AK PARTİ iktidarının en büyük iki tahribatı yaptığı alanda, gençlik ve spor, kültür ve turizm alanında konuşacağız.

Öncelikle şunu belirteyim ki biz muhaliflere yazılı metinler bakanlıklardan gelmediği için irticalen konuşmada ses tonumuzu ayarlayamayabiliriz, bunu şimdiden mazur görün. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Burada gençlikten bahsederken ne yazık ki ülkenin en güvenli Kurumu olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde, 16 yaşındaki kız çocuklarını koruyamayan bir yönetimin olduğu bir yerde gençlikten asla söz edemeyiz. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bunda buradaki bütün sorumluların, yöneticilerin vebali var. Ülkenin en güvenilir alanında bile bir kız çocuğunu koruyamamışsak acaba kenar mahallelerde, taşradaki hâl nicedir? (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Burada yöneticiler milletvekillerinin ses dozunu ayarlamaya gelince ayar vermesini biliyorlar ama iş sorumluluğa gelince ne yazık ki yoklar.

Değerli milletvekilleri, ülke olarak genç nüfustan övünürken bugün gençlerin yüzüne bakamaz hâle geldik. Bu iktidar döneminde literatüre yeni bir kelime girdi "ev genci" diye. İşsiz, hayatla bağını koparmış gencin adı ev genci oldu. Üniversiteler eğitim yeri değil işsizliği beş yıl daha ötelemenin, gençlere umut tacirliği yapmanın ara formülü oldu. Bunun için de gençlerimiz ülkede gelecek görmediği için ilk fırsatta başka yerlere gitme peşinde.

Gençlik Spordan bahsediyoruz. KYK'lere haciz göndermek bir devlet için ayıptan öte başka bir şey değildir. Bugün, gençlerimiz ekran başından kumar masasına mahkûm hâle getirilmiştir. Ne yazık ki spordan bahsederken spor sadece futboldan ibaret hâlde çünkü orada şike var, orada bahis oynanıyor, kumar oynanıyor. Bu arkadaşların da öyle kumardan, bahisten anladıkları tek şey vergisini alıp almamak, "yasa dışı"sı da "yasa içi"si de kumarın her türlü de felakettir, rezalettir; bu milleti buna mahkûm edemezsiniz! (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bugün RTÜK diye bir kurum var, eğer muhalif yayın yapmışsa, AK PARTİ'ye muhalefet edilmişse anında enseler sizi ama gündüz kuşağı programları varsa, Dallas'a rahmet okutacak ahlaksız diziler varsa onlara göz yumarlar. (CHP sıralarından alkışlar) Dallas dizisi bütün dünyada ahlak bozmak üzere ortaya çıkmıştı ama bugün Türk dizileri onlara rahmet okutuyor, birçok ülke Türk dizisini yasaklar hâle geldi ama bu arkadaşların hiç umurunda değil, AK PARTİ'ye çatmıyorsa problem yok; ne yazık ki ülkenin hâli bu.

Bugün narkotik...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - LGBT propagandasına da bir şey söyleyin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Efendim Sayın Başkanım, neyin propagandasına?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - LGBT propagandasına da bir şey söyleyin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ha, Doktor Başkan Hanım çok isabetli söyledi, LGBT'yi siz 2004 yılında çıkardığınız yasayla LGBT'lilerin dernekleşmesine, yasal hâle gelmesine, bu millete propaganda yapmasına zemin hazırladınız. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Başkanım, sataşmadan söz vereceksiniz inşallah değil mi, ona göre kronometreyi şey yaptıralım. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Evet, bugün narkotik eylemleri Emniyetin operasyonlarından duyuyoruz oysa Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı burada ne yapar? Burada hiç yok, olay olmuş bitmiş, ondan sonra duyuyoruz. Şu Meclisteki olayda bile bir ay önce ihbar ediliyor, kılları kırırdamıyor beyefendilerin; niye? Sorumlu kendileri diye. Ne yazık ki söyleyecek bir cümle bulamıyoruz. Onun için de...

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Ya, Genel Sekreter... Necmettin, yapma! Genel sekreter, bir ay, bir buçuk ay evvel bu konuya... Ayıp ya! Tatsız bir olay ya.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Şamil ağabey, başım gözüm üstüne.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, devam edin.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla ilgili şunu söylemek isterim ki turizm demek plajlardan ve beş yıldızlı otellerden ibaret bir alan değildir. Bu ülkenin Hatay'ından Diyarbakır'ına, Amasya'sından

Şanlıurfa'sına kadar, yurdun dört bir yanında değerlerimiz, medeniyet değerlerimiz vardır, bunların hepsine sahip çıkılması gerekir. Biraz sonra, Sayın Bakan turizmde kaç milyar dolar olduğumuzu söyleyecek. Oysa insanımız, bu alandaki denetimsizlikten başka ülkelere turizme gitmeye başladı. Şimdi, bizim yine Turizm Bakanlığıyla ilgili şunu söylememiz gerekir ki - her 2 Bakanlıkta- eğer bir kurum kendi personeline sahip çıkmıyorsa orada asla verim elde edemez. Kültür Bakanlığı ne yazık ki personelinin arasına fitne tohumu ekiyor. TGA denen Kurum artık kangren oldu, aynı Kurumun içerisinde paralel bir devlet kuruldu, Kültür ve Turizm Bakanlığı bıraktı, TGA her iki işi yapar. O zaman Bakanlık kapatın, size ne gerek var? Müzede çalışanların hâli ortada, kültür varlıklarımızı koruyamıyoruz, tarihî eserler çalınıyor çünkü siz personelinize sahip çıkmayınca işler yürümüyor. Bir taraftan, neymiş? TGA Sayıştay denetimi dışındaymış, Kamu İhale Kurumu Kanunu dışındaymış. Niye? Niye? "Utanacak bir iş mi yapıyorsunuz da kanundan kaçırıyorsunuz, denetimden kaçırıyorsunuz?" diye sorarlar adama. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ne yazık ki yine, bu Kurum içerisinde öyle bir ayırım var ki arkeologlar, sanat tarihçileri teknik hizmetler sınıfına dâhil edilmiyor, sadece sembolik görüntüdeki insanlara sahip çıkıyorsunuz.

Bakın, bir Opera Kurumunun bütçesi gündemde. Opera ve Baleye elbette, halkımızdan her kesimin temsilcilerine yönelik bir bütçe ayrılabilir ama buraya esas yapmanız gereken şey, Anadolu'nun irfanını taşıyan sazıyla, sözüyle âşıklara sahip çıkmaktır. Bu, hiçbir şekilde gündemde yok ve ne yazık ki ülkemizde öyle bir noktaya geldik ki hemen her alanda büyük keşmekeşe karşı karşıyayız.

Kültür Bakanlığı deprem bölgesinde restorasyon yapıyor. Neyi yapıyor? Tarihî eser falan hiç önemli değil onlar için, prestij eser önemli. Ana caddede mi, birileri görececek mi, fotoğraf çekip yayını yapabilecek mi? Onun peşinde ama onun dışında hiçbir şey umurlarında değil.

Bugün, Türkiye'nin dizileri dünyanın en rezil dizileri içerisine geldi. Gündüz kuşağı programları ahlak nasıl bozulur, aile nasıl tahrip edilir onu gösteriyor, öğretiyor ve sizin yandaş kanalınız yapıyor bunu sabahtan akşama kadar her gün ama RTÜK bu konuların hiçbirisinde gündemde değildir çünkü AK PARTİ'ye çatmıyor. AK PARTİ'ye çatmıyorsanız her şeyi yapabilirsiniz.

Burada, yine, Dil Kurumunun bütçesini görüşüyoruz. Değerli milletvekilleri, Dil Kurumu dilimize sahip çıkmak zorunda. Burada Arapçaya, Kürtçeye düşmansınız ama iş İngilizceye gelince ağızınızı açmıyorsunuz. Tabelalara müdahale edeceksiniz, yeni çıkan kelimelere uydurukça, kimsenin anlayamayacağı değil Türkçemizi, kadim medeniyetimizi yansıtan kelimelerle karşılık vereceksiniz dilimiz korunsun diye ve Yazma Eserler Kurumu da işte sembolik işlerin peşinde.

Bakın, bugün ülkemizde futbol, sporla ilgili artık insanların huzur bulduğu eğlence alanı olan alan, en güvensiz alan. Futbolcular, sporcular, hakemler, yakınları, hepsi çete, hepsi bahis, hepsi kumar peşinde. Senelerdir devam eden bir hadise bugün ortaya çıkıyor çünkü ülkede yönetim yok; ülkede bunların hiçbirisinin ilgisi, bunlara sahip çıkacak bir yönetim ne yazık ki hiçbir şekilde yok.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Hepsi değil Necmettin Vekilim, hepsi değil bazıları.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Evet.

Burada, Gençlik ve Spor Bakanlığı aynı zamanda mülakat mağduru gençlerimizin sesini duymak zorunda. Aylardan beri, kışın ortasında "Hakkımız yenildi." diye inim inim iniliyorlar ama Bakanlıktan bir tane muhatap yok; o insanları hiçbir şekilde ciddiye alan, onlarla ilgilenen hiçbir kurum ne yazık ki yok.

Evet, siz her gün operasyon yaparsınız. Şu anda Kültür Bakanlığının ilk yapacağı şey dijital çağda olduğumuzu bilmek. Dijital çağda dijital içerikler üretmeli; medeniyetimizi yansıtan, ahlaki yapımızı koruyan filmler yapmalı ama bunların hiçbirisinde yok, ihaleyle ilgisi varsa... Kültür Bakanlığı deyince hep aklımıza otel geliyor, otel yangını geliyor, TGA geliyor, başka bir şey ne yazık ki gelmiyor. Kültürün sadece ismi var.

"Futbol" denince de artık bu ülkede eğer kumardan başka, bahis çetesinden başka bir şey akla gelmiyorsa bir kez daha durup düşünmek gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Başkanım, uzatabilir misiniz?

BAŞKAN - Yok, teşekkür ederim.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Leyla Hanım'ın sorusuna cevap vereyim Başkanım.

BAŞKAN - Cevap verdin ama.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.58

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.15

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Rümeyza KADAK (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum. 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Söz sırası İYİ Parti Grubu adına Sayın Şenol Sunat'ta.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Sayın Bakan, AK PARTİ olarak yıllardır uyguladığınız plansız, günübirlik politikalarla gençlerin hayallerini, umutlarını ve hayatını çaldınız. Ülkenin yetişmiş genç nüfusunu programsızlığınızın, adam kayırmacılığınızın, liyakatsizliğin kurbanı ettiniz.

Zorluklarla okul bitirmiş, meslek sahibi olan ama iş bulamayan gençlerin anne-babalarına muhtaç olmalarının ağır yükünü bir düşünün, empati kurun diyorum. Psikolojik travmalar birikiyor sayın milletvekilleri, sessiz bir feryat içinde gençlik tükeniyor. Siz farkında değilsiniz çünkü sizin çocuklarınız bu durumları asla yaşamıyor.

Sayın Bakan, Bakanlığınızın kabaca görevlerini gözden geçirelim. Görevlerden biri gençlerin eğitimde, istihdamda, bilimde desteklenmesi. Peki, gerçek ne? Genç her 4 kişiden 1'i ne eğitimde ne istihdamda Sayın Bakan, 15-34 yaş aralığında 6 milyon ev genci var. Evet, beyin göçü rekor kırıyor, nitelikli gençleri ülkede tutacak cazibe politikası yok. Son iki yılda 450 bin Türk vatandaşı yurt dışına gitmiş, yarısı 34 yaş altı gençler. Vize onayı alamadığı için binlerce genç kapıda bekliyor. Yükseköğretimde barınma sorunu da giderek büyüyor sayın vekiller, yurtlarda yer yok. Yaklaşık 4 milyon öğrencinin yalnızca yüzde 25'i KYK yurtlarında kalabiliyor ama özel yurtlar, evler ateş pahası. Yükseköğretimde okuyan 1,5 milyon öğrenciye 3 bin lira burs veya kredi veriyorsunuz. Gencecik çocuklar aç, aç sayın milletvekilleri, bir öğünle günü geçiriyor.

Bakanlığınızın diğer bir görevi Sayın Bakan, gençlerin söz sahibi olması, siyasete ve toplumsal kararlara katılımının desteklenmesi. Gerçek ne? Gençler haklı oldukları konuları eleştirdi diye karakolda sabahlıyor, gözaltına alınıyor, geçen MESEM'de olduğu gibi protesto edenler tutuklanıyor. Evet, üniversitelerde ifade özgürlüğü yok. Öğrenci kulüplerine siyasi baskı da var.

Yine, Bakanlığınızın diğer bir görevi gençler için kültürel etkinlik, spor, sanat, gönüllülük faaliyetlerinin yaygınlaştırılması. Gerçek ne? Kültür, sanat, spor imkânları daha çok büyük şehirlerde ama olabildiğince az. Zaten çocukların harçlıkları da gençlerin harçlıkları da yetmiyor. Anadolu'daki gençler kafe ve AVM ikilemine mahkûm edilmiş durumda. Gönüllülük projeleri bile ideolojik seçiciliğe tabi. Hani övünüyorsunuz ya Sayın Bakan "559 gençlik merkezimiz var, 43 kampımız var." diye, bu yapılar AKP gençlik kollarının veya yandaş vakıfların ve derneklerin arka bahçesi olmuş, rol modeller de parti militanlarından seçiliyor.

Türkiye'de uyuşturucuya bağlı ölümler son bir yılda yüzde 42'nin üzerinde artmış. Ölenlerin yüzde 37,5'u 30 yaş altı gençler. 25 yaş altı uyuşturucuya bağlı ölümlerde dünyada ilk 5 ülke arasında Türkiye var. 2026 bütçesinde Bağımlılıkla Mücadele Programı'na ayrılan pay yalnızca binde 2 çünkü sadece broşür dağıtıyoruz.

Yine, Bakanlığınız, her gence spor yapma imkânını sunmak, altyapıyı güçlendirmek, spor tesisleri ve fırsat eşitliğini sağlamakla görevli. Gerçek ne? Yapılmış tesisler bakımsızlıktan kapanıyor. Branş çeşitliliği yok, futbol dışı sporlar yetim kalmış. Yandaş gençler ise okçuluk yapıyorlar Bilal ağabeyleri gibi. Lisanslı sporcu sayısı kâğıt üzerinde artıyor, aktif sporcu sayısı düşüyor, fırsat eşitliği de asla yok.

Ayrıca, Bakanlığınız, spor kulüplerinin ekonomik ve hukuki olarak denetimini yapmak görevini ifa ediyor. Gerçek durum: Kulüpler borç batağında, denetim göstermelik, liyakat değil siyasi sadakatle atamalar yapıyor.

Sayın Bakan, verdiğiniz 3 bin lirayla kredi veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sağ olun, teşekkürler Sayın Sunat.

Söz sırası Sayın Selcan Taşcı'da.

Buyurun Sayın Taşcı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iki yılda çoğu iktidar yandaşı olmayan kanallar olmak üzere 400 milyon lira ceza kesen, maç yayınlarında yasa dışı bahis reklamı yansıdı diye kimi kanallara milyonlarca lira ceza yağdırırken aynı reklamların aynı şekilde ekrana yansıdığı, devleti de üstelik kumarı teşvik eder hâle düşüren TRT'yi bu cezalandırmadan muaf tutan; depremzedelerin feryadını duyurmayı bölünmez bütünlüğe aykırı sayıp da ekranını ülkeyi bölmeye azmetmiş teröristlere açan TRT'yi yine muaf tutarak partizanlığını arşa çıkaran RTÜK'ü konuşmak istiyordum aslında ama çok daha büyük bir meselemiz var. O yüzden, iki başlıkla çok kısa geçeceğim bu faslı.

Bir, "vatandaşa saygısızlık" diye yasaklamaya çalıştığınız sokak röportajları. Vatandaş saygısızlığa uğramasın istiyorsanız kadınların nasıl çocuk doğuracağından şehitleri cesetleştirmeye, teröristleri -haşa- peygamberleştirmeye girişen siyasileri yasaklamalısınız önce.

İki, manipülasyonla seçmen artıramazsınız. Şunu artık anlamamız lazım: Toplum zulmü ekranda gördüğü için kızmıyor iktidara, zulme maruz kaldığı için kızıyor; yoksulluğu görmüyor, duymuyor, bizzat yaşıyor. İşte, dün 3 çocuk can verdi Pendik'te. Açlığı yaşıyor toplum, adaletsizliği yaşıyor ve bunların hiçbirisi siz ekran kararttınız diye yok olmuyor.

Değerli milletvekilleri, kaç kişi üzerine kafa yoruyor bilmiyorum; köklü spor kulüplerinin yöneticileri, sporcular, hakemler kumarbaz olmuşlar, şikeci olmuşlar. Neocon medyasının yüzlerine -ki umarım doğru çıkmaz- isnat edilen suçlara bakıyorum; uyuşturucu, fuhuş. Anne katili evlatlar izliyoruz, evlat katili anne babalar görüyoruz, yaşı dolmamış bebeklere tecavüz ediliyor. Bir gecede 78 insan öldü; sorumluluk alan yok, istifa yok, utanan yok, mahcubiyet duyan yok artık bu ülkede hiçbir şeyden. Cinayetlerin artması var, fitnenin zuhuru var, cehaletin artması var, zina var, neredeyse -çok üzülererek söylüyorum- Lût Kavmi'ne döneceğiz arkadaşlar. İlla dabbetülarzı mı görmek lazım ikna olmak için? Bir yeryüzü kıyameti yaşıyoruz; çürüyoruz, yozlaşıyoruz, değersizleştikçe duyarsızlaşıyoruz. İşte, burnumuzun ucunda, 16 yaşındaki çocukların yaşadığı tacizi, eziyeti görmemişiz hiçbirimiz ya da bugün burada oluşan manzaralar, her defasında "münferit" denen suçların, veballerin toplamı bir sosyal çöküşe denk geliyor.

Bir ülke düşünün ki çocukların ve gençlerin korunmasını, insan onuruna saygıyı ve elbette Anayasa'yla korunan bütün hassasiyetleri tesisle görevli, denetleyici bir kurumu var. RTÜK, seçmen formatlamak için değil aslında bunun için var ama ucu iktidara dokunmadığı müddetçe medyanın adalet duygusunu aşındırmasında, aileyi aşındırmasında, suça özendirmesinde hiç sakınca görmüyor; sonra hayret ediyoruz çocuk mafyalara! Rusya gördü, RTÜK görmüyor. Sosyolog Birmagambetova "Türk dizileri dünyayı zehirliyor." diye ilan etti çürümemizi bütün dünyaya. Denetlemek ümük sıkamak mıdır sadece? Bir tanecik etki analizi var mı mesela RTÜK'ün bütün bu yayınların sosyal sonuçlarına dair?

Bir ülke düşünün; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu var, Atatürk Araştırma Merkezi var, Türk Tarih Kurumu var; şu kürsüde bile, bırakın sokağı, şu kürsüde Atatürk'e, cumhuriyete, Türk tarihine hakaret edilmeyen gün yok. Devlet Tiyatroları, Devlet Opera ve Balesi var ama en seyirlik şey küfür ve bayağılık ülkemizde ne yazık ki! Nereye dönsek ya hamlık ya kokuşmuşluk! Bizim bu erozyona kapılmayacak, bu depremde yıkılmayacak erdemli bir toplum inşa etmek mecburiyetimiz var ve bunu ancak müstakil bir

kültür bakanlığı yapabilir. Zira kültür, turizmin yancısı değil Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade ettiği şekliyle, devlet hayatında, fikir hayatında, iktisat hayatında yapılabileceklerin toplamıdır. Bize yine Atatürk'ün deyişiyle bir "millî terbiye programı" lazımdır ve bu bütçe böylesi bir yozlaşmayla mücadelede maalesef çok yetersizdir, mümkün değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Yasin Öztürk'te.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Genel Kurul Salonu'nda sadece iki Bakanlığın bütçesini konuşmak için toplanmadık. Bugün burada bir milletin evlatlarına verdiği değeri; tarihine, kültürüne, kimliğine duyduğu saygıyı da konuşacağız çünkü bir ülkeyi ayakta tutan sadece binaları, yolları, köprüleri değildir. Bir ülkeyi ayakta tutan, gençliğin umudu, kültürün derinliği, milletin duruşudur. Gençlerimiz bu ülkenin geleceğidir, kültürümüz ise bu milletin bin yıllık ortak hafızasıdır. Bir ülke gençliğini kaybederse geleceğini kaybeder, bir ülke kültürünü kaybederse kimliğini de kaybeder. İşte, bugün önümüze konan bu bütçeler kâğıt üstünde büyük rakamlarla süslenmiş olsa da aslında büyük bir gerçeği açığa vuruyor. Sonda söyleyeceklerimi başta söylemekte fayda görüyorum: AK PARTİ'si iktidarı ne yazık ki gençliğini anlamıyor, anlamak da istemiyor. Kültürünü korumuyor, dolayısıyla geleceğini inşa edemiyor, kimliğimizi ise bile isteye bozuyor.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2026 bütçesi 300 milyar 302 milyon lira. Evet, büyük bir rakam ama iktidara bir sorum var: Bu para gençlerin hayatında neyi değiştirecek? Gençlerin karşısına bu bütçeyi koyun, size şunu soracaklardır: "Benim için bu bütçede ne var?" Maalesef cevap: "Hiçbir şey yok." Çünkü bütçenin yüzde 77,55'i yani dörtte 3'ten fazlası "cari transferler" adı altında belirsiz yerlere gidiyor yani gençliğe değil başka yapılara, başka adreslere, başka amaçlara hizmet ediyor. Bu kadar dev bir kaynağın nereye harcanacağı konusunda tek bir satır şeffaflık yoksa o kaynak gençlik için ayrılmış bir kaynak değildir. Bu ülkenin gençlerinin hakkı olan parayı görünmez dosyalara, karanlık kalemlere, kapalı aktarma mekanizmalarına yönlendirmek açıkça gençlikle alay etmektir.

Gençlerimiz ne durumda, gelin bir de ona bakalım. NEET oranı yüzde 22,9 yani ne istihdamda ne eğitimde ne mesleki bir eğitimde yer almayan gençlerimizin oranı yüzde 22,9. AK PARTİ'sinin Türkçemize kazandırdığı tabirle söyleyecek olursak 15 ila 24 yaş aralığındaki gençlerimizin işsizlik oranı 22,9 ve bunlar ev genci konumunda. Bir başka ifadeyle, bu gençlerimiz âdeta boşlukta; yönü yok, işi yok, eğitimi yok, umudu yok, geleceği yok. Toplumsal ve ekonomik hayata katılımın dışında kalan bu ev gençleri hem bireysel hem de toplumsal açıdan ciddi bir risk alanı oluşturuyor. Genç işsizliği ise yüzde 20'lerin çok üzerinde seyrediyor. Üniversite mezunları bile iş bulmakta zorlanırken meslek sahibi olan gençlerimiz dahi geçinemiyor. Bu tablo gençlerin yalnızca işsizlikle değil aynı zamanda güvencesizlik ve umutsuzlukla da mücadele ettiğini açıkça söylüyor. Bitmedi, beyin göçünde Avrupa 1'incisiyiz. Bu ülkenin en parlak gençleri, en yetenekli çocukları "Bu ülkede benim için gelecek yok." diyerek başka ülkelere gidiyor. Ülke kaynak harcıyor, emek veriyor, yetiştiriyor; sonra o gençler başka ülkelerin ekonomisini büyütüyor. Bu, bir ülkenin yaşayabileceği en büyük kayıplardan biridir ve bu kayıp sizin yanlış politikalarınızın sonucudur. Bakanlık gençlerin sorununu çözmek yerine gençlerin nefes aldığı alanları daraltmaya odaklanıyor; festivaller yasaklanıyor, konserler iptal ediliyor, etkinlikler engelleniyor. Gençlerin kendini ifade edebileceği her alan baskılanıyor. Gençler bu ülkenin enerjisidir, umududur; gençliğin sesini kısmak geleceğin sesini kısmaştır. KYK bursları ise gençlere umut değil âdeta yük getiriyor. 2013 yılında aynı bursla ayda 93 döner alınabiliyordu, bugün sadece 13 döner alabiliyor gençler. On yıl içinde gençleri 7 kat yoksullaştırmış bir düzen bugün gençlere umut vadedemez ve üstelik üniversite mezunlarının çoğu hayata borçla başlıyor. KYK kredi borçlarını ödemek için yıllarca çabalayan bir gençlikten nasıl bir başarı bekliyorsunuz?

Bağımlılıkla mücadeleye ayrılan bütçe oranı ise utanç verici, bütçenin içinde ara da bul, binde 2. Uyuşturucu kullanımının arttığı bir ülkede, gençlerin psikolojik sorunlarının yükseldiği bir dönemde bu oranın karşılığı şudur: "Gençlerin sağlığı umurumuzda değil." Bir devlet gençlerini koruyamıyorsa ülkenin geleceğini de koruyamaz.

Spor politikalarımız da kâğıt üstünde var ama sahada yok, salonda yok, ringde yok, minderde yok, pistte yok; salon var ama gençler erişemiyor. Yetenek taraması yok, altyapı yok; organizasyon çok ama başarı yok. Bir ülke sporcusunu böyle geliştiremez, böyle yetiştiremez.

Değerli milletvekilleri, konuşmama Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerinde devam edeceğim ve yine en sonda söyleyeceklerimi en başta ifade etmek istiyorum. Kültürlerini koruyamayan toplumlar sonunda kimliklerini de kaybederler. Kültür bir milletin hafızasıdır, kimliğidir; kültür yoksa vatan da yoktur. İskender Pala'nın ifadesiyle "Kültür dere yatağındaki kum gibidir." Sel gelir, iktidarlar değişir, zaman sertleşir; eğer kum varsa sel akar gider, yoksa yıkım başlar çünkü kültür siyasetüstüdür, devlettir, vicdandır. Nesiller kaybolabilir ancak kültür kaybolursa kimlik yok olur. Kültürünü terk eden toplumlar fark etmeden başkalarının iradesine teslim olurlar. Bu nedenle, kültür yalnızca geçmişimiz değil geleceğimizdir. Kültür varsa millet de vardır ancak kültürü yalnızca müzelerde, kitaplarda ya da geçmişte aramak büyük bir yanılgıdır. Kültür, bugün, evlerimizin içine giren ekranda da sınanmaktadır. "Gündüz kuşağı" adı altında yayınlanan, Türk aile yapısıyla ve toplumsal ahlakla bağdaşmayan programlar, mahremiyeti teşhir eden, aile kavramını itibarsızlaştıran içerikleriyle açık bir kültürel tahribata dönüşmüştür. Yine, mafyayı, şiddeti ve suçu romantize eden diziler gençlerimize rol model değil yanlış bir hayat biçimi sunmaktadır. Bu noktada, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunu eleştirmek zorundayız. RTÜK yalnızca ceza kesen bir kurum değil toplumsal sorumluluğu olan bir denetim mercisidir ancak bugün geline nokta denetimin yetersiz kaldığı, kültürel yozlaşmaya karşı etkisiz bir duruş sergilendiği görülmektedir. Unutulmamalıdır ki aile çökerse toplum da çöker.

Bakınız, bu devasa bütçeden Kültür ve Turizm Bakanlığına ayrılan pay yalnızca binde 37. Bir ülkenin kimliği, kültürü, hafızası binde 37'lik bir paya sıkıştırılmış durumda. Bakanlığın 2026 ödeneğinde 2025'e göre yüzde 32'lik bir artış var ama kalemlere bakınca bu artışın kültüre ve turizme değil bürokrasiye gittiğini görüyoruz. Personel giderleri yüzde 38 artıyor, SGK giderleri yüzde 46 artıyor yani çalışan artıyor, gider artıyor fakat kültürel üretimin kalbi olan operasyonel bütçe büyümüyor. Nereye, kime, hangi performans ölçülerine aktarılacağı belirsiz, devasa bir kaynak. Bilen yok, soran var ama cevap veren yok, hesap veren ise hiç yok. Rakamların söylediği açıktır, harcama çok ama sonuç yok. Değerli milletvekilleri, tüm bu tabloların özeti çok basit aslında; amaçsız, dağınık, hesap vermekten uzak, işte sizin bütçe anlayışınız.

Geçtiğimiz günlerde trajikomik bir olay yaşandı, tadilat ve bakım gerekçesiyle Ayasofya'ya vinçle girildi; evet, yanlış duymadınız, Ayasofya'ya vinçle girildi. Ayasofya'ya vinçle girilmesi sadece teknik bir mesele değil AK PARTİ'si iktidarının kültürel varlıklara bakışının ibretlik bir özetidir. Bin yıllık bir eserin içine vinçle girmek tarihe karşı işlenmiş büyük bir suçtur. İddialara göre Ayasofya'nın zemini çatlamış, duvarları zarar görmüş, tarihî doku bozulmuştur ve bütün bunlar olurken Bakanlık ne yapmıştır? Hiçbir şey, sadece sessiz kalmıştır. Bir de Salda Gölü faciası var. Salda Gölü'nün dünyada eşi benzeri yok, Türkiye'nin en özel doğa alanlarından biri olan Salda Gölü'ne iş makinelerinin sokulması doğrudan bir çevre cinayettir. Yapılanlar sonrası beyaz kumların yapısı bozulmuş, ekosistem zarar görmüş; bu nasıl bir yönetim anlayışıdır, bu nasıl bir vizyonsuzluktur? Bakanlık doğal mirası, bir doğa harikasını böyle koruyorsa kültürümüzü nasıl koruyacaktır? Cevap ortadadır, koruyamamıştır ve bu anlayışla asla koruyamaz. Pamukkale Travertenleri'nin beyazdan griye dönmesi ise kültür ve turizm yönetiminin çöküşünün en net göstergesi. Doğal akış bozulmuş, su yönetimi çökmüş, ziyaretçi planlaması yapılamamıştır; sonuçta, doğa mirası, dünya mirası olan bu alan göz göre göre kirlenmiştir. Pamukkale'nin bugünkü hâli bu ülkenin kültür politikası adına da bir utanç vesikasıdır.

Turizm hakkında da aslında birkaç cümle kurmak istiyorum. Turist sayısı artıyor ama gelirler yerinde sayıyor, kişi başı turist harcaması yıllardır aynı noktada; bu, Türkiye'nin ucuz bir tatil ülkesi hâline getirildiğinin en açık göstergesi. Ucuza turist çekmek asla bir başarı ve övünç kaynağı değildir, asıl başarı gelirlerin artmasıyla ilgilidir ama kültür tahrip edilirse, doğa katledilirse, miras yok edilirse turizm gelirini artırmak mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, gençliğini umutsuz bırakan bir iktidarın geleceği yoktur, tarihini tahrip eden bir iktidarın mirası yoktur, kültürünü koruyamayan bir iktidarın kimliği de yoktur. Bu iki Bakanlığın bütçesi de Türkiye'yi büyütüyor, aksine küçültüyor; gençliğini güçlendirmiyor, boğuyor; kültürünü koruyamıyor, tüketiyor; geleceğini aydınlatmıyor, karartıyor. Tüm bu gerekçelerle biz bu bütçeye ret veriyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Söz sırası Sayın Metin Ergun'un.

Buyurun Sayın Ergun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, İYİ Parti olarak "tükeniş bütçesi" diye nitelendirdiğimiz bu bütçedeki rakamlar Türkiye gibi kültürel ve turistik açıdan dünyanın önde gelen ülkelerinden birine uygun düşmemektedir. Bakanlığın bütçesi geçen yıla göre yüzde 31,5 oranında artmış olsa da merkezî bütçe içindeki payı yüzde 1 bile değildir, bu oran iktidarın kültür ve turizme verdiği önemin göstergesidir; katma değeri yüksek, ithalata bağımlılığı düşük olan turizm sektörü için bu pay kabul edilebilir değildir. Kültürel üretimi, müzeciliği ve sanat kurumlarını destekleyecek kalemlerin düşük tutulması kültürel mirasın korunması bakımından ciddi bir risk teşkil etmektedir. Unutulmamalıdır ki kültür bir bütçe değil vizyon meselesidir, ne yazık ki bu bütçede böyle bir vizyon görünmemektedir. Ayrıca, iklim değişikliğine uyum, kıyı koruma ve alternatif turizm türleri için herhangi bir ödenek de yoktur. Son dönemlerde turizm sektörünü olumsuz etkileyen nitelikli personel ihtiyacını karşılamak üzere yetiştirme programlarına da yeterli kaynak ayrılmamıştır.

Muhterem milletvekilleri, Bakanlığın en önemli sorumluluk alanlarından biri olan turizmde sayısal veriler büyümekte ancak değer artışı yaratılamamaktadır. Mesela, Türkiye, dünyada en fazla turist çeken 4'üncü ülke iken turizm gelirlerinde 7'nci ülke konumundadır; kişi başına günlük ortalama harcama hâlâ 100 dolar seviyesindedir. Buna karşılık, turizmde rakibimiz olan İspanya'da günlük ortalama harcama 220 dolar, Fransa'da ise 140 dolar civarındadır. Bu tablo, turizmin hâlâ düşük marjlı her şey dâhil sistemine sıkışmasından kaynaklanmaktadır. Her şey dâhil sisteminde ziyaretçiler otellerden dışarı çıkmadan tatillerini tamamlarken yerel esnaf turizm gelirinden yeterince pay alamamaktadır yani her şey dâhil sistemi yerel ekonomiye fayda sağlamamakta, turizmde hacim büyürken değer küçülmektedir. Bu itibarla, İYİ Parti olarak turizm politikalarının odağının artık, sayısal büyümeden ziyade katma değer odaklı bir anlayışa yönelmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Muhterem milletvekilleri, turizmdeki bir diğer sorunumuz ise Türkiye'nin pahalılık algısının giderek artmasıdır, bundan dolayı özellikle seçim bölgem Muğla'daki turist sayısının yaklaşık yüzde 5 azalacağı tahmin edilmektedir bu yıl için. Enflasyon ve fiyat artışları bir risk oluşturmaktadır, Bakanlık ise bu konuda kayıtsız durmaktadır. Bir başka sorunumuz ise turizm mevsiminin on iki aya çıkarılamamasıdır. Muğla turizmindeki sorunlarımız elbette bunlardan ibaret değildir. Bakanlığın bilgisi ve onayıyla Muğla'nın doğal zenginliklerine zarar veren rant projeleri aralıksız bir şekilde sürdürülmektedir. Bu tablo, kısa vadeli kazançların kültürel ve ekolojik değerlerin önüne geçirildiğini göstermektedir. Bodrum, Marmaris, Fethiye, Dalaman'da gerçekleştirilen lüks konut, otel ve golf sahası projeleri ormanları yok etmektedir ve biyolojik çeşitliliği tehdit etmeye başlamıştır. Zeytinlikler "ekoturizm tesisi" adı altında imara açılmakta, asırlık zeytin ağaçları sökülmemektedir. Gökova Körfezi'nde su kalitesi son beş yılda yüzde 20 oranında düşerken turizmi olumsuz etkilemeye başlamış durumdadır. Özellikle Bodrum gibi ilçelerimizdeki su sıkıntısı ve altyapı yetersizliği turizm sektörünü tehdit etmeye başlamıştır. Termik santrallerin yarattığı çevresel kirlilik bölgenin turizm markasını zedelemeye başlamıştır. Tüm bu örnekler sürdürülebilirliğin değil rantın öncelendiğini gösterir hâldedir.

Kültür ve turizmin gelişmesi, güvenliğin ve denetimin sıkı bir şekilde sağlanmasına bağlıdır muhterem milletvekilleri. Bildiğiniz gibi, Kartalkaya'daki otel yangınında maalesef 36'sı çocuk toplam 78 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Bu acı olay turizm alanındaki denetimsizlik zafiyetlerini açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu elim hadise denetimlerin yalnızca gözleme dayalı yapıldığını ve teknik uzmanların sürece dâhil edilmediğini açıkça göstermiştir. Bütün bunlardan dolayı, İYİ Parti olarak turizm sektöründeki denetimlerin teknik uzmanlıkla, bağımsızlıkla ve şeffaflıkla yürütülmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Muhterem milletvekilleri, öncelikle kültür ve turizm alanlarının, her ne kadar birbiriyle bağlantılı olsa da iki ayrı alan olduğunu ve bu doğrultuda yeni bir yapılanmaya ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz. Bununla birlikte, Bakanlığın kültür politikaları konusunda da birkaç hususu dile getirmek istiyorum. Burada özellikle maddi kültür varlıklarımıza yönelik yapılan restorasyonlardan bahsetmek istiyorum. Zira "restorasyon" adı altında yürütülen birçok proje bilimsel ilkelerden uzak ve aceleci biçimde yapılmaktadır.

Mesela, yakın zamanda Galata Kulesi, Ayasofya, Sümela Manastırı ve Efes Antik Kenti'ndeki restorasyon skandalları bu durumun en çarpıcı örneklerinden bazılarıdır. Koruma ilkelerine aykırı olan bu uygulamalar eserlerin özgün dokusunu geri dönülmez bir biçimde yok etmektedir. Restorasyon ihalelerinde yeterlilik aranmamakta, denetim mekanizmaları işletilmemektedir. Maddi kültür

varlıklarımız rant projelerine kurban edilmekte, binlerce yıllık birikimimiz sorumsuzca tahrip edilmektedir. Numunelik olarak bile olsa düzgün yapılan tek bir restorasyon yoktur. Restorasyon çalışmalarının alanında yetkin bilim insanlarının denetiminde ve uluslararası standartlarda yürütülmesi gerekmektedir. Bu sorumsuzluk devam ederse korkarız ki ne turist çekecek eser ne de gelecek nesillere aktarılacak kültür mirasımız kalacaktır.

Muhterem milletvekilleri, kültür politikalarıyla ilgili bir diğer mesele de Kültür Yolu festivalleridir. Bu festival serisi ülke genelinde yaygınlaştırılmıştır ancak bütçe şeffaflığı yoktur. Festivallerin harcamaları, sanatçı ödemeleri ve ihale bedelleri kamuoyuna açıklanmamaktadır; yerel yönetimler sürece dâhil edilmemekte, sanatçılar arasında siyasi ayrımcılık yapılmaktadır. Oysa kültür politikasının amacı propaganda değil toplumun katılımı olmalıdır. Bu sebeple diyoruz ki Kültür Yolu Festivalleri şeffaf ve hesap verebilirlik ilkeleriyle gerçekleştirilmelidir.

Muhterem milletvekilleri, Bakanlığın sorumluluğundaki kültür ve turizm alanlarında o kadar çok problem var ki biz bu kadar kısa bir sürede yalnızca birkaçını dile getirebiliyoruz. Kısaca ifade etmemiz gerekirse Bakanlığın 2026 bütçesi kültürel mirasımızı koruyacak, turizmi çeşitlendirecek ve yerel kalkınmayı destekleyecek bir vizyondan yoksundur. Ne yazık ki bu bütçede sürdürülebilirlik yerine günü kurtarma anlayışı ön planda tutulmaktadır. Unutulmamalıdır ki kültür ve turizm politikalarının tarihi mirasımızı ve doğal zenginliklerimizi koruyarak sürdürülebilir bir şekilde yürütülmesi bir mecburiyettir.

Ayrıca, ekonomik kriz sebebiyle vatandaşlarımızın önemli bir kısmı artık tatile gidememektedir. Yapılan araştırmalara göre her 10 kişiden 6'sı bu yaz tatil yapamamıştır. EUROSTAT verilerine göre ise Türkiye tatil yapamama oranında Avrupa'da 2'nci sırada yer almaktadır. İYİ Parti olarak emekli, genç ve dar gelirli vatandaşlarımızın yılda 1 kez tatile çıkabilmesi için sosyal turizm desteği önerdik ancak bu teklifimiz Cumhuriyet İttifakı oylarıyla reddedilmiştir. Oysa bu tür destekler toplumsal refahı artırır ve ekonomiyi canlandırır.

Saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Rıdvan Uz'da.

Buyurun Sayın Uz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Tarih 21 Ocak, saat 03.20, Bolu Kartalkaya'da bir otelden bir duman yükseliyor; bu, oradaki sadece 78 kişinin değil bütün Türk milletinin yüreğini dağılıyor ve yüreğini yakıyor. 03.20'de başlayan bu yangından tam yetmiş üç dakika sonra 2 kardeş; biri Nehir, 15 yaşında, hukukçu olmak istiyor, avukat olmak istiyor fakat hayalleri 15 yaşında sona eriyor; biri 13 yaşında, Doruk, tam yetmiş üç dakika sonra arkadaşına bir mesaj atıyor "Galiba biz buradan çıkamayacağız." diye, aynı dakikada annesine bir mesaj atıyor. Ne diyor biliyor musunuz mesajda? Bir dakikalık sesli mesaj atıyor, bu sesli mesajda "Anne beni kurtar." demiyor, "Anne yanıyoruz." da demiyor. Ne diyor biliyor musunuz? Bakın, dinleteyim size:

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

RIDVAN UZ (Devamla) - "Anne seni çok seviyorum." diyor ve 13 yaşında hayaller kaybolup gidiyor. 78 çocuk... Orada bir Alp ile Yiğit var, ikisi de üniversiteden mezun, biri doktor, biri mühendis, abileri "Onlarla beraberdirler." diye umut ediyorum.

Şimdi, bu 78 canla ilgili ben Komisyonda Sayın Bakanı istifaya davet ettim, artık istifa etmesini istemiyorum, vazgeçtim, nedenini anlatacağım. Şimdi, her bir milletvekili arkadaşımız bu milletin helal oylarıyla bu Mecliste görev yapıyorlar, her birimiz seçilerek buraya geldik ve bu Meclis hepimizi bir araya getirmek suretiyle Kartalkaya Komisyonunu kurdu. O Komisyonda biz tam 28 tane kurumu dinledik ve bu konudaki hassasiyetlerini, eksikliklerini, yapılması gerekenleri konuştuk.

Burada iktidarıyla muhalefetiyle herkes bir ortak kanaate vardı. Neydi bu ortak kanaat? Burada 4 önemli aktör "Suçlu aktör 4." dedi, biri Kültür ve Turizm Bakanlığı. İşte, burada İYİ Parti olarak da bunun raporunu hazırladık, inşallah Komisyon da en yakın zamanda hazırlayacak. İki; Komisyona gelenlerin dışında, bilirkişi heyeti. Bilirkişi heyeti mahkemeye sunulmak üzere hazırladığı raporda diyor ki: "Tesiste kullanılan malzemenin niteliği, dekorasyon, mobilya, işletme ve hizmet kalitesi, personel niteliği, temizlik, bakım ve hijyen, uluslararası turizm sektörü gelişmeleri ve en önemlisi can ve mal güvenliğinden Kültür ve Turizm Bakanlığı sorumludur." 8 profesör de imza atmış bunun altına. Şimdi, yasama yani Meclis diyor ki: "Bu Bakanlıktakiler ve Bakan bundan sorumludur." Bilirkişi raporu diyor ki: "Bakan ve personel, oradaki bu işi ihmal eden bürokratlar sorumludur." Yani yasama bunu söylüyor, bilirkişi bunu söylüyor; peki, yargı ne diyor? Bolu Cumhuriyet Savcılığı "Elbette suçludur ve ben Turizm Bakanlığının bu 12 personelini, bürokratını yargılamak istiyorum." diyor ve Bakan izin vermiyor. Bir kez daha talep ediliyor, yine izin çıkmıyor. Bunun üzerine aileler müracaat ediyor Danıştaya, Danıştay 12 bürokratin 9'unun yargılanmasına izin veriyor, diyor ki: "Otelin bütün işleyişinden, asansöründen, yangın güvenliğinden Kültür ve Turizm Bakanlığı sorumludur, denetimleri yapmamışlardır, bundan dolayı yargılanacaklardır." Şimdi o bürokratlara diyorum ki: Sizi Bakan yargılatmamak için çok direndi ama kurtaramadı. Şimdi Bakana söylüyorum: Sayın Bakan, siz de kendinizi kurtaramayacaksınız.

Şimdi, bunu Reisicumhura da söylüyorum, AK PARTİ'nin Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'a da söylüyorum: Eğer siz bu Bakana sahip çıkmaya devam ederseniz bu millet sizi sandıkta baraj altında bırakacak, bundan da haberiniz olsun diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ömer Karakaş'ın.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve değerli bürokrat arkadaşlar; evet, burada, bugün görüştüğümüz bütçe, kâğıt üzerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi olabilir ama bu bütçe, kültürün susturulduğu, turizmin rant projelerine teslim edildiği bir bütçedir.

Şimdi, Sayın Bakan, ranttan bahsederken burada, başta sizin bildiğiniz bir mevzudan da bahsetmek istiyorum: Her yıl, en az 5 milyar liranın üzerinde Bakanlığınızdan ihale alan bir AK PARTİ Genel Başkan Yardımcısı var. Bakınız, Bakanlığınızın bu seneki bütçesi yani 2026 yılı bütçesi, yaklaşık 70 milyar. Şimdi size soruyorum: 2026 bütçesinden de bu hanımefendiye, bu genel başkan yardımcısına bu bütçenin yüzde 10'unu ihale olarak verecek misiniz? Konuşmanızda bunun cevabını sizden bekliyorum özellikle. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, sayın iktidar partisi milletvekilleri; evet, sizler burada gece gündüz çalışıyorsunuz ama bir genel başkan yardımcınız, o genel başkan yardımcılığı titrini kullanarak her yıl, en az 5 milyarın üzerinde Kültür ve Turizm Bakanlığınızdan ihale

alıyor. Şimdi buradan AK PARTİ Genel Başkanı sıfatıyla da Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a sesleniyorum: Bu genel başkan yardımcısını bulun, hesabını sorun lütfen. Ben biliyorum, ne kadar ihale aldığını da biliyorum; son aldığı ihale yaklaşık 700 milyon. O yüzden lütfen...

Şimdi, Sayın Bakan, Türkiye'nin turizmde en parlak potansiyele sahip illerden bir tanesi Aydın. Bu bütçe Aydın'ı görmüyor, Kuşadası'nı duymuyor, Didim'i hiç umursamıyor. Aydın Türkiye'nin en güçlü yolcu gemilerinin geldiği, günde 10-12 bin turist ağırlayan bir ilimizdir. Her sokağında tarih, her koyunda turizm potansiyeli taşıyan bir ilimiz ama bu kadar stratejik bir kent olmasına rağmen Bakanlığınızın bütçesinden hak ettiği payı maalesef alamıyor. Sayın Bakan, Aydın sizi bekliyor, Kuşadası sizi bekliyor, Didim sizi bekliyor, turizm emekçisi sizi bekliyor ama siz her zamanki gibi ortalıkta yoksunuz.

Kuşadası yıllardır kronik bir sorunla boğuşuyor. Kuşadası Efes Kongre Merkezi kısa adı KOMER; yıllardır söylüyorum, her bütçede gündeme getiriyorum, geçen yıl Komisyon'da da gündeme getirdim, her bakan değiştiğinde hatırlatıyorum ama sonuç aynı. Milyonlarca dolarlık bir yatırım çürümeye terk edilmiş durumda. Temeli 2005 yılında atılmış, Sayın Cumhurbaşkanı 2013 yılında açmış ve yaklaşık 120 milyon dolara mal olan bu kongre merkezi zamanında Avrupa'nın 3'üncü, Türkiye ve Doğu Akdeniz'in en büyük kongre merkezi. Peki sonra ne oldu? Bakınız, açıldığında böyleydi, şu anda kongre merkezinin durumu şu -Sayın Bakan biliyor-fareler var, sıvaları dökülmüş, kolonları çürümüş; tamamen harabe durumunda.

Sayın Bakan, sizin yüzde 33'lük bir payınız vardı ama sorumluluk almamak için yönetimden kaçtınız.

Şimdi, diğer taraftan, maalesef Didim'in hiçbir önemi yok; özellikle Magnesia Ören Yeri Türkiye'nin en önemli tarihî mirası hatta ve hatta yolcu gemilerinin koridorunda ama burayla ilgili hiçbir çalışma yok; akşamları, gece ışıkları dahi maalesef yanmıyor. Bu bütçenin Türkiye ve Aydın turizminin hak ettiği...

Konuşma bitti sanırım, teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Karakaş.

Söz sırası Sayın Yüksel Arslan'ın.

Buyurun Sayın Arslan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye 2024 yılında 56,3 milyar dolarlık turizm geliriyle dünyada önemli bir noktaya ulaşmıştır; bu, sevindirici bir tablodur ancak ziyaretçi sayısının artışı aynı ölçüde ekonomiye de yansımıyor çünkü turistlerin ülkede kalış süresi uzamıyor, kişi başı harcama ise kalıcı olarak artmıyor. Bu nedenle turizmde sayıyla değil nitelikli büyümek zorundayız. Sürdürülebilirlik ve bölgesel kalkınma birlikte ele alınmalıdır.

Sayın Bakanım, bölgesel kalkınma demişken Ankara'nın durumuna ayrıca değinmek istiyorum. Ankara yalnızca Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti değil Türk dünyasının ve mazlum milletlerin de başkentidir. Kültürün, tarihin ve sağlığın merkezidir. Buna rağmen turizm politikalarında uzun süredir geri plandadır. Oysa Türkiye 1.300'den fazla termal kaynağıyla Avrupa'da ilk sırada, dünyada ise önde gelen ülkeler arasındadır.

Bunun yanında, termal turizmin sağladığı gelir diğer turizm türlerine göre daha da yüksektir ve her yıl bir buçuk milyon üzerinde yabancı hasta ülkemize tedavi için gelmektedir. İşte, Ankara'nın önemi burada ortaya çıkıyor. Ankara, termal kaynakları ve uzman sağlık kadrosuyla bu alanın en güçlü merkezlerinden biridir, Kızılcahamam'dan Haymana'ya, Ayaş'tan Beypazarı'na uzanan geniş bir termal hattına sahiptir.

Sayın Bakanım, bu potansiyelin açığa çıkması için Sağlık Bakanlığıyla koordineli somut bir eylem planı hazırlanmalıdır, tedavi amaçlı yüksek gelir getirici uluslararası organizasyonlar geliştirilmelidir.

Ankara aynı zamanda tarihî ve kültürel turizmin de önemli duraklarından; Gordion'dan Roma mirasına, Selçuklu'dan Osmanlı'ya uzanan güçlü bir tarihî birikime sahiptir. Kalecik, Ayaş, Güdül, Beypazarı ve Nallıhan hattı yüzyıllar boyunca tarihî İpek Yolu üzerinde kültürün ve medeniyetin buluşma noktası olmuştur. Bu coğrafya kervansaraylarıyla, hanlarıyla, türbeleriyle, konakları ve mutfağıyla kültür, inanç ve doğa turizmini bir arada sunan eşsiz bir potansiyel taşımaktadır. Sayın Bakanım, bu hat tematik rotalarla, müze ve ziyaret noktalarıyla desteklenirse Ankara günübirlik ziyaret edilen bir yer olmaktan çıkar, konaklamalı bir turizm merkezine dönüşür. Türkiye Kültür Yolu Festivali bu açıdan da çok önemlidir. Bu festival yalnızca kent merkezlerini değil buram buram Türk-İslam kültürünü yansıtan Beypazarı, Ayaş, Güdül, Nallıhan, Kalecik, Göynük, Mudurnu ve Söğüt gibi ilçeler de öne çıkarılarak şekillendirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, tüm bu zenginliklere rağmen Ankara'nın turizmde geri kalmasının en önemli nedenlerinden biri de ulaşım. İstanbul'dan 127 ülkeye, Antalya'dan 59 ülkeye, İzmir'den 36 ülkeye doğrudan uçuş yapılırken Ankara'nın sadece 9 ülkeye doğrudan uçuşu vardır. Şehir içi ulaşım baktığımızdaysa Esenboğa Havalimanı'nda metro imkânı bulunmamaktadır. Avrupa'da havalimanı metrosu olmayan kaç başkent vardır?

Değerli milletvekilleri, Ankara'da ulaşımın siyasete kurban edildiğini hepimiz biliyoruz. Büyükşehir Belediyesi 2003 yılında Keçiören Metrosu'na başladı, yıllarca bitmedi, neyse ki 2017'de Bakanlığa devredildikten sonra Bakanlık tamamladı. Ancak Çayyolu, Batıkent ve Keçiören metro borçlarının tamamını Mansur Yavaş yönetimine ödettiler. 2019'da seçimi kaybedince bu borcu 5'e katlayarak misli misli aldılar. Şimdi soruyorum: O metroyu kim yapmış oluyor? Dönemin Bakanı Ahmet Arslan, Keçiören metrosunun havalimanına uzatılacağını söyledi, 2017'de ihalenin yapıldığını söylemişti, aradan sekiz yıl geçti, ortada hiçbir ilerleme yok. Ankara Büyükşehir Belediyesi "Havalimanı metrosunu biz üstlenelim, yapalım." diyor, "Yatırım programına aldık, Bakanlık yapacak." diye olumsuz cevap veriyorlar ama bakıyoruz, metro hâlâ yok. İstanbul'da belediyeyle metro yarışına girenler Ankara'yı tamamen yok sayıyorlar oysa Ankara bu ülkenin başkenti, vitrini ve görünen yüzüdür. Bu nedenle, ulaşım meselesi yalnızca bir şehircilik konusu değil turizmin gelişimi açısından kritik bir meseledir. Bu yüzden sizden beklentim, Ulaşım Bakanlığıyla bu süreci sizin de desteğinizle koordine ederek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, çok teşekkür ederim.

Söz sırası...

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Hasan Toktaş'ta.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; milletimiz ve tarihimiz açısından oldukça önemli bir konuya Turizm Bakanımızın dikkatini çekmek istiyorum.

Osmanlı Türk cihan imparatorluğunun ilk başkenti yani kuruluşun başşehri Bursa'dır. Osmanlı'nın ilk kalıcı eserleri Bursa'da inşa edilmiştir ve İstanbul'un ardından da Osmanlı sanat yapılarının en çok bulunduğu şehir Bursa'dır. Osman Gazi, Orhan Gazi, Murat Hüdavendigâr, Yıldırım Bayezit, Sultan Çelebi Mehmet ve Sultan II. Murat, ayrıca Osmanlı'nın küskünleri başta Şehzade Mustafa olmak üzere Bursa'da metfundur. İstanbul'un fethine kadar idari anlamda Osmanlı'nın yönetim merkezi Bursa'dır. Sayın Bakan, bu yönetim merkezi ise Orhan Gazi döneminde inşa edilmiş olan Bey Sarayı'dır fakat bugün Bey Sarayı maalesef ortada yoktur. İbber Ortaylı Hocamız bir makalesinde "Varlığından bihaber bir gözün Bursa'daki Bey Sarayı'nı seçmesi mümkün değildir." der. Çünkü şu an Bursa Tophane'de orduevinin bulunduğu yerdedir aslında Bey Sarayı. Bu konuda, beylikten devlete ve devletten imparatorluğa götüren idari merkez olan Bey Sarayı mutlaka canlandırılmalı ve Türk tarihine kazandırılmalıdır diye düşünüyoruz. Bu konuda Bursa Büyükşehir Belediyesi yaklaşık 2010 yılından itibaren, on beş yıldır... Bu konuda gayret gösteren Recep Altepe olmuştur, Alınur Aktaş olmuştur, şu anki Belediye Başkanı Sayın Bozbey'in de gayretleri vardır. Bu konuda bilim kurulları kurulmuş, çalışmalar yapılmıştır hatta Savunma Bakanlığı ile orduevinin yerinden kaldırılması ve arkeolojik kazıların başlatılmasıyla ilgili protokol de yapılmıştır. Ancak bu sadece Bursa Büyükşehir Belediyesi eliyle değil Turizm Bakanlığının mutlaka bu konuya el atması ve bu konunun mutlaka çözülmesi gerekmektedir çünkü kuruluşun başşehri Bursa diyoruz; kuruluşun ayağı aslında boşta kalmaktadır çünkü imparatorluğa geçişin idare merkezi olan Bey Sarayı şu anda ortada yoktur. Bu konuda Sayın Bakandan, kendi atadıkları bürokratları eliyle kamu arazilerini kendi şirketlerine tahsis konusunda gösterdikleri gayret ve hassasiyet kadar en azından Bey Sarayı'nın ortaya çıkarılması konusunda da bir hassasiyet ortaya koymalarını istirham ediyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gençlik ve Spor Bakanımıza da bir konuda seslenmek istiyorum: Sayın Bakanım, ülkemizde yüzlerce amatör spor kulübü âdeta bürokratik işkenceye mahkûm edilmiş durumdadır. Mahalle aralarında kendi imkânlarıyla ayakta duran bu mütevazı kulüpler 200 bin lira tescil ücretlerini yatırmış oldukları hâlde yani şartları tamamlamış oldukları hâlde aylardır resmiyet kazanmayı beklemektedirler. Bursa'dan örnek vereyim: Osmangazi Yunuseli Spor Kulübü, Batı Trakya Olimpik Spor Kulübü, Çağlayan Genç Yetenekler Spor Kulübü, Osmangazi Soğanlı Spor Kulübü, Alpagut Spor Kulübü; bunlar sadece birkaçı... Buradan sormak isterim: Bu kulüpler neden hâlâ tescil edilmiyor; bu gecikmenin, bu keyfiliğin nedeni nedir acaba?

Bakınız, sadece Bursa'da değil ülke genelinde tescil başvurusu yapıp tüm işlemleri tamamlandığı hâlde resmîleşmeyi bekleyen kulüp sayısı 600'ü aşmış durumdadır. Yılbaşında tescil ücretlerine yapılacağı düşünülen, yüzde 100'leri aşan zam mı beklenmekte acaba? Eğer öyleyse bu mütevazı kulüplerin üç kuruşuna mı göz dikilmiştir, gençlerin umudundan mı tasarruf edilmek istenmektedir?

Bir taraftan hep birlikte diyoruz çocuklarımız sanal kumarın, uyuşturucunun tehdidi altında diye, doğru. Peki, çocuklarımızı o tehlikelerden kurtaracak olan kim? İşte bu kulüplerimiz. O hâlde çağrımız nettir Sayın Bakan: Tescil için tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş amatör spor kulüplerinin işlemlerini yılbaşı gelmeden derhâl tamamlayın, gençlerimizi belirsizliğe mahkûm etmeyin diyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Toktaş.

Söz sırası Sayın Burak Akburak'ta.

Buyurun Sayın Akburak. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye'nin dünyaya açılan yüzü, ekonomimizin en dinamik damarlarından biri olan turizmi konuşacağım.

Ülkemiz üç kıtanın kesişim noktasında, medeniyetlerin omurgasında duran bir coğrafyaya sahip. Dünya üzerinde bu kadar zengin kültürel mirasa, bu kadar güçlü doğal çeşitliliğe sahip çok az ülke var ancak bugün, elimizdeki bu eşsiz kaynağın hakkını tam anlamıyla veremiyor, potansiyelimizi büyütemiyoruz.

Türkiye, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü verilerine göre, 2024 yılında 60,6 milyon ziyaretçi ağırlayarak ziyaretçi sayısında dünyada 4'üncü sıraya yerleşmiş görünüyor; bu rakamın içinde Türkiye'de tatil yapanlar kadar ülkemizden transit geçen yolcuların da turist olarak sayıldığını ayrıca belirtmek istiyorum. Aynı yıl 56,3 milyar dolar turizm geliriyle Türkiye bu alanda ancak 7'nci sırada yer alabildi yani ziyaretçi sayısında ilk 4'e giren ülkemiz gelirde ilk 5'in dışında kalıyor. Bu iki veri birlikte okunduğunda, Türkiye turizminin artık "çok turist-düşük gelir" dengesizliğiyle karşı karşıya olduğu açıkça görülüyor. Türkiye'nin gerçek turizm potansiyeli sadece sayı artırmayı değil ülkemizde daha uzun süre kalan, daha fazla harcama yapan, nitelikli turist oranını yükseltmeyi hedefleyen bir anlayışı zorunlu kılıyor.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; turizm sadece üç ay süren bir yaz faaliyeti değildir; turizm, planlama ister, altyapı ister, güvenlik ister, öngörü ister. Planlama olmadan iyi turizm olmaz, güvenlik olmadan iyi turizm olmaz, merkezî idare ve yerel yönetimler koordineli olmazsa güçlü turizm olmaz. Bakanlık bütçesi bu gerçekleri görmezden gelmemeli. Ülkemizin potansiyeli yalnızca kıyı turizmiyle de sınırlı değil. Gastronomi turizmi dünyada hızla büyüyen bir alan, ülkemizin gastronomi zenginliğini turizme yansıtmakta eksik kalıyoruz. Gastronomi turizminde tercih edilen destinasyon olmak için gerekli yatırımlara öncelik verilmeli ve bu alana da teşvik sağlanmalı, gıda güvenliği ve fiyat denetimleri ihmal edilmemelidir.

Karadeniz yaylaları dünyada eşi olmayan bir doğa turizm fırsatıdır. İsviçre, Avusturya, Slovenya bizim coğrafyamıza sahip olsaydı bugün dünya yayla turizminin merkezi olurlardı ama biz, yaylaları plansız yapılaşmaya, çevre tahribatına, ruhsatsız işletmelerin kaosuna terk ettik. Yayla turizmini Avrupa standartlarıyla ele alıp doğayı koruyan marka değerine sahip bir destinasyon hâline getirmeliyiz.

Bir diğer başlık da "MICE" turizmi yani toplantı, kongre, etkinlik sektörü. Ülkeye düzenli ve yüksek gelir sağlayan bir sektör bu ancak İstanbul, Antalya, İzmir artık dünya sıralamalarında eskisi kadar yukarıda değil. 2015-2020 arasında yaşanan bu gerileme yeni yeni toparlanmaya başladı. Uluslararası kuruluşların etkinliklerini başka ülkelere taşımasının nedeni Türkiye'nin bu alanda istikrar

sunamadığı yönündeki değerlendirmeler. Sağlık turizmi için sağlanan teşvikler bu alanda da sağlanmalı ve ülkemizin geçmiş yıllardaki sıralamasının da üstüne çıkarılması hedeflenmelidir. Turizmi çeşitlendirmek, yenilikçi turizm politikaları oluşturmak, güveni yeniden tesis etmek zorundayız.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; turizmde yeniden bir başarı hikâyesi yazmak zorundayız. Dünyadan nitelikli turisti çeken, kendi vatandaşına da nefes aldırın bir turizm vizyonuna ihtiyacımız var. Türkiye doğru yönetimle dünyanın ilk 5 turizm merkezinden biri olabilecek kapasiteye sahip. Türkiye'nin kültürünü, tarihini, doğasını, sanatsal mirasını hak ettiği seviyeye çıkaracak politikalar ve yatırımlar yapmalıyız. Bakanlığın bütçesi turizmin gerçek sorunlarını çözemiyor zira turizm sektörü birden fazla bakanlığı ilgilendiren bir yapıya sahip. Türkiye'nin kültürü de doğası da tarihi de insanı da çok daha fazlasını hak ediyor.

2026 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Yavuz Aydın'da.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçesi 18 trilyon 929 milyar lira iken Kültür ve Turizm Bakanlığına ayrılan pay sadece yüzde 0,37'dir yani Kültür ve Turizme ayrılan pay öyle cömert ki büyüteçsiz görmemiz mümkün değildir. Kâğıt üzerinde artış olsa da genel bütçe içindeki ağırlığın dipte olduğu ortadadır. Kültür, iktidarınız için lüks kalemi gibi görülmektedir yani sizin için ilk vazgeçilebilecek başlıktır. Turizm politikanız ise navigasyonu bozuk bir araç gibi, nereye gittiği meçhul, freni tutmamakta fakat siz hâlâ hız yaptığınızı iddia etmektesiniz. Kültür ve Turizm Bakanlığını konuşuyoruz. Kültürle başlayan bu Bakanlığa bağlı, milletimiz açısından son derece önemli kuruluşlar vardır fakat gelenen noktada, millî kültürün inşasında başarılı olduğunuzu söylemek mümkün değildir. Türk milletinin dili, tarihi, müziği, halk kültürü yani bizi biz yapan değerler vitrin projelerin gölgesinde kalmaktadır. 81 ile yayılmış, gençlerimiz için erişilebilir kütüphane, tiyatro, kültür merkezleri yerine birkaç şehirde belli firmalara ihale edilen şov ekonomisini büyütülmektedir. Kültürü, milletin ruhunu besleyen bir hak olmaktan çıkarıp dar bir çevre için tanıtım malzemesine indirgemektesiniz.

Turizmde de vaziyetiniz ortadadır. Yaylaya çıksak yeşili, sahile insek denizi mahvettiniz. Toplu orman yangınlarının ardından yanan alanlara kurulan sözde turizm tesisleri, kaçak yapılaşma ve doğal alanların yapay plato hâline getirilmesi iktidarınızın geleneksel bir politikasıdır. Bu anlayışın en vahim sonucu ise kıyıların talanıdır. Ne yazık ki denizlerimizde kıyı bırakmadınız. Anayasa'ya rağmen 86 milyonun ortak hakkı olan sahiller ya yok edilmiş ya da fiilî mülke dönüştürülmüştür. Sahili yok edip buna da turizm mi diyorsunuz?

Trabzon'da, Rize'de, Giresun'da yılların dolgu yolları, yanlış planlama ve kontrolsüz yapılaşma vatandaşın denizle bağıını koparmıştır. Sahile inmek birçok yerde artık imkânsız yakındır. Üstelik yalnızca fiziki tahribatla da yetinmiyorsunuz, kıyı tahsislerinin kimlere, hangi bedellerle verildiğini şeffaf biçimde açıklamıyorsunuz. "Halk plajı" diyerek vitrin süslemekte ancak arka kapıdan sahili yüksek ücretli tesislere devretmektesiniz. Karadeniz'de balıkçının, esnafın, sahil kasabalarının nefes aldığı alanlar giderek daralırken Bakanlık olarak, kıyıları yat limanı ve otel bandına dönüştüren politikalara itiraz etmek bir yana, âdeta bu dönüşüme alkış tutmaktasınız. Bu tabloya rağmen "Rekor turist, rekor gelir." demekten de vazgeçmiyorsunuz. Oysa ülkeyi, kimliksiz, ucuz ve her şey dâhil modele mahkûm etmektesiniz. Turizm; tarihini, inancını, mutfağını dünyaya anlatma imkânı sağlar. Siz ise nitelikli turizmi geliştirmek yerine kimliği silinmiş bir tatil paketi pazarlamaktasınız. Yaylaları, Ege ve Akdeniz kıyılarını, plansız turizm ve rant baskısıyla kimliğini yitirme tehlikesine itiyorsunuz.

Bir de denetim meselesi var ki eksikler ancak felaket yaşanınca fark edilmektedir. Turizm belgeli tesislerde yangın güvenliği, işçi sağlığı ve çevre yükümlülüklerindeki açıkları acı tecrübelerle gördük; denetimin kâğıt üzerinde kaldığı bir düzende belge, vatandaş için bir güven değildir. Devlet yalnızca tanıtım filmi çeken değil sahada yatırımı uygulayan güçlü bir otorite olmalıdır.

Millî kültüre değer vermeyen, ülkenin turizmini beceriksizliğe ve ranta teslim eden bu anlayışın bütçesine "hayır" diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Lehte, konuşmacımız Sayın Zehranur Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEHRANUR AYDEMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 2026 yılı bütçe görüşmeleri üzerine söz almış bulunmaktayım.

Kıymetli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ, 2002'de 11 milyon oyla başladığı yolculuğunu 2023'te milletimizin teveccühü sayesinde 28 milyon oya yükseltti. Bu başarı iki şeye dayanıyor: Bize oy vermemiş vatandaşlarımızı ikna etmemize ve genç kuşakların desteğini kazanabilmemize. AK PARTİ X, Y ve Z kuşaklarında en çok destek gören, gençlerin güven duyduğu, sevdiği ve kendini en yakın hissettiği parti olarak yoluna devam etmektedir. "Biz ülkemizin gençlerine sonuna kadar inanıyor, sonuna kadar güveniyoruz." diyerek yola çıkan Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ her daim genç kalmayı başarmış, gençlerin partisi olmuştur. Bugün, Meclise gençleri taşımak AK PARTİ'nin temel bir prensibi olmuştur. Mecliste 30 yaşın altında 5 milletvekili seçilmiştir, bunun 4'ü hamdolsun AK PARTİ Grubundadır.

Meclise gençleri taşımaktan korkanların her daim gençler adına ahkâm kesmesi büyük bir tezattır. Gazi Meclisimizde 23 Nisan seremonisi tadında gençlere emanet edilmiş koltuklar gösterilerine şahit olduk. Partinizde genç milletvekili olmayabilir ama o genç arkadaşları 24 yaşında, 27 yaşında, 30 yaşında genç milletvekilleriyle tanıştırmak isterseniz biz buradayız; AK PARTİ Grubu adına biz onları ağırlayabiliriz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şu gerçeği hatırlatalım: Gençlerin demokratik amcası vardı, gençlere "Bilmem mi?" şarkısını zorla söyleten bir Cumhurbaşkanı adayı vardı. "Gençlerin partisi bizim ve AK PARTİ'yi gençlerle deviriyoruz." diye kampanyalar başlatmışlardı. Gençlerin bu ülkeye olan umudunu kırmak için her yolu deneyenler vardı. O dönemde "Bu ülke bir mühendis kaybetti, bilmem neresi bir temizlikçi kazandı." gibi aşağılık kampanyalara bel bağlayanlar çıktı ama çok şükür, gençler, her zaman olduğu gibi, bu sanal kampanyalara asla boyun eğmedi ve 3 milyonu aşkın ilk defa oy kullanan genç, sandığa giderek "Benim Cumhurbaşkanım Recep Tayyip Erdoğan'dır. Benim partim AK PARTİ'dir." dedi ve gençler bizleri yeniden iktidara getirdi. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Peki, 2023'ten sonra ne oldu? Gençlerin önüne cumhurbaşkanı olarak sunulan demokrat amca'yı ilk kongrede dil çıkararak kahkahalar eşliğinde uğurladılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir reklam kampanyasının piyonu hâline getirdikleri genci -son kullanma tarihinin geçtiği düşünölmüş olacak ki- bir kalemde siyasetin dışına ittiler. Yine, sadece bir vitrin olarak gördükleri bir başka genci daha fazla tahammöl edemeyip siyasetin dışına ittiler.

Kıymetli milletvekilleri, yurt dışını bir cennet, kendi ölkemizi ise kaçılması gereken bir yer gibi göstermenin gençler üzerinde oluşturduğu tahribatı maalesef hesap edemediler ama ne mutlu ki bugün geldiğimiz noktadan baktığımızda müstemleke zihniyetine sahip bir nesil yetiştirmek için var gücüyle mücadele edenlerin amaçlarına ulaşamadıklarını net bir şekilde görüyoruz.

Yapılan tüm kara propagandalara karşı sadece savunma sanayisinde yaşanan tersine göçle ilgili birkaç somut veri paylaşmak istiyorum: HAVELSAN "Değerler Yuvaya Dönüyor" programı kapsamında yurt dışından 531 başvuru aldı. 2022 yılında ROKETSAN'a yurt dışından sadece 1 mühendis dönmüşken 2025 yılında ölkemize geri dönmek için yüzlerce mühendis başvurdu. ASELSAN'da son iki yılda tersine göçle 175 mühendis ölkesine geri döndü.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kaç kişi gitmiş?

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) - Bu rakamlar diğer savunma sanayisi şirketlerimizde de farklı değil.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Peki ya doktorlar...

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) - Yine, savunma sanayisi yöneticilerimizi ve üniversite öğrencilerini buluşturduğumuz "Kampüs" programımız kapsamında millî kuruluşlarımıza yönelik ilgiye şahitlik ediyoruz. Gerek yurt içinde gerek yurt dışında gençlerimiz savunma sanayisine oldukça istekli ve bu alanda ölkemize hizmet etmek istiyor. Bu gençler umutsuzluk hikâyelerine inanmıyor, onlar hayallerinin ve bilimin değeri gördüğü KAAN'ı ve KIZILELMA'yı üreten bu yeni Türkiye'ye geri dönüyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEHRANUR AYDEMİR (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Türkiye Yüzyılı'nın mimarı gençler için her türlü yatırımı yapmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlerimizin kalbine ulaşmadan bu ölkeyi büyütemeyeceğimizi çok iyi biliyoruz. Bu yüzden gençleri kaybetmemek için elimizden geleni değil daha fazlasını yapacağız çünkü gençlerimizin hayalleri bizim yol haritamız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aydemir.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapama Saati:19.23

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeyza KADAK (İstanbul)

---0---

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, biraz evvel Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilimiz Sayın Emir ile Sayın Usta - Leyla Hanım- tartışırken o ara bir kargaşa oldu. O kargaşada milletvekillerimiz birbirlerini iteklerken ben de bir şeyler söyledim.

Leyla Hanım benim çok sevdiğim, değeri verdiğim, uzun yıllardır takip ettiğim bir Grup Başkan Vekilimiz, onunla çalışmak benim için her zaman çok onur vericidir. Orada söylenen ifade, o kavgada edenlerle ilgili -bir iki kişi birbirini iteklerken- kullandığım bir ifade; bunu da bu vesileyle duyurmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- C) TÜRK İşBİRLİğİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAşKANLIğI (Devam)
 - 1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
-  ) YURTDİ I TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAşKANLIğI (Devam)
 - 1) Yurtdi ı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Yurtdi ı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) VAKIFLAR GENEL MüDüRLüğü (Devam)
 - 1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ATATÜRK KÜLTÜR, D L VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)
 - 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZÎ (Devam)
 - 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZÎ (Devam)
 - 1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
-  ) TÜRK D L KURUMU (Devam)
 - 1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)
 - 1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) DEVLET TİYATROLARI GENEL MüDüRLüğü (Devam)
 - 1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
-  ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MüDüRLüğü (Devam)
 - 1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAşKANLIğI (Devam)
 - 1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- K) KAPADOKYA ALAN BAşKANLIğI (Devam)
 - 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- L) ULUDAğ ALAN BAşKANLIğI (Devam)
 - 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)
 - 1) Radyo ve Televizyon  st Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
 - 2) Radyo ve Televizyon  st Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yürütmeye söz vereceğim.

Öncelikle Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a söz veriyorum.

Buyurun. (AK PART  ve MHP sıralarından alkışlar)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ MEHMET NURİ ERSOY - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; merkez, bağlı ve ilgili kurulu larımız aracılığıyla Bakanlık olarak 2025 yılı bütçesi kapsamında gerçekleştirdiğimiz hizmet, eser ve faaliyetler ile 2026 bütçe

yılı için planladığımız çalışmalar hakkında sizleri bilgilendirmek için Gazi Meclisimizin kürsüsünde bulunuyorum. Sizleri saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

İlk olarak, küresel bir turizm markası konumuna getirdiğimiz ülkemizin ulaştığı seviyeyi tartışmaya yer bırakmadan ortaya koyan rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum. 2025 yılında tüm zamanların ilk dokuz aylık gelir rekorunu kırmış bulunuyoruz. 2025 Ocak-Eylül döneminde turizm gelirimiz bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,7 oranında artarak 50 milyar dolara yükselmiştir. 2017 yılında 83 dolar iken 2024 yılının ilk dokuz ayında yabancı turistlerin kişi başı gecelik harcaması 107 dolara, 2025 yılında ise bu rakam 116 dolar seviyesine yükselmiştir. Yakaladığımız 2024'e göre yüzde 9'luk, 2017'ye göre yüzde 41'lik büyüme en önemli hedeflerimizden biri olan nitelikli turisti ülkemize çekme noktasında her yıl üstüne koyarak gerçekleştirdiğimiz ilerlemeyi ve istikrarı açıkça göstermektedir. Tabii, bu rakamlarla ilgili muhakkak bilinmesi gereken noktalar var. 2025 yılının ön rezervasyonlarına baktığımızda iyi bir rezervasyon yaşanacağını biz zaten öngörüydük. Ülkemize olan bu ciddi talebi devam eden Rusya-Ukrayna savaşının olumsuz etkilerine rağmen sağlamıştık ancak maalesef olumsuzluklar bununla sınırlı kalmadı. Paskalya tatiline denk gelen 23 Nisan İstanbul depremi, ardından patlak veren Hindistan-Pakistan çatışmaları ile 12-24 Haziran tarihleri arasında İsrail-İran savaşı peş peşe yaşandı. Bütün bunların üzerine İran'daki nükleer tesislerin hedef alınabileceği endişesi de hâkim olunca rezervasyon akışı yavaşladı ve kıyı bölgelerimizdeki aile ağırlıklı rezervasyonlarda iptaller yaşandı. Bu koşullar altında dahi hedeflerimizden ödün vermedik. Derhâl gerekli adımları atarak Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansımızla birlikte çok yoğun tanıtım kampanyaları düzenledik. Nihayetinde çalışmalarımız sonuç verdi ve rezervasyon akışını tekrar hızlandırdık. İşte, bütün bunları göz önüne almak, yakaladığımız başarıların hangi şartlara rağmen yakalandığını bilmek önemlidir. Zira bu gerçekler uyguladığımız turizm politikalarının doğruluğunu açıkça ortaya koymakta, temel bir hedef olarak belirlediğimiz krizlere dayanıklılık noktasında ülkemize kazandırdığımız gücü göstermekte ve uluslararası krizlerin son bulması durumunda neler başarabileceğimizin sinyallerini vermektedir.

Göreve geldiğimiz 2018 yılından itibaren elde ettiğimiz başarılar ulusal değil uluslararası ölçektir. Türkiye 2017'de dünyanın en çok turist çeken ülkeleri arasında 8'inci sıradaydı. Biz ülkemizi 2024 itibarıyla 4'üncü sıraya taşıdık.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Çünkü para değersiz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Turizm gelirimizde gerçekleştirdiğimiz sıçrama bunun da ötesindedir. Bu alanda 2017'de 15'inci sırada olan ülkemizi 2024'te 7'nciliğe yükselttik. Turizm gelirleri artışında yakaladığımız bu ivmeyle 64 milyar dolarlık 2025 sonu hedefimizi de yakalayacağız. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde milletimizin hizmetkârı olarak çalıştığımız bu yolda daha fazlası, daha iyisi için ilerlemeyi sürdüreceğiz.

Belirlediğimiz her yeni hedef için attığımız ilk adım elbette tanıtımdır. Turizm Geliştirme Ajansı koordinasyonunda dünyanın en kapsamlı ve etkili tanıtım kampanyalarını gerçekleştirmeye devam ediyoruz. CNN, BBC, Al Jazeera, Euronews, Bloomberg ve Eurosport gibi global kanallarda özel yayınlar ve reklamlarla dünyanın her tarafına ulaşıyoruz. 2025 yılında ayrıca 39 ülkenin ulusal TV kanallarında 17 ayrı reklam filmiyle yer aldık. Günümüz dünyasında ülkeler için dijital görünürlük vazgeçilmezdir. Biz de bu gerçek doğrultusunda Instagram, TikTok, YouTube, VKontakte gibi 9 farklı sosyal medya platformunda iletişim ve tanıtım çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu çalışmalar sayesinde Kasım 2025 itibarıyla toplam 21 milyon 200 bin takipçiye ulaşmış durumdayız. YouTube ve TikTok'ta ülke hesapları arasında 1'inci sırada, Instagram'da ise 2'nci sırada yer almaktayız.

Go Türkiye, alanında dünyanın lider tanıtım portalıdır. Platformun İstanbul ve Antalya temalı iki mini dizisi toplamda 2,8 milyar görüntülenme sayısı ile Türkiye'nin yaratıcı endüstrilerdeki marka değerini daha da yukarı taşımış, ülke tanıtımında başka bir aşamaya geçmenin de kapılarını aralamıştır.

Özellikle arkeolojik zenginliklerimizin uluslararası tanıtımı da odak noktamızdır. Roma'nın kalbi Kolezyum'da düzenlediğimiz ve 6 milyon kişinin ziyaret ettiği Göbeklitepe sergimiz gerçekten de istisnai bir başarı yakalamıştır. Farklı ülkelerde benzer tanıtım faaliyetlerimizi sürdüreceğiz.

Attığımız tüm adımların neticesinde gördüğümüz alanlardan en önemlilerinden biri de gastronomi. TGA'yla 2023 yılında Türkiye'ye getirmeyi başardığımız, dünyanın en prestijli restoran değerlendirme sistemlerinden biri olan Michelin Rehberi'nin 2026 Türkiye seçkinde toplam 171 restoran yer aldı. 2026 seçkinde Kapadokya'mızın da ilk kez Michelin listesinde yer alacak olmasının sevincini ve haklı gururunu yaşadık. Son açıklanan lezzet duraklarımızla Türkiye'nin Michelin yıldızlı restoran sayısı 17'ye ulaşmış oldu. Bu tablo Türkiye'nin gastronomi alanındaki yükselişinin ve dünya çapındaki değerinin güçlü bir göstergesidir.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sürdürülebilirlik turizmin geleceğine açılan kapının anahtarıdır. Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyiyle (GSTC) yapılan iş birliği çerçevesinde hayata geçirdiğimiz Türkiye Çevresel ve Kültürel Sürdürülebilirlik Programı'yla biz bu anahtara artık sahibiz. Yaklaşık 19 bin konaklama tesisimiz sürdürülebilir turizm belgesi veya sertifikası almış durumdadır. En fazlaca GSTC sertifikalı konaklama tesisine sahip ülke olan Türkiye bugün bu alanda dünyanın lider, öncü ve örnek ülkesidir.

Sürdürülebilirliğin önemli unsuru olan turizmdeki kalitemizi daha yükseğe ve geleceğe taşımak adına sektörün ihtiyaç duyduğu yetişmiş insan kaynağını oluşturmak için de Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK'le ortak çalışmalarımızı sürdürüyoruz. İmzalanan mutabakatlar çerçevesinde mümkün olan en üst düzey teorik ve pratik donanımı sağlayacak eğitim ve uygulama imkânlarını devlet ve özel sektör iş birliğiyle gençlerimize sunmaktayız. Dünya liginde üst sıralara oynayan Türk turizmi artık dünyaya yönetici ihraç eden bir konuma gelmiştir.

2019 yılında başlattığımız ücretsiz girişli halk plajı projeleri sunduğu yüksek kalitede hizmetlerle vatandaşlarımızın büyük ilgi ve takdirine mazhar olmuştur. Bugün itibarıyla 21 ayrı noktada halk plajını hizmete açmış durumdayız, 2026'da 7 tane daha ücretsiz girişli halk plajı açmayı planlıyoruz. Plajlardan söz açmışken son olarak ülkemizin mavi bayraklı plaj sayısında dünya 3'üncüsü olduğunu da hatırlatmak isterim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; gerek turizm gerekse kültür başlığı altında öncelik ve önem verdiğimiz alanlardan bir tanesi de arkeolojidir. 2025 yılı sonunda Türkiye'de yürütülen yıllık 780 kazı ve araştırma çalışmasıyla dünyada lider ülke konumundayız. "Geleceğe Miras" projesini cumhuriyet tarihinin en büyük arkeolojik seferberliği olarak hayata geçirdik. 2023 yılından bu yana insanlık tarihine ışık tutan değerlerimizi gün yüzüne çıkarmak ve restorasyonlarla ayağa kaldırmak adına benzeri görülmemiş bir mesai yürütmekteyiz. 2025 yılı itibarıyla 65 ilde 255 kazı alanında çalışma yapılmaktadır. Yabancı heyetlerce yürütülen 29 kazımızı

da on iki aylık kazı programına dâhil ederek her birine Türk koordinatör kazı başkanı atadık. Gururla ifade etmek isterim ki bugün yerli ve millî bir Türk arkeolojisi bütün insanlık tarihini aydınlatacak çalışmalara ev sahipliği yapmaktadır. Kazı ve restorasyon çalışmalarının yanı sıra yine "Geleceğe Miras" projesi kapsamında 17 antik kentimizde ziyaretçi karşılama merkezi ve çevre düzenleme projelerini tamamladık, 13 noktada da çevre düzenleme uygulamalarını bitirdik. Bu kapsamda, tarihimizin dönüm noktasına şahitlik etmiş olan Bitlis'te dünyanın en büyük Türk-İslam mezarlığı olma özelliğini taşıyan Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı Ziyaretçi Karşılama Merkezi'nin açılışını 25 Ağustos tarihinde gerçekleştirdik.

Su altı arkeolojisinde mesaimiz sürüyor. Kemer açıklarında dünyanın en eski ticaret batığında, Datça'da ise Osmanlı İmparatorluğu donanmasından bir gemide kazı çalışmaları yapıyoruz. Bu gemilerden elde edilen bulgular şimdiden önemli dönem verileri sunmaktadır. 7 adet su altı arkeoloji kazısıyla Türkiye bu alanda dünyada 1'inci sıradadır. 15 binden fazla envanterlik buluntunun gün yüzüne çıkarıldığı bütün bu arkeolojik çalışmalar için sadece 2025 yılında ayırdığımız kaynak miktarı 3,5 milyar liradır. Proje kapsamında ilk on bir aylık süreçte 1.200'den fazla uzmanın, 3 binden fazla çalışanın istihdam edilmesini de sağladık.

Türk İslam Dönemi Mezar Taşları ve Kitabeler Ulusal Envanter Projesi'ni 2024 yılında başlatmıştık. İstanbul, Tokat, Diyarbakır ve Denizli'de belirlenen mezar alanlarındaki belgeleme çalışmalarını bu yıl tamamladık. 2026'da da saha çalışmalarını ülke çapında sürdürmeyi öngörüyoruz.

Avrupa Birliğiyle ortak yürüttüğümüz Sinop Tarihî Cezaevi Restorasyon Projesi de tamamlanmıştır. Cezaevi kompleksi, Sinop ilinin sürdürülebilir kalkınmasına destek sağlayacak bir kültür ve sanat kompleksi hâlini almıştır.

UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki varlık sayımız 22'ye yükselmiştir. Son olarak, 2025 yılında Sardes Antik Kenti ve Bintepeler Lidya Tümülüsleri listeye alınmış, 2020 yılında UNESCO Geçici Listesi'ne kaydedilen Zerzevan Kalesi ve Mithraeum'un adaylık dosyası da 2026 yılında değerlendirilmek üzere Dünya Miras Merkezi'ne sunulmuştur. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne eklenmiş varlık sayısı da 79'a yükselmiştir.

Elbette ecdat yadigârı vakıf eserlerimiz de kültür varlıklarımızla ilgili çalışmalarımızda özel bir yer teşkil etmektedir. Son iki yılda yurt içinde İstanbul Fatih Beyazıt Camisi, İstanbul Fatih Süleymaniye Külliyesi Darüşşifası ve Sıra Odalar başta olmak üzere 166 vakıf kültür varlığının restorasyonlarını tamamladık. 2025 yılının ilk dokuz ayında onarım ve restorasyonunu tamamladığımız eser sayısı 101 adet olup inşallah yıl sonuna kadar bu sayıyı 121'e çıkarmış olacağız.

2025 yılı içerisinde tarihinde ilk kez Ayasofya-ı Kebir Camisi Bütüncül Projesi'ni de tamamladık. Deprem başta olmak üzere olası risklere karşı Ayasofya'yı koruma çalışmalarımız devam etmektedir. Bu kapsamda Ayasofya tarihinin en büyük restorasyon çalışmalarını sürdürdüğümüzü de hatırlatmak isterim. Mimar Sinan'dan bu yana yapılan en kapsamlı restorasyon çalışmasıyla Ayasofya'yı hem koruyacağız hem de gelecek nesillere en sağlam şekilde ulaştıracağız. Bu noktada bir kez daha tüm restorasyon faaliyetlerimizde bilimsel yöntem uygulamalarına bağlı kaldığımızı vurgulamayı gerekli görüyorum. Atılacak her adım alanında uzman akademisyenlerimizin yer aldığı bilim kurullarınca belirlenmekte, yapılan her müdahale ve koruma işlemi kurul kararlarıyla uygulanmaktadır. Ayasofya'da da yapının zarar görmemesi için bir yıllık bir hazırlık süreci ve 50'den fazla toplantı gerçekleştirildi. Oluşabilecek tüm sabit ve hareketliliklerin statik hesapları, zeminlerde yükleme testi, zemin testi ve jeoradar taramaları yapılarak bütün laboratuvar çalışmalarıyla birlikte bu kararlar alındı.

Ayasofya da UNESCO heyeti tarafından -biliyorsunuz- düzenli olarak denetlenmektedir. Heyetin Haziran 2024 sonrası hazırladığı raporun son bölümünü okumak istiyorum: "Binanın genel koruma ve bakım koşulları iyidir. Ana kubbenin güçlendirilmesi ve çatıların onarımı, taş cephelerin temizlenmesi ve restorasyonu, pencerelerin onarımı için son zamanlarda birçok çalışma yapılmıştır. Minarelerden birinin sağlamlaştırılması için çalışmalar hâlen devam etmektedir."

MURAT EMİR (Ankara) - İşletmesini kime verdiniz Sayın Bakan, Ayasofya'nın işletmesini? Ayasofya'nın biletini kim satıyor, nasıl aldı ihaleyi Sayın Bakan? Bu Meclis bunları merak ediyor, bu Genel Kurula bunları anlatın siz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - "Ana kubbeyle ilgili olarak, Bilim Kurulu şu anda seramik yapıların varlığını ve durumlarını değerlendirmek ve gerekli restorasyon önlemlerine karar vermek için incelemeleri yürütmektedir."

MURAT EMİR (Ankara) - Ayasofya'nın biletini kim satıyor; kime verdin, nasıl verdin?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Araştırma ve belgeleme verilerinin sayılaşması, sınıflandırılması, analizi, işlenmesi ve coğrafi referanslandırılması, restorasyon çalışmalarının değerlendirilmesi, geometrik desenlerin ve malzemelerin tanımlanması, binanın modellenmesine izin verilmesi ve herhangi bir yapısal riskin daha doğru ve önleyici analizine ve daha etkili, uzun vadeli koruma stratejilerine yol açması açısından büyük çalışmalar yapılmıştır." UNESCO'nun yorumu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Konuş! Siz de sorun ya, merak etmiyor musunuz; kime peşkeş çektiğini merak etmiyor musunuz?

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Grup Başkan Vekilleri laf atmaz.

MURAT EMİR (Ankara) - Atar, soru sorar; soru soruyorum.

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Nasıl atar? Bizimkiler atınca konuşuyordunuz. Soru-cevapta sorarsın.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, "gece müzeciliği" uygulamamızla bu toprakların benzersiz medeniyet miraslarını özel olarak tasarlanan aydınlatma sistemleriyle ışıklandırmaktayız. 2024 yılında başlattığımız uygulamaya dâhil edilen müze ve ören yeri sayısı 2025 itibarıyla 27 olmuştur. Oluşturulan etkileyici atmosferle ziyaretçilerimize gece saatlerinde alışılmışın dışında bir ziyaret imkânı ve deneyimi sunmaktayız. Bunun geri dönüşünü de çok güçlü şekilde aldık ve bu yıl gece müzeciliği kapsamında 6 bin ziyaretçiye ulaştık.

Müze ve ören yerlerimize yönelik inşa ve ihya çalışmalarımıza da yoğun şekilde devam ediyoruz. 2005 yılında toplam 95 işi tamamladık. Bunlardan 30 adedi proje yapımı, 65 adedi de yeni müze binası çalışmasıdır. Hâlihazırda devam ettiğimiz 190 iş bulunmaktadır. Tüm bu işler için kullandığımız ödenek miktarı ise yaklaşık 6 milyar liradır.

Asrın felaketinden etkilenen illerimizde öncelikli olarak yürüttüğümüz restorasyon, onarım ve ihya çalışmaları da kesintisiz olarak sürüyor. Hatay'da eski meclis binası ve gastronomi binalarındaki restorasyon çalışmaları ile Kurtuluş Caddesi'nin tarihî dokusunu ayağa kaldırmak amacıyla başlatılan kentsel tasarım uygulamalarının birinci etabı tamamlandı. İkinci etap çalışmalarını da

inşallah 2026 yılı başında tamamlamış olacağız. Tarihî meclis binamızı aslına uygun olarak yeniden inşa ettik ve şimdi onu sanatla işlevlendireceğiz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - İstifa edecek misiniz Sayın Bakan?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Bu özel yapıyı Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğümüze bağlı yerleşik bir sahne olarak hayata yeniden dâhil edeceğimiz bilgisini sizlerle paylaşmaktan büyük memnuniyet duyuyorum.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - İstifa edecek misiniz Sayın Bakan? Vatandaş bunu duymak istiyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Sizlerin de malumu olduğu üzere Bakanlığımızca özel mülkiyetteki kültür varlıklarının korunması noktasında Mayıs 2023'te bir yönetmelik değişikliği yaptık. Söz konusu değişiklikle afet bölgesinde proje yardımı üst limitini 5 kat, uygulama yardımı üst limitini ise 10 kat artırdık. Bu kapsamda 2025 yılında 1,5 milyar lira ödenek ayırdık, 2026 yılında da bu yardımlara devam edeceğiz.

Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevinin restorasyon çalışmalarında da sona yaklaştık. Söz verdiğimiz gibi hafıza müzesi, tiyatro salonu, konferans salonu, atölyeler, kütüphane, arkeoloji müzesi ve açık hava etkinlik alanları içeren bir kompleks olarak 2026 yılı içerisinde vatandaşlarımızın ziyaretine açacağız.

Yenileme çalışmaları devam eden Antalya Müzemizi de 2026 yılında halkımızla buluşturacağız. Gerekli görülen ihtiyaçlara cevap verecek şekilde gerçekleştirilen modern düzenlemeler müzemizde çok daha fazla eserin sergilenmesini mümkün kılacak, depoda korunan çok sayıda eser ziyaretçilerin ilgisine sunulacaktır.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, ne dediği anlaşılmıyor; hızlı okuyor, sessiz okuyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Zira, yeni Antalya Müzesinde kapalı alan 9.500 metrekareden tam 19.500 metrekareye çıkarılmaktadır. Kapalı alandaki bu 2 kattan fazla artışa ek olarak müzenin açık alanı da 23 bin metrekare olacak şekilde güncellenmektedir.

İstanbul'da ise dünya kültür ve endüstri mirasının nadide örneklerinden olan Haydarpaşa ve Sirkeci Garlarının dönüşüm süreci devam etmektedir. Bilim Kurulu eşliğinde, uluslararası restorasyon ilkeleri doğrultusunda yürütülen bu sürecin sonunda bölgeyi kültür ve sanatın merkezi hâline getirmiş olacağız. Tarihî gar sahalarımız, müze, kütüphane, sergi ve fuar alanları, tiyatro salonu, açık hava müzesi, atölyeler, eğitim birimleri, arkeoparkla yediden yetmişe toplumun her kesimine, turizmin başkenti İstanbul'a hitap edecek bir komplekse dönüşecek. Tren taşımacılığı da sürerken Anadolu yakasının ilk arkeoloji müzesini de Haydarpaşa'da açacağız.

Bir yandan kültür varlıklarımızın ihya, inşa ve işlevlendirme çalışmalarına devam ederken bir yandan da kültür varlığı kaçakçılığıyla ciddi bir mücadele yürütmekteyiz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, konuşmayla aynı hızı bir türlü elde edemiyoruz. Ne dediğini anlamıyoruz ki!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Gerek hukuki çalışmalarla gerekse uluslararası iş birliği anlaşmalarıyla kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadeledeki kararlılığımız ve elde ettiğimiz muazzam sonuçlar diğer ülkeler için öncelik teşkil etmektedir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Ya, ne Bakanlığını anladık, ne konuşmanı anladık!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Hiçbir şey anlamıyoruz ki! Okumasına da gerek yok!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - 2025 yılında yurt dışından iadesini sağladığımız 180 eserle birlikte 2002-2025 yılları arasında yurt dışından getirilen eser sayısı 13.448'e ulaşmıştır.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bari anlaşılır bir şekilde okuyun ya! Sayın Bakanım, anlaşılmıyor, anlaşılmıyor!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Bunların 9.133'ü ise 2018 yılı sonrasında ülkemize kazandırılmıştır. 2025 yılı itibarıyla 217 müze, 146 düzenlenmiş ören yeriyle hizmet vermekteyiz. 2025 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla Bakanlığımıza bağlı müze ve ören yerlerini yaklaşık 31 milyon 750 bin kişi ziyaret etmiştir.

Vakıf eserlerine yönelik restorasyon ve ihya faaliyetleri çalışmalarımızın sadece elbette bir yönü. Elbette bir yandan da vakıf senedi gereklerini yerine getiriyor, vakfedenlerin iradelerine uygun olarak hayır işlerini yürütüyoruz. Bu doğrultuda her ay düzenli olarak 75 binin üzerinde aileye gıda yardımı yapılmakta, ayrıca 2025 yılında 7 bin kişiye aylık bağlanmış ve 50 bin öğrencimize karşılıksız burs verilmiştir. Yine, vakfiyelerimizdeki hayır şartları doğrultusunda ramazan ayında 2,5 milyon öğün iftar verilmiş, dinî bayramlarda 44 bin öksüz ve yetim çocuğumuza bayramlık kıyafet ve ayakkabı hediye edilmiş, ihtiyaç sahibi ailelerden 2.325 çocuğumuzun sünnet ettirilmesi sağlanarak kendilerine hediyeler verilmiştir.

METİN İLHAN (Kırşehir) - Ses tamamen gitti, hiçbir şey anlaşılmıyor Sayın Bakan!

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Bakan Bey, duymuyoruz, duymuyoruz! Gerçekten duymuyoruz!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - 2025 yılında Manisa, Kayseri, Mardin ve Malatya'nın eklenmesiyle Türkiye Kültür Yolu Festivali'ne ev sahipliği yapan şehir sayımız 20'ye çıkmıştır. Festivalimiz, her yıl ülkemizden ve dünyadan farklı sanatçılar ve sanat kurumlarının dâhil olmasıyla kültür-sanat çatısının kapsamını ve eşsiz zenginlikteki bu çatı altında buluşturduğu insan sayısını katlayarak büyümektedir. Beş yıl önce kültür ve sanatla bütünleşmiş bir turizm vizyonuyla hayata geçirdiğimiz Türkiye Kültür Yolu Festivali, kapsadığı alan ve katılımcı sayısı ile bugün dünyanın en büyük festivali konumuna gelmiştir.

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Bize kültürü anlatmayın Sayın Bakan, yanan çocukları anlatın!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Bütün konulara değineceğim, merak etmeyin.

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Merak ediyoruz, merak ediyoruz.

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Ya, bu, saygısızlık! Bu, Meclise saygısızlık ya! Bu nasıl bir okuma ya! Saygısızlık bu ya!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Geride kalan festival yılında, yüz seksen gün süren toplam festival süresince yaklaşık 10 bin etkinlikte 50 binden fazla sanatçı yer aldı. 587 konser, 4.346 sergi, 1.052 atölye sanatseverlerle buluştu.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Celal Başkan, böyle konuşma olmaz ama!

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Vallahi ayıp ya!

EVİRİM RİZVANOĞLU (İstanbul) - Meclisi özellikle mi bu hâle getiriyorsunuz?

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - İlkokul talebesi böyle okumaz ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu nasıl bir hitap şeklidir!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Yaşayan Miras ve Kültürel Etkinlikler Genel Müdürlüğümüz geleneksel el sanatlarımızın yaşatılması ve aktarılması için 2025 yılında 1.158 kursiyere eğitim vermiştir.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, gerçekten anlaşılıyor.

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Saygısızlık, Meclise saygısızlık ya! Ayıp ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Vallahi anlaşılıyor ya!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Bugün Türkiye, UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listelerine son olarak Antep işinin de eklenmesiyle 32 kültürel değeriyle en çok unsuru kaydettiren 2'nci ülke konumundadır.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kâtip üye okusa daha iyi olur, en azından anlaşılır biraz ya.

Sayın Başkanım, kâtip üye okusa en azından anlarız ne dediğini Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Yüzlerce yıllık birikimi olan Somut Olmayan Kültürel Miras'ımızı Yaşayan Miras Festivalleriyle de sahiplenmekteyiz. Festivallerimizi bu yıl 10 ilimizde gerçekleştirdik ve 2026 yılında il sayımızı da 15'e çıkaracağız. (CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Kâtip üye okusun, en azından anlayalım ne dediğini Sayın Başkanım.

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Ayıp ya, ayıp ya!

EVİRİM RİZVANOĞLU (İstanbul) - Ayıp, ayıp, ayıp!

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Hiçbir şey anlamıyoruz Başkanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Bakanlık olarak mekânsal ve işlevsel geliştirmelere, hizmet içeriklerini zenginleştirmeye devam ettiğimiz 1.300'den fazla çağdaş kütüphanemizin çatısı altında kütüphanecilik hizmetlerini sürdürmekteyiz.

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Bunu dinlememek lazım ya, hakikaten bunu dinlememek lazım. Bu dinlenir mi ya!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Attığımız bu adımlar, kullanım istatistiklerinde ve kitap varlıklarında tarihî rekorlar olarak bize geri dönmektedir.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Boşaltın ya şurayı, boşaltın ya! Biraz ciddiyet bel! Yazıklar olsun!

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Bu dinlenmez yani! Bu dinlenir mi!

METİN İLHAN (Kırşehir) - Çıkalım ya arkadaşlar, hadi çıkalım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - 2025 yılında güncel üye sayımızı 7,6 milyona çıkardık, kitap sayımızı ise yıl sonunda 26,4 milyona çıkaracağız.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Terbiyesiz adamlar!

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Yazıklar olsun!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kendi kendinize okuyun, bunlar da anlasın!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Nasıl olsa anlaşılıyor bir şey, kendi kendinize konuşun.

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) - Yazıklar olsun!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Kütüphane kullanım alanı ve oturma kapasitesinde de durum farklı değildir. 2026 yılı hedefimizi kütüphane kullanım alanını 1 milyon metrekarenin, oturma kapasitesini ise 200 bin kişinin üzerine çıkarmak olarak belirledik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından gürültüler)

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Adam suratınıza bakmıyor, suratınıza; sizin yüzünüze bakmıyor, yüzünüze. Neyi alkışlıyorsunuz; yüzünüze bakmıyor, sizin suratınıza bakmıyor!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Ülkemize kazandıracağımız yeni kütüphanelerle birlikte bu ciddi hedeflere ulaşacağımızdan şüphemiz yoktur. Zira son sekiz yıl içinde toplam kütüphane kullanım alanını 325 bin metrekare seviyesinden yaklaşık 800 bin metrekareye, oturma kapasitesini de 94 binden 150 bine yükseltmiş bulunuyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) - Siz utanmıyorsanız bizim için sorun yok. Siz utanın biraz! Bu saygısızlık size de yapılıyor, siz de milletvekilisiniz. Dinleyin.

MEHMET UĞUR GÖKGÖZ (Isparta) - Utanılacak bir şey yok, utanılacak bir şey yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Aynı dönemde 221 yeni kütüphaneyi hizmete açarken 320 kütüphanemizi de yeniden yapılandırdık. 2025 yılı itibarıyla yeniden yapılandırma, sıfırdan inşa ve restorasyon çalışmaları devam eden 92 kütüphanemiz bulunmaktadır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Robot koyun, robot, o daha iyi okur.

(CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL milletvekillerinin bir kısmının Genel Kurul Salonu'nu terk etmesi)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Yapay zekâ başta olmak üzere, değişen ve dönüşen dünyanın gereklerine cevap verecek şekilde yeni teknolojik imkânları da dijital kütüphane hizmetleri, otomasyon ve yazılım altyapı alanlarına adapte ediyoruz.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığımız bu alanda hizmet veren dünyanın en büyük kuruluşlarından. Kaynak olma vasıfları ve eşsiz değerleriyle bünyesinde 760 bini aşkın yazma ve nadir matbu eser muhafaza etmektedir. Bu eser varlığı, İslam ve Türk-İslam tarihinin bütün asırlarının siyasi, kültürel ve etki coğrafyasının en büyük entelektüel hafızasını oluşturmaktadır. Bu hafızanın korunmasını ve geleceğe eksiksiz ulaşmasını teminat altına almak için dijitalleştirme çalışmalarımızı da aralıksız sürdürüyoruz. Dijital nüshasını araştırmacıların hizmetine sunduğumuz eser sayısı 2025 yılı itibarıyla 456.753'e ulaşmıştır.

Alan Başkanlığı uygulamalarımızla Çanakkale, Kapadokya, Uludağ'da yetki karmaşasını ortadan kaldırarak söz konusu bölgelerin kültür ve turizm potansiyelini hizmet ve faydaya dönüştüren ciddi değişimler gerçekleştirdik. Çanakkale tarihî alanını gerek yurt içinde gerekse yurt dışında olmak üzere yaklaşık 5 milyon ziyaretçi ağırlayan dünyanın en iyi korunmuş savaş alanlarından biri

hâline getirdik. Çalışmalarımızın neticesinde 15 şehitlik daha tespit ettik; hamdolsun, şu ana kadar bu şehitliklerin 8 tanesini ihya ettik. Kapadokya Alan Başkanlığımız bölgenin tarihî ve kültürel dokusuna zarar veren kaçak yapılaşmaya tam anlamıyla neşter vurdu. Yürütülen etkin mücadeleyle Kapadokya'daki 1.134 kaçak yapı ortadan kaldırıldı. Bölgenin en özel değerleri olan peri bacalarından 7 tanesine de restorasyon ve onarım müdahalesi yapıldı; 2'si tamamlanmış olup 5 çalışmamız da titizlikle sürdürülmektedir.

Başkanlığımız, kuruluşundan bugüne geçen altı yıllık süreçte bölgede 288 adet doğa ve kültürel taşınmazı tescilleyerek koruma altına aldı. Yine, doğal dokunun korunması hedefiyle bölgedeki tüm vadilerimizde kapsamlı bir temizlik ve bakım seferberliği başlatmış bulunmaktayız. Uludağ özelinde de Alan Başkanlığımız, yaşanan problemlerin hızla çözümüne odaklanarak bölgenin korunması ve geliştirilmesi adımlarının bir an önce atılmasına önyak olmakta ve sürdürülebilirliği önceleyerek Uludağ'ın doğal ve turistik değerlerinin doğru şekilde yönetilmesi için faaliyetlerine devam etmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde ilerlediğimiz Türkiye Yüzyılı hedeflerini gerçekleştirmek için toplumsal barışın, birlik ve beraberliğin pekiştirilmesi elzemdir. Bakanlık olarak bu yolda da üzerimize düşeni yapmaya kararlıyız. 2022 yılında kurulan Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığımız ise bu kararlılığın bir neticesidir. Başkanlığımız için cemevlerimizin fiziki ihtiyaçlarının karşılanmasından inanç ve kültür hayatımızı bilim, sanat ve eğitimle buluşturmaya ve gelecek kuşaklara aktarmaya kadar uzanan ciddi hedef ve görevler belirlenmiştir.

MURAT EMİR (Ankara) - Alevilere azıcık saygınız olsaydı daire başkanlığına bağlamazdınız; daire başkanlığına bağladınız, saygısızlar! Siz kim, inanca saygı kim!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Kuruluşunu takiben bu doğrultuda yapılan çalışmalarla 111'i deprem bölgesinde olmak üzere, Türkiye genelinde 515 cemevimizin bakım, onarım ve tefrişatı tamamlanmış, ilgili 380 süreç devam etmektedir. Bugün itibarıyla 1.073 cemevimizin aydınlatma giderleri Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

MURAT EMİR (Ankara) - Çok şey veriyorsunuz(!) Aydınlatma giderini vermek için 20 tane AİHM kararı geldi, sonra verdiniz. AİHM kararlarından sonra verdiniz, yıllar sonra verdiniz, gelip de konuşuyorsunuz!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Kaygusuz Abdal Alevilik-Bektaşîlik İhtisas Kütüphanesi hizmete açılmış, cemevlerinde kütüphane birimleri kurulmak üzere 27 bin kitap temin edilip şu ana kadar 14 bin kitap dağıtılmıştır. 2025 yılı içinde 86 kültürel etkinlik düzenlenmiş, 193 cemevi ve STK'nın faaliyetlerine katkı sağlanmıştır.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, gerçekten Meclise saygı böyle olmaz ya, gerçekten olmaz ya! Böyle bir hitap tarzı olamaz ya! Böyle bir saygı olmaz Başkanım!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Türkiye'nin en büyük sanat kurumu olan Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğümüz 2024-2025 tiyatro sezonunda 99'u yerli, 138'i yabancı olmak üzere toplam 237 oyun sahnelemiştir. Gerçekleştirilen 6.676 temsille 2 milyon 269 bin rekor seyirciye ulaşılmıştır.

Hatay'da Eski Meclis Binası'nın yerleşik bir tiyatro sahnesine dönüştürüldüğünü biraz önce açıklamıştık. Benzer şekilde Kars'ta da yeni bir sahneyi hizmete alacağız, şehrimizin kültür-sanat kimliğine insanımızın sosyal hayatına yeni bir değer kazandırmış olacağız.

Devlet Tiyatrolarımızın bu muazzam sanat yolculuğunun yanında özel tiyatrolarımıza olan destekleri de artırdık. Bu sene 65'i çocuk, 236'sı profesyonel, 78'i geleneksel olmak üzere 379 özel tiyatro projemizle toplam 97 milyon 216 bin lira destek sağladık.

Devlet Opera ve Balemiz de kendiyi yarışmaya, kendini aşmaya devam etmektedir. Önce 2023-2024, ardından da 2024-2025 sanat sezonunda izleyici ve temsil sayısında rekor sayılara ulaşılmıştır.

Dünya prömiyerlerine de ev sahipliği yaptığımız 2024-2025 sanat sezonunda tam 44 yeni prömiyer gerçekleştirilmiş ve çok önem verdiğimiz yerli sanat üretiminin gereği yerine getirilerek, daha önce hiç sahnelenmemiş Türk eserleri repertuvarımıza kazandırılmıştır. Ahmed Adnan Saygun'un Gılgamış Destanı, Cemal Reşit Rey'in Çelebi Operası ve Deli Dolu Opereti gibi değerli eserler gün yüzüne çıkarılmıştır.

Nitelikli sinema eserlerinin üretimini teşvik etmekten film mirasımızı korumaya, ülkemizi bir çekim platosu hâline getirmekten sinema kültürünü geniş kitlelere ulaştırmaya kadar belirlediğimiz her bir hedefe sinema sektöründe kararlılıkla ilerliyoruz.

Yurt içi ve yurt dışındaki sinema alanında gerçekleştirilen etkinlik ve projelere sunduğumuz desteklerle birlikte 2025 yılında sinema sektörüne sağladığımız destek 490 milyon 894 bin liraya ulaşmıştır.

Bakanlık olarak telif hakları alanında şahıslardan kurumlara, konunun ilgili taraflarını ortak paydada buluşturarak kemikleşmiş sorunları ortadan kaldırdık. Konaklama tesislerinde ve gastronomi sektöründe müzik lisansı noktasında attığımız adımlar kırk yıllık hukuki ihtilafları sonlandırmıştır. Bu uygulamalarla hem hak kaybının önüne geçtik hem de telif hakkı sahiplerini temsil eden meslek birliklerinin 2024 yılı gelirlerini 2023'e göre yüzde 90 oranında artırarak 2,2 milyar lirayı aştık.

Yine uzun zamandır devam eden bir konu vardı. Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünün memur ve işçi kadrolarında bulunan Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğümüze bağlı birimlerde görev yapan personelin sanatçı kadrolarına geçiş maddesini içeren kanun teklifi Meclis Genel Kurulumuzda kabul edilerek kanunlaşmıştır, hayırlı olsun.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumumuz düzenlediği 172 bilimsel etkinlik, hayata geçirdiği 39 proje ve yayınladığı 202 eserle son derece yoğun bir yılı geride bıraktı. Bu dönemde 105.202 eseri ücretsiz dağıttı ve 1.474 öğrencimize de burs sağladı. Yüksek Kurumumuz Türk Kültür Kongresi'nin 10'uncusunu bu yıl gerçekleştirmiş olup 2026 yılında da Türk Tarih Kongresi'nin 20'ncisini düzenlemek için çalışmalarına başlamıştır. Yine, 2026 yılında Yüksek Kurum çatısı altında Türk Dil Şûrası'nı toplayacak ve Türkçedeki gelişmeleri tüm kesimlerin katılımıyla masaya yatıracağız.

Sizlerin de malumu olduğu üzere, dünya barışına, uluslararası dostluk ve iyi niyetin geliştirilmesine hizmet eden gerçek ve tüzel kişilere Atatürk Uluslararası Barış Ödülü vermekteyiz. 2025 yılında ödülün Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Sayın Antonio Guterres'e verilmesi kararlaştırıldı. Bu ödül Atatürk'ün "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesini temsil eden bir devlet ödülü niteliğini taşımaktadır.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün mirasını yaşatmak ve geleceğe aktarmak adına hayata geçirdiğimiz Atatürk Ansiklopedisi çevrim içi olarak hizmet almamızın üzerinden geçen beş yıllık süreçte 12 milyonun üzerinde kişi

tarafından ziyaret edilmiştir. Bu eşsiz literatüre bugüne kadar tam 1.379 madde yüklenmiştir. Oluşturduğumuz bu muazzam Atatürk veri tabanı Türkiye'nin dijital bilgi altyapısına büyük bir değer kazandırmış olmanın gururunu yaşıyoruz.

Yunus Emre Enstitümüz 69 ülkede 93 yurt dışı temsilciliğiyle ülkemizin yumuşak güç potansiyelini etkin bir biçimde kullanmaktadır. Ülkemizin izlemekte olduğu aktif dış politika ve hayata geçirdiği başarılı hamleler neticesinde Türkçeye olan talep de artmıştır. Bu talebe cevap veren Enstitümüz 2025 yılında yüz yüze ve çevrim içi Türkçe kurslarıyla 25.966 kişiye ulaşmıştır. Tercihim Türkçe Projesi'yle de farklı ülkelerdeki okullarda Türkçenin seçmeli ve zorunlu yabancı dil olarak okutulmasına yönelik çalışmalar yürüterek çocuklara Türkçe öğretme noktasında güçlü adımlar atmaktadır. 2025 yılında toplamda 54.555 öğrenciye Türkçe öğretilmesi sağlanmıştır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığımız, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde Türk Diasporası Forumu'nu düzenlemektedir. Bugün başlayan bu önemli organizasyonda Türk diasporasının farklı alanlardaki temsilcileri diasporamızın altmış yılı aşkın birikimini görünür kılmak, iş birliğini güçlendirmek ve önümüzdeki on yıllara ilişkin perspektifler geliştirmek üzere farklı fikir ve konuları masaya yatıracaktır.

Bir yandan da "Türkiye Bursları"mızla gençlerimizin hayatına dokunmayı ülkelerimiz arasında gönül köprüleri kurmayı sürdürüyoruz. Bugün lisans ve lisansüstü düzeylerde 15 bine yakın Türkiye burslusu yükseköğretim kurumlarımızda eğitimlerini sürdürmektedir.

TİKA, kurulduğu 1992 yılından bu yana beş kıtada 170'ten fazla ülkede 33 bin proje gerçekleştirilmiştir. Başta ekonomik, sosyal ve kültürel iş birliği olmak üzere yürütülen bu uluslararası mesai ikili ilişkilerin her alanda gelişimine imkân sunmuştur.

Türkiye'nin dış politikasında aktif rol oynayan TİKA, 2025 yılında muhtelif sektörlerde 1.500'e yakın proje ve faaliyet gerçekleştirmiştir. Binlerce kamu personeli için mesleki eğitimler düzenleyerek ülkemizin sektörel uzmanlıklarını ve kurumsal tecrübesini paylaşmıştır.

Yine, bu yıl içerisinde, tarihimiz açısından manevi değeri tartışılmaz bir eser olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Selanik'teki evinin müze restorasyonunu tamamladık. Buna ek olarak Bosna Hersek Srebrenitsa ve Potočari Soykırım Kurbanlarını Anma Merkezi Müzesi Projesi'ni de tamamlayarak hafızalara silinmez şekilde bir insanlık notu düştük. Tamamladığımız bir diğer çalışma da Naim Süleymanoğlu'nun Bulgaristan Mestanlı'daki evine yönelik gerçekleştirdiğimiz restorasyon ve müzeye dönüştürme projesi olmuştur. Moğolistan'da Bilge Tonyukuk Müzesi İnşa Edilmesi Projesi'nde ise taşlar yerine konulmuş ve projede müze kısmına geçilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bolu yangınıyla ilgili öncelikle Kartalkaya'da hayatını kaybedenlere bir kez daha Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Benim de 2 evladım var; evlatlarını, ailelerini kaybedenler oldu; bu, tarifsiz bir acı. Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yangının ardından 16 Nisan 2025 tarihinde 1'inci teftiş ve 17 Haziran 2025 tarihinde yapılan 2'nci teftiş sonuçlarına rağmen Bakanlık olarak bürokratlarımız hakkında Danıştayın aldığı karardan çok daha önce soruşturma izni verdik. Soruşturma izni verilmediği söylemi aslında gerçeği yansıtmıyor. Yargı süreci devam etmektedir.

MURAT EMİR (Ankara) - Yalan söylüyorsun Sayın Bakan!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 2 defa itiraz etmişsiniz Danıştay kararına Sayın Bakan, doğru söyleyin! Meclisi yanlış yönlendirmeyin, 2 defa itiraz etmişsiniz, belgesi burada.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Sayın Bakan, biz göremedik. Siz komisyona bile gelmediniz Sayın Bakan.

MURAT EMİR (Ankara) - Yalan söylüyorsun! Kaç kişi için verdin? Kaç kişi için verdin? Bir de yalan söylüyor!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Siz komisyona bile gelmediniz. Siz Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan komisyona dahi gelmediniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Belgesi burada, 2 defa itiraz etmişsiniz Danıştaya.

MURAT EMİR (Ankara) - Kaç kişi için verdin?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY (Devamla) - Radyo Televizyon Üst Kurulu 2026 bütçe teklifi 3 milyar 373 milyon 876 bin liradır. Üst Kurul bütçesinin milletimiz ve devletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. Siz değerli milletvekillerimizden Üst Kurula dair gelecek soruları cevaplamaktan memnuniyet duyacağımızı ifade etmek isterim.

Sayıştay Başkanlığı tarafından Yüce Meclise sunulan Bakanlığımıza ait 2024 yılı denetim raporlarında yer alan bulguların ağırlıklı olarak usule ilişkin hatalardan kaynaklandığını görmekteyiz. Elbette milletin emaneti olan bir makamda hataya küçük büyük ayrımı yapmamız söz konusu değildir. Dolayısıyla belirlenen hataların giderilmesi için ilgili Bakanlık birimlerimiz ivedilikle talimatlandırılmış ve bu konuya ilişkin işlemlerde son aşamaya gelinmiştir. Bakanlığımızı denetleyen tüm denetçilere titiz ve özverili çalışmaları için teşekkür ediyorum.

2026 yılı bütçemiz, bağlı ve ilgili kuruluşlarımız dâhil olmak üzere, 69 milyar 999 milyon 818 bin lira olarak öngörülmektedir. Bu bütçenin 51 milyar 734 milyon 616 bin lirası cari bütçe, 18 milyar 265 milyon 202 bin lirası yatırım bütçesi olarak öngörülmüştür.

2026 yılı bütçemizin Bakanlığımıza ve de ülkemize hayırlı olmasını diliyor, sizleri şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - 78 canı bir dakikaya sığdırdınız Sayın Bakan, 78 canı bir dakikaya sığdırdınız!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Bakan, Danıştayın kararı burada; 2 defa itiraz etmişsiniz, 2 defa; 2 defa itiraz etmişsiniz! Parlamentoyu yanlış yönlendiriyorsunuz!

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Gençlik ve Spor Bakanı Sayın Osman Aşkın Bak'ın.

Buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesini sunmak ve 2024 yılı kesin hesabını görüşmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Bu vesileyle Sayın Başkan, şahsınızı ve Gazi Meclisimizin tüm değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, gençlik ve spor gibi 2 stratejik alanda hizmet veren bir Bakanlık olarak gençlerimizin ve sporcularımızın hayallerine giden yolda ihtiyaç duydukları imkânlarla güvenle erişebilmelerini sağlıyoruz. Gençlerimizin yeteneklerini geliştirebildikleri, kendilerini küresel ölçekte yeterli hissettikleri güçlü yapıyı kurarken onları Türkiye Yüzyılı'nın taşıyıcı gücü hâline getiren kapsamlı

programları kararlılıkla sürdürüyoruz. Gençlik merkezlerimiz, gençlik kamplarımız, gençlik çalışmalarımız, spor yatırımlarımız ve yurt, burs hizmetlerimizle gençlerimizin çok yönlü gelişimini destekliyor, Türk sporunun da daha nitelikli, erişilebilir ve sürdürülebilir bir yapıda güçlenmesini sağlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bugün attığımız her adım ülkemizin gençlik ve spor alanlarındaki kazanımlarını sağlamlaştıran, potansiyelini daha ileri seviyeye taşıyan bir yaklaşımın parçasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin bugün bölgesinde ve dünyada ağırlık koyabilmesinin en büyük sırlarından biri gençlerine güvenen, onların sesine kulak veren ve geleceğini gençleriyle birlikte kuran bir devlet olmasıdır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bilim ve teknolojiye cesur adımlarımızla, yerli ve millî savunma sanayisinde ulaştığımız başarılarla sadece takip eden değil yön veren ülkeler arasında da yer alıyoruz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Gençlerin hepsi gitti yurt dışına, yurt dışına!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İHA'lardan uzay çalışmalarına, yapay zekâdan büyük teknoloji girişimlerine kadar elde edilen her kazanımda bu topraklarda yetişen genç mühendislerin, araştırmacıların, girişimcilerin alın teri var. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yapay zekâyla yapmıştım o çizimi.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Milletimizin gurur duyduğu bu atılımlar gençliğine güven duymaktan asla vazgeçmeyen bir devlet aklının eseridir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Gençler yoksul, yoksul! Gençler aç!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak biz de sahada, yurtlarda, üniversitelerde, gençlik merkezlerinde, kamplarda, laboratuvarlarda, kuluçka programlarında gençlerimizin potansiyeline her gün tanıklık ediyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - "Yapay zekâ, yapay zekâ" diyorsunuz, yapay zekânın çizdiği resminizi "karikatür" diye her yerde eleştiriyorsunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Onlara fırsat ve imkân sağladığımızda Türkiye'nin kalkınma hamlesinin nasıl hızlandığını; bilimin, sporun ve teknolojinin nasıl toplumsal bir sıçramaya dönüştüğünü hep birlikte görüyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Madem yapay zekâyı o kadar beğeniyorsunuz, ölüyorsunuz; o zaman yapay zekânın yapmış olduğu fotoğrafa da saygı duyun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu yüzden, gençliğe yapılan her yatırım bütçenin bir kalemi değil ülkemizin geleceğini güvence altına alan bir stratejik adımdır. Bu anlayışın bir tezahürü olarak 81 ilimizi kuşatan gençlik merkezlerimiz gençler arasında bir cazibe merkezi olmakla beraber eğitim, bilgi ve üretim üssü olarak hizmet vermektedir.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Haftada altmış saat çalışan bir genç o merkeze nasıl gelecek Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 2002'de 9 olan gençlik merkezi sayımız bugün 560'a ulaşmıştır. Her bir gençlik merkezimiz gençler için güvenle hizmet alabilecekleri, iletişim becerisi, takım ruhu, liderlik, gönüllülük bilinci ve sosyal sorumluluk gibi somut kazanımlar elde edebilecekleri bir fırsat kapısıdır.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Gençlik merkezlerinde tek başınıza spor yapmaya...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Eğer yurttan açlıktan ölmezlerse yaparlar! Yurtlarda açlıktan ölüyorlar ya da zehirleniyorlar!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Faaliyetlerimizi daha erişilebilir kılmak için üniversiteler, liseler ve yurtlarda 378 genç ofis kurduk.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biraz yavaş okuyun, yavaş; yangından mal mı kaçırıyorsunuz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlere unutulmaz tecrübeler, dostluklar edinme fırsatı sunan gençlik kamplarımızda ülkemizin dört bir yanındaki gençlerimizi kardeşlik ikliminde buluşturuyoruz. Gençler burada spor, sanat, kültür ve doğa etkinliklerine katılıyor, pek çok konuda alanında uzman isimlerle bir araya gelme fırsatı buluyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Pek çok konuda alanında uzman isimler kim mesela?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 30 ilimizde bulunan 43 gençlik kampımızda her yıl 300 binden fazla gencimizi ağırlıyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kaç bin genç var bu ülkede, 300 bin nedir Sayın Bakan?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 17 milyon genç var Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 81 ildeki 104 DENEYAP Teknoloji Atölyemizde gençlerimizi tasarım üretimden yazılıma, robotikten havacılık ve uzay teknolojilerine uzanan güçlü bir yetkinlik alanıyla buluşturuyoruz. Millî teknoloji hamlesinin en büyük gurur kaynaklarından biri olan DENEYAP atölyelerinde 35.572 gencimiz eğitim alıyor. Yaklaşık on bin gencimiz DENEYAP'tan mezun olarak Türkiye'nin teknoloji yürüyüşüne dâhil oldu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İşte, o gençler Türkiye'nin yeni uçaklarına, gemilerine, otomobillerine imza atacak millî teknoloji hamlesinin yeni kahramanı olan gençlerdir.

Bu yıl İstanbul'da gerçekleşen TEKNOFEST'te 130 takımımızla yer almanın gururunu yaşadık. Kendi teknolojisini geliştiren bir milletin evlatları olarak gençlerimizin ortaya koyduğu bu emek ve başarılar Türkiye Yüzyılı'nın yükselen sesidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - E, ben bugün teknolojiyi kullandım diye bana bir sürü laf söylediniz! Yapay zekâ çizdi sizi "karikatür" dediniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu yıl İstanbul'daki TEKNOFEST'e 1,5 milyon genç katıldı, 1,5 milyon genç. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Gençlerimizin dijital çağa güçlü ve donanımlı bir şekilde hazırlanması için bu yıl hayata geçirdiğimiz yeni bir çalışmamız var: GEN-2030 Dijital Yetkinlikler ve Yapay Zekâ Atölyesi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Bakan, yapay zekâyla çizdiğimiz fotoğrafinızı "karikatür" diyerek bugün malzeme hâline getirdiniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu kapsamda, gençlik merkezlerimizde 7.750 gencimize yapay zekâ okuryazarlığı ve yapay zekâ girişimciliği eğitimleri verdik.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kaç genç okulunu dondurmak zorunda kalıyor, bunları da söyler misiniz Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu eğitimlerle çağın ihtiyaçlarını doğru okuyabilen, yapay zekâyı geliştirebilen, etkin ve güçlü şekilde kullanan 100 bin genç girişimci yetiştirmeyi hedefliyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kirasını ödeyemediği için okulunu donduran kaç tane genç var bu ülkede haberiniz var mı Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Türkiye, gençlerinin önünü açmayı bir tercih değil devlet aklının en temel ilkesi hâline getirmiştir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bu bütçeyle mi, bu bütçeyle mi gençlerin önünü açıyorsunuz?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Siz gençlerin geleceğine girişmişsiniz Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu anlayışın somut karşılığı da TEKNOFEST'lerdir. Yine, fikri olan gençlerimiz "İmkân yok." demesinler diye yirmi üç yıldır çalışıyoruz; desteklerimizi çeşitlendirerek, güçlendirerek yolumuza devam ediyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Yirmi üç yıldır gençlerin ömründen yiyorsunuz Sayın Bakan!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Yirmi üç yıldır gençlerin geleceğini karartıyorsunuz, her gün gençler bu ülkeden vazgeçip bu ülkeyi terk ediyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yeter ki bu ülkenin gençleri araştırsın, düşünsün, hayal etsin; üretim aşamasında biz tüm imkânlarımızla gençlerimizin yanındayız.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Eliniz titriyor Sayın Bakan!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz bu bütçeyle değil gençlerin önünü açmak ancak gençlerin önünü kapatırsınız!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Son cümlelerinizi kâğıda bakmadan tekrar etsenize Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ÜNİDES'le kurduğumuz güçlü destek mekanizmasında da üniversite toplulukları projelerini hızla hayata geçirme fırsatı buluyor. Devlet olarak gençlerin üretme iradesinin doğrudan finansörü olmak suretiyle onları destekliyoruz. ÜNİDES kapsamında 5 dönem boyunca 4.444 projeye 338 milyon 260 bin TL destek sağladık, bugün ülkemizdeki her 3 öğrenci topluluğundan 1'i bu destekten faydalandı; 1 milyon 155 bin üniversiteli gencimize dokunduk. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - 17 milyon genç var, genç!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 6'ncı dönem başvurularımız başladı, gençlerimizin bu dönemde de rekor başvuru yapmasını bekliyoruz.

Yine, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle hayata geçirdiğimiz Çalışan ve Üreten Gençler Programı'nda bugüne kadar 155 projeye 11 bini aşkın gencimizi istihdama kazandırdık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Evde 7 milyon kişi oturuyor, 7 milyon; 7 milyon genç evinde oturuyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 1 milyar 575 milyon TL'lik kaynağı doğrudan gençlerimizin yönetimle buluşması için seferber ettik.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - "Çalışan ve üreten." dediğiniz gençler MESEM'ler kapsamında ölüyor Sayın Bakan!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Bakan, genç işsizliğinde OECD ülkelerinde sonuncuyuz, sonuncu!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Önümüzdeki yıl 100 fabrikanın daha kurulmasına destek vererek 10 bin gencimize daha istihdam kapısı aralamayı hedefliyoruz.

Enerji alanında da gençlerimize güçlü bir vizyon kazandırıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Öğrencilere verdiğiniz ÖTV'siz cihazları iptal etmişsiniz Sayın Bakan, ne diyeceksiniz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı iş birliğiyle Batman'daki ve Şırnak'taki üretim sahalarında düzenlediğimiz teknik gezilerle yüzlerce üniversite öğrencimiz sektörü yeniden tanıma imkânı buldular.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Bakan, nefes alarak söyleyin! Biz sizin gerçeklerinizi biliyoruz, siz hızlı okuyunca aradan kaynamıyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ni kapsayan Genç Enerji Programı'nda da mühendislik fakültesi öğrencilerimizi ağırladık. 2026 yılında 12 üniversiteden gençlerimize ulaşarak bu deneyimi daha geniş bir kitleye sunacağız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Mühendisler göç ediyor, göç!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Zaman konuştuğunuz kadar hızlı ilerlemiyor, genç kalamayacaksınız, kusura bakmayın!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizin tarıma ilgisini artırmak ve tarımsal girişimcilik kapasitesini güçlendirmek için...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Hangi tarım Sayın Bakan, hangi tarımdan bahsediyorsunuz ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ... gençlik merkezleri ve genç ofisler aracılığıyla 19 serada ve 137 hobi bahçesinde...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hobi bahçesi mi, hobi bahçesi mi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ...gençlere ekosistem, organik tarım, ata tohumu, topraksız tarım ve damla sulama alanlarında eğitim veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) 2025'te başlattığımız Fikirden Hasada projesiyle Konya Hüyük Gençlik Kampında gençlere sürdürülebilir tarım ve tarımsal inovasyon eğitimleri sunuyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Daha sonra taşı tarağı toplayıp memleketi terk etsin diye mi! Zira çiftçiler çiftçilik yapamıyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ÜNİDES kapsamında, 5 dönemde toplam 43 tarım temalı projeye 3 milyon 300 bin TL destek verdik, gençlerin yenilikçi tarım fikirlerini teşvik ettik. Çiftçilerimizin yükünü hafifletmek için gönüllü gençlerimizle beraber 81 ilde, 151 hasat etkinliği düzenledik; gençlerimiz bu sayede hem uygulamalı eğitim aldılar hem de çiftçilerimize omuz vererek bir iyilik köprüsü kurdular. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Yani gençleri hep burada da sömürdünüz! "Burada da gençlerin emeğini sömürdük." diyorsunuz, değil mi Sayın Bakan!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ev gençleri ne olacak, ev gençleri! 5 milyon ev genci var, 5 milyon!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Kültür ve sanat alanında da tüm imkânlarımızla gençlerimizin yanında olmayı sürdürüyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Her yerde sömürüyorsunuz gençleri! Emeklerini, genç ömürlerini, eğitimlerini, hepsini mahvediyorsunuz, geleceklerini karartıyorsunuz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bakanlık olarak her yıl şiir, tiyatro, ses ve münazara yarışmalarını büyük bir coşkuyla gerçekleştiriyoruz. Bu yıl 34.541 gencimiz bu yarışmalara katıldı.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bu yıl, papaz eriğini imam eriğine çevirdiğinizden bahsetmediniz! Papaz eriğini imam eriğine çeviren projelere değinmediniz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Antalya'da, Aspendos Tarihî Tiyatrosu'nda 10 bin gencimizle beraber tiyatro yarışmasının finalini yaptık. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Antalya milletvekillerimiz oradaydı, muhteşem gençlerle bir araya geldik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Muhteşem!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ev gencine gelin, ev gencine! Sayın Bakan "ev genci" ne demek?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizin afet durumlarında bilinçli hareket etmelerini sağlamak amacıyla 144 bin gencimize eğitim verdik. Ayrıca -burası önemli- AFAD iş birliğiyle düzenlediğimiz afet farkındalık eğitimlerine 69.267 genç ve 24.639 personelimiz katıldı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Gelin, bunları bir de gençlere soralım. Gelin, bu yapıp ettiklerinizi gençlere soralım!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bilinçli hareket eden gençler, hakkını arayan gençler tutuklandı Sayın Bakan!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - İşi yok, işi yok, gençlerimizin işi yok!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizin millî hafızaya bağlılığını güçlendirmek için tarihî sorumluluklarımızdan biri de Çanakkale Zaferi. Yine, bu anlayışla, Çanakkale Zaferi'nin 110'uncu yılında Bir Destandır Çanakkale Programı'yla 118 bin gencimizi Çanakkale'ye götürdük ecdadını tanısinlar diye. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) 2026 yılında da 130 bin gencimizi tarihimizin en önemli dönemeçlerinden biri olan Çanakkale'ye götüreceğiz, geçmişini öğreteceğiz, gençlerimize güveniyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Adrenalin iyidir, gençleştirir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Otobüs bakanlığı mısınız? Otobüs bakanlığı mısınız?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimize hem millî mücadele ruhunu yaşatmak hem de millî teknoloji hamlemizin en güzel eserlerini daha yakından tanımalarını sağlamak amacıyla...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Bakan, biraz sakın olun ya! Vallahi endişeleniyoruz sizin için.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ...19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kapsamında İstanbul'dan Samsun'a, Çanakkale Zaferi'nin 110'uncu yılı kapsamında Çanakkale'den İstanbul'a TCG Anadolu'yla unutulmaz bir yolculuk gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Samsun'daki vekiller baksın oraya.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Bakan, size ek süre vereceğiz, yavaşlayın biraz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Spor, her türlü bağımlılıkla mücadelede en etkin araçtır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ne! Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizi sporla buluşturmak, spor kültürünü hayatlarının merkezine yerleştirmek bağımlılıkla mücadelenin koruyucu misyonuna dâhildir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Gençlikten sorumlusunuz...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Buradan hareketle diyebiliriz ki Bakanlığımızın kültür, sanat, bilim, teknoloji ve spor faaliyetlerinin her biri ve...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hadi şınav çekelim, gençler uyuşturucu kullanıyormuş!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ...bunları gerçekleştirmek için harcadığımız her bütçe kalemi gençlerimizi bağımlılıktan koruma, onlara sağlıklı yaşam alışkanlığı kazandırma amacını taşımaktadır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Nasıl, yüzde 0,02'yle mi sağlayacaksınız?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Ülkemizin dört bir yanını modern spor tesisleriyle donattık. Ailelere sesleniyoruz: Evlatlarınızı bu tesislere götürün. Spor tesislerinde her şey var, yüzme havuzları var, kapalı spor salonları var, açık tesisler var. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Gençlerin havuza ihtiyacı yok Sayın Bakan; işe, aşı, geleceğe, hukuka ihtiyacı var!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Her şey gençler için, her şey vatandaşımız için. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Her şey çok güzel olacak!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ayağa kalkın, ayağa! O amigo, siz taraftarsınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizi korumak, kötü niyetli yapılardan uzak tutmak hepimizin ortak sorumluluğudur.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Gençlerin oraya gidecek yol parası yok!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Geziye götürmeyin gençleri!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Malatya'ya da yaptık, Malatya'ya da yaptık!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Birazdan üçlük de çektir, üçlük! Utanın utanın, ayıp ayıp!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Evlatlarımızı iyiye, güzele, doğruya yönlendirmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir de üçlü çektir; ooo, bir, iki, üç!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Tam amigosun ha, tam amigosun!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu vizyon doğrultusunda gençlerimizin fiziksel, ruhsal ve psikolojik iyi oluşunu güçlendirecek önemli adımlar attık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ooo, bir, iki, üç! Ayıp, ayıp, milletvekilisiniz, koca adamsınız ayıp! Yakışıyor mu? Utanmıyorsunuz?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Veli Bey, senden güzel amigo olur; Malatyaspor'da tribünler seni bekliyor, amigo!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen Gençlik Bakanısın, yaşından, başından utan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bağımlılıkla Mücadele Daire Başkanlığını kurduk, sağlıklı yaşama yönlendirme birimlerimizi oluşturduk, Psikososyal Destek Hizmetleri Daire Başkanlığını hayata geçirdik. Yeşilayla iş birliğiyle 81 ilimizde bağımlılık türleri, erken müdahale yöntemleri ve gençlerle doğru iletişim konularında kapsamlı eğitimler düzenledik.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Spor yaparak mı?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Gençlik sizden utanıyor Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 294 antrenör ve gençlik çalışanına, 371 bin 792 gence ve sporcumuza eğitim verdik.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bakan Ersoy'un röportaj yaptığı yatını siz mi tadil ettiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlik merkezlerinde ve yurtlarımızda 400 bin öğrencimize bağımlılıkla mücadele eğitimi verdik. Önümüzdeki yıl Gençlik Projeleri -burayı iyi dinleyin- Destekleme Programı kapsamında bağımlılıkla mücadele temalı proje destek çağrısını başlatıyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bu ülkede gençlere yüzde 18 yer var yurtlarda, haberiniz var mı Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Burada gençlere yönelik çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşlara 200 milyon TL destek vereceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ooo vakıflar yaşadı, tarikatlar yaşadı!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bağımlılıkla Mücadele Kampı programımızı hayata geçiriyoruz, Bağımlılıkla Mücadele Akademik Danışma Kurulu kuruyoruz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Avrupa'da 1'inci, 1'inci; bağımlılıkla Avrupa'da 1'inci yaptınız Türkiye'yi!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bölgesel gençlik çalıştayları düzenleyerek gençlerimizin bağımlılıkla mücadelede öncü roller üstlenmeleri sağlayacağız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Küçük bir odada 10 gencin kalmasına...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yüzde 0,02; dağıt dağıt bitmez Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Kültürümüzün mayasını oluşturan değerlerden gönüllülük bizim için bir faaliyet değil millet olma bilincinin en güçlü tezahürüdür.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Herkes size gülerken bakıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu anlayışla, üniversitelerde başlattığımız gönüllülük çalışmaları dersi bugün 166 üniversitede 406 bini aşkın gence ulaşmıştır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Neden gülerken dinliyorsunuz Sayın Bakan ya, niye gülüyorsunuz ya? Sayın Bakan konuşuyor, neden gülerken dinliyorsunuz?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İşiniz gücünüz gençleri gönüllü yapmak, emeklerini sömürmek, başka ne olacak!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gönüllülük dersi veren akademisyenlerimizin fikir ve projelerine 30 milyon TL kaynak ayırdık. On yılı aşkın süredir hizmet veren Gönüllü BİZ Platformu'yla gençlerimizi ihtiyaç sahipleriyle buluşturmaya devam ediyoruz. Yurtlarımızda hayata geçirdiğimiz Komşum Projesi'yle ihtiyaç sahibi ailelere gönüllü gençlerimiz aracılığıyla ulaşıyoruz. Ülkemizin dört bir yanında gençlerimizle birlikte orman ve sahil temizliği yapıyor, fidan dikim etkinlikleri gerçekleştiriyoruz. Yeşil ve mavi vatan şuurunu gençlerimizde yerleşik hâle getirmeye çalışıyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Verdiğiniz 3 bin TL burs yetmiyor, bir de temizlik yaptırıyorsunuz üstüne!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu yıl gençlerimizle beraber 1,5 milyon fidan dikeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bu gençlerle beraber yeşil vatani...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo(!) Bravo(!) Ayağa kalkın, ayağa(!)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimizi gönüllülük hizmetlerine teşvik etmeye, ülkemizi ve tüm insanlığı sevgiyle, iyilikle, merhametle kuşatan faaliyetleri gençlerimizle omuz omuza gerçekleştirmeye devam edeceğiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Gençlik sizden utanıyor, utanıyor! Yazıklar olsun, dalga geçiyorsunuz gençlerle! Yazıklar olsun Sayın Bakan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, bu yıl da Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, Malazgirt Zaferi 30 Ağustos Zafer Bayramı, 57'nci Alay Yürüyüşü, Sarıkamış Şehitlerini Anma Programları gibi millî gün ve haftalarda

gönüllü gençlerimizle beraber olacağız. Gençlerimizin millî gün ve haftalarda taşıdığı bilinç bu ülkenin ortak hafızasını diri tutan ve geleceğe aktaracak en güçlü bağıdır, bu bağı da kuvvetlendirerek devam ettireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sporun toplumdaki birleştirici gücünü ve iyileştirici gücünü güçlendirmek amacıyla her bir bireyin spora erişimini kolaylaştırmak ve ülkemizin uluslararası arenada sportif başarılarını arttırmak için geniş bir hizmet ağına sahibiz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hah, başladı erkek kulübü genel başkanı!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Gençlere gönüllülük dışında bir şey vadediyor musunuz Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz ki Türkiye'de son yirmi üç yılda bir spor devrimi yaşanmaktadır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O konuda size katılıyorum, koskoca Bakanlık Spor Bakanlığına çevirdiniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Spor tesisleri yapılmaktadır, köylere, mezralara, mahallelere, her yere spor tesisi yapılıyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Türkiye'nin dört bir yanını modern stadyumlar, kapalı yüzme havuzları, olimpiik yüzme havuzları, çok amaçlı spor salonları, atletizm pistleri, tenis kortları, kayak merkezleri, spor alanlarıyla donatıyoruz. Yine, yirmi üç yılda 2.970'i Bakanlığımız bünyesinde, 7 bini belediye, kamu kurum ve kuruluşları ortaklığında olmak üzere toplam 10.693 tesisimizle milletimizin hizmetindeyiz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Spor Bakanlığı genel direktörü!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu tesisler nitelikli, Avrupa ve dünya standartlarında tesislerdir. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Yine, 41 modern ve donanımlı stadyumumuzu da ülkemize, Türk sporuna kazandırdık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Erkekler kulübü...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 2025 yıl içerisinde 103 adet gençlik ve spor tesisimizin yapımını tamamlayarak aziz milletimizin hizmetine sunduk.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - AKP'nin hizmetine sunuyoruz(!)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Kamera bakanı, kamera! Anca kamera bakanı!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, tesislerimizde stadyumların altına çok amaçlı spor salonları koyuyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Orası AKP gençlik merkezi, AKP gençlik kolları merkezi orası!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Her bir stadyumu da yaşayan stadyum hâle getiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Erkekler kulübü alkışlıyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Önümüzdeki süreçte hizmete açacağımız, Türk sporuna ve gençliğine güç katacak tesislerimiz var. 504 gençlik ve spor tesisimizin yapımı devam ediyor.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Bakanlık kahvehane yaptınız Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İhale aşamasında bulunan 1.244 gençlik ve spor tesisimiz var, 30 gençlik ve spor tesisimizin de proje çalışmaları devam ediyor. Her zaman dediğimiz gibi çalışmaya, tesis yapmaya, gençlerimize hizmet etmeye devam ediyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Gençlerin bundan haberi yok ama.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Gençler ölüyor, ölüyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Şimdi, bakın, burada Ankara Stadı var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Spor Bakanlığı genel direktörü konuşuyor, erkek kulübü alkışlıyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 50 bin kişi kapasiteli stadyumu Ankara'mıza kazandırıyoruz, mayıs ayında veya haziran ayında açacağız. İşte, eser burada; işte burada, Ankara Stadı, 50 bin kişilik stadyum, dünya standartlarında ve UEFA standartlarında. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Spor kulübü başkanı olarak açarsınız bunları zaten, tesadüf değil ki!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Evet, Türk sporu yatırımlarına devam ediyor. Sporcu artışı da şöyle: 2002'de 278 bin olan sporcu sayımız 20 milyona ulaşmıştır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ev gençleri niye yok bütçede, ev gençleri neden yok?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Uluslararası müsabakalarda Türk sporcularının vizyonunu ve farkını ortaya koymaya devam ediyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Atanamayan BESYO'cuları söyleyin, BESYO'cuları!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - AKP spor kulübünü açın siz!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Herkes sizi gülerек dinliyor, sizinle dalga geçiyorlar ya! Sayın vekiller, biraz ciddiyet(!)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, 2025 yılında sporcularımız katıldıkları müsabakalarda -buraya bakın- 1.956 altın, 1.876 gümüş, 2.128 bronz olmak üzere toplam 5.960 madalya kazandılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Erkekler kulübü alkışlıyor!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İşte, bunlar Türk gençleri, bayrağımızı göndere çektiren Türk gençleri. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Yeni bir spor geliyor, ooo(!)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Çin'de düzenlenen Dünya Tekvando Şampiyonası'nda 3 altın, 2 gümüş, 1 bronz madalya alarak millî sporcularımız dünya şampiyonu oldular.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Gençlik konuşmanızda tek bir pankart bile göstermediniz. Mesele spor olunca çok hazırlıklısınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Avrupa Salon Atletizm Şampiyonası'nda 12 altın, 10 gümüş, 7 bronz madalyayla yine tarihî bir başarıya imza attık.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - O madalyaları gençlik çalışmaları için de kazanın!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Gençlerin başarısını kendinize mal etmeyin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bakın, burada şampiyonlar var, bu şampiyonları da tanıyın arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Göster, göster!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bakın, bu Furkan Özbek, Naim Süleymanoğlu'ndan sonra dünya şampiyonluğu kazandı. Bakın, yeni Avrupa şampiyonlarını saymıyorum, dikkat edin.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Paris Olimpiyatları'nda hiç altın madalya aldın mı? Paris Olimpiyatları'na kaç para verdiniz?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sanki siz kazanmışsınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, burada engellilere, dezavantajlı vatandaşlarımıza örnek...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Hiç altın madalya alamadınız! Paris Olimpiyatları'nda bir tane altın madalya yok, bir tane!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bakın, bir efsane var burada, Defne Kurt, adını duyduunuz mu? Defne Kurt. Bakın, burada Defne Kurt, trafik kazası geçiriyor, 5 defa dünya şampiyonu oluyor, 5 defa dünya şampiyonu oluyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Hadi oradan, hadi oradan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, bakın, bu kızımız Aysel, otizmli, Gençler Dünya Rekoru kırarak şampiyon oluyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Paris Olimpiyatları'na kaç para harcadınız, kaç?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İmkân verseniz daha hangi gençler çıkacak kim bilir!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Şimdi 8 milyon gençten de bahsedin Sayın Bakan!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biz bu gençler daha fazla çıksın diye sizden bütçe istiyoruz. Bu sebeple gençlerin bütçesini yapın diyoruz, bu gençler çoğalsın diye!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, bakın, bu Kuzey Tunçelli, bu da Gençler Avrupa ve Dünya Şampiyonu, rekor kırarak. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Milyonlarca genç var, siz sadece 5'ini gösterebiliyorsunuz; biraz daha bütçe ayırırsanız binlerce böyle genç var!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, ilk defa darta şampiyon olan kızımız Zehra Gemi, bakın, ilk defa. İşte şampiyonlar, bence alkışlayın şampiyonları, alkışlayın. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Yine, basketbolda yaptığımız Basketbol Gelişim Merkezi, Türk basketbolunun geldiği nokta, 2025 Avrupa Basketbol Şampiyonası'nda 12 Dev Adam Avrupa 2'ncisi oldu. Hepiniz gördünüz, Yunanistan'ı eze eze yendi. Bu şampiyonları alkışlayın. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Altında da Filenin Sultanları var, tesislerde çalışıyor ve ülkesini temsil ediyor. Dünya 2'cisi Voleybol Bayan Millî Takımı'mız, Avrupa 2'ncisi Basketbol Millî Takımı'mız, 12 Dev Adam, burada, alkışlayın bunları. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bizim çocuklar 2026 Dünya Kupası elemelerinde doludizgin gidiyorlar. İnşallah mart ayında Romanya'yı yeneceğiz, ardından Slovakya-Kosova galibini de yeneceğiz, Dünya Kupası'na gideceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kim tutar sizi Sayın Bakan! Siz olmuştunuz Spor Bakanı Genel Direktörü!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ev gençleri ne oldu Sayın Bakan, ev gençleri? Ne demek ev gençleri? 5 milyon ev genci var ya, bir kelime etmiyorsunuz ya. Bütçenizde ev gençleri için 1 lira yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bizim çocuklarımız her şeyi hak ediyor.

Yine, bu arada gençlerimizle neler yapıyoruz...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ne yapıyorsunuz gençlerle çok merak ediyoruz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Özellikle ilkokullarda sportif yetenek taramasıyla gençlerimizle bir aradayız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Gençlerle görüntü temelinde buluşuyorsunuz, onun dışında Spor Bakanısınız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında iş birliğiyle yürüttüğümüz bu program kapsamında bugüne kadar 5 milyon 448 bin 280 çocuğumuzun tarama ve test ölçümlerini gerçekleştirdik.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Ee, sonuç? Tarama testlerinde ne buldunuz Sayın Bakan?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Gençler, kimse buna inanmıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Her yıl 1 milyondan fazla evladımızın sportif yeteneklerini ortaya çıkarıyor ve buradan çocuklarımızı ilgili branşlara yönlendiriyoruz. Geleceğin şampiyonları buradan yetişiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Millî Eğitim Bakanlığıyla beraber yürütüyoruz bunu. Yine rekorlarla devam eden bir ülke var.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Şike var, bahis var... Çok sıkıldınız Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Türkiye millî hazırlık merkezlerinde sporcularımızı en iyi şartlarda olimpiyatlara hazırlıyoruz. Şu anda 27 ilde 23 olimpik branşta 840 sporcuya ev sahipliği yapıyoruz. Ülkemizin dört bir köşesinde yetenekli sporcuları eşit ve erişilebilir imkânlarla kavuşturmak için sporcu eğitim merkezlerimiz var.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Konuşmanızın yüzde 70'ini spora ayırdınız, bütçenin yüzde 70'ini ayırdığınız gibi. Hiç şaşırmadık.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - GSB spor okullarında bu yıl 1 milyon 215 bin 604 gencimizi ve çocuğumuzu ağırladık. Yine SEM'lerimizden 4 bine yakın çocuğumuz istifade ediyor. Her yerde spor var, her yerde gençlik var, her yerde gençlere hizmet var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Evet, gene her yerde spor var, biz de onu söylüyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Gençleri MESEM'lere alıp öldürüyorsunuz!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Niye bu kadar spor var?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Okul spor faaliyetlerinde 4,2 milyon gencimizi sporla buluşturduk. Yine 2,9 milyon gencimize sporu öğretiyoruz. Millî sporcu bursumuzla 468 millî sporcumuz vakıf üniversitelerinde ücretsiz okumaya hak kazandı.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Niye her yerde spor var Başkan? Gençlerin bir sürü problemi var, niye her yerde spor var? Spor karın doyurmuyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yüzme Bilmeyen Kalmasın Projesi'yle 726 yüzme havuzumuzda 12 milyon insanımıza, gencimize yüzme öğrettik.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Spor karın doyurmuyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Artık yüzerek Avrupa'ya kaçıyorlar; doğru, doğru!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İsteyene yüzme havuzlarını yapmaya devam ediyoruz.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ya, verme, Allah aşkına verme ya! Vallahi verme ya! Ya, verme, verme!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İlçelerde, illerde, köylerde, her tarafta tesisler var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, 6.035 olan spor kulübü sayımızı 25.485'e ulaştırdık. Bakın, buraya bakın; spor federasyonlarımıza, 63 federasyona toplam 6 milyar 127 milyon 550 bin TL kaynak sağladık.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Sayın Bakan, tansiyon ilacını al ya! Bu ne hal ya! Tansiyon ilacını aldın mı?

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Köy mü başlıyorsunuz, vermek zorundasınız zaten.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biz size "Gençler işsiz." diyoruz, siz bize "Yüzme öğrettik." diyorsunuz ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Dünyada spora en fazla yatırım yapan ülkelerin başında Türkiye geliyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Evet, doğru, biz de bunu diyoruz zaten. Niye bütün paraları spora veriyor açıklıyor zaten; itiraf ettiniz, itiraf ediyorsunuz! Niye bütün bütçeyi spora veriyorsunuz diyoruz zaten.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Sayın Bakan, 3 bin lira veriyorsunuz, 3 bin lira nedir ya! Çocuklar 3 bin lirayla geçenebilir mi ayda? Bir öğrenci ayda 3 bin lirayla nasıl geçinir?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, ülkemiz uluslararası organizasyonlarda da zirvede. Bakın, 2032 Avrupa Futbol Şampiyonasını da İtalya'yla beraber biz organize ediyoruz. Yine, 2026 UEFA Avrupa Ligi finali İstanbul'da yapılıyor, 2027 Avrupa Konferans Ligi finali Türkiye'de yapılıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bütün bütçeyi spora vermeyin, bursa verin bursa!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, 2036 Olimpiyat ve Paralimpik Oyunlarına ev sahipliği yapmak için yoğun ve kapsamlı bir hazırlık süreci yürütüyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ya, bırak, öğrenciye burs ver onun yerine!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sizin denetiminizdeki yurtlarda Rojin Kabaiş gibi kadınlar katledildi Sayın Bakan!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - 3 bin lira veriyorsun ayda, günde 100 lira, 100!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 2026 CEV Kadınlar Avrupa Voleybol Şampiyonası nerede yapılıyor? Türkiye'de yapılıyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yine, 2027 Avrupa Oyunları organizasyonunu gerçekleştiriyoruz TMOK ve İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Amigo Bakan, amigo; taraftarlarda burada!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ayıptır, ayıp. Bu ülkede öğrenciler her gün zehirleniyor, yemelerinden böcek çıkıyor, kurt çıkıyor, her gün asansörlerden düşüp ölüyor; siz gelmiş burada spordan bahsediyorsunuz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - 2026 Dünya Bedensel Engelliler Gençlik Oyunlarını Mersin'de gerçekleştireceğiz. Türkiye spor turizmi açısından çok önemli avantajlara sahip, bu sayede de başta büyük organizasyonları ülkemizin dört bir yanında yapıyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Çocuklar nerede spora gidiyor ya!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Kaçkar by UTMB, Cappadocia Ultra Trail, İRONMAN, İstanbul Maratonu, Dünya Motocross Şampiyonası; hepsine Türkiye ev sahipliği yapıyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Çocuklar ekmek yiyecek para bulamıyor üniversitelerde. Öğrenciler akşama kadar aç, aç; sizin haberiniz var mı Sayın Bakan?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Spor turizmindeki yatırımlar böyle. Bakanlık olarak yürüttüğümüz tüm çalışmalarda fırsat eşitliğini ve erişilebilirlik hizmet anlayışını temel ilke olarak görüyoruz. Bu doğrultuda, engelli vatandaşlarımızın... Bakın, engelli vatandaşlar, dikkat edin; paralimpikte alınan madalyalar ortada.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Evet, ayda 8 bin lira bakım ücretiyle aile bireylerinden birinin evde kalıp onlara bakmasını bekliyorsunuz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Dünyada engelli vatandaşlara en fazla yatırım yapan ülke Türkiye, Cumhurbaşkanımızın vizyonu bu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Gidin, engelli derneklerinin durumlarına bakın Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Artık engelliler evde oturmuyor, spor salonlarında, sahalarda; hepiniz izliyorsunuz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Herkes evde, herkes evde!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu şampiyonları alkışlamaya devam edin. Gençlik ve Spor Bakanlığı engelsiz spor okulları, engelsiz gençlik kampları; Mersin Mezitli'de açılan, Isparta'da, Balıkesir'de açılacak olan engelsiz gençlik merkezlerimize gençlerimizi bekliyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Engel sizsiniz Sayın Bakan!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bütün Türkiye'ye engel sizsiniz, gençlere engel sizsiniz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Onlar bizim baş tacımız.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Stadyuma gidin ya, buraya gelmeyin bir daha.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, terörün karanlığı çekildikçe yıllardır emek verdiğimiz o büyük dönüşüm artık hayatın her alanında hissediliyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Evet, sizi yaşamımızın her alanında açlık, sefalet olarak hissediyoruz; yaşıyoruz, hissetmiyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Biz de Bakanlık olarak bu değişimin bir parçası olmaktan gurur duyuyoruz. Gençlerimizin sporla, sanatla, kültürle buluştuğu o yeni iklimi güçlendirmeye devam ediyoruz. Bakın, burası daha önce roket seslerinin olduğu ama şimdi raket seslerinin olduğu Şırnak, Cudi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte burada, bakın, eserler burada. (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Kaç ağaç kestiniz onun için? Kaç ağaç kestiniz Sayın Bakan? Kaç ağaç kestiniz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Şırnak'ta kapalı tenis kortları, açık tenis kortları, Gabar Dağı'nda turnuva, pek çok organizasyon yapılıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, terörsüz Türkiye'ye de destek veren spor tesisleriyle oradayız, gençlerle beraberiz, gençlerin yanındayız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Yalan söylüyorsun, yalan!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Hadi oradan, siz paraları tarikatlara, cemaatlere veriyorsunuz ya! Tarikatlara, cemaatlere veriyorsun paraları! Hadi oradan! Hadi oradan!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Evet, roket sesi yok artık; raket sesi var, futbol sesi var, top sesi var, salonlarda coşku var, heyecan var. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Yine, hepinizi yaptığımız tesislere davet ediyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Gençlik senden utanıyor, gençlik! Gençlik sizden utanıyor!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Cudi'de, Gabar'da ağaç bırakmadınız!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, Türkiye'de gençlerimize büyük bir hizmet var.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Gençlik için bir utanç kaynağı bu Bakanlık!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yurt hizmetlerini en işlevsel kullanan ve gençlerine bu alanda en geniş desteği sunan ülkelerin başında geliyor. Yurtlarımızı yalnızca barınma mekânları olarak görmüyoruz...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Farelerin çıktığı mekânlar olarak da görebilirsiniz tabii!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yurtlarda gıda zehirlenmelerini engelleyin, gıda zehirlenmelerini!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ... gençlerimizin hayatına dokunan, gelişimlerine yön veren güvenli ve yaşayan merkezler olarak konumlandırıyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Yurtlarda fareler geziyor, fareler!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yurtlarımızda günün her saatinde güvenlik, ders çalışma alanları, kantini...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Tabii, tabii. Manevi danışmanlar maşallah!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - ...sosyal etkinlikleri, ücretsiz hızda internet, sabah kahvaltısı ücretsiz, akşam yemeği ücretsiz, sadece bin TL sembolik ücret alınıyor yani gençlerimiz... 1 milyon genç var, 1 milyon kapasiteye ulaştık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Hadi oradan! Yalan söyleme! Yalan söyleme!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, baktığınız zaman, işte, gençler böylesine modern yurtlarda kalıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, yenilerini de yapmaya devam ediyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - AKP gençlik kolları merkezi mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Şu anda inşaatı devam eden 20 tane yurdumuz var, 20 tane; yenileme projeleri de devam ediyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Dalga geçiyorsun, dalga! Dalga geçiyorsun! Gençlerle alay ediyorsun!

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - 20 yuttan 8 milyon kalan öğrenciyi nereye koyacaksınız? 8 milyon öğrenci nereye!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İşte, 2025-2026 döneminde bize başvuru yapan gençlerimizin, üniversiteli gençlerimizin yüzde 97'sini yurtlarımıza yerleştirdik.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! Cemaatlere ve tarikat yurtlarına yönlendiriyorsunuz gençleri.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Evinize alacak mısınız Sayın Bakan? Villanızda ek bir oda var mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Size soruyorlar mı yurda yerleşemedik diye? Var mı? (AK PARTİ sıralarından "Yok." sesleri)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Var! Var! Var!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Barınma sorunu var ya; barınma, barınma!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Seneye üç olmayacak, merak etmeyin, adınızı bile sormayacaklar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Barınma sorunu var bu ülkede, barınma!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bize soran var!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sorduğumuz sorulara cevap verirken ne demek olduğunu bilirsin!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, devam ediyoruz, 2002 yılında 77 ilde 59 ilçede 190 yurttan olan 182.258 kapasiteye karşılık bugün 81 ilde 271 ilçede ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 880 yurttan toplam 1 milyon 3 bin kapasite var; işte, bu hizmet...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Geri kalan 7 milyon öğrenciye ne oldu? 7 milyon öğrenci kaldı, onlar ne olacak?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Dünyada böyle bir yurt kapasitesine sahip ülke yok; Avrupa ülkelerinin nüfusundan fazla, dünyada 40 tane ülkenin nüfusundan fazla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, kaç öğrenci var, önce onu söyle! Kaç öğrenci var, kaç öğrenci?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Çünkü her mahalleye bir üniversite açarsanız, her mahalleye süper market açar gibi üniversite açarsanız öyle olur!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Dolayısıyla işte, devlet bu, gençlerine sahip çıkan devlet bu, gençlerinin yanında olan devlet bu; işte, devlet bu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Diplomalı işsizlikte Avrupa 1'incisiyiz ya! Utanmıyorsun hiç bunları söylerken!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Şu anda 1 milyon öğrencimizi de yurtlarımızda ağırlıyoruz. Bunların yıllık maliyeti 150 milyar TL.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Diplomalı işsizlikte Avrupa 1'incisiyiz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - "Gençlere para yok." diyorsunuz, bütçede 150 milyar TL üniversiteli gençler için, gençlerin hizmeti için, yemekleri için, hizmetleri için. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sakin ol şampiyon! Sözde var, özde yok!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ya, 3 bin lira bursun var, 3 bin lira ya! Çay simit parası etmiyor be!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine bunların 66 milyar lirası burs ve kredi için. Bunun yüzde 72'sine karşılık geliyor burs ve krediyle beraber.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - 3 bin lira ya! 3 bin TL! Günlük 100 TL ya! Utanmıyor musun ya! Günlük 100 lira, günlük 100!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bu zamana kadar 650 bin gencimize burs veriyoruz, 860 bin gencimize kredi veriyoruz, 1,5 milyon gencimize burs ve kredi veriyoruz; dünyada böyle bir ülke yok, böyle bir ülke yok. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Uyuşturucuya bağımlılıkta 3 TL, öğrencilere de 100 TL; bu kadar bütçeniz var!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Biz yurt ağrını genişletmeye devam ediyoruz, yine 24 tanesini bitirdik. Dediğim gibi, yeni inşaatlara devam ediyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - İhale kime Sayın Bakan?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Sayın Bakan, ayda kaç bin lira burs veriyorsunuz haberin var mı ya?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yapımı devam eden 31, ihale sürecinde 22, proje aşamasında bulunan toplam 100 yeni yurt yatırımımız mevcut.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ayda kaç bin lira burs veriyorsunuz öğrenciye, kaç bin lira? 3 bin lira. Günde kaç para? 100 lira. Mükemmel, bravo(!)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yeni yurtlarımızın daha güvenli olması için, daha güzel olması için daha modernlerini yapıyoruz. Yeter mi? Yetmez. Daha iyilerini yapıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle konuşmakla olmuyor, yapmakla oluyor.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Yapacağız biz, yapacağız, sen merak etme.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sen de konuşuyorsun, yapmıyorsun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Biz yapacağız gereğini, sen merak etme.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bütün yurtlarda sular akıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - İşte, icraat, yurtlar ortada. Yine, burs ve kredi imkânlarımızı artırmaya çalışıyoruz. Yine, 642 millî sporcumuz da bu burslardan yararlanıyor. Psikososyal destek hizmetlerimiz devam ediyor.

(DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Söylediklerinizi siz anlıyor musunuz Sayın Bakan? Biz anlamıyoruz. Diksiyon dersi alın Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Seyahat Sever Programı, bakın, bunu gençler çok iyi biliyor; Seyahat Sever Programıyla ne yapıyorlar biliyor musunuz? 2022 ile 2025 yılları arasında 518 bin 769 gencimiz yurtlarımızda yaz aylarında ücretsiz kaldı, ücretsiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Rakamları bile okuyamıyor ya!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ya, sizin kardeşiniz, eşiniz, dostunuzun çocukları bu yüzden... Nasıl alkışlıyorsunuz!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Başvuruyorsun, beş gün o ilde, o yurttan kalıyorsun, tatil yapıyorsun, turistik olarak tanınıyorsun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Babanın hayrına mı kalıyorlar o yurttan! Babanın hayrına mı yurt açıyorsun!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, yurtlarımız ne yaptı biliyorsunuz, hepiniz şahitsiniz; 6 Şubat depreminde, 11 ilde meydana gelen depremde ne oldu? Vatandaşlarımızın evi oldu yurtlarımız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Mecbur açacaksın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yangın varsa yurtlarımız emrinizde, sel varsa yurtlarımız emrinizde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sen gençlere minnet mi ediyorsun ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Pandemi, pandemi...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Pandemiye yurtlarımız emrinizde. İşte, dünyada böyle bir kapasiteye sahip ülke yok, ülke. Bu ülke böyle bir ülke, güçlü bir ülke, gençlere yatırım yapan bir ülke.

(DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Bakan, siz nerede yaşıyorsunuz? Ne içtiniz bilmiyorum ama sorunuz büyük. Demans başlangıcı mı var sizde?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Ev genci, ev gençleri, 5 milyon... Bütçenden ne ayırıyorsun? Ev gençleri için ne yapıyorsun?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, deprem bölgesinde yaklaşık 23 milyar 726 milyon lira yatırım yaptık. Bakın, deprem bölgesine 11 tane öğrenci yurdu, 50 tane gençlik merkezi, 780 tane spor tesisi yaptık. Orayı da ayağa kaldırıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Bakan, bir doktora görünmenizi isterim, demans başlangıcı var sizde.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ankara Kalecik'te size kız öğrenci yurdu buldum, onu alın, eksiğiniz var.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Bakın, gidin, Maraş'ın stadyumunun inşaatı devam ediyor, Adıyaman'ın projesi bitti, başlayacağız, Hatay'ı tamir ediyoruz, her yere eser yapıyoruz. Her yerde Gençlik ve Spor Bakanlığının spor tesisleri var, gençlerimizle beraber olmaya devam ediyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Ayıp, ayıp!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Yine, 26 gençlik merkezimize 24 tane daha ilave ediyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Gençler sizinle beraber olmak istemiyor ama!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Siz ne dersiniz deyin, gençler bizi seviyor, destekliyor; geleceğimiz olan gençlere güveniyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hodri meydan! Sandık getir o zaman, hodri meydan! Bak, gençlerden ne kadar oy alıyorsun!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) - Gençlerimize Cumhurbaşkanımızın söylediği bir şey var: Özgüven. İşte, bu gençler, özgüveni olan, gelecek Türkiye Yüzyılı'nı inşa edecek gençler. Siz ne dersiniz deyin, sosyal medyadan da konuşsanız, kötü algılar da yapsanız bu gençler ülkesini seviyor, vatanını seviyor, vatani için çalışmaya devam edecek; biz de onlara hizmet etmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tekrar bizi dinlediğiniz için teşekkür ediyoruz, bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Gençliğe ve spora destek veren Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Durmak yok, yola devam. Siz ne dersiniz deyin, gençler bizim gençlerimiz, bu ülkeyi onlar inşa edecek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, hepiniz Allah'a emanet olun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Bakan, uyuşturucu yaşı 8'e düşmüş, 8 yaşında çocuklar uyuşturucu kullanıyor. Duymazsınız!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, alkış rekoru Sayın Bakanda, Gençlik ve Spor Bakanımızda.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Madalyayı ona verelim!

BAŞKAN - Aleyhte, Sayın Levent Uysal.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Vekilim, çok aleyhte de olmasın yani(!)

LEVENT UYSAL (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 yılı bütçesi hakkında söz almış bulunmaktayım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - İstifaya mı davet edeceksiniz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Aleyhte, aleyhte!

LEVENT UYSAL (Devamla) - Genel Kurulu ve aziz milletimi saygıyla selamlıyorum...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Aleyhte, aleyhte...

LEVENT UYSAL (Devamla) - ...sizi de öyle efendim.

Türkiye dünya çapında bir turizm markasıdır, bu bir gerçek, rakamlar zaten bunu net bir şekilde gösteriyor. Dünyada 2017 yılında 8'inci sıradayken 2024'te 4'üncü sıradayız efendim. Ülkemiz 2024 yılında 22 bin konaklama tesisi ve 2 milyon yatak kapasitesiyle 62 milyon ziyaretçiyi 61 milyar dolar gelir getirerek ağırlamıştır.

(Komisyon sıraları önünde toplanmalar)

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Başkanım, vekilimiz konuşuyor; Başkanım, vekilimiz konuşuyor!

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Başkanım, Mersin Milletvekili konuşuyor, burada sıra oluşmuş.

LEVENT UYSAL (Devamla) - 2025 yılının ilk dokuz ayında 50 milyon ziyaretçiden 50 milyar dolar gelir elde edilmiştir. GoTürkiye platformunda yayınlanan turizm tanıtım dizileri tam 3 milyar kez seyredilmiştir; evet, 3 milyar kez. Ekim ayı itibarıyla müze ve ören yerlerimize tam 30 milyon ziyaretçi gelmiştir ve ziyaret etmiştir. Ayrıca 19 bin tesis sürdürülebilir turizm için Turizm Bakanlığımızdan belge almıştır efendim.

Evet, değerli milletvekilleri, kültür ve tarih mirası tanıtımı için yapılan çalışmalar da gurur vericidir. 2025 yılının ilk dokuz ayında 100 adet eserin ve 160 adet kültür varlığının onarımı tamamlanmıştır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Sayın Başkan, aleyhte konuşma böyle olmaz, aleyhte konuşma böyle olmaz; demokratik hakkın gasbidir, böyle olmaz.

LEVENT UYSAL (Devamla) - Tescilli kültür varlıklarımızın sayısı...

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Milletvekili, bir dakika... Levent Bey, bir dakika...

Levent Bey'i Türk milleti dinliyor ama milletvekillerimiz dinlemiyor. (CHP sıralarından gürültüler)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Çünkü aleyhte konuşmuyor. Sayın Başkanım, aleyhte konuşma hakkı gasbediliyor.

BAŞKAN - Buyurun devam edin.

LEVENT UYSAL (Devamla) - Tescilli kültür varlıklarımızın sayısı 130 bine, sit alanının sayısı da 28 bine ulaşmıştır. AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Böyle şey olmaz ki lehte, aleyhte 2 konuşmacı olacak.

LEVENT UYSAL (Devamla) - Ülkemiz UNESCO Kültür Mirası Listesi'nde 180 ülkeden 2'nci sıradadır. Bilimsel alanda kütüphane alanı 800 bin metrekareye çıkarılmış, oturma kapasitesi 150 bin kişiye yükseltilmiştir. Ayrıca, 107 bin kitap okuyucuyla buluşturulmuş ve sunulmuştur.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kartalkaya için ne düşünüyorsunuz Sayın Vekilim?

LEVENT UYSAL (Devamla) - Türkiye Kültür Yolu Festivali her yıl farklı farklı illerde düzenlenmektedir; o şehrin tanıtımına, ekonomisine ve kültürüne katkı sağlamaktadır. Bu festivalin 2026 yılında Mersin'de yapılması Mersin'imize büyük bir katma değer sağlayacaktır.

Peki, 2025 yılında Mersin'de neler yapılmıştır? 600 konaklama tesisi ve 4 bin yatak kapasitesiyle 2 milyon ziyaretçi ağırlanmıştır. Müze ve ören yerlerimizi 900 bin turist ziyaret etmiştir. O hâlde Mersin'de turizm potansiyelini geliştirmek için neler yapmamız gerekiyor? İlk olarak Mersin turizm master programını hayata geçirmeliyiz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Duy Sayın Bakan, duy!

LEVENT UYSAL (Devamla) - İkinci olarak, Tarsus-Kazanlı sahil bandındaki turizm potansiyelini hızlandırarak tesisleri hayata geçirmeliyiz.

Üçüncü olarak, alternatif turizm alanı çalışmasını artırarak yeni yeni alanlar bulmalıyız.

2026 yılı bütçesi milletimize hayırlı olsun efendim.

Teşekkür ederim. Saygılarımla. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Sayın Ekmen, buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben, hem Sayın Bakanlarımızdan hem de AK PARTİ'li milletvekillerimizden bir ricada bulunmak istiyorum: Bugün oylama bittikten sonra eve gidin, herhangi bir YouTube kanalında biraz bandı geriye sarın, önce Sayın Kültür Bakanının tek bir kelimesi bile anlaşılmayacak ses tonu ve hızla yaptığı konuşmaya karşı sessizliğinizi, sonra Sayın Gençlik Spor Bakanının yine tek bir kelime anlaşılmayacak hızına karşı coşkulu eşliğinizi izleyin. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Bence çok memnun kalmayacaksınız, biraz da mahcup olabilirsiniz o görüntüden.

2 Sayın Bakan aynı şeyi, iki farklı yöntemle becerdi: Biri sessiz konuşarak, öbürü bağırarak kendisini anlaşılmaz kıldı. Ne yapılmaya çalışılıyor? Ekranlara ve bu Genel Kurula hitap edilmeyecekse, saygılı bir şekilde göz hizasında birbirine bakılmayacaksa böyle bir performanstan muradınız nedir? Meclis tarihinde -2007'den beri izliyorum- herhâlde bu iki kötü performans kadar bir performans görmediğimi söylemek istiyorum.

Şimdi, önce Kültür Bakanımıza, gün boyu söylenenlerin dışında birkaç hususa, sonra da Spor Bakanımıza dikkat çekmeye çalışacağım: Sayın Bakanım, bazı uygulamalarda "kelime bulutu" diye bir görsel hazırlanır. Kelime bulutu şu: Birisinin konuşmalarında en çok geçen kelimeleri bir araya getiriyorlar, ediyorlar. Türkiye gibi Anadolu, Rumeli ve Mezopotamya medeniyetlerinin üzerine oturmuş bir ülkede konuşmalarınızdan bir kelime bulutu yapsanız Anadolu, Rumeli ve Mezopotamya medeniyeti ve kültürü üzerine kaç kelimeye rastlarız? Yat turizmi önemli, plaj turizmi önemli, bunlara itiraz etmiyoruz, Türkiye'nin turizm gelirlerinin artırılması önemli ama on binlerce yıllık, insanlıktan miras kalmış bu üç medeniyete dair Bakanlığımızın performansı nedir? Elbette bazı verileri ortaya koyabilirsiniz ama bu veriler toplam bütçe içerisinde ne kadar yer işgal ediyor; keza, toplam dağıtılan hizmetler açısından nasıl bir yer işgal ediyor?

Yine, kelime bulutu olarak kültür ve turizmi karşılıklı olarak koyalım. Turizm gelirlerine karşı bazı noktalarda giderler-gelirler dengesi açısından anlayabiliriz ama maalesef, tarihin en güçlü Kültür Bakanlığı olarak Vakıflardan Yazma Eserlere, TİKA'dan Yurtdışına kadar kültür alanında en zayıf dönemin bu dönemde geçtiğini söyleyebiliriz; sizin müktesebatınız tabii ki bunu doğuruyor olabilir ama bunu bir eksik olarak tespit etmemiz gerekiyor.

Şimdi, TGA'daki paralar, denetimler, denetimsizlik vesaire; bu konulara girmek istemiyorum ama TGA'da da bir kelime bulutu yapalım. TGA'nın yaptığı bütün faaliyetlerde acaba Türkiye'nin 7 bölgesi, 81 ili hangi dengeyle dağılıyor? TGA'nın bütün faaliyetlerinde kaç tane Karadeniz etkinliği göreceksiniz; TGA'nın bütün faaliyetlerinde -Kapadokya'yı koyun kenara- kaç tane İç Anadolu, kaç tane Doğu-Güneydoğu Anadolu faaliyeti göreceksiniz? Sayın Bakanım, Antalya da Kapadokya da bizindir ama siz TGA'nın bütçesinin kahir ekseriyetini bu iki noktaya teksif eder -oransal olarak diyorum- bakınız, hem üretilen iş hem de parasal ayrılma olarak diğer yerleri ihmal ederseniz; burada Karadenizli, İç Anadolu, Güneydoğulu milletvekillerimiz var; bu bölgelere haksızlık olur. İki yıldır her gördüğüm Bakanlık yetkilisine "TGA Mersin'de niye bir şey yapmıyor?" diye sızlanıyorum. En son sağ olsun, Sayın Bakanımız Nadir Alpaslan Bey bana 2 tane rapor gönderdi. Şimdi, bu 2 tane raporu birlikte incelediğimizde Mersin'le ilgili iyi bir analiz görüyoruz ama Mersin'le ilgili yapılan işler arkadaşlar, bakınız, 2025 yılı için bir tur "influencer" getirilmiş, bir tur gazeteci getirilmiş, 2 tane de TikTok hesabı, Instagram, Twitter hesabı açılmış. Allah aşkına, 324 kilometre sahiliyle, gastronomisiyle, tarihiyle, kültürüyle, Karacaoğlan'ıyla, Tarsus'uyla Mersin bunlarla mı dünyaya tanıtılacak? Bu, size adil ve vicdani geliyor mu? Diğer bütün detaylara girmiyorum.

Şimdi, TGA açısından Sayın Bakanım, siz bir defa Mersin'i zaten kısmen Antalya'yla birlikte anıyorsunuz. Oysa, Mersin için doğru bir planlama Adana ve Hatay'la birlikte yapılacak bir planlamadır ve maalesef, bunun da emeğini görmüyoruz.

Sayın Bakanım, Kültür Yolu Festivalleri önemli. Teşekkür ediyoruz, bu yıl Mersin'i dâhil ettiniz. Uzunca bir süredir isteniyordu, sağ olun ama bir önerim olacak: Bu Kültür Yolu Festivallerini bir haftaya sığdırmayalım. Ben Ankara Festivali'ni takip etmeye çalışıyorum. Günde 2 yere gideceğim ama 10 tane etkinlik var. Bunları biraz daha yirmi günlük, bir aylık zaman dilimine yaymak iyi olabilir.

Sayın Bakanım, bir de Yaşayan Miras Festivallerinden bahsettiniz. Tebrik ediyorum, girdim, Google'a baktım, ilki 2024'te Çorum'da düzenlenmiş ama Yaşayan Miras Festivalleri muhtemelen Sayın Bakan gibi hızlı ve sessizce yürütüldüğü için duymamışız.

İyi bir kültür takipçisiyim, ilk defa bugün duydum. Bana ait eksikliği kabul ediyorum, siz de Bakanlığınıza ait eksikliğin analizini yapın. Bu Yaşayan Miras Festivalinin de güçlenerek sürdürülmesini diliyorum.

Vallaha ben bu bütçeyi biraz da RTÜK'le ilgili hâlipürmelimizi konuşuruz diye böyle hasretle bekliyordum. Her gün evlere cerahat gibi akıtılan gündüz kuşağı programlarına hiçbir yaptırım yapılmamasını, dizilere ve diğer alanlara bir yön verilmemesini, Türk dizilerinin artık dünyada nasıl anıldığını anlatmak istiyordum ama çok kısa bir süre sonra Sayın Mehmet Daniş'in göreve atanmış olması elimizi ayağımızı bağladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, buyurun, toparlayın.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkanım Mehmet Daniş, size kolaylıklar diliyoruz. Allah rızası için, bu görevden ayrıldığınızda biz de gelelim şuradaki 600 milletvekili el birliğiyle gündüz kuşağı rezaletiyle mücadele ettiniz diye size teşekkür edelim. Bizi böyle borçlandırarak bu görevden ayrılın, Allah rızası için bu meseleyi öncelikli olarak ele alın.

Şimdi, turizmle ilgili son cümle. Gün gelmiyor ki dayak yemeyen bir turist, zehirlenmeyen bir turist olmasın. Geçen hafta Nevşin Mengü'nün bir haberine göre, Reddit sosyal platformunda dünyada en fazla taksici dolandırıcılığının yaşandığı ülkeler hakkında bir başlık açılmış; Türkiye, hakkında 450 "post", 30 bin yorumla 1'inci olmuş, 2'nci de Hindistan. Ya, Türkiye bunu hak ediyor mu? Bu rezaletle bakanlıklar kompleks bir şekilde nasıl mücadele edecek? Bir gün bir şehirde bir turistin dayak yediğini görüyoruz, öbür gün başka bir şehirde zehirlendiğini. Zaten İstanbul'daki taksi meselesinin rezaleti burada, bunu da lütfen ele alınız.

Şimdi, Sayın Bakanım Osman Aşkın Bak, öyle bir performans sergiledi ki muhtemelen her 2 Bakanımız da "En iyi icraat anlaşılmayan icraattır." diye buraya geldiler. Vallahi ikisinden de aklımda birer cümle kalmadı, birer kelime de kalmadı; bir ara, bir kaza geçiren kardeşimiz 5 kere dünya şampiyonu olmuş, o kadar, otuz dakika boş. Şimdi soruyorum Sayın Bakanım: 150 milyar bütçeyle övünüyorsunuz; yahu, 12 milyon Türk gencine 150 milyarlık layık görmüşsünüz 2,7 trilyon faiz öderken. Yahu, 12 milyon Türk gencine 150 milyarlık uygun görmüşsünüz, sadece 20 müteahhide 113 milyar öderken garanti ödemelerle. Bir de gelmişsiniz, bunu bize övünerek anlatıyorsunuz. Biraz insanda mahcubiyet olur yahu.

İnsanlar spor merkezine gidecek değil mi, yapılan yerlere? Ya, evinden spor merkezine gidene kadar 10 tane uyuşturucu satıcısıyla karşılaşılıyor. Uyuşturucuya müptela oluyor, tedavi göremiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Günlük 3 lira ayırdılar, başa çıkamıyorlar.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Sayın Ekmen, son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sağ olun efendim.

AMATEM'ler yetersiz, BAHAR yatırımları Sağlık Bakanlığının yetersiz.

Siz bence önümüzdeki yıl buraya gelip "Yasal kumar ve bahsi bitirdik." dediğinizde -bırakınız yasa dışını- burada 600 kişi sizi alkışlar Sayın Bakanım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Hep beraber, hep beraber...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Aynen.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Öyle, bir holigan gibi alkış almakla yetinmeyin, burada 600 milletvekilinin tebriğini, takdirini, alkışını almak çok kolay.

Girin Demirörenin "casino"suna, oradaki bütün kumar tiplerini bitirin. Biz orayı özelleştirirken sadece üç beş çeşit oyunla özelleştirmiştik, yüzlerce oyun var orada. Girin Spor Toto'ya, yahu, resmen topçuları ve -Sayın Ertuğrul Kaya detaylı anlattı- hakemleri bahis oynamaya teşvik eden bahis oyunlarını bitirin. Gelin buraya, hep birlikte sizi alkışlayalım. Gençler kumar ve bahis illetinden intihar ediyorken, bağımlılığın pençesine düşmüşken sizin burada hiç olmazsa bu dozda bir performans göstermemeniz gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bu bir dakika mıydı Sayın Başkanım?

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Yani bilmiyorum, Bakanlarımızın otuz dakikası bize üç saat gibi geldi, bizim bir dakikalar öyle kısa kısa gidiyor.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum nezaketiniz için.

Son olarak, KYK yurtlarının durumu hakkında bilgi sahibisinizdir, detaya girmiyorum.

Geçen yıl bütçede Sayın Bakanıma bir şey demiştim: Bizim Yörük çocuklarımızın içinde basketbol oynayacağı bir saha yok; Silifke'den, Erdemli'den başlayın, Gülnar'a, oradan gelin, Anamur'a kadar 1 tane saha yok, 1 tane salon yok doğru düzgün. Az önce çay molasında Spor Toto'ya 3 tesis yaptırılacağını söylediniz. Bunu inşallah soru-cevapta açıklarsanız hepimiz duyar ve memnuniyet duyarız ama Mersin'in ödediği vergiyi ve potansiyeli dikkate aldığımızda, özellikle Erdemli'den Gülnar'a, Erdemli'den Anamur'a kadar mahrumiyetleri dikkate aldığımızda Spor Totonun yapacağı 3 tesisin de yetersiz olacağını söylüyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İYİ Parti adına Sayın Çömez, buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakanlar, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Parlamentoların ya da en azından demokratik ülkelerdeki parlamentoların üç temel vasfı vardır: Bir, yasama; iki, denetleme; üç de bütçe yapma. Bütçenin nasıl yapıldığı ortada, hepimiz görüyoruz. Yasamanın nasıl yapıldığı da belli, saraydan gelen hazırlıklar komisyonlarda alelusul görüşülüp Parlamente'ye getiriliyor. Hiç olmazsa denetlemeyi doğru düzgün yapalım istiyoruz. Bugüne kadar verdiğimiz araştırma önergelerinin hiçbirisi kabul olmadı, bari soru önergelerimize cevap verilsin.

Ben şimdi bugün, Turizm Bakanlığıyla ilgili verdiğim soru önergeleri üzerinden bir değerlendirme yapacağım. Şu ana kadar Bakanlığa verilen soru önergelerinin sadece yüzde 5'ine zamanında cevap vermiş, yüzde 25'ine hiç cevap vermemiş; benimkiler o cevap verilmeyenlerin arasında.

Şimdi Yunus Emreyle başlayacağım. Bakın, Yunus Emre Vakfı... Sayın Bakana bir soru önergesi vermişim. İnsan biraz elini vicdanına koyar, bu soru önergesine cevap verir. Bu soru önergesinin cevapları bile bu ülkede Sayın Ersoy'un Bakanlık yapamayacağının çok net bir göstergesi. Allah aşkına, bu Parlamentoyu niye ciddiye almıyorsunuz siz? Niye soru önergelerimize cevap vermiyorsunuz?

Çok net bir şey söyleyeceğim biraz sonra size. Bakın, 2021 yılında Yunus Emrenin 233 milyonluk bir bütçesi varmış, 2022'de 656, 2023'ten sonra dramatik bir şekilde artmış; 1,5 milyar, 2 milyar, 2,5 milyara doğru uzamış. Fakat enteresan bir şey var, o yıllarda benim Sayın Bakana sorduğum şirketlerden bir tanesi kurulmuş Ankara'da ve yine bu soru önergesinde bütün ayrıntılarını verdiğim işlerin önemli bir kısmı bu şirkete verilmiş. Neler var, mesela, bu sahte faturalarla ilgili neler yapılmış? Yemek kitabını Sırpçaya çevirmişler, okçuluk eğitimi vermişler Malezya'da, Zanzibar'da bina yapmışlar, efendim -bu Ankara Bestekar'daki firmadan bahsediyorum- Azez'de, Afrin'de, İdlib'de, Münbiç'te sözde binalar yapmışlar; Irak'ta, Dubai'de işler yapılmış. Fakat enteresan olan şu: Satın Alma Daire Başkanı eskiden bu kurumda tesisatçıymış, sonra da bunu getirip Satın Alma Daire Başkanı yapmışlar, adam da yememiş içmemiş, kurumu soymuş, Almanya'ya basmış paralarla, bir çuval parayla Almanya'da yakalanmış. Bunun gibi daha çok örnek var, uzatmayacağım ve Sayın Bakan bu kadar ciddi sorulara bu Meclisi muhatap alıp da "Sayın Vekil, doğrusu budur, yanlış budur." dememiş. Allah aşkına, bu ülkeyi böyle mi yöneteceksiniz siz? Bu ülkeyi böyle mi idare edeceksiniz?

Gelelim nepotizme. Bakın, bu ülkede bir nepotizm kültürü yeşerdi sizinle beraber. Az önce Sayın Emir sordu. Soruyorum şimdi Sayın Bakana: Sayın Bakan, Ayasofya Camisi ve Ayasofya Müzesi var. Ayasofya Müzesini kim işletiyor? DEM Müzecilik senin neyin oluyor; bacanağın mı, enişten mi, kardeşinin bilmem neyi mi? Kariye Müzesini kim işletiyor? Senede kaç milyon euro cebine indiriyor bu şirket? Bakın, nepotizmin dibinden bahsediyorum. Nasıl verdiniz bu şirkete?

MURAT EMİR (Ankara) - İhalesiz verdiler, ihalesiz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hangi akrabalık bağınız var? Nasıl verdiniz? Kariye Müzesini defalarca sorduk, soru önergeleri veriyoruz; Allah aşkına, muhatap alın bu Meclisi de cevap verin!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Cevap veremezler.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir sene içerisinde en az 50 milyon euro kârı var. "Ayasofya'yı açtık." diye konuşuyorsunuz, bir de müzeyi bu şirkete verip inanılmaz paralar kazandırdınız.

Şimdi, Bolu Kartalkaya'yla ilgili az önce Sayın Bakanın... Bir bakana "Yalan söyledi." demek içimden gelmiyor, söylemeyeceğim ama...

MURAT EMİR (Ankara) - Ben söyledim, yalan söyledi!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...gerçekleri tahrif edersene burada milleti kandırmasından bahsedeceğim. Sayın Bakan burada kendisiyle ilgili soru yönelttiğinde dedi ki: "Ben bürokratlarıma soruşturma izni verdim." Ya, Sayın Bakan, Allah aşkına, yalanın da bir sınırı olur ya!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Külliye yalan!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Elimde Danıştayın belgesi var, buyurun, belge burada, hepinize vermeye hazırım. Bolu'daki mahkeme Sayın Bakana "Bürokratlarını ben soruşturmak istiyorum." dediğinde Bakan Bey itiraz etmiş, "Vermiyorum izin." demiş, sonra da Sayın Bakanın izin vermediği bürokratlarıyla ilgili mağdur aileler, o çatır çatır yanan insanların aileleri, o çocukların aileleri Danıştaya başvurmışlar, sonra Bakan Bey itiraz etmiş, bir kere daha başvurmışlar, bir daha itiraz etmiş ve Danıştay ondan sonra "Hayır kardeşim, bunlar yargılanacak." demiş; şu anda yurt dışına çıkış yasağı var. Ya, sizin vicdanınız nasıl buna elverdi ya! Bıraksanıza yargılsınlar! Nasıl vicdanınız elverdi?

Şimdi, bakın, asıl mesele şu: Yargılanma izni vermediği kişi kim biliyor musunuz? Neşe Çıldık. Neşe Çıldık nereden gelmiş? Onunla ilgili de bir tomar soru önergesi verdim. İnsan elini vicdanına koyar, bu Parlamentoyu ciddiye alır, buna cevap verir.

Neşe Çıldık, Bakan Bey'imizin Etstur'unda bilmem kaç yıl beraber çalıştığı müdürü; bunu Bakanlığa getirdi, çok önemli bir kuruma Genel Müdür yaptı. Peki, onunla da mı kaldı? Feridun Çıldık, Neşe Çıldık'ın abisi, RTÜK'te Daire Başkan Yardımcısı yapılmış. Başka? Burak Çıldık, Neşe Çıldık'ın yeğeni, Turizm Geliştirme Ajansında iş verilmiş kendisine. Allah aşkına ya, bu kadar işsizliğin, bu kadar açlık ve sefaletin olduğu bu ülkede Çıldık'tan başka, Etstur'da görev verdiğin, bilmem kaç sene beraber çalıştığın Çıldık'tan başka kimse yok mu? Nepotizmin dibini yaşıttınız. Ha, şimdi, Sayın Çıldık, şu anda yurt dışı yasağı olan Neşe Çıldık, Sayın Bakanın ısrarla soruşturma izni vermediği kişi, işte, burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın Sayın Çömez.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Niye çok kıymetli kendisi biliyor musunuz? Çünkü Sayın Bakanın... Şimdi -bununla ilgili de birçok kereler soru önergesi verdim, Mecliste konuştum, dışarıda konuştum- buyurun, size şunu göstereceğim: Burası Bodrum'da Kissebükü Koyu Adalıyalı mevki, burada tarihî güzellikte bir koy var, bu koy Halikarnas Balıkcısı'nın mavi turu başlattığı yer. Bu koyda tam 95 bin metrekarelik araziye Sayın Bakan 2000'li yılların başında o zaman AKP yönetiminden almış -çok uzun hikâye, anlatmayacağım, soru önergesinde bütün ayrıntılar var- nihayetinde buraya izin alamamış Sayın Bakan. Sonra 5 dönüme yakın bir araziye satın almış, gene işlerini halledememiş -şimdi bundan sonrası çok önemli- daha sonra 25 bin metrekarelik bir alan Tarım ve Orman Bakanlığından Turizm Bakanlığına verilmiş, Turizm Bakanlığından da Sayın Bakanın şirketine verilmiş ya, Allah aşkına!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bakan Bey bunun ne olduğunu defalarca açıkladı ama duymuyorsun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yazıklar olsun!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Açıklamadı, açıklamadı; "yalan" desin bir kere ya, "yalan" desin bir kere! Nerede açıkladı?

BAŞKAN - Sayın Çömez...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Açıkladı.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Cevap versin o zaman.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Soru önergesi burada, soru önergesi; "Açıkladı." demeyeceksiniz, buna cevap vereceksiniz, cevap!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sen duymuyorsun, görmüyorsun; yalanlarına, iftiralarına devam ediyorsun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Merak etmeyin, bunların hepsinin yeri geldiği zaman hesabı sorulacak. Kalkın bunlara cevap verin, bunlara; bunlara cevap verin! (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Kaç tane "tweet" attı Bakan Bey o konuda?

BAŞKAN - Sayın Çömez, bir dakika, açayım.

Sekizinci dakika.

Buyurun toparlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Bakan kendi Bakanlığına tahsis ettirdiği arazileri Neşe Çıldık'ın imzasıyla kendi şirketine tahsis ettirmiş. Allah aşkına, böyle bir ülke olur mu ya? Yine, Neşe Çıldık'ın burada imzası var, gösteririm ben size. Buyurun, Neşe Çıldık'ın imzası, buyurun. "ÇED gerek yok." diyor ya, "ÇED gerek yok." diyor. Şimdi, bütün bunların yaşandığı bir ülkede; nepotizmin, yolsuzluğun, suistimalin, yalanın, talanın ve rantın dip yaptığı bir ülkede biz Sayın Bakanın başarılarından bahsediyoruz. Altı üstü 56 milyar dolar gelir sağlanmış, Çin ve Kore'ye verdiğimiz dış ticaret açığını bile kapatmaktan âciz. Ortada bir başarı yok, ortada bir talan var ve bir de bu muhteşem 1,5 milyar liralık yatlarla Yunanistan'a yapılmış seyahatler var. Hani "kimsesizlerin kimi, sessiz yığınların sesi." diye iktidara geldiniz ya, fakir sofralarına diz çökerek iktidara geldiniz ya, işte bu 1,5 milyar liralık yatlarla gezen bakanlarınız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir dakika, bitiriyorum. İstirham ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun toparlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sonra da Bakanınıza sorulduğunda, "Niye bununla geziyorsun?" denildiğinde dedi ki: "Ben Yunanistan'ın turizmini araştırıyorum, onun için gezmeye gittim." dedi. Bir de baktık ki geçen yıl, Sayın Bakanın Yunanistan'ın turizmini araştırdığı dönemde Türkiye'den tam 1,5 milyon kişi Yunanistan'a turizm için gitmiş, seyahat etmiş. Son derece kötü yönetilen, son derece berbat yönetilen bir Turizm Bakanlığı var. Bütün bunların sadece bir tanesi, bakın, bir tanesi medeni bir ülkede yaşanmış olsa o bakan bir gün dahi görevinde kalamaz.

Peki, bütün bu sorulara, bütün bu önergelere Sayın Bakan nasıl cevap vermiş biliyor musunuz? Yememiş içmemiş, bürokratlarını çalıştırmış, yanındaki avukatlarını çalıştırmış, mahkemeye vermiş. Buradan ilan ediyorum: Verin beni mahkemeye; kaldırın benim dokunulmazlığımı, kendisiyle mahkemede hesaplaşalım. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Vermiş zaten.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu dünyanın böyle gideceğini zannediyorsunuz değil mi? Hesap verecek mahkemede, hesap, hesap verecek!

Sizler de o hesap verirken yanında durursunuz Leyla Hanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Mahkemeye vermiş zaten, kendisi söyledi.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kılıç.

Buyurun Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, Gazi Meclisin değerli üyeleri; sanayide çarklar döner, bacalar tüter, yollar yapılır. Bunlar kudretli devletimizin gövdesi, görünen kısımdır ama unutmamak gerekir ki devletimizin ruhu kültür, istikbal ise gençliktir. Biz her bakanlığımızın bütçesini kıymetli buluyoruz çünkü her bütçe bambaşka idealleri, bambaşka hedefleri işaret etmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesine bakarken sadece otellerin doluluk oranını, turist sayısını görmüyoruz; biz orada, binlerce yıllık kadim Türk tarihinin hafızasını, bizi biz yapan o muazzam mayayı, özümüzü görüyoruz. Ancak burada asla taviz veremeyeceğimiz bir kırmızı çizgimiz var, o da ses bayrağımız yani Türkçemiz. Hepimiz biliyoruz ki bir milleti ayakta tutan sadece toprağı değil o toprağa ruhunu veren, kültürünü oluşturan dildir. Türkçemiz bizim ses bayrağımızdır, binlerce yıllık hafızamızdır; bizi birbirimize bağlayan, bizi biz yapan en kıymetli hazinelerimizdendir. Dilimizin bugünkü hâline baktığımızda hepimizin yüreğinde ince bir sızı hissetmesi gerekir; sokaklarımızdaki tabelalardan televizyon ekranlarına, gençlerimizin sosyal medyadaki yazışmalarına kadar Türkçemizin günden güne soluklaştığını, o güzel ahengini yitirdiğini üzülen gözlemliyoruz. Bakanlığımızın kültür ve sanat alanındaki çalışmalarını takdir ediyoruz. Dilimiz söz konusu olduğunda çok daha hassas, çok daha kuşatıcı bir yaklaşıma da ihtiyacımız olduğunu belirtmek istiyorum. Basınımızda, dizilerimizde, reklamlarımızda ve sanat dünyamızda Türkçe'mizin nezaketini, zenginliğini koruyacak bir hassasiyetin bizzat Bakanlığımızın öncülüğünde bir seferberlik ruhuyla hayata geçirilmesini gelecek nesillerimize karşı en büyük sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, gelelim göz bebeğimiz, yarınımız, umudumuz, geleceğimiz gençlerimize. Öncelikle, Nevşehir Milletvekili olarak, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın güzel memleketimiz Nevşehir'imize yaptığı yatırımlar için şahsım ve hemşehrilerim adına teşekkür ediyorum. Ancak Nevşehir'in geleceği evlatlarımızın daha nitelikli imkânlarla kavuşması için talep ettiğimiz, projesi hazır bekleyen yatırımların da bir an önce kazma vurularak hayata geçirilmesini hassaten ve ısrarla beklediğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum Sayın Bakanım.

Gençlerimizle ilgili Nevşehir'i de aşan, 81 vilayetimizi, her haneyi yakından ilgilendiren hayati bir meselemiz daha var: Sanal kumar ve sosyal medya bataklığı. Sanal kumar ya da diğer kumar çeşitleri üzerine çeşitli görüşler bildirildi. Belki diğer milletvekillerimiz de görüşlerini bildirecekler. Lafı çok fazla eğip bükmeye gerek olmadığını düşünüyorum. Çocuklarımızı dijital dünyanın o denetimsiz, o karanlık dehlizlerine kurban veremeyiz. İçişleri, Ulaştırma ve Altyapı, Millî Eğitim, Gençlik ve Spor ve Aile Bakanlıklarımız derhâl bir araya gelmeli, koordineli bir çocuk koruma kalkını oluşturulmalıdır diye bir teklifimiz var. Neden mi? Çünkü bilim adamları, bilim

bas bas bağıyor. Birincisi: Bu platformlar çocuklarımızın henüz gelişmekte olan beyinlerinde dopamin bağımlılığı yaratıyor, tıpkı bir uyuşturucu gibi, iradeyi yok eden her madde gibi çocuğun iradesini elinden alıyor; odaklanma yeteneğini, sabrını ve bilişsel zekâsını çürütüyor. İkincisi: Sosyal medya akran zorbalığının, siber zorbalığın ve istismarın en vahşi arenasına dönüşmüş durumdadır. Filtresiz görüntüler, sapkın akımlar çocuklarımızın ruh sağlığını tarumar etmekte, evlatlarımızı depresyona, anksiyeteye hatta -Allah korusun- intihara kadar sürüklemektedir. Üçüncüsü: Mahremiyet kavramı yok edilmekte, aile bağları koparılmakta, çocuklarımız kendi evlerinde, kendi odalarında ama ruhen bambaşka ve tekin olmayan, kontrol altında olmayan, ebeveynlerinden oldukça uzak diyarlarda yaşamaktadır. Bu yüzden diyoruz ki belli bir yaşın altındaki çocuklarımız için sosyal medya kullanımı kesinlikle yasaklanmalı, bunun için aşılması mümkün olmayan, net ve sert teknolojik tedbirler alınmalıdır. Dünyada da bu konuda artan farkındalık göz önündedir. Bakınız, çok yakın bir zamanda Avustralya 16 yaş altındaki çocuklar için getirdiği düzenlemeyle evlatlarımızın ruh sağlığının her türlü ticari kaygıdan çok daha kıymetli olduğunu ortaya koyan, dikkate değer bir emsal oluşturmuştur Sayın Bakanlarım. Kimse bize özgürlük masalı da anlatmasın. Devlet, zehir evin içine girdiğinde "tercih" demez, kapıyı kapatır. Bir çocuğu uyuşturucudan korumak neyse dijital zehirden korumak da odur bize göre. Elbette asıl gayemiz sadece yasaklamak değildir; asıl gaye çocuklarımızı bu sanal âlemden koparıp gerçek hayata, spora, sanata, ilime, Hoca Ahmet Yesevi'nin irfanına, Yunus'un sevgisine yönlendirmektir. Müfredatımızla, spor tesislerimizle, sosyal ve sanatsal etkinliklerimizle onları öyle bir kuşatmalıyız ki çocuklarımız o soğuk ekranlara bakma ihtiyacı bile hissetmemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Ancak o seviyeye gelene kadar sosyal medya evlatlarımızın zihnini işgal ediyorsa o şalteri indirmek devletin ve bakanlıklarımızın asli vazifesidir diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu selamlıyorum.

Evet, bazen cümle kurmakta gerçekten zorlanıyoruz çünkü aslında toplum adına, insanlık adına bazı değerlerin yaşatılmış olmasını insan temenni ediyor. Örneğin, daha bir yıl önce 78 insanımızı yitirdiğimiz bir Kartalkaya yangınından sonra burada Bakanın en azından bir öz eleştiri yapmasını, üzüntülerini belirtmesini ve gerçekten bundan acı duyduğunu, üzüntü duyduğunu ifade etmesini beklerdik ama ne yazık ki 78 canı -tam da vekilimizin dediği gibi- bir dakikaya sığdırdı.

Şimdi, sistem baştan çürük; Pir Sultan'ın bir sözü var, diyor: "Bozuk düzende sağlam çark olmaz." Evet, düzen bozuk, sağlam çark arayışımızın da nafiye olduğunu çok iyi biliyoruz. Düzen bozuk olmasa bir turizm şirketleri patronu gelip Turizm Bakanı olmazdı. Düzen bozuk olmasa bütün ahab çavuşunu Bakanlığa doldurmazdı. Düzen bozuk olmasa gerçekten en başta kendisi istifa eder ama daha sonra da bütün sorumluların yargılanması için elinden geleni yapan bir sistem, bir akıl devreye girerdi. Düzen bozuk olmasa dönüp yanan her bir çocuğun annesinin, babasının gözlerinin içine bakmaktan utanan, Türkiye halklarına karşı sorumluluğu olduğunu bilen bir siyasi akıl devreye girerdi. Ama görüyoruz ki hiçbir şey yok. Bakan gayet rahat konuşuyor, AK PARTİ'li vekiller gayet rahat alkışlıyor ve hiçbir şey olmamış gibi; bu ülkede, bir otel yangınında, tatile gitmek için oraya giden 78 insanımız yaşamını yitirmemiş gibi bize pembe tablolar anlatıyor.

Ama bu düzenin bozukluğu sadece yitirdiğimiz canlarla ilgili değil aynı zamanda bu toplumun, bu ülkenin, bu coğrafyanın hakikatine sadakatin de sakatlandığını görüyoruz. Bu ülke dillerin, dinlerin, inançların ülkesi. Bu coğrafyada kadim birçok halk yaşadı, hâlâ da yaşıyor. Kadim inançlar, kadim kültürler var ama Kültür Bakanlığının bunlardan haberi var mı, gerçekten merak ediyoruz. Kültür Bakanlığı kaç tane Kürtçe tiyatroyu destekliyor acaba? Kaç tane Ermenice halk oyununun sergilenmesine önayak oldu? Kültür Bakanlığı kaç tane gerçek anlamda bu ülkede muhalif olan yayını, filmi destekledi? Kültür Bakanlığı yandaş bakanlığı mıdır? Yandaş yayınları destekleme, yandaş eserleri destekleme bakanlığı mıdır diye buradan sormak istiyoruz.

Ya da nasıl oluyor da bu ülkenin en kadim, bu coğrafyanın en kadim inançlarından biri olan Aleviliği, Bektaşiliği bir Turizm Bakanına bağladılar ve hiç kimsenin buna sesi çıkmıyor ya? Ben bir Alevi'yim ya, beni incitiyor. Benim inancım Turizm Bakanlığının altındaki folklorik bir öge değildir. Ben kendi cemevimin parasını ödeyebilirim. Mesele sadece cemevinin faturasını ödemek de değildir ama bu toplumun halklarına, inançlarına saygı duymak, eşit yurttaş görmek, cemevini ibadethane saymak, inancına saygı duymak herkesin sorumluluğudur, bizim de yurttaş olarak beklentimizdir ama bakıyoruz, burada elektrik, su faturası üzerinden bir inancı tahkir eden sözler sarf ediliyor. Biz bunu kabul etmiyoruz. Biz bu ülkede yaşıyoruz, vergi veriyoruz; bu ülkedeki camilerin nasıl faturası ödeniyorsa bütün ibadethanelerin faturası da aynı şekilde ödenmelidir. Turizm Bakanlığı değildir bunun muhatabı. Artık bu ayıptan dönülmelidir, yeter!

Diğer bir mesele, şimdi, ya, gerçekten, deveye sormuşlar: "Boynun niye eğri?" Demiş: "Nerem doğru?" Neresine söz söyleyelim, neresine söz söyleyelim? Ya, koskoca bir Hasankeyfi yok ettiniz; Diyarbakır'da Sur gibi kadim, binlerce yıllık medeniyeti yok ettiniz "kentsel dönüşüm" diye. Bu ülkenin gerçekten binlerce yıldır yaşam alanı olan yerlerini yok ettiniz. Nerede kültür kaldı, nerede kıyı kaldı, nerede kent hakkı kaldı, nerede orman kaldı? Biz sormak istiyoruz. Yok. Bir hamaset üzerinden kültürel hayat sürdürülemez. Bu ülkedeki kültürel hayat hamaset üzerinden, teklük üzerinden, merkezî bir anlayış üzerinden yürütülüyor. Bugün bir yerellik kurulmadan, bir yerel yönetim anlayışı olmadan kültür yaşatılabilir mi? Hayır. Merkezileştirme, homojenleştirme, tek tipleştirme bugün kültürün en büyük düşmanıdır, kültürel hayatın en büyük düşmanıdır.

Bakin, 90'larda bu ülkedeki sanatsal üretimin kısıyından geçilmiyor ya; vasatlığın dibini gördük kültürel hayatta, sanatsal üretimde. Şimdi, 3-5 tane ülkeye film satılıyor, dizi satılıyor diye kültürel şahlanış yılı ilan ettiler. Kaç tane uluslararası film festivalinde ödül aldı Türkiyeli yapımcılar, film şeyleri? Soralım. Yok. Dibin de dibi. Niye? Çünkü özgür düşünce yok ki, eleştirel düşünce yok ki. Eleştirel düşünce olmadan, özgür düşünce olmadan sanat hayat bulabilir mi? Bulamaz.

Başımıza RTÜK diye bir kurum koymuşlar, maşallah, Ebubekir Şahin vardı, gelene ceza, gidene ceza. Niye? Millet iktidarı eleştiriyor. E, tabii yani herkes alkış tutmalı az önce AKP vekillerinin Sayın Gençlik Bakanına alkış tuttuğu gibi. Eleştiri yapmayacağız hiçbirimiz, hiç kimse sokağa çıkmayacak, hiç kimse gösteri yapmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Hiç kimse "Kral çıplak." demeyecek. Hiç kimse "Bu ülkede yoksulluk var." demeyecek. Hiç kimse "Bu ülkede kadınlar katlediliyor; kadına yönelik, çocuğa yönelik cinsel suçlar var; taciz var, tecavüz var." demeyecek. Ne diyecek? "Padişahım çok yaşa!" Onu dersin yayınlar gırla gidiyor, destek üzerine destek. Ama "Hata yapıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz, eksik yapıyorsunuz." dediğinizde ya cezaevine gidiyorsunuz ya da eğer muhalif yayınsanız, web sitesiye web sitesi engelleniyor; olmadı, yayın durduruluyor; olmadı, para; olmadı, ekran karartma. Bu, kabul edilebilir mi? Bunun demokrasiyle, kültürle, fikir özgürlüğüyle ne alakası var?

Şimdi gelelim Gençlik Bakanına, birkaç cümle de ona etmek istiyorum. Ya, gerçekten burasını stat sanıyor sanırım Sayın Başkan, kesin yani.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Kendisini de amigo zannediyor, amigo!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çünkü Mecliste böyle bir konuşma ve böyle bir tezahürat bu Meclisin mehabetine uygun değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, yedinci dakika, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kendisini statta sanıyor.

Şimdi, çok bir şey söylemeyeceğim, bütün arkadaşlarım konuşmalarında eleştirilerini yaptılar ama bu ülkede 2025'in ikinci çeyreğinde 15-24 yaş arasında erkeklerde dar tanımlı işsizlik yüzde 11,6; geniş tanımlı işsizlik yüzde 34,5; bu oran kadınlarda dar tanımlı işsizlik yüzde 23,1; geniş tanımlı işsizlik yüzde 53,4. Bu ülkedeki gençlerin yüzde 70'i -eminim ki burada olan vekillerin de çocukları dâhil- yurt dışında yaşamak istiyorlar. Ya, insan dönüp bir sormaz mı; niye, niye? Kars'tan, Ağrı'dan, Varto'dan, Muş'tan dünya kadar... Ya, bir ilden 15 bin insan göçtü, 15 bin genç. Niye gidiyor? İşsiz, açsız, geleceksiz; bu ülkede geleceğini görmüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlayacağım, selamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum Sayın Koçyiğit.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Spor Bakanı da gelmiş, bize yaptığı binaları sayıyor. Üniversiteliler "Barınamıyoruz." diyor, "Geçinemiyoruz." diyor, "Açız." diyor, "Bursumuz yetmiyor." diyor, kulağının üzerine yattıyor. Dünya ona güzel vallahi, maşallah!

Şimdi, milyarlarca gence 150 milyar, bir avuç zengine 2 trilyon 742 milyarlık bir bütçe ayırmışlar. Bu utanç bir bakana da bir hükûmete de yeter diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koçyiğit.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Sayın Turizm Bakanının Genel Kurula hitap ederken üstenci tavrını ve Genel Kurulu hiçe sayıcı tutumunu kınadığınızı belirtmek isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

Kendisi, daha Kartalkaya faciasının bir gün sonrasında bu konuda kendisinin ve Bakanlığının hiçbir hukuki ve cezai sorumluluğu olmadığını söyleyerek hem işin içinden sıyrılmaya çalışmıştır hem de yargılamayı etkilemeye çalışmıştır. Ama kısa sürede anlaşılmıştır ki ama cumhuriyet başsavcılığının yetkilendirdiği bilirkişi raporuyla ortaya çıkmıştır ki Turizm Bakanlığı bu konudaki tek yetkili kurumdur, Bakanlıktır; burada bir tartışma yoktur. Ama buna rağmen kendisini ve Bakanlığını yargılatmamak üzere yemin etmiş ve bu konuda da hiçbir sorumluluk almamış bir Sayın Bakanla karşı karşıyayız ve hâlâ Genel Kurula ve Türk milletine yanlış, yalan şeyler söylemeye devam etmektedir.

Bakın, mesele şu: Bir defa, şu anlaşıldı değil mi? Bu yangındaki denetleme görevi yani bilirkişi raporunun "Dikkatsiz ve özensiz denetlemeler yapılmış." dediği kurum Turizm Bakanlığı. Bütün bilirkişi raporlarını bir kenara bırakıyorum ama 26 Şubatta Komisyonunda Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan'ın yaptığı bir konuşmadan alıntı söyleyeceğim size sadece. Nadir Alpaslan diyor ki Komisyonunda: "Pandemiden sonraydı, 2 Libyalı bir yangında öldü. Biz bunu fark ettik, bütün otellere 'Mutlaka yangın sensörü takacaksınız.' dedik; arkadaşları gönderdik, denetlettik." Bakın, burada. Demek ki neymiş? Turizm Bakanlığının yetki ve sorumluluğundaymış. Siz uyumuşsunuz, siz seyretmişsiniz. Biz size "Gittiniz de orayı yaktınız." demiyoruz, "O katilleri siz korudunuz." demiyoruz ama siz yargılamanın önünü tıkayarak aslında vebal altındasınız ve bu vebalden nasıl kurtulacaksınız, inanın bilmiyorum.

Devam edelim, yargılama meselesi... Cumhuriyet Başsavcılığı diyor ki: "Ben Bakan Yardımcısı dâhil 13 bürokrati yargılamak istiyorum. Elimdeki deliller bunların yargılanmasını gerektiriyor." Sayın Bakan "Hayır." diyor, "Hayır, yargılayamazsınız." Tekrar dava açılıyor, tekrar "Hayır." diyor. 2 defa ön soruşturma raporu hazırlattırıyor, Bakanlığının ne kadar temiz ve ne kadar bu işin dışında olduğunu anlatmaya çalışıyor. Ama özellikle 2 mağdur yakınının ısrarla Danıştaya gitmesi sonrasında Danıştay kararıyla mecburen orada bürokratların yargılanmasının önü açılıyor ve orada Bakanlığın verdiği idari karar ortadan kaldırılıyor. Sayın Bakan geliyor, burada diyor ki size gözünüzün içine bakarak: "Ben, daha Danıştay karar vermeden 'Yargılansınlar.' kararı verdim." Hayır Sayın Bakan, yapmadınız, yapmadınız. 3 kişiye "Yargılansın." izni verdiniz, bunlardan biri de stajyer. Ama mahkeme, Bolu Cumhuriyet Başsavcılığının sizden istediği mahkeme ve Danıştayın kaldırdığı 9 kişi daha var; Bakan Yardımcınız dışındaki bütün üst düzey, kontrolörler, onların üstündeki genel müdürler, onların üstündeki başkontrolör, hepsinin yargılanmasının önü açıldı. Siz açmadınız, siz sonuna kadar sinmeyi, saklanmayı ve yargılamanın önünü tıkamayı tercih ettiniz.

Bir de insani bir şey soracağım size ama önce şunu söylemem lazım: Bakın, diyorlar ya "Bizim sorumluluğumuz yok." mahkeme dosyasından okuyorum arkadaşlar... Aynı gün, 16 Aralıkta, aynı otelin sahipleri bir başka otelinin müdürüyle geliyorlar bu otele. Bu oteli denetleyecekler Turizm Bakanlığı yetkilileri; geliyorlar, orada güzel bir sofraya oturuyorlar, kendilerini ağırlattırıyorlar ve gidiyorlar. İşte, bu bürokratların Bakanı burada, hâlâ hiçbir sorumluluğu üstüne almıyor, hâlâ bu Genel Kurulu ciddiye almıyor, bu halkın hiçbir sorusuna cevap vermiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Kaba, nobran, üstenci, vurdumduymaz ve vicdansızsınız! (CHP sıralarından alkışlar)

Bir soru size Sayın Bakan: Ya, gerçekten insanın kanı donar. Daha o çocuklar çılgık atarken, daha feryatlar yükselirken, alevler devam ediyorken gerçekten beş yıldızlı bir otelin spor salonunda sabah sekizde spor yapabildiniz mi? Buna yüreğiniz yetti mi? Bunu da cevaplayın Sayın Bakan.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Yedi buçukta Marriott Otel, Marriott Murat Bey. Marriott Otel'de "smoothie"sini içiyordu yedi buçukta.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ankara Marriott.

MURAT EMİR (Ankara) - Evet.

Şimdi, devam edelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz de oradaydınız herhâlde, beraberiniz!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz daha iyi bilirsiniz Leyla Hanım, kiminle gittiğini daha iyi bilirsiniz!

MURAT EMİR (Ankara) - Evet, bir defa bir soru daha sorayım: Sayın Bakan, gözünüz ne zaman doycak? Gözünüz ne zaman doycak, bu soruya cevap verin. Çocuklarınıza böyle bir miras bırakıyorsunuz, para pul bıraksanız ne olur? Kardeşinin bacanağına Ayasofya'yı, Efes'i önce yaptırmış ihalesiz, şimdi de işlettiriyor, biletleri onlara kestiriyor; siz de alkışlıyorsunuz, alkışlamaya devam edin!

Bakın, aynı şekilde, Yunus Emre Enstitüsü... Sormuş arkadaşlar Plan ve Bütçe Komisyonunda, "Verdik mahkemeye, yargılanıyorlar." demiş. E, herhâlde yargılanacaklar ama sizin sorumluluğunuz nerede? Naylon faturanın kralını kesmişler sizin atadığınız kişiler, Yunus Emre Enstitüsünü dolandırmışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Murat Bey, 1.558 tane sahte hesap açıp soymuşlar.

MURAT EMİR (Ankara) - Evet, 25 bin liralık işe 2,4 milyon lira fatura kesmişler, havaalanında yakalanmışlar ama onlar yakalanana kadar sizin bu Bakanınız seyretmiş, siz de alkışlamaya devam edin! (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yazıklar olsun!

MURAT EMİR (Ankara) - Aynı şekilde, arkadaşlar, bir söz de Alevilerle ilgili söyleyelim, yeri gelmişken söylemeden geçmek olmaz. Sayın Bakan bunu büyük bir hamle gibi, büyük bir hizmet gibi söylüyor. Efendim, neymiş? Cemevlerinin elektriğini, suyunu ödemişler. Size teşekkür mü etmeliyiz? Bunca yıldan sonra, bunca yıl yok saydıktan sonra, umursamadıktan sonra, AİHM kararlarını dahi uygulamadıktan sonra, "Elektrik parası ödemiyorlar." diye cemevlerine yıllarca icra götürdükten sonra şimdi Alevileri folklorik bir öge gibi Kültür Bakanlığında bir daire başkanlığına bağlayıp oradan bir elektrik, su ödeneği çıkarıp onu ödeyip "Burada da bunu yaptık." demek için insanın yüzünün kızarmıyor olması gerekir. Daha fazla bir şey söyleyemiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Camilerin ödenmediğini biliyor musunuz? Camilerin ödenmiyor, camilerin.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Osman Aşkın Bak, kendisini severiz, birlikte milletvekilliği yaptık. Ama doğrusu, biraz daha gençlerin sorunlarını bilen, anlayan, eksikleri fark etmiş ve Türkiye'ye, gençlere yani o işsiz, umutsuz; bavullarını toplamış, gidebilen gitmiş, gitmeyenin gözü dışarıda, böyle bir ülkede, işsizliğin on milyonları geçtiği bir ülkede, o ülkenin Gençlik ve Spor Bakanının daha ciddi, daha sorumlu ve geleceğe umut saçıyan bir tutum almasını beklerdik ama siz maalesef holiganlığı tercih ettiniz. Burada konuşulması gereken genç işsizliği; ne işte ne eğitimde olan çocukların, gençlerimizin durumu; o umutsuzluk, uyuşturucu kullanım yaşının 14'e kadar düşmüş olmasını konuşmalıyız biz burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum Sayın Emir.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Ve biz burada bunları konuşurken aynı zamanda "Niye bağımlılıkla mücadelede sadece günde 3 bin lira ayırdınız, 19 milyon lira ayırabildiniz?" diye bunları konuşmamız gerekirdi. Memleketi bir sanal bahis memleketine dönüştürdünüz. Gençlerin her birinin cep telefonunu "casino"ya dönüştürdünüz. Canlı bahisler, Spor Totolar, Spor Lotolar; tüpçünün oynattığı ruhsatlı oyunlar, ruhsatsız oyunlar; bütün bunlara el atması gerekirken, gençleri bunlardan korumak gerekirken geldiniz, burada binaları gösterdiniz ama bilmelisiniz ki sizin gerçekten yapmanız gereken çok şey var ve son derece başarısızsınız. O kadar başarısızsınız ki burada madalya toplamını gösterdiniz. Cesaretiniz varsa bir de şu Paris Olimpiyatları'nda hiç altın madalya almayışınızı da bir söyleseydiniz de nedenlerini burada tartışaydık Sayın Bakan.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Leyla Şahin Usta.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Başkanım, 3 bin değil 3 liradır günlük.

MURAT EMİR (Ankara) - 3 lira işte.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Günde 3 lira, düzeltelim onu; tutanaklara öyle geçsin.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Usta.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - İddialara cevap ver Başkanım, iddialara cevap ver.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bütün söz alan vekillerimize, katkı veren vekillerimize teşekkür ediyoruz; eleştirilerini dinledik, notlarımızı aldık; Kıymetli Bakanlarımıza kürsüden yaptıkları konuşmaları için, bilgilendirmeleri için teşekkür ediyoruz. Bu kadar sataşmanın içerisinde konuşmalarını yapabildikleri için de açıkçası tebrik ediyorum.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Hay Allah'ım, ya Rabb'im! Ne konuştular ki!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bizim İç Tüzük'ümüzün 160'ıncı maddesinin (6)'ncı fıkrasında der ki... Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozacak döviz, pankart ve benzeri materyalleri getirmek ve kullanmak yasaklanmıştır İçtüzük'ümüze göre.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bakan getirdi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bakanlar pankart gösterdi sabahtan beri. Bakanları ki pankart olmuyor mu?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ne diyor, ne yasaklı mesela?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi, bugün maalesef, bugün maalesef bir LGBT propagandası yapan, Bakanı da karikatürize eden, içinde uygunsuz bir sürü figürlerin ve LGBT'nin açıkça propagandası yapılan... Propagandaya müsaade etmeyen bir tek ben çıktım, AK PARTİ Grubu çıktık.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - O sana göre uygunsuz!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Uygunsuz hiçbir figür yok, uygunsuzluk senin zihninde!

NAZIM ELMAS (Giresun) - Dinleyin bir kere, biz dinledik!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - O sana göre uygunsuz; önce gidin hırsızları yakalayın, katilleri yakalayın.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hiç laftan da anlamazsın ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şu ana kadar "gençlik, gençlik" diye herkes konuştu, konuştu. Bu LGBTQ sapkınlığına "Sapkınlık." demediniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ne sapkınlığı ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün burada yapılan bu propaganda için hiçbir Grup Başkan Vekili maalesef, muhalefet özellikle, yeri geldiğinde bizi beğenmeyen, bunları eleştirenler, sizler çıkıp da bir cümle dahi söylemediniz. Siz konuşma hakkına sahipseniz ben de bu konuşma hakkına sahibim.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnsanları hedef göstermeyin Sayın Leyla Usta, insanları hedef göstermeyin; kimseyi şeytanlaştırmayın!

NECMETTİN ERKAN (Kırşehir) - Arkadaşlar, biz dinledik, siz de dinleyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tek bir insan ölse sorumlusu sizsiniz! Sokakta tek bir ölse sorumlusunuz! İnsanları hedef gösteriyorsunuz, sorumlusunuz! Siz siyaset kurumundasınız, insanları hedef gösteremezsiniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Lütfen, saygıyla dinlemeyi öğrenin önce Gülüstan Hanım. Biz propagandasına karşıyız, normalleştirilmesine karşıyız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İnsanların yaşam hakkına kastediyorsunuz Leyla Hanım, kendinize gelin!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - İnsan haklarına aykırı hiçbir söylem saygıyla dinlenmez!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz kimsenin yaşam hakkından bahsetmiyoruz, bu kürsüden propaganda yapılamaz dedik. Bunu çıkıp sizin de söylemeniz lazım.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Herkesin insan hakkı olduğunu öğreneceksiniz; herkesin insan hakkı var, sadece sizin değil!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Propagandaya karşı kim ya! Gerçekler var, size mi soracağız? Ya nasıl bir öfke, nasıl bir öfke bu ya!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Neyi söyleyelim ya, neyi söyleyelim! Üfürükten tayyareden kendinize bir şeyler yaratıyorsunuz, olmayan şeyler görüyorsunuz. Halüsinasyonist davranıyorsunuz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çok yazık, çok yazık! Bir de hekimsiniz! Çok yazık! Çok yazık! İnsanların yaşamına kastediyorsunuz, ölümlerden sorumlu olacaksınız!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunu çıkıp CHP'nin de İYİ PARTİ'nin de YENİ YOL'un da herkesin söylemesi lazımken hiçbiriniz çıkıp söylemediniz. "Gençlik, gençlik." dediniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Nesil elden gidiyor, bu sapkınlığın peşinden gençleri sürüklüyorsunuz, bunu açıkça ve alenen yapıyorsunuz. Bununla ilgili laf söyleyince de konuşanları bile dinlemeye tahammülünüz yok. Sabahtan beri konuşuyorsunuz aynı şeyleri. Dinleyin lütfen!

(Gürültüler)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben söz istediğimde de söz verilmemişti Gülüstan Hanım, siz bunun üzerine yine söz aldınız ve bunları söylediniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kim ölse sizi sorumlu tutacağız! Bir insanın başına bir şey gelsin sizi sorumlu tutacağız! Çok net söyleyelim, sizi sorumlu tutacağız!

ÖMER İLERİ (Ankara) - Ya, bir dinleyin ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tek başıma da kalsam, AK PARTİ Grubu tek başıma da kalsa LGBTQ'lara karşı mücadelemizden vazgeçmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sizi sorumlu tutacağız, ölümlerden sorumlusunuz! Nefret cinayetlerinden sorumlusunuz!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Şahin, keşke konuşma içerisindeki gençlerin sorunlarına inseydiniz, bir resimden çıkardığınız anlamı dayatmasaydınız. Bir resimden kendi kendinize anlam çıkardınız.

(Gürültüler)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Başkanım...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Neslimizi de koruyacağız, bu insanları ve çocuklarımızı koruyacağız. Bugün bu sapkınlığı savunanlar iki gün sonra kim bilir neleri savunacak; dünya nereye gidiyor, bunları konuşmaktan âciz durumdasınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Yazık, çok yazık!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Görüyoruz, yasa dışı bahis... Mehmet Akif Ersoy... Kara para...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bugün bir başka milletvekili de çıktı, servete servet katmaktan bahsetti, "vicdan" dedi, "adalet" dedi, güzel. Peki, kim servetine servet kattı? Biraz bakalım mı ne dersiniz?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Siz, AKP!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu. Sadece birkaç örnek vereceğim. Sadece kaçak hafriyat dökümünden 31 milyar 227 milyon 440 bin 328 lira haksız kazanç elde eden kim?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yalan!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Metro yapmak için alınan yani milletin ulaşımı için tahsis edilen 2 milyar 36 milyon euro ve 1 milyar 588 milyon 29 bin dolarlık yurt dışı kredilerin örgütlü bir sistem içerisine aktarılarak hem İstanbul'u hizmetten mahrum eden hem de haksız şekilde zenginleşen kim?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete başladınız ya!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Adliyede altınları, gümüşleri koruyamadınız. Ya, bu ülkede insanları koruyamıyorsunuz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete başladınız, bir yüzükle!

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Dinle! Dinle!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Dinlemiyoruz! Nefret kusuyor, dinleyemiyoruz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir kez olsun dönüp partili belediye başkanlarınıza bu soruları sordunuz mu?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Siyasete başladığınızda bir yüzüğünüz vardı parmağınızda!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnsan hakkı ihlali yapıyor, hiç saygı duyamıyoruz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Daha düne kadar sigortalı çalışan sıradan bir çalışanın, örgüt mensubunun villa sahibi olması, milyonluk paralarla alınır lüks malzemelere kavuşmuş olmasının karşısında sesinizi yükselttiniz mi?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Nefrete geçit yok, nefrete geçit vermeyeceğiz.

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Yani ölen 78 canı konuşmayıp bunları konuşuyorlar.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Başkanım, böyle bir üslup mu var ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzüğünüz vardı parmağınızda siyasete başladığınızda!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir yandan servetine servet katarken diğer yandan kamuyu 160 milyar lira ve 24 milyon dolar zarara uğratan, milyonların hakkını gasbenden Belediye Başkanınıza çıkıp tek bir söz edebildiniz mi? Ben söyleyeyim: Hiçbirini yapmadınız, yapamazsınız; içeriden bunları söyleyenleri de ihraç eder, susturursunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer burada bir vicdan çağırısı yapacaksanız önce kendi partinizin içindeki yolsuzluklara itiraz edin, aklanın!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Aklanma diye hukukta bir şey olmaz. Hukukta aklanma olmaz, geçin onu; yargılanır, suçluysa suçlu olur.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Partinin bu iddialardan arındırılmasını isteyen arkadaşlarınızın sözüne kulak verin, onların vicdanına kulak verin ancak sizin bu çağrılara kulak vereceğinize dair hiçbir inancımız da yok.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Siz kendi içinizdeki hırsızları yakalayın, hırsızları!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, Kartalkaya'daki yangın hepimiz için tarif edilemez bir acı. Tüm ailelerin acılarına ortak oluyoruz. Böyle bir yangının bir daha olmaması için hep birlikte bu mücadeleyi veriyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kara para aklayanları yakalayın! Her yeriniz çürümüş ya, çürümüş!

SEDA GÖREN (İstanbul) - Grup Başkan Vekilleri konuştu, kimse sesini çıkarmadı burada ya!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Genel Başkan konuştu, hiç susmadı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben artık hiçbir şey söylemiyorum. Ben böyle bağırarak konuşmak zorundayım.

BAŞKAN - Bir dakika... Bir dakika... Sayın milletvekilleri...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Genel Başkan konuşurken hiç susmadı. Çok ayıp!

BAŞKAN - Bir dakika... Sayın milletvekilleri... Değerli milletvekilleri...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu kadar saygılısınız!

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Usta...

Grup Başkan Vekilleri not alıyor; Sayın Koçyiğit alıyor, Sayın Emir alıyor, Sayın Çömez dinliyor, Sayın Ekmen dinliyor.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan, hatibimiz kürsüdeykenki muameleyi hatırlatmak istiyorum sadece.

BAŞKAN - Sizin gruplarınızı çok onurlu şekilde savunan Grup Başkan Vekilleriniz var. Bağırma kimse duymuyor, biz duyuyoruz. Bu sistem sadece konuşmacıyı halkın dinlemesine öncülük yapıyor. Dolayısıyla rica ediyorum, geç oldu. Ta arkadan bağırıyorsunuz, ne anlamı var bağırmanın?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan, aynı Grup Başkan Vekili hatibimiz kürsüdeyken aynı propagandalarını sürdürerek konuşmalarına engel oldular, onu hatırlatmaya çalışıyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Halkın vekillerini hedef gösteriyor, kürsüye yürüyor, konuşma hakkını engelliyor.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, diğer Grup Başkan Vekilleri konuşurken bizim grubumuz saygıyla dinlediler. Maalesef, diğer milletvekillerinin bu üstenci tavrı her zaman olduğu gibi devam ediyor ama önemli değil, ben konuşmamı yapmaya devam edeceğim. Gerçekleri duymak acı geliyor, bunun için bağırıyorsunuz, farkındayım.

Evet, bu yangında maalesef çok acı yaşandı, hepimiz aynı acıyı paylaşıyoruz ama CHP'li Bolu Belediyesinin bu yangınla ilgili, burada, Yangın Yönetmeliği'ne aykırı hazırlanan raporu otel sahiplerinden para karşılığında sümen altı ettiğini herkes çok iyi biliyor.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Onlar kovuldu zaten ya! Ayıp ya! Ceza aldılar! Ömür boyu hapis yediler!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunu yukarıya bildirmediği için de bu tedbirlerin alınmadığını herkes çok iyi biliyor ama kimse bunu söylemiyor. Mademki bu kadar vicdanlıyız, çıkıp deseydiniz ki Belediye Başkanına "Sen bunu yapan adama niye bunun hesabını sormuyorsun?" Niye siz sormuyorsunuz? Niye istifaya çağırıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, buyurun, toparlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Benzer bir durum, 2024 yılında İstanbul Beşiktaş'ta bir eğlence merkezinde maalesef bir yangın çıkmıştı; 29 kişi vefat etti ve 2 kişi de yaralandı.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - O gösterdiğiniz tepkiyi çocuk istismarında bile göstermediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Beşiktaş Belediyesinde, burada soruşturma için, 4 Belediye Başkan Yardımcısı için de soruşturma izni verilmiş. Bu yangınla ilgili soruşturma devam ediyor, mahkeme devam ediyor. Dosya kapsamında 4 tutuklu var; bu 4 tutuklunun birisi tadilatla ilgili metal işleri sorumlusu, diğeri bu gece kulübünün ortağı, diğeri gece kulübünün yine ortağı, 4'üncüsü metal işleri firma sahibi. 4 Belediye Başkan Yardımcısıyla ilgili tutuklama kararı yok, tutuksuz yargılanıyorlar. Kim mahkemelere müdahale etti de bu Belediye Başkanı Yardımcıları sorumlu oldukları hâlde, bu yangında 29 kişi öldüğü hâlde nasıl tutuksuz yargılanıyorlar, biz de bunu merak ediyoruz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Ama yargılanıyorlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yargılanıyor öyle mi! Tutuksuz yargılanıyorlar, evinden keyfince yargılanıyorlar. Orada ölen 29 insanı hiç hesaba katmıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Denetim sizde, denetim sizde!

BAŞKAN - Sayın Usta, son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet, Grup Başkan Vekilleri olarak hepimizin bu Meclisin düzgün bir şekilde işletilmesi için sorumluluğumuz var ancak bu, kimseye bir diğer Grup Başkan Vekiline hakaret etme, onu üstün tavırla eleştirme hakkını da vermiyor. Hepimiz burada milletvekiliyiz, Grup Başkan Vekiliyiz. Maalesef bunu her seferinde hemen hemen yaşıyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Halkı kin ve düşmanlığa tahrik etme hakkı da vermiyor; siz bir nefret suçu işliyorsunuz, farkında değilsiniz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Keşke bu kadar kibir abidesi olup işi sadece had bildirmek olan kaba saba adamları Grup Başkan Vekili yapmasaydınız!

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Kadınları da!

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Bu çok terbiyesizce bir şey ya!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Alevi-Sünni ayrımında bulunanlara ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sadece bir konuda sizinle düşüncelerimi paylaşmak istiyorum, bir cümle: Alevi'yi Sünni'den, Sünni'yi Alevi'den ayıran haindir, bu milletin evladı olamaz. (Alkışlar)

Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Hızlıca kullanıyorum. Bu, İstanbul'daki hafriyatı gündeme getirdi çaresizlikten.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MURAT EMİR (Ankara) - Burada biz Gençlik ve Spor Bakanlığını konuşuyoruz, Turizm Bakanlığını konuşuyoruz ama bunu...

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN - Evet, Hasan Turan, kadın milletvekillerimizin kavgasını durdurun.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.01

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.16

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 30'uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

- 1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

- 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

- 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

- 1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

- 1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

- 1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

- 1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

- 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.
Komisyon yerinde.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

6.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, milletvekillerinin ifadelerine dikkat etmeleri gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bizim hepimiz, milletimizi temsil eden vatandaşlarımızın, milletimizin iradesiyle buraya geldik. Dilimize dikkat etmemiz lazım. Bazen gerginlikler oluyor, çok üzücü şeylere sebebiyet teşkil ediyor. Dolayısıyla ben duyduğumun olmadığı kanaatiyle düşüncelerimi ifade ediyorum ama bazı değerli arkadaşlarımız duyduklarını ifade ettiler.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Oldu ama.

BAŞKAN - Burada kendisine yönelik bu ifadenin kullanıldığı iddia edildiği için Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Usta'ya söz veriyorum.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Her Grup Başkan Vekili gibi ben de Grup Başkan Vekili olarak konuşmamı tamamlamak üzereyken maalesef CHP'de bir kadın milletvekili, Sayın Seda Kâya Ösen çok çirkin bir ifade kullandı, ben bunu tekrar etmek istemiyorum ancak bu, tüm kadın vekillere yapılmış bir hakarettir. Kendisine de döndüm, arkadaşlarımız "Sen bunu nasıl söyledin, söyledin mi?" dediler. Dendiğinde de kafasıyla -ben de gördüm- ikrar etti ve "Söyledim." dedi.

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Ağzıyla da söyledi.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Ağzıyla da söyledi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ağzıyla da "Söyledim." dedi. Aynı hakareti, cümleleri kendisine iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Aynı seviyeye indiriz. Hiç gerek yoktu.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Bütün kadın vekiller olarak da buna tepki göstermemeniz hepimizin ayıbı! Hepimizin, hepimizin ayıbı! Bütün kadın milletvekilleri olarak bir kadın milletvekiline bu tepkiyi göstermemeniz hepimizin ayıbı, haberiniz olsun!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, evet, bütün...

BAŞKAN - Şimdi, sataşmadan iki dakika söz veriyorum.

Sayın Grup Başkan Vekilimizi dinleyelim.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, ama sıra bendeydi, bendeydi söz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın CHP Grup Başkan Vekili kendi milletvekili "Söyledim." diye kabul etmesine rağmen "Söylemedi." diye savunmaya çalışıyor, bari bunu yapmasın. Bakın, bütün kadın vekiller olarak "Biz bu sözü iade ettik." dedik. Aynen, kendisine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Emir, buyurun.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Bari bir özür dilensin ya! Bir özür dilensin Başkanım!

BAŞKAN - Ya, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor, lütfen...

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Son olarak bir şey söylemek istiyorum. Furkân suresi 63'üncü ayet: "Rahman'ın has kulları yeryüzünde vakar ve tevazuyla yürürler, yaşarlar. Cahil kimseler onlara laf attığında ise "selametle" derler, geçerler." Selametle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

5.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Değerli arkadaşlar, Genel Kurul salonunda zaman zaman her birimiz duyduğumuzda rahatsız olacağımız...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hâlâ bunu mu savunacak Sayın Başkan?

MURAT EMİR (Ankara) - ...bizi rahatsız edecek, Genel Kurulun mehabetine uygun olmayan sözler duyuyoruz, işitiyoruz, söylendiğine tanık oluyoruz. Biz bunların hiçbirini savunmayız, hiçbirinin arkasında durmayız ama bunun böyle yaşandığı da bir gerçek.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Hiçbir gerçek değil, hiçbir gerçek değil.

MURAT EMİR (Ankara) - En azından bugün, bu andan sonra daha sakın, daha sağduyulu olmaya da ihtiyacımız olduğu görülüyor. Yalnız...

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, yok, devam edeceğim. Yalnız...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Bunu normalleştirmeyin ya!

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Amasız, amasız... Sayın Emir, amasız, amasız...

MURAT EMİR (Ankara) - Bu konuyla ilgili olarak ben sayın milletvekilimle konuştuğumda onun başka bir şey söylediğini ve onaylarken de onu onayladığını bana ifade etti. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Sayın Emir, amasız, amasız; tevil götürmez.

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, burada benim için geçerli olan kendi milletvekilimizin söylediğidir ve tutanaktır, ona bakar devam ederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Ya, bırak Allah aşkına, duyduklarımız geçerli değil!

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla buradan eğer bir şey çıkaracaksak, bakın, kulağımız dolusu neler işitiyoruz, neler duyuyoruz; herkes sözüne dikkat etsin, herkes karşısındakine saygı duysun.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Usta "Bu laf söylenmişse iade ediyorum." dedi, başka ne yapacaksınız yani?

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Ceza verelim Başkanım.

SEDA GÖREN (İstanbul) - Özür dilesin Başkanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Usta.

6.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bütün kadın milletvekillerinin hukuku açısından belki Murat Bey söz aldığı hani "Bunu söylediği için özür dileriz." der mi dedik ama demedi. Ben yine aynı şeyi söylüyorum: Biz kadınlığımızla ve nezaketimizle bu sözü aynen iade ediyoruz, kendisi de bu sözü söylediğini kabul etmiştir ve "selametle" diyerek bu konuyu kapatıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi soru...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, benim sataşmayla ilgili sözlerim vardı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir.

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, kaldığımız yerden devam ediyoruz, iki dakikalık söz hakkım var.

Sayın Usta burada Gençlik ve Spor Bakanlığının ve Turizm Bakanlığının görüşüldüğünü unutmuş, bize başka yerlerden saldırıyor ama Sayın Usta, umarım yarın buradasınızdır, o hafriyat konusunu konuşacağız hiç merak etmeyin; elimde dosyası, rahat olun siz, onu konuşacağız.

Ama bakın, Kartalkaya'ya gelsek... "Belediye" dedi değil mi? Tanju Özcan Komisyona gitti ve ne dedi biliyor musunuz?

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Yanlış oteli gösterdi bize, yanlış, neresi olduğunu bile bilmiyor Tanju Özcan; ben üyesiyim Komisyonun.

MURAT EMİR (Ankara) - Dedi ki: "Beni dâhil herkesi yargılayın, veremeyeceğimiz hiçbir hesap yok." ve bütün belediye bürokratları, gerekenler yargılanıyorlar ama sizin Turizm Bakanınız tenezzül edip o Komisyona dahi gelmedi, haberiniz var mı? İşte bizim kızgınlığımız bunadır. Bizim kızgınlığımız, Meclisi, Meclis Komisyonunu, mahkemeyi hiçe sayan bir anlayışadır; bunu da protesto ediyoruz, reddediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) - Başkanım, ben bir cevap verebilir miyim?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Lütfen ya, lütfen... Daha neyin cevabını verecek Sayın Başkan, yeter ya!

SEDA GÖREN (İstanbul) - Ya, söyledin mi, söylemedin mi?

SEDA KÂYA ÖSEN (İzmir) - Benim söylediğimi yanlış anladılar, ben başka bir şey...

SEDA GÖREN (İstanbul) - Başka bir şey falan söylemedin, hiç konuşma!

BAŞKAN - Ya, siz oradan kalkar mısınız Sayın Milletvekili.

Sayın Usta, arkanızdaki...

Bağırmasınlar ya!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)

1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)

1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)

1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Otuz dakikalık bu işlemde on beş dakika sorulara, on beş dakika cevaba ayrılacaktır.

Sayın Özer, buyurun.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Gençlik ve Spor Bakanımıza ilk sorum: Gün boyunca muhalefet milletvekillerinin bağımlılıkla mücadele noktasında eleştirileri oldu, Bakanlık olarak bu konuda neler yapıyorsunuz?

Diğer sorum: Engelli gençlerimiz için Bakanlığımızın yaptığı destek ve çalışmalar nelerdir?

Türkiye sahip olduğu doğal zenginlikleriyle dört mevsim spor yapılabilen coğrafyanın yanında gelişmiş tesis altyapısına da sahip. Bu çerçevede, bu yıl hangi uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapıldı? Gelecek yıl hangi organizasyonlara ev sahipliği yapılacak?

Son sorum Kültür Bakanımıza: Yıllarca Türkiye deniz, kum, güneş turizmine odaklanmış bir şekilde ilerledi ancak son dönemde birçok farklı alanda turizmin çeşitlendiğini görüyoruz. Türk turizmini çeşitlendirmek adına öne çıkacak ve dünyada ilgi görececek başlıklar nelerdir? Bu başlıklar için nasıl bir stratejimiz var?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Boz...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Başkan.

Muş Sultan Alparslan KYK Kız Öğrenci Yurdunda kadın öğrenciler son kullanma tarihi geçen mantıyı tükettikten sonra rahatsızlanarak hastaneye kaldırılmıştır. Öğrenciler yurttan verilen yemek dışında herhangi bir şey tüketmediklerini belirtmişlerdir. Ambulanslarla taşınacak kadar ağır seyreden vakaya rağmen, yemek firmasının zehirlenmenin yemekten kaynaklanmadığını iddia etmesi yıllardır süreklilik kazanan denetimsizlik tablosunu bir kez daha görünür kılmaktadır.

Muş'ta öğrencilerin sağlıklı beslenme hakkı sistematik biçimde ihlal edilmekte, çocuklar ve gençler kamu kurumlarının sorumluluğunu piyasaya devretmesinin bedelini hayatlarıyla, sağlıklarıyla ödemektedir. Yaşanan zehirlenme vakasıyla ilgili Bakanlığınız tarafından soruşturma başlatılmış mıdır, başlatıldıysa kapsamı nedir? Muş'ta kısa aralıklarla hem KYK yurdunda hem de iki okulda meydana gelen zehirlenme vakalarının ortak nedeni konusunda bir inceleme yürütülmekte midir?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Gençlik ve Spor Bakanına soruyorum: 2025-2026 eğitim öğretim döneminde KYK'de öğrencilere verilen beslenme yardımı kısmen artırılmış olsa da gençler bunun yetersiz olduğunu söylüyorlar ki günlük 240 lirayla bir öğrenci karnını nasıl doyursun?

Üniversite yurt kapasitesi hâlâ büyük bir sorun. Bakanlık hangi somut adımları atıyor? Binlerce öğrenciyi yetersizlik nedeniyle cemaat evlerine mecbur bıraktığınızı düşünüyor musunuz? Yurt sorununun çözülememesinin sebebi iktidarın cemaatlerle olan ilişkisi midir?

Gençlerin yurt dışına göç etme eğilimi her yıl artıyor. Bakanlığın bütçesine gençlerin ülkede kalmasını sağlayacak hangi programlar eklendi? Bu bütçe beyin göçünü durdurmak için yeterli midir?

BAŞKAN - Sayın Çan...

MURAT ÇAN (Samsun) - Sorum Kültür Bakanına: Terme ilçemizin Dibekli köyü beş asrı aşkın bir süredir önemli bir kültür mirasına, Yıldırım Bayezit döneminin komutanlarından Kubatoğlu Cüneyt Bey Türbesi'ne ev sahipliği yapıyor. Ancak bu kültür mirasımızın fiziki durumu şu anda içler acısıdır, ilgisizlik ve bakımsızlıktan harap olmuş vaziyettedir. Türbe çevresinde yıkılan ağaçlar, kırık banklar, çöpler, yıllardır el değmeyen kırık, paslanmış merdiven korkulukları, dış cephe yıkık dökük, iç cephede ağır nem, küf, su sızıntısı; tarihî bir mekân, korunması gereken kültürel bir miras için bu manzara hem üzücü hem de düşündürücüdür. Burası için kapsamlı bir restorasyon çalışması ve düzenli bakım konusunda bir çalışma yapılacak mıdır?

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Şırnak Cizre'de milattan önce dört bin yıllık tarihe sahip Bırca Belek Kalesi ve Suru birinci derece arkeolojik sit alanıdır. Restorasyon süreci tamamlanmış olmasına rağmen yıllardır halka açmıyorsunuz çünkü 2016 yılında kayyum yönetimi iç kale yapılarını AKP'li Hatice Atan'ın Başkanı olduğu Kültür, Sanat ve Kalkınma Derneğine fiilen bıraktı. Bunu biliyorsunuz, yıllardır göz yumuyorsunuz, insanlığın mirasının âdeta bir parti bürosuna dönüşmesini izliyorsunuz. 2020'de "Müze yapacağız." dediniz, 2021'de ihale yapıp sözleşme imzaladınız ancak fiilî işgale karşı verdiğimiz hiçbir soru önergesini doğru, yerinde cevaplamıyorsunuz. Buna karşın, DEM PARTİ'li Cizre Belediyesine defalarca boşaltma yazıları yazıyorsunuz. Oysa boşaltmayan belediye değil yandaş kişi ve derneğiniz, ona dair tek bir idari ve hukuki işlem yapmıyorsunuz. Bırca Belek Sur ve Kalesi halka, kültüre ve turizme açılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Uluay...

HALİL ULUAY (Kastamonu) - Sayın Bakanlarım, Kastamonu kültür ve turizm açısından, Gençlik ve Spor Bakanlığı açısından çok büyük yatırımlar almaktadır. Kastamonu Taşköprü Pompeiopolis Antik Kenti'nin gün yüzüne çıkarılma çalışmaları hızla devam etmektedir. 2025 yılında kazı çalışmalarına verilen ödenek ve desteğin 2026 yılında da devam etmesini talep ediyoruz.

Kastamonu Kadı Dağı Millî Takımlar Kamp Eğitim Merkezi ormanın içerisinde, bol oksijenli, konumu ve fiziki kapasitesi açısından dünyada hatırı sayılır bir itibara sahiptir. Engelli millî sporcularımızın da faydalandığı tesisimizi olimpiyatlara hazırlanan

millî sporcularımızı özellikle tercih etmektedir. Millî sporcularımızı olimpiyatlara hem fiziken hem ruhen hazırlayan kamp merkezimizin 2026 yılında da desteklenmesini talep ediyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Aydemir...

ZEHRANUR AYDEMİR (Ankara) - Sayın Bakanım, program yaptığımız her üniversitede genç arkadaşlarımız ÜNİDES kapsamında yaptıkları etkinlikleri anlatıyor, Mecliste onları ağırlıyoruz, ÜNİDES memnuniyetlerini paylaşıyorlar. Şu anda 6'ncı dönem başvuruları devam etmekte olan ÜNİDES programına bu dönemde hangi yenilikler eklenecek?

BAŞKAN - Sayın Taşçı...

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Ersoy, milletvekilimiz Rıdvan Uz, az önce, Kartalkaya'da can veren Doruk'un, annesine son mesajını dinletirken biz gözyaşlarımızı tutmakta zorlandık. Sizi izledim, tek mimiğiniz oynamadı. Yani sonradan kazanılmış bütün sıfatlarımızdan önce hepimiz insanız, dolayısıyla ben bunu sormak zorunda hissediyorum: Siz kalbinizin yerinde taş mı taşıyorsunuz? Ya, hiç mi duygulanmıyorsunuz? Bu acıyı çekmiyor olabilirsiniz ama çekenlere saygı gösterdiğinizizi gösterme ihtiyacı nasıl duymuyorsunuz, biz gerçekten anlamakta zorlandığımız için soruyorum.

Sayın Bak, demişsiniz ki: "Başarısız federasyonlardan hesap soracağım." Günün sonunda bütün federasyonların başarılı olduğuna kanaat getirdiniz mi yoksa buna dönük tedbir aldınız mı?

Almanya son yirmi yılda 3 milyon Türk'ten 60'a yakın dünya çapında futbolcu yetiştirdi, Türkiye'de biz aynı standartta 20 futbolcuyu zor yetiştirdik; bu aradaki uçurum farkını kabul ediyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Dindar...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorularım Kültür ve Turizm Bakanlığına.

Bir: Van Gölü havzasının korunması ve turizme kazandırılması amacıyla hangi çalışmalar yapılmaktadır? Sahilde ruhsatsız, kaçak otel yapımlarına neden müdahale edilmemektedir? Van'da otel denetimleri nasıl yapılmaktadır?

İki: Van Müzesinde tutulması gerekirken yurt dışına kaçırılan tarihî eserlere dair bir çalışmanız olacak mı?

Üç: Van ve çevresinde Medlere ve Urartulara ait kalıntıların açığa çıkarılması amacıyla hangi çalışmalar yürütülecektir?

Dört: Türkiye'de yayınlanan kitaplara, dergilere, gazetelere ve filmlere verilen toplam teşvik ve destek ne kadardır? Bunlar içinde yayın dili Kürtçe olanların bütçe oranı nedir?

Beş: Van'da bulunan tarihî kiliseleri; Başkale travertenleri ve peribacaları, Gürpınar'daki Tirişin Kalesi, Gevaş ilçesindeki Aziz Thomas Manastırı ve bunlar gibi onlarca yeri neden koruma altına almıyorsunuz, Van turizmine kazandırmıyorsunuz?

Teşekkürler Başkan.

BAŞKAN - Sayın Eren...

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son beş yıl içinde Kürtçe dilinde yapılan film, belgesel, dizi, tiyatro oyunu, kitap ve diğer kültür sanat çalışmalarına Bakanlığınız tarafından toplam ne kadar maddi destek sağlanmış? Bu desteklerin yıllara göre dağılımı nedir ve diğer dillerle karşılaştırıldığında Kürtçe yayınlar hangi düzeydedir? Aynı dönemde, Kürtçe yayınlardan kaç tanesi yasaklanmış, yayından kaldırılmış ya da toplatılmıştır?

Diyarbakır'da uyuşturucu kullanım yaşının 9 yaş altına düştüğüne dair tespitler bulunmaktadır. Gençleri ve kadınları hedef alan uyuşturucu ve fuhuş çetelerine karşı son beş yılda hangi koruyucu, önleyici çalışmalar yürütülmüş, kaç gence ve kadına ulaşılmış, hangi bütçeler ayrılmış ve özellikle Diyarbakır ili Lice ilçesi için özel, sürekli bir eylem planı oluşturulmuş mudur?

BAŞKAN - Sayın Kış...

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Turizm Bakanı, 321 kilometrelik sahiliyle Mersin'imiz Türkiye'nin en büyük turizm potansiyeline sahipken Kazanlı turizm bölgesine arsa tahsisleri yirmi beş yıl önce yapılmasına rağmen hâlâ tek bir çivi bile çakılmadı. Gecikmeli de olsa açılan Çukurova Havalimanı bölgenin cazibesini artırmışken Tarsus-Kazanlı kıyı bandını ne zaman turizme açacaksınız?

Zamanında cümbüşevi bile dediğiniz inanç merkezlerimiz cemevlerini hâlâ ibadethane olarak tanımamayı nasıl açıklıyorsunuz? Daire başkanlığına bağladığınız cemevlerini ne zaman ibadethane statüsüne alacaksınız?

Bu sorum da Gençlik ve Spor Bakanına: KYK başvurularının yüzde 98'inin karşılandığını ifade ettiniz. Ancak Mersin'de 55 bin üniversite öğrencisine karşılık sadece 17 bin KYK yurt kapasitesi bulunmaktadır. Yüzde 32'lik bu oranı nasıl açıklıyorsunuz? Mersin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şanlıtürk...

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Terörsüz Türkiye çalışmaları doğrultusunda bu yıl Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak Doğu ve Güneydoğu illerinde bir Anadolu şenliğini hayata geçirdiniz. Bu şenliklerin geri dönüşleri nasıl oldu? Bu tür şenliklere bundan sonra da devam edecek misiniz?

Ordu Arkeoloji Müzesini ve Altınordu İlçe Halk Kütüphanesini 2026 yılı yatırım programına almayı düşünüyor musunuz?

Gençlik ve Spor Bakanımıza: Ordu'ya 5 bin kişilik kapalı spor salonu, kız ve erkek öğrenci yurdu ve olimpiik havuzu 2026 yılı yatırım programında yer alacak mı?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Kültür Bakanına soruyorum: Türkiye'nin tarihî ve kültürel mirasının çalınmakta ve yağmalanmakta olduğunu biliyor mu acaba? Kahramanmaraş'ta müzeden 544 sikke sahtesiyle değiştirildi, Devlet Resim ve Heykel Müzesinde 250 milyon dolarlık 302 tablo kayboldu. Ülkenin dört bir yanında eserler çalınıyor, satılıyor ve yok ediliyor. Saraylarda 10 kilo altın döküm zillerin akıbeti bilinmiyor, kütüphanelerden Kur'an-ı Kerimler çalınıyor ve daha sayamadığımız yüzlerce hırsızlık ve

binlerce çalınan tarihî eser. Bu Meclise müzelerdeki soygunların araştırılması için önerge verdim ancak sonuç alamadım, Bakana soru önergesi verdim ama adamaklı bir cevap bile alamadım. Bu ülkenin mirası, tarihi sahipsiz bırakılmıştır.

Buradan Bakan Mehmet Nuri Ersoy'a sesleniyorum: Bu yağmanın, bu ihanetin hesabını artık verin.

BAŞKAN - Sayın Hülakü...

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kültür ve Turizm Bakanına... Sayın Bakan, öncelikle bunu söylemek istiyorum: Yüzyılın faciasında, yüzyılın katliamında sadece burada bir dakika konuştunuz. Ben burada bir sürü soru hazırladım ama bunların hiçbirine cevap vermeyeceğinize eminim çünkü bu soruları daha önce sorduk, hiçbirine cevap vermediniz, yine cevap vermeyeceğinizi biliyorum. Bu Mecliste, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu oluşturduk, o komisyona tenezzül edip gelmediniz ama kendi hazırlattığınız sorularla televizyon programına katıldınız ve orada sorulan sorulara dahi cevap veremediniz.

Size sadece bunu söylemek istiyoruz: Kartalkaya faciasında, katliamında sorumlular ortaya çıkana kadar biz mücadelemize devam edeceğiz. Bu faciada, bu katliamda tek tek herkes hesap vermek zorunda.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ataş...

DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Memleketim Kayseri binlerce yıllık medeniyet birikimiyle TÜRKSOY 2027 Türk Dünyası Kültür Başkenti adaylığını güçlü bir iradeyle ilan etmiştir. Kayseri, Anadolu'da yazının ilk kez kaleme alındığı Kültepe'den Selçuklu'nun ilim ve şifa merkezi Gevher Nesibe'ye, Mimar Sinan'ın Osmanlı eseri Kurşunlu Camisi'nden Cumhuriyet Dönemi'nin Bürüngüz Camisi'ne her taşında tarih, her köşesinde kültür taşıyan kadim bir Türk yurdudur. Ahilik geleneğiyle yoğrulmuş ticaret ahlakı ve nesilden nesile aktarılan mutfağıyla Kayseri, alın terini, emeği ve paylaşmayı Türk dünyasının ortak değerleriyle aynı sofrada buluşturan bir medeniyettir. Bu kararlı çalışmalarıyla Kayseri, Türk dünyasının ortak hafızasını 2027'de dünyaya taşıyacak en güçlü adaydır. Bu hususta Kültür ve Turizm Bakanımızın da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aşila...

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Sayın Kültür Bakanı, evet, AK PARTİ iktidarı döneminde Taksim'e cami yapıldı, imam-hatip okulları açıldı, Kur'an kursları çoğaldı ama aynı zamanda 22 tane LGBT derneği İçişleri Bakanlığı'ndan kuruluş izni aldı. Evet, Ayasofya ibadete açıldı, evet, başörtülü bakan, büyükelçi, milletvekili, hâkim, savcı, polis ve subaylarımız oldu ama bunlarla birlikte çok önemli kayıplarımız da oldu. Millî ve manevi değerler aşıldı, aile yapısı büyük bir erozyona uğradı, deizm ve ateizm maalesef yaygınlaştı. Sorum şu: Toplumsal çöküşün ve ahlaksızlığın önemli göstergelerinden olan LGBT derneklerine ve faaliyetlerine son vermeyi düşünüyor musunuz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kültür ve Turizm Bakanımıza ve Gençlik ve Spor Bakanımıza 6 Şubat depremi ve sonrasında gösterdikleri fevkalade gayret ve çalışmaları için -hem kendilerine hem Bakanlık çalışanlarına- teşekkür ederim. Malatya, deprem sonrası büyük bir yıkım yaşamış, ekonomik olarak da ciddi kayıplar vermiştir. Oysa Malatya, Arslantepe Höyüğü'nden Levent Vadisi'ne, Battalgazi'nin tarihinden Nemrut Dağı'na, sekiz yüz yıllık Büyükocak Cemevi'nden gastronomisine kadar büyük bir turizm potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin harekete geçirilmesi ilimizin yeniden ayağa kalkması için hayati önemdedir. Bu kapsamda, Kültür ve Turizm Bakanımızın, Malatya'da turizmi canlandırmaya yönelik Bakanlığımızın hazırladığı kısa ve orta vadeli bir eylem planı var mıdır? Arslantepe Höyüğü, Levent Vadisi ve depremde zarar gören tarihî alanlar için 2025 yılı içinde planlanan yatırım ve restorasyon çalışmaları nelerdir? Malatya'nın ulusal ve uluslararası tanıtımı için hangi projeler yürütülmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, şimdi Komisyona söz vereceğim.

Komisyona tanınan süre on beş dakika.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sorularımıza Sayın Bakanlarımız tek tek cevap verecektir.

Öncelikle Gençlik ve Spor Bakanlığımızdan başlayacağız.

Bütçelerimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Hakan Özer Vekilimizin sorusuyla başlayayım, bağımlılıkla mücadeleyle ilgili sözlerden. Tabii, özellikle gençlerimizin bağımlılıkla mücadelesiyle ilgili Bakanlığımızın bütçesinin sadece 59 milyon gibi bir rakam olduğunu ifade ediyorlar; bu doğru değil, bunu defalarca anlattık, bir daha anlatalım. Bu teknik bir konu -bütçe tekniği açısından Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyledim ben- bunu Strateji ve Bütçeyle görüşeceğiz, düzelteceğiz. Öncelikle, sadece bir rakam vereyim: Bu yıl, bağımlılıkla mücadele konusunda, proje destek çağrısında, gençlere yönelik bu çalışmalar için, sadece 200 milyon lira proje için veriliyor bu; sadece bu 200 milyon lira proje, hocaların çalışmaları için veya derneklerin çalışmaları için. Yine, yaptığımız her tesisin, yaptığımız her eserin, sahaya getirdiğimiz her çocuğun, yüzme havuzuna getirdiğimiz her çocuğun, her mahallede açtığımız sahanın, her salonun, her okulda açtığımızın amacı gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak tutulması, sporla enerjilerinin alınması ve spora davet edilmesi. Dolayısıyla bağımlılıkla mücadele konusunda biz bir daire başkanlığı kurduk, bu daire başkanlığı çalışmalarını yürütüyor. Sadece bir örnek vereyim: Edirne'de Edirne Valiliğimiz ile bizim daire başkanlığımızın yaptığı çalışmalarda, dezavantajlı mahallelerde yani Roman mahallelerinde gençlerle yaptığımız çalışmalarda çocukların okula gitme oranı arttı, suçtan uzaklaşma oranları arttı, topluma katılma oranları arttı, paylaşma oranları arttı. Bunların hepsi sporla oldu. Spor iyileştiricidir, sporun birleştirici gücü çok önemli. Bütün yaptıklarımızın hepsi bağımlılıkla mücadele. Biz önleyici kısmındayız.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - İstatistikler öyle demiyor Başkan ya, istatistikler! Mağdur çocuk sayısı arttı, suçlu çocuk sayısı arttı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bu noktada Bağımlılıkla Mücadele Komisyonu var, bu Komisyonun bir üyesi bizim Bakanlığımız. Bununla ilgili toplantılarımız Cevdet Yılmaz Başkanlığında yürütülüyor, ilgili bakanlıklar var.

ORHAN SÜMER (Adana) - Adana'ya da bir gelseniz baksanız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Bizim bu konuda yaptığımız çalışmalar: Ankara'da pilot çalışma yapıyoruz, İstanbul'da yapıyoruz. İstanbul'da sadece mahalledeyiz, polis teşkilatıyla beraber yaptığımız çalışma var.

ORHAN SÜMER (Adana) - Adana'ya da bir gelseniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, paran yeterli olmadığı için itiraz ediyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Dolayısıyla gençlerin kötü alışkanlıktan uzak tutulması için yaptığımız bu çalışmaları ifade ediyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - 59 milyon neye yetecek bağımlılıkla mücadele için?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - İkinci, yine soru soran arkadaşlarımızdan: "Hangi şampiyonalar yapılacak?" diye söyleniyor. İfade edeyim: Türkiye'de 2032'de Avrupa Futbol Şampiyonası'nı İtalya'yla beraber organize edeceğiz. Yine 2026 UEFA Avrupa Ligi Finali İstanbul'da yapılacak, 2027 UEFA Avrupa Konferans Ligi Finali İstanbul'da yapılacak, 2036 Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları'na ev sahipliği yapmak için kulislerimiz devam ediyor. 2026 CEV Kadınlar Avrupa Voleybol Şampiyonası ülkemizde yapılacak, 2027 Avrupa Oyunları organizasyonunu da TMOK ve İstanbul Büyükşehir Belediyesiyle beraber organize edeceğiz. 2026 Dünya Bedensel Engelliler Gençlik Oyunları Mersin'de yapılacak. Başta boks, güreş olmak üzere pek çok federasyonumuzu ilgilendiren uluslararası turnuva Türkiye'de yapılıyor. Dolayısıyla Türkiye spor organizasyonlarında bir marka hâlinde. O yüzden bunu da ifade etmek istedim.

Yine, Zehranur Vekilimiz söyledi, gençlerimizle, ÜNİDES'le ilgili. ÜNİDES projesinde bu zamana kadar gençlerimizle çok güzel bir uygulama yaptık. ÜNİDES üniversitelerdeki gençlik kulüplerine destek verdi, bu zamana kadar 4.444 projeye 338 milyon 260 bin TL verildi. "Yeni neler yapacağız?" diye söyledi, onu da ifade edeyim: Bu dönemde, altıncı dönemde yine başvuruları alıyoruz -2 Aralıkta başladı, Şubat'ta bitecek- burada özellikle yapay zekâ ve tarım alanındaki projelere ayrıca bütçe ayırdık. Yani gençlerimize, özellikle de 1 milyon 155 bin gence dokunuyoruz üniversitelerde. Üniversitelerdeki gençlik ofislerimizde bu gençlerle bir aradayız. Yani "Gençlerimize dokunmuyorsunuz." diyorsunuz, gençlerle bir aradayız. Daha perşembe günü gençlerle beraberdim, Ankara Spor Salonu'nda 2 bin genç bizden belge aldılar. Yani gençler çok memnun, bizim projelerimize katılıyorlar.

Yine, Kastamonu Milletvekilimiz şunu söyledi...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Soralım gençlere memnunar mı diye? Elinizde istatistik var mı? Mesela gençlerin yüzde kaç sizden memnun?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Var, var; istatistikler de var, merak etmeyin.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - "Bizden memnun." demenizle memnun olmuyorlar yani çalışma yapın, inanalım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Özellikle Kadı'daki tesisleri -Kastamonu Milletvekilimiz söyledi- olimpiik hazırlıkların yapıldığı bir yer.

Yine, özellikle -sorulara devam edelim- Yeşilayla birlikte çalışıyoruz bağımlılıkla mücadelede...

Bursa Milletvekilimizin sorusuna cevap vereceğim, o da burada, onu da söyleyeyim; bize demiş ki: "Yemekhanelerde 240 lira yemek ücreti veriliyor." Öğrencilere para verilmiyor. Öğrenciler sabah kahvaltısını ve akşam yemeğini ücretsiz alıyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Para vermediğinizi biliyoruz öğrencilere.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Yine, bir konuya daha açıklık getireyim, çok soruldu toplum yararına çalışan derneklerimizle ilgili: Burada yapılan yardımların -yaklaşık 50 bin kişi o yurtlarda, özel yurtlarda kalıyor- burada verilen paraların hiçbirisi derneklere verilmiyor, öğrencinin kendi hesabına veriliyor, kendi hesabına yani öğrenci kendi hesabına alıyor, oraya aktarıyor. Dolayısıyla hiçbir şey öğrencinin talebi dışında gerçekleşmiyor.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kaç lira veriyorsunuz aylık?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Yine, Muş'taki konuyu söyleyeyim; Muş'taki konuyla ilgili de bilgi notunu okuyayım, bilgi notunu: 19 öğrencinin şikâyetiyle hastaneye gidiyor, hiçbir zehirlenme belirtisine rastlanmıyor fakat biz araştırmamıza devam ediyoruz. Siz gündeme getirdiniz, biz de takip ediyoruz çünkü eğer gerçekleşme...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Yok ama 19 yanlış bilgi, 100 öğrenci.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Hayır, bakın, hastaneden aldığımız raporlar bunlar Hanımefendi; biz de hastaneden alıyoruz, biz de takip ediyoruz. Tabii ki her bir öğrenci bizim için kıymetli. Hatası olan varsa, şeyi varsa gerekli işlemi yapıyoruz; lisansını iptal ediyoruz, yeni işleticiye veriyoruz veya takip ediyoruz. Biz de çocuklarımızın mutlu olmasını istiyoruz, rahat etmesini istiyoruz; tabii ki takip ediyoruz, bizim de işimiz bu.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Hayır, 19 değil, 100; onu bilin, öyle azımsanacak bir rakam da değil Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Yine, arkadaşlar söyledi, futboldan bahsedeyim: Futbol soruşturmasına ve sürece baktığımız zaman, Futbol Federasyonu'yla beraber yapılan soruşturma var ama aslında bunun başlangıcı bizim bir buçuk yıl önce Adalet Bakanı, İçişleri Bakanıyla birlikte başlattığımız bir çalışma. Burada temiz eller istiyoruz biz, futbolda da istiyoruz, diğer branşlarda da sporda temiz eller istiyoruz. Rakamları da söyleyeyim: Şu ana kadar 149 hakeme sekiz ila on iki ay arasında hak mahrumiyeti verildi. Bütün bunları sadece Futbol Federasyonu yapmıyor, biz takip ediyoruz özellikle. Şu anda yaklaşık 5 bin bilgi tarandı, bunların içinde teknik direktörler var, kulüp yöneticileri var; bunları da takip ediyoruz, bunlar da ortaya çıkacak. Titizlikle, nereye varırsa varsın, oraya kadar takip ediyoruz; bunu takip ediyoruz sonuna kadar, kim çıkarsa çıksın.

Yine, ifade ettiğimiz gibi, bu süreçte Süper Lig'den 27, 1. Lig'den 77, 2. Lig'den 282, 3. Lig'den 629 ve Amatör'den 9 futbolcunun; 1.020 futbolcunun bahis soruşturması... Bunlara verilenler idari ceza. Futbol Federasyonun profesyonel Disiplin Talimatı'nda var bu, ona göre hak mahrumiyeti veriliyor. Ayrıca, savcılık devam ediyor, biliyorsunuz, 2'nci dalga başladı; bu 2'nci

dalğada da tutuklanan sporcular var, kulüp yöneticileri var. Tabii, menajerler de var sırada. Bunları kararlılıkla takip ediyoruz. Bunun içerisinde Metehan Baltacı, Ahmet Çakar gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Komisyon, Sayın Bakan, buyurun.

Onlara yazılı cevap vereceksiniz, süre doldu Sayın Bak.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Yok, bir şey söyleyeceğim; bir dakika, otuz saniye alayım; otuz saniyenizi rica ediyorum ve bir konuyla ilgili de söyleyeyim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 2 millî futbolcu da Türkçe bilmiyor, onlara da bir Türkçe öğretin, Kenan Yıldız ile Ferdi'ye.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Burada, yine, talihsiz bir şey yaşandı. Ben burada, tabii, kürsüde konuşma yaparken şahsıma ellerindeki karikatürü ve LGBT renklerini taşıyan bir şey gösterdi vekiller; bunları kınıyorum ben. Özellikle gençlerimizi ve toplumumuzu LGBT, cinsiyetsizleştirme gibi sapkın akımlarla zehirleyemeyeceksiniz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Çetelere katılmaları, uyuşturucu kullanmaları...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Bakan, konuşmanızın içinde değinseydiniz keşke. On dakikalık konuşmanızda gençlerin haklarına değinseydiniz keşke.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - LGBT lobileri gençlerimizi satın alamaz, millî değerlerimizi bozamaz; ancak sizleri esir alır, piyon gibi kullanır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Öncelikle, Bolu yangınıyla başlamak istiyorum. Bakın, ben Bolu yangınıyla ilgili yaptığım bütün konuşmalarda üzüntülerimi dile getirdim, üzüntülerimi dile getirerek başladım. Benim de 2 evladım var, ben de 2 evlat babasıyım. Evlatlarını, ailelerini insanlar kaybettiler. Çok acı verici, çok üzüntülü bir konu. Bunu her konuşmamda istisnasız dile getirdim. Benim söylemlerimi yok sayıp çarpıtmanızı da gerçekten üzüntüyle karşılıyorum.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Vicdani olarak istifa etmeniz gerekir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Şimdi, bu olaydan sonra Bakanlığımız 16 Nisan ve 17 Haziran tarihlerinde 2 tane teftiş yaptı. 2 teftiş raporunun sonucundan sonra da 18 Temmuzda -sizin dediğiniz gibi değil Sayın Çömez- 3 bürokratımızla ilgili soruşturma iznini verdik. Soruşturma izniyle ilgili belge de burada, onu da size iletelim. 25 Eylülde de Danıştay kapsamını genişletti yani mahkeme süreci zaten devam ediyor. Yargılama süreci sırasında benim zaten yargılamayla ilgili bir yorum yapmam hukuken de doğru olmaz; içinde avukatlar var, hukukçular var. Ha, Plan ve Bütçe Komisyonu sırasında da özellikle bizim Bakanlık mevzuatıyla ilgili bilgilendirme yaptım.

Şimdi, yine Neşe Çıldık'la ilgili ithamınıza özellikle değinmek istiyorum. Çok sık gündeme getiriliyor. Bakın, Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürümüz hakkında sanki benimle birlikte ilk kez Bakanlığa kariyerine başladığı algısı yaratılmaya çalışılıyor. Ben 2018 yılının Temmuz ayında bu göreve atandım, kendisi ise 1982 yılında yani benden tam otuz altı yıl önce Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde çalışmaya başlamış ve Genel Müdürlüğün tüm kademelerinde görev aldıktan sonra şu anda bulunduğu kadrosuna ulaşmıştır yani Bakanlıktaki en liyakatli birkaç personelden biridir, benim de kendisiyle çalışmam gayet normaldir.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tamam da emekli olmadı mı, şirketinizde çalışmadı mı, sonradan almadınız mı? Nasıl oluyor bu iş!

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Şimdi, bakın, bir şeyi daha özellikle belirtmek istiyorum tahsisle ilgili; Adalıyalı. Bakın, bu benim 8'inci bütçem, daha önceki 7 bütçede aynı konu gündeme geldi, açıkladım. Herhâlde Sayın Çömez, benim bunu artık boynuma takarak dolaşmam gerekiyor. Bakın, burada, çok net, bakın, 15 Şubat...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Boynunuza takmayacaksınız Sayın Bakan, cevap vereceksiniz soru önergeme.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Veriyorum işte, bakın, belgesini de gösteriyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Koskoca Meclisin soru önergesine cevap vereceksin, boynunuza takmayacaksınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Bakın, tamam, işte, bakın, 15 şubat...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - "Boynuma takacağım." diyorsun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Mecliste defalarca açıklamanın bir esprisi olmuyorsa...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Meclisin soru önergesine cevap vereceksin.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Vallaha ben sizin kadar saygısız...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İster boynuna tak ister başka bir yere.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Çok saygısız bir insansınız, nasıl profesörsünüz merak ediyorum. Bakın, 15 Şubat 2018 tarihinde...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Benim kariyerim hakkında laf söyleyemezsin. Benim 2 tane diplomam var. Nasıl laf atıyorsun böyle sen?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - 15 Şubat 2018 tarihinde verilmiş belgeyi defalarca Grup Başkan Vekillerinin hepsine -bunun kopyasını- dağıttım. Ben temmuz ayında Bakan atandım. Bu, uygun görülme yazısı; altında benim imzam da yok, benimle ilgili kimsenin imzası da yok. 15 Şubat 2018, 8'inci kez tekrar...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 25 bin metrekaare araziyi kimden aldın Sayın Bakan?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - İşte buyurun, burada yazıyor, nereden alındığı yazıyor, buradan bakın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Kendi Bakanlığınızdan aldın. Hâlâ millete yanlış bilgiler veriyorsun. Milleti kandırmaya doymadınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Yazılı evrak veriyorum, hâlâ inanmıyorsun.

Şimdi, DEM Müzeciliğe avantaj sağlandığıyla ilgili, hem Ayasofya hem Efes ihaleleriyle ilgili; bunu da açıklamak istiyorum. Bakın, şimdi, benzer bir ihale Nisan 2018 yılında Bakanlığımız tarafından yapılmış. Bu, biliyorsunuz, müze ihalesi, açık ihale, yüzde

20'yle gerçekleşmiş yani yüzde 20 şeyle yapılmış. Vakıfların Ayasofya ihalesindeyse, bakın, nasıl sonuçlanmış diye bakıyorsanız, aşamalı bir süreçle sonuçlanmış. Yani ne olmuş? 2 milyon ziyaretçiye kadar yüzde 12,5; 2,5'a kadar yüzde 10; sonrasında da yüzde 5 yani ortalaması yüzde 11 komisyonla gerçekleşmiş. Artı, personel sayıları mecburiyetlerine baktığınız zaman neredeyse 10 katı fazla personel çalıştırma mecburiyeti getirilmiş çünkü vakıflar, orası Ayasofya, çok hassas bir şey olduğu için, çok sıkı denetlenmesi, gözetilmesi gerekiyor. Bütün işletme giderleri vesaire de işletmeciye ait olmak kaydıyla bu oranları veriyorum. Şu anda minimum 125 personelle çalışıyor, hani bizim Turizm Bakanlığının müze ihalesindeki gibi olsa zaten 10-15 personelle çalışıyor olacaktı. Yatırımla ilgili, bütün oradaki... Yani müze işletme hâline gelene kadar -ki hani oradaki işletmeyle ilgili kısmına baktığınız zaman Ayasofya'nın ziyaretçi işletmeyle ilgili 2 milyon euronun fazla yatırım ve işletme giderlerinin tamamı da firma tarafından yapılması mecburiyeti getirilmiş. Şimdi "50 milyon euro kâr sağladı firma." falan deniyor. 50 milyon euro, hangi matematikle yapıyor, bilmiyorum. Mesela 2024 yılını baz alalım, bitmiş yılı baz alalım; 50 milyon euro toplam cirosu yani o ziyaretçilerden elde edilen toplam ciro. Bu 50 milyon euronun yüzde 20'si KDV olarak zaten direkt Hazineye gidiyor, Hazine ve Maliye Bakanlığına gidiyor, yüzde 5'i belediye vergisi olarak belediyeye ödeniyor, kalan üzerinden ortalama yüzde 11'i bulduğunuz zaman zaten maksimum 4 milyon euroya yakın -hani aşağısı vardır, üstü yoktur- bir gelir elde ediliyor. Zaten bu komisyon oranlarına da denk geliyor ama o minimum 125 personelin -ki çoğunda lisan bilme şartı var- bütün bu nitelikli personelin ve işletme giderlerinin şeyi bunun içinden sağlanmak zorunda.

Peki, bir de DEM Müzeciliğin Efes'le ilgili şeyini söylüyorsunuz. Bakın, orada da hesabı anlatayım: Keşke biz böyle yatırımcılar bulabilsek, bir şekilde yapılabilen. Bakın, şu anda nedir 2025? Aşamalı bir artış var orada, yap-işlet-devret ihalesi olduğu için. Mesela 17 euro alıyoruz biz müze girişleriyle ilgili. Bu yıl için yani bugün Aralık 2025, Aralık 2025'deki gelirin yaklaşık yüzde 39'u kamu payı olarak alınmakta. Bakın, yüzde 39'u. Bu rakam önümüzdeki sene yüzde 44 oluyor, 2027 yılında yüzde 49'a çıkıyor, 2028 yılında yüzde 54 olacak. Şimdi, bakın, burada 25 milyon euroya yakın yatırım var. Bütün yatırımı yap-işlet-devreti alan kişi yapmak zorunda, firma yapmak zorunda, bütün işletme giderlerini istisnasız o karşılamak zorunda ama cirodan bu kadar payı direkt Bakanlığımıza vermek zorunda. Artı, bir nokta daha var: Bu yüzde 54, realiteye baktığınız zaman aslında yüzde 75-80'lere geliyor. Niye biliyor musunuz? Biz herkesten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Bir dakika vererseniz cevap vermek istiyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Birca Belek sorusunun cevabını da bekliyoruz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Tamam.

Bakın, giren herkesten bu parayı alıyoruz ama ana girişte, sadece oraya gireni ödüyörüz. Yani her ziyaretçi oraya girmediği için... Yani neredeyse yüzde 75'i. Bakın, böyle, Bakanlık açısından daha kârlı bir işletme yok.

"Kariye" dediğinizi de söyleyeyim, Kariye'yi de demin belirttiniz: Kariye'yi Vakıflar Genel Müdürlüğü Ayasofya'yla beraber ihale etti. Niye ihale etti biliyor musunuz? Kariye'de hiçbir işletmecinin -çok zarar ediyor- ziyaretçi sayısı az olduğu için kâr etme şansı yok. İşletmenin tamamı zarar olduğu için, onu Ayasofya anlaşmasının içine dâhil ettiği için Kariye orada çünkü o sayılarla, o minimum, az sayılarla oradaki işletmenin dönme şansı yok.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Birer dakika söz vereceğim, fazla vermeyeceğim.

Buyurun Sayın Çömez.

Bir dakikadan fazla vermeyeceğim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bizzat adım zikredildi, satışa var; cevap vermem lazım. İstirham ediyorum, bizzat "Sayın Çömez" denerek ithamda bulunuldu.

BAŞKAN - Buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, sizi şiddetle kınıyorum. Ben, bu ülkede, 2 diploması olan, hem Türkiye'den hem İngiltere'den alınmış teriyle çalışarak diplomasını almış, namusuyla çalışmış bir doktorum. Siz benim diplomam hakkında nasıl laf edersiniz? Bu ülkede diploması tartışmalı bir dünya insan var. Benim diplomam hakkında konuşmaktan sizi menederim! "Nasıl doktor olmuş?" diyemezsiniz siz; ben sizin nasıl Bakan olduğunuzu sorgularım ama siz benim doktorluğunuzu sorgulayamazsınız. Birincisi bu.

İkincisi... (AK PARTİ sıralarından laf atmalar, gürültüler)

Dinleyin, dinleyin. Çok şey öğreneceksiniz, dinleyin, dinlemeyi öğrenin.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Sen de dinlemeyi öğren! "Diploma" demedi, "profesör" dedi, dinlemeyi öğren.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Sabredemiyorsunuz dinlemeye, dinleyin, dinleyin! "Diploma" deyince birden sinirleriniz kabardı değil mi? Demek ki diplomasızlar var aranızda.

Şimdi, ikinci konu; Sayın Bakan, dediniz ki: "Ben 3 kişiye izin verdim." Neşe Çıldık bunların içerisinde mi, değil mi? Değil. Niye değil biliyor musunuz? Çünkü Neşe Çıldık'ı özellikle korudunuz. Sonra bir gerçeği daha saptırıyorsunuz, diyorsunuz ki: "Bilmem ne kadar yıl Turizm Bakanlığında çalıştı." Kaç yıl sizin Etstur'unuzda çalıştı Neşe Çıldık, kaç yıl çalıştı söyler misiniz? Yıllarca, on iki-on üç yıl çalıştı ve siz Etstur'dan aldınız, getirdiniz.

Bir başka konu daha, bir başka konu daha: Sizin Bakanlığınızda arazilerin daha sonra sizin şirketinize tahsisi ve aynı şekilde "ÇED raporlarına gerek yoktur." denilen... İmza da burada, Neşe Çıldık'ın altında imzası var ve siz bütün bunları yok farz ederek gerçekleri saptırıyorsunuz.

Ve son olarak şunu soracağım: DEM Müzecilik sizin neyiniz Allah aşkına, bana söyler misiniz; bacanağınız mı, kardeşinizin bacanağı mı, nedir? Diyorsunuz ki "O mükemmel, harikadır, çok iyi iş yapar; aslında zarar ediyor." ve bu akrabalığı kalkıp savunacak kadar bile cesaretiniz yok.

Ben bir kere sizden özür diliyorum saygıdeğer milletvekilleri çünkü o kadar çok soru sordunuz ki bunların hiçbirine cevap vermedi ve benim sorularıma cevap vermekten sizin sorularınıza cevap vermedi, onun için özür diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Yok, artık söz vermeyeceğim.

Sayın Koçyiğit, buyurun...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Son bir şey daha söyleyeceğim, bir saniyenizi istirham ediyorum; bir dakika rica ediyorum Sayın Başkan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aylardır aynı şeyleri konuşuyoruz.

BAŞKAN - Ya, vermeyeceğim Sayın Çömez, vallahi vermeyeceğim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Siz konuşun, zapta geçer.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - O zaman ben bunu bitireceğim.

Sayın Bakan, dediniz ki "Ben bunu boynuma mı takıp gezeceğim?" Boynunuza takmayacaksınız, soru önergesi vermişim ben ya, soru önergesi vermişim; niye cevap vermiyorsunuz Allah aşkına?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Size mahkeme açmış yalan diye, "Turhan Çömez bize iftira attı." demiş, dava açmış.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Neden cevap vermiyorsunuz? Bu Parlamentonun, bu Başkanın, bu milletin hiç mi itibarı yok? Boynunuza takın onu. Alın, ben sizin boynunuza takayım. İsterseniz başka yerinize takın, nerenize isterseniz takın!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Saygısızlık yapma ya, o ne biçim laf!

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Gençlik Bakanı sorulara cevap verdi ama günün kapanışını da genç ve gençlerin sorunlarını dile getirmek için kürsüde söz alan, içi dolu dolu, gençlerin derdini anlatan genç milletvekilimize sataşarak bitirdi. Gençliğin sesine ve genç bir milletvekilinin eleştirisine tahammülü olmayan birinin Gençlik Bakanlığı makamında oturmasını doğru bulmuyoruz. Kendisini istifaya davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

9.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Turizm Bakanı, Kartalkaya'yla ilgili 2 kez teftiş raporu...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - LGBT'yi savunun!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ya, ne LGBT'si!

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - LGBT'yi savunun! Gençler müsaade etmez merak etmeyin, lobilerin esiri olmayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Bakan, kendinize bulmuşsunuz bir bahane, bütün gün çevirdiniz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK - Gençler onların tuzağına düşmez.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Turizm Bakanı bir iş yapmış gibi "2 kez teftiş kurulunu çalıştırdım, raporlar hazırlattım." diyor ya, algıları yanıltmaya çalışıyor. 2 kez teftiş kurulu çalıştı. Niye? Soruşturma izni verilmemesi gerektiğine dönük rapor hazırlattı kendi bürokratlarına yetmişer, seksener sayfa, onlara dayanarak soruşturma ve yargılama izni vermedi ama Danıştay kaldırılmasına yakın bir sayfalık raporla, kamuoyundaki baskıyla sadece 3 bürokratına izin verdi, birisi de stajyerdi.

BAŞKAN - Peki.

MURAT EMİR (Ankara) - Yani kendisini, Bakan Yardımcısını, bürokratlarını itinayla yargılanmaktan kaçırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MURAT EMİR (Ankara) - Niye? Suçlu çünkü suçunu biliyor; görevini ihmal etti, adil yargılamayı engellemeye çalıştı ve bu faciadaki sorumluluğunu azaltmaya, yok etmeye gayret etti.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu açıdan suçludur, istifa etmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Daha önce de söylediniz bunu, sağ olun.

Sayın Usta, söz istiyor musunuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

10.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, usule ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Yani, soru-cevapta cevapları veriliyor, bütün gruplar bütün gün konuştu, Bakanlar cevap verdi ama yeni bir usul çıkıyor, yeniden Grup Başkan Vekilleri söz alıyorlar. Ya, burada söylenecek herhâlde tek bir şey var: Benim oğlum bina okur, döner döner yine okur, yine okur; bu hâldesiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki, teşekkürler.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sen niye söz alıyorsun o zaman?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Aynı şeyi siz de yapıyorsunuz Leyla Hanım, dönüp dönüp bir daha okuyorsunuz aynı şeyi.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Ekmen, buyurun.

11.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Başkanım, gerçekten, AK PARTİ'li arkadaşlardan bir istirhamım var, sokaktaki gerçeklerle yüzleşmekten kaçınmayınız. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Mehmet Emin Ekmen bugün konuştunuz, niye bir daha söz alıp konuşuyorsunuz?

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Bakan Beylerin söz verme, cevap verme hakkında gidiyor, sürekli aynı şeyleri konuşuyorsunuz.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Hayatın içine karışmakta zorlanan ve birçok sıkıntıyla karşılaşan LGBT hakkındaki bir sanyelik bir görsel üzerinden burada yirmi dakikadır konuşuluyor. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Sizden cevap vermeye fırsat bulamıyorlar.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Leyla Hanım, doktorsunuz, koca konuşmanızda, bir kere "bağımlı", bir kere "kumar", bir kere "genç", bir kere "bahis" demediniz, intihar eden gençlerden bahsetmediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben size "LGBT demediniz." diye çıktım ya, şimdi intikamını alıyorsun; bravo(!)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Gidiniz, gündüz kuşak programlarıyla uğraşınız; ATV'nin dizisindeki ensest ilişkilerle uğraşınız, gidiniz İletişim Başkanlığının emriyle yapan kanallardaki her türlü ahlaksızlığın dibiyle uğraşınız! Allah aşkına ya, burada iki saatir LGBT'yle otur, LGBT'yle kalk! (AK PARTİ sıralarından gürültüler; YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Neyi karartıyorsunuz ya?

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Vay be, maşallah(!)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - O insanı değiştiremezsin ama ATV'yi değiştirebilirsin, Kanal D'yi değiştirebilirsin, Show'u değiştirebilirsin; git Serhat Albayrak'la hesaplaş.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Allah aşkına, sus ya!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı:226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI (Devam)

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

- C) TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ç) YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- D) VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- E) ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU (Devam)
- 1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- F) ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ (Devam)
- 1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- G) ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ (Devam)
- 1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Atatürk Kültür Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- Ğ) TÜRK DİL KURUMU (Devam)
- 1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- H) TÜRK TARİH KURUMU (Devam)
- 1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- I) DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- İ) DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)
- 1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- J) TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- K) KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- L) ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI (Devam)
- 1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
- M) RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU (Devam)
- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
- 2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi, sırasıyla dördüncü turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunda bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 300.302.192.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 174.495.238.552,07

Bütçe Gideri 172.943.491.499,54

Kullanılmayan Ödenek 1.551.747.052,53

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gençlik ve Spor Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

1) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 69.999.818.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Kültür ve Turizm Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 56.111.212.165,37

Bütçe Gideri 49.379.941.420,79

Kullanılmayan Ödenek 6.731.270.744,58

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI

1) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 3.800.063.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.799.063.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.206.560.605,28

Bütçe Gideri 2.386.428.060,64

Kullanılmayan Ödenek 820.132.544,64

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.611.491.000,00

Bütçe Geliri 2.947.845.951,14

Net Bütçe Geliri 2.947.845.951,14

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

**1) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 3.229.498.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.229.198.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 2.093.470.587,00

Bütçe Gideri 1.994.352.614,30

Kullanılmayan Ödenek 99.117.972,70

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.994.458.000,00

Bütçe Geliri 1.874.275.129,58

Net Bütçe Geliri 1.874.275.129,58

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**1) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 5.447.225.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 8.000.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Vakıflar Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 23.702.686.068,70

Bütçe Gideri 22.606.829.444,83

Kullanılmayan Ödenek 1.095.856.623,87

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 5.115.630.000,00

Bütçe Geliri 23.881.375.516,10

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 463.243.225,80

Net Bütçe Geliri 23.418.132.290,30

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

1) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 245.238.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 245.238.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 122.192.900,00

Bütçe Gideri 106.284.439,91

Kullanılmayan Ödenek 15.908.460,09

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 118.867.000,00

Bütçe Geliri 120.261.765,29

Net Bütçe Geliri 120.261.765,29

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

1) Atatürk Araştırma Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 123.612.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 123.612.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Atatürk Araştırma Merkezi 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 60.775.000,00

Bütçe Gideri 50.867.059,51

Kullanılmayan Ödenek 9.907.940,49

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 60.021.000,00

Bütçe Geliri 58.985.038,73

Net Bütçe Geliri 58.985.038,73

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ BAŞKANLIĞI

1) Atatürk Kültür Merkezi 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 133.262.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 133.262.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 71.544.400,00

Bütçe Gideri 59.346.579,34

Kullanılmayan Ödenek 12.197.820,66

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 65.927.000,00

Bütçe Geliri 63.290.652,52

Net Bütçe Geliri 63.290.652,52

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK DİL KURUMU

1) Türk Dil Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 313.519.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 850.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türk Dil Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.504.516.271,77

Bütçe Gideri 1.110.302.742,21

Kullanılmayan Ödenek 394.213.529,56

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 457.172.000,00

Bütçe Geliri 963.479.066,30

Net Bütçe Geliri 963.479.066,30

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Dil Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRK TARİH KURUMU

1) Türk Tarih Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 375.561.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 855.000.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türk Tarih Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 1.363.701.570,69

Bütçe Gideri 1.082.351.700,61

Kullanılmayan Ödenek 281.349.870,08

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 427.200.000,00

Bütçe Geliri 954.544.866,90

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 254.258,21

Net Bütçe Geliri 954.290.608,69

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türk Tarih Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2026 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM 5.295.573.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.295.573.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek 3.503.587.000,00

Bütçe Gideri 3.377.903.691,74

Kullanılmayan Ödenek 125.683.308,26

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.750.627.000,00

Bütçe Geliri 3.518.220.343,69

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 979.587,37

Net Bütçe Geliri 3.517.240.756,32

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**1) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 5.248.396.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 5.248.396.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 3.156.763.042,47

Bütçe Gideri 3.073.820.125,26

Kullanılmayan Ödenek 82.942.917,21

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 2.695.748.000,00

Bütçe Geliri 3.228.791.577,05

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 177.181,87

Net Bütçe Geliri 3.228.614.395,18

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2026 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI

**1) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 983.718.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 983.718.000

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 469.638.900,00
Bütçe Gideri 440.252.278,36
Kullanılmayan Ödenek 29.386.621,64
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 505.092.000,00
Bütçe Geliri 467.411.382,20
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 17.505,06
Net Bütçe Geliri 467.393.877,14
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Kapadokya Alan Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI

**1) Kapadokya Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 448.590.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 448.590.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kapadokya Alan Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.
Kapadokya Alan Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

**2) Kapadokya Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 342.755.300,00
Bütçe Gideri 324.895.344,33
Kullanılmayan Ödenek 17.859.955,67
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 281.757.000,00
Bütçe Geliri 293.345.274,60
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 488.376,53
Net Bütçe Geliri 292.856.898,07
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kapadokya Alan Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Uludağ Alan Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI

**1) Uludağ Alan Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 112.783.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 112.783.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Uludağ Alan Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Uludağ Alan Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:
Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

**2) Uludağ Alan Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 63.690.000,00
Bütçe Gideri 38.407.185,64
Kullanılmayan Ödenek 25.282.814,36
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 60.926.000,00
Bütçe Geliri 46.378.215,27
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler 1.815.220,00
Net Bütçe Geliri 44.562.995,27

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Uludağ Alan Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.
Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2026 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

**RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU
1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi
ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM 3.373.876.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM 3.373.876.000
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Genel toplamı okutuyorum:

**2) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı
(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek 1.348.075.000,00
Bütçe Gideri 1.317.402.196,65
Kullanılmayan Ödenek 30.672.803,35
BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini 1.081.766.000,00
Bütçe Geliri 1.304.984.594,29
Net Bütçe Geliri 1.304.984.594,29

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece dördüncü turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir, hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, dördüncü tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 13 Aralık 2025 Cumartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.23